

T.C.
YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

Yusuf ERSİN

**BIBLIOTHÈQUE NATIONALE DE FRANCE 1624
NUMARALI ŞİİR MECMÛASI
(İNCELEME-METİN-SÖZLÜK-TIPKIBASIM)**

Yüksek Lisans Tezi

Danışman:
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa FİDAN

Yozgat – 2018

T.C.
YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

Yusuf ERSİN

**BIBLIOTHÈQUE NATIONALE DE FRANCE 1624
NUMARALI ŞİİR MECMÛASI
(İNCELEME-METİN-SÖZLÜK-TIPKIBASIM)**

Yüksek Lisans Tezi

Danışman:
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa FİDAN

Yozgat – 2018

T.C.
BOZOK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TEZ ONAYI

Enstitümüzün Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı 80110512009 numaralı öğrencisi Yusuf ERSİN'in hazırladığı "Bibliothèque Nationale De France 1624 Numaralı Şiir Mecmûası (İnceleme-Metin-Sözlük-Tıpkıbasım)" başlıklı Yüksek Lisans tezi ile ilgili Tez Savunma Sınavı, Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği uyarınca 02/07/2018 Pazartesi günü saat 11:00'da yapılmış, tezin onayına ~~OY ÇOKLUĞU~~ / OY BİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

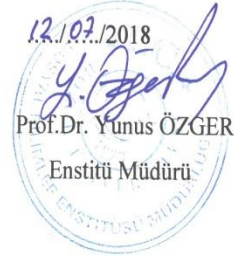
Başkan : Dr.Öğr.Üyesi Işıl Pınar ÖZLÜK

Üye : Dr.Öğ.Üyesi Mustafa FİDAN

Üye : Dr.Öğr.Üyesi Erdem SARIKAYA

ONAY:

Bu tezin kabulü, Enstitü Yönetim Kurulu'nun ...10.../...07.../2018... tarih ve 24.01 sayılı kararı ile onaylanmıştır.

Yemin Metni

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum “Bibliothèque Nationale De France 1624 Numaralı Şiir Mecmûası (İnceleme-Metin-Sözlük-Tıpkıbasım)” adlı çalışmamın, tarafımdan bilimsel ahlâk ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım kaynakların kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

40/07/2018

Yusuf ERSİN

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	v
MECMUA İÇİNDEKİ BESTELENMİŞ GÜFTELER	vi
KISALTMALAR	viii
TRANSKRİPSİYON HARFLERİ	ix
ÖNSÖZ	1
GİRİŞ	3
1. Mûsikî.....	3
2. Mecdûa (مجموعه).....	6
3. Mecdûaların Sınıflandırılması.....	8
3.1. Şiir Mecdûaları (Mecdûa-i Eş'âr)	9
3.2. Mûsikî (Güfte) Mecdûaları	9
4. Mecdûanın Nitelikleri.....	10
4.1. Mecdûada İsmi Geçen Şairler.....	12
4.2. Nazım Şekilleri	19
4.3. Vezinler	20
4.4. Mecdûada Bulunan Şarkıların Makamları	21
İKİNCİ BÖLÜM (TRANSKRİPSİYONLU METİN)	30
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	170
SONUÇ	171
KAYNAKÇA	172
DİZİN	177
MUHTASAR SÖZLÜK.....	178
TIPKIBASIM	200
ÖZGEÇMİŞ.....	334

ÖZET

Türk dili ve edebiyatı, tarihin karanlık devirlerinden günümüze kökler salarak, binlerce yıldır Türk milletinin zihin ve gönül dünyalarını beslemiş, nesiller arasında kimi zaman sözlü kimi zaman da yazılı ürünlerle köprüler kurarak etkileşim sağlamıştır. Bu etkileşim, bazen bir şiir bazen de bir şiirin bestelenmesiyle ortaya çıkan şarkılarla sağlanmıştır.

Ülkemizde ve dünyanın çeşitli kütüphanelerinde bilim, kültür ve sanat dünyamızı aydınlatan birçok elyazması eserin mevcûdiyeti ehillerince maruftur. Hiç şüphesiz mecmûalar da bu eserlerin önemli bir bölümünü oluşturur.

Çalıştığımız mecmûa, Bibliothèque Nationale de France 1624 numarada kayıtlı şiir mecmûasının 40a ila 110a varaklarıdır. Mecmûanın mürettibi belli değildir. Eksik beyitli ve aslından farklı yazılmış şiirlerle beraber, farklı şairlerin şiirlerine ve şarkı türü örneklerine de bol miktarda rastlanmaktadır. Şairi belli olmayan şiirler de vardır.

Çalışmanın ilk bölümünde mecmûa hakkında genel bilgilere, ikinci bölümünde transkripsiyonlu metne ve son bölümünde de sonuç ve sözlük kısımlarına yer verilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Klâsik Türk Edebiyatı, Mecmûa, Şiir, Şarkı, Transkripsiyonlu Metin

ABSTRACT

Turkish language and literature have nourished the minds and souls of the Turkish people from the dark eras of history until today and formed an interaction by establishing bridges between the generations, sometimes with written materials or verbal ones for thousands of years. This interaction has been provided sometimes either by a poem or songs composed of a poem.

In various libraries of our country and around the world, the presence of many manuscripts enlightening our world of science, culture and art is well-known. There is no doubt that journals (Macmuahs) also constitute an important part of these masterpieces.

The journal (Macmuah) we study on is the foils between No. 40a and 110a of a poem journal (Macmuah) registered by the number of 1624 in Bibliothèque Nationale de France. The author and the date of composing are not known. In addition to the poems written in a different way from the original and having missing couplets, poetry of different poets and examples of different types of songs are also found abundantly. There are poems with anonymous poets as well.

In the first part of the study, general information about the journal (Macmuah) has been presented. In the second part, the transcribed manuscript and in the last part the results and glossary have been included. Moreover, classical methods used in the research of Old Turkish Literature have been tried to be used.

Key Words: Classical Turkish Literature, Journal (Macmuah), Poetry, Song, Transcribed Text

MECMUA İÇİNDEKİ BESTELENMİŞ GÜFTELER

1. Bir Gonca Femin Yâresi Vardır Ciğerimde
2. Çokdur Gönülde Dâg-ı Melâlim
3. Bâd-ı Sabâ Selâm Söyle O Yâre
4. N'eyleyim Nic'edeyim Olamam Bir Ân
5. Ey Şâh-ı Mümtâz-ı Milk-i Hüsn ü Ân
6. Nice Bir Aşkınla Feryâd Edeyim
7. Ey Şeh-i Milk-i Hüsn Ey Meh-i Evc-i Ân
8. Sana Lâyık Mı Ey Gül-Ten
9. Seni Görmez İsem Hâlim Yamandır
10. Aceb Bu Benim Cânım
11. Bağrımdaki Biten Başlar
12. Allahu Rabbî Lâyezâl
13. Yandım Kül Oldum Aşk Meydanında
14. Ayırma Beni Senden Yaradan Amân
15. Kasdı Ol Şühun Dili Âzâde Mi
16. Ağyâr İçin Ey Bî-Vefâ
17. Sen Şeh-i Nâzik Edâsın Ey Perî
18. Yoktur Gönülde Ferâhım
19. Bezme Buyur Ey Mâh-Rû
20. Seninle Yalnız Birlikde Sâde
21. Niçün Ey Meh Seni Uşşâkun Arayup Taramaz
22. Ey Âfitâb-ı Bezm-i Nûr
23. Ey Gül-i Bağ-ı Edâ
24. Meyledip Ağyârı Aldım Yanına
25. Kerem Kıl Bu Dil-i Zâre

26. Sevdiceğim Âşıkını Ağlatır
27. Bend Oldı Dil Bir Şûh-ı Cihâna
28. Bir Cefâcu Nazlı Yâre
29. Kesdi Yine Tâkat-ı Tâbum Felek
30. Şem-i Ümîdim Bu Gece Söndü Âh
31. Döktükçe Zülfü Perçemin
32. Sevdâ-yı Aşkla Dâim Yanarım
33. Sebep Ne Bakmıyor Yârim Yüzüme
34. Sohbetini Gerçek Sandım
35. Gönlüm Seni Sâdık Sandı
36. Dem-â-Dem Eylerüm Feryâd Elinden
37. Olursa Ruhsatın Gâyetle Esrâr
38. Bulunmaz Derdime Çâre
39. Revâ Mı Ey Perî Gülmek
40. Yâri Gördüm Bir Hayâl Oldu Bana
41. Ne Ararsan Sende Mevcûd
42. Hoş Ola Bu Nev-Bahâr Ey Gül Sana
43. Şem-i Hüsnün Rûyine Pervâneyim
44. Ey Nûr-ı Basar Vuslatı Düşlerde Görürsün
45. Göster Cemâlin Şem'ini
46. Ya Rasûlallah Cemâlin Keşfe'd-dücâ Değil Mi

KISALTMALAR

- a :Varak Ön Yüz
- A. :Arapça
- a1 :Varak Ön Yüz İlk Yarısı
- a2 :Varak Ön Yüz İkinci Yarısı
- Ans. :Ansiklopedi/Ansiklopedisi
- b :Varak Arka Yüz
- b1 :Varak Arka Yüz İlk Yarısı
- b2 :Varak Arka Yüz İkinci Yarısı
- Bkz. :Bakınız
- C. :Cilt
- cm :Santimetre
- D.T. :Doktora Tezi
- Ens. :Enstitüsü
- f. :Farsça
- H.z. :Hazreti
- No/Nu :Numara
- s. :Sayfa
- S. :Sıra
- S.A.V :Sallallâhu Aleyhi Vesellem
- TDV :Türkiye Diyânet Vakfı
- TRT :Türkiye Radyo Televizyon Kurumu
- TSM :Türk Sanat Müziği
- Yay. :Yayını/Yayımları
- yy. :Yüzyıl

TRANSKRİPSİYON HARFLERİ

آ (ā) Ā, ā	ص S,ş
أ (ā) A,a / E,e / I,ı / İ,i / U,u/ Ü,ü	ض Ẓ,ẓ / Đ,đ
ب B,b	ط Ṭ,ṭ
پ P,p	ظ Ẓ,ẓ
ت T,t	ع ʿ
ث S,ş	غ Ğ,ğ
ج C,c	ف F,f
چ Ç,ç	ق Ḳ,ḳ
ح Ḥ,ḥ	ك K,k
خ Ḥ,ḥ	ل L,l
د D,d	م M,m
ذ Ẓ,ẓ	ن N,n
ر R,r	و V,v / Ū,ū / Ü,ü / O,o / Ö,ö
ز Z,z	ه H,h / a / e
ژ J,j	لا La / lā
س S,s	ی Y,y / I,ı / İ,İ
ش S,ş	د ʿ

ÖNSÖZ

İnsanları basit birer topluluk olmaktan öteye taşıyan en temel unsur, hiç şüphesiz millet olma bilincidir. Milletleri oluşturan varlık ise bütün canlılığıyla dildir. Dil, kadim uluslarda nesiller arası iletişimi temin eden asli bir öge, kültür etmeninin de zeminidir.

Milletler, kültürleriyle vardır. Kültürün tezâhürünü, bazen somut olmayan miraslarda bazen de somut ve aşikâr kalıtlarda görebilmek/yaşayabilmek mümkündür. İşte tam da burada dil ve kültürün hayat sahası olan edebiyat karşımıza çıkar.

Bu saha, nesiller arasında kültürel kodların aktarımını ve etkileşimini dil vesilesiyle sağlayan birleştiricilik, ‘biz’liktir. Edebiyat mahsülleri, milletlerin yaşam, eğitim standartları ve bunun gibi daha pek çok sebeplerle ilintili olarak kimi zaman şifâhî, kimi zaman da yazılı olarak görülür. Bu yazılı gelenek içinde mecmûaların yeri elbette önemlidir.

Kadim ve köklü Türk edebiyatında geleneğimiz içerisinde yüzyıllar boyunca pek çok mecmûa tertip edilmiştir. Bu mecmûalardan bir tanesi de Bibliothèque Nationale de France 1624 numarada kayıtlı şiir mecmûasıdır.

Bahse konu mecmûa, Klâsik Türk Edebiyatının muhtelif türlerini içerisinde barındırmaktadır. Mürettibi ve tertîb edildiği dönem belli değildir. 71 varaktan oluşmaktadır. Şarkı türü ile yazılmış hayli eser mevcuttur. Bestelenenleri, tarafımızdan tespit edilmiştir. Bazı şiirlerin şairleri belli olmamakla beraber bazıları da gerçek şairlerininkinden farklı bir mahlasla yazılmıştır. Bu durum, sözlü kültür geleneği ile îzâh edilebilir.

Mecmûanın sözlü kültür geleneği etkisinde tertîb edildiğini düşündüğümüz için muhteviyâtındaki türlerin, çok sağlıklı olmadığı kanaatine vardığımızı da burada zikretmek yerinde olacaktır. (Bizi bu kanaate sevkeden sebepler aşağıdaki bölümlerde işlenmiştir.) Ancak biz nâcizâne, akademik açıdan, dilimizle ilmek ilmek işlenmiş her ürününün incelenmeye değer olduğu görüşündeyiz. Özellikle mecmûalar, içerisinde fazlaca ürün bulundurması sebebiyle, tanınmayan bir şairi tanımamıza, bilinmeyen bir şiiri/türü bilmemize ya da dîvanlarda eksik kalmış şiirleri tamamlayabilmemize imkân sağlayabilir. Ayrıca; ele aldığımız mecmûa özelde, bestelenmemiş şarkıların da bestelenmesine vesile olabilmesi cihetiyle mûsikî disiplini açısından da önem arzedebilir. Bu sebeplerden dolayı âcizâne, çalışmamız edebiyatımıza ve mûsikîmize katkı sağlayabilir fikrindeyiz.

Tezimize konu olan mecmûanın, elimizde bulunan 40a ila 110a varakları üzerinde çalıştık. Giriş, Transkripsiyonlu Metin ve Sonuç kısımları çalışmamızın temel bölümlerini oluşturmaktadır. Giriş kısmında, mecmûalar hakkında genel bilgiler ve incelediğimiz mecmûa hakkında da özel bilgiler vermeye çalıştık. Transkripsiyonlu Metin kısmında ise metni, Klâsik Türk Edebiyatı bilim kaidelerini ve teorilerini göz önünde bulundurmak sûretiyle incelemeye gayret ettik. Bu kısımda okuyamadığımız kelimeleri transliterasyon yöntemi yerine fotoğraflama yöntemi ile metne yerleştirdik.

Bütün gayretlerimize rağmen, tezimizde hatalar olabilir. Bu konuda âlîcenâp hocalarımızın ve bilim dünyasının şimdiden affına sığındığımızı belirtmek ister, hatalarımızın telâfisi noktasında yardımlarını bekleriz.

Son olarak; bu tezi hazırlamamda emeklerini esirgemeyen, hocam Dr. Öğr. Üyesi Mustafa FİDAN Beyefendiye teşekkürü bir borç bilirim.

Yusuf ERSİN
Yozgat-2018

GİRİŞ

1. Mûsikî

Mûsikî doğal ve sosyal yaşam vesileleriyle biriktirdiği etmenleri düşünce ve duyguyla besleyerek, zihinsel değerlendirmelerin ardından belirli estetik kalıplarla anlatan, kendisini oluşturan ses ve ritim gibi unsurların bütün özellikleriyle muhatabını etkileyen soyut bir ifade sanatıdır. Seslerle düşünme, algılama ve sesler aracılığıyla yaşama dokunma, hissetme ve insan mefhumunu sedalarla araştırıp aktarma olarak tanımlanabilir. Her sanat dalında olduğu gibi mûsikî de malzemesini doğadan alır ve insandaki ritim duygusuyla birleşerek gelişim sağlar. Aynı zamanda bir bilim dalı olarak seslerin, insanın yaradılışına ve duygularına uygun şekilde bir araya getirilme kurallarıyla ilgilenir. Bu cihetle mûsikî; mimari, heykel, resim ve edebiyat gibi, estetiğin konusu olan güzel sanatlardandır. (Sarıkaya, 2017, s.135).

Köken itibariyle yunanca peri dili anlamındaki *musica* kelimesinden türemiş, buradan Arapçaya *mûsikât* Farsçaya ise *mûsikî* şeklinde geçmiştir. Kavramsal yönden dünya tarihinin kadim zamanlarına kadar varan ortak kültür öğelerindedir. Tabiatın nihayetsiz bir sesli malzeme kaynağı olması ve ilk insanların tabiatın kendisine mahsus seslerini Tanrısal güçle ilişkilendirmeleri, dinsel ayinlerle müziğin birleşmesine neden olmuş daha sonra bu duruma insandaki ritim duygusu ve kulağı tabiattaki ses ve ritim mekanizmalarıyla olan etkileşimi de eşlik etmeye başlamıştır. Bunlardandır ki müzik insanlığın ilk dönemlerinde danstan olduğu kadar teolojik kabullerden de ayrı düşünülemez. (Selanik, 1996, s.2).

Pisagor'dan başlayarak Batı dünyasında Platon, Hermes, Pythagoras, Plotinus, İmmanuel Kant, Rousseau, Wagner, Napolyon; Doğu ve İslam coğrafyasında ise Mevlâna, İmam Gazâlî, İhvân-ı Safâ, İbn-i Sînâ, Abdulkâdir Merâgî, Ziryab, El-Kindî, Ebû Tâlib el-Mufaddal İbn-i Seleme, Farâbî, Nasîruddîn-i Tûsî, Safiyüddîn-i Urmevî, Kutbeddîn-i Şîrâzî, Emir Husrev, Ahmed el- Müsellem el-mevsilî ve Ahmed Emin Efendi gibi farklı entelektüel zümreler içerisinde yer alan alimlerce tanımlanıp kuramsal boyutta ele alınan müzik, kadim dünyanın muhtelif kültürlerinde işlenerek bir sanat haline gelmiş, evrenin oluşum temellerinin açıklanmasında da bir araç olarak kullanılmıştır. Mesela müziğin milletlerin pek

çoğunda sağlatım g¼c¼ne sahip olduğu kabul edilmiş, çeşitli hastalıkların tedavisinde kullanılmıştır. (Sarıkaya, 2017, s.136-137).

İlk T¼rk boylarından itibaren m¼ziđin sosyal hayatta ¼nemli bir yeri olduğu ařık¼rdır. M¼zik, T¼rkl¼đ¼n ilk zamanlarında ozanların kopuz eşliğinde d¼n¼ t¼renlerde aldıkları ve dans eşliğinde icra edilen bir tavırla kendisini g¼stermektedir. Bu d¼nemde ozanların/şairlerin T¼rk boyları arasında dolaşıp, toplantı, ř¼len ve toylarda dini rit¼el ve muhtev¼dan uzaklaşmış bir halde eski kahramanların menkıbelerini kopuz eşliğinde şiir biçimiyle s¼yledikleri bilinmektedir. Hunlardan başlayarak G¼kt¼rk ve Uygurlarda m¼ziđin dini, askeri, destani vs. gibi başlıklarda sınıflandırabileceğimiz ¼rneklerinin g¼r¼lmesi, bu k¼lt¼r ¼gesinin T¼rk boyları arasındaki ¼nemine dikkat çekmektedir. Yine isl¼m¼ k¼lt¼re geçiş d¼nemi eserlerinden olan Dede Korkut hik¼yelerinin de m¼zikle i içe olduğu g¼r¼lmektedir. İslamlaşma s¼reci ile beraber t¼rk boylarında Mevc¼diyetini devam ettiren m¼zik k¼lt¼r¼, g¼ndelik yaşamda da ¼nemini korumaya devam ettirmiştir. İslamlaşma etkisi sebebiyle T¼rk boylarında ¼zellikle tasavvufi yaşam ve d¼ř¼nce tarzını benimsemiş gruplar arasında çalgılara dayalı, ayinlerin daha etkili geçmesini sağlayan mistik bir m¼ziđin yapıldığı bilinmektedir. İslami t¼rk k¼lt¼r¼nde din m¼sik¼si olarak isimlendirilen bu gelenek kendine ¼zg¼ formları ile geniş bir repertuvara sahiptir. Osmanlı Devleti'nin kuruluş yıllarından itibaren m¼zik, içtimai hayatta varlığını korumuştur. Anadolu Selçuklu Devleti h¼k¼mdarı Al¼eddin Keyk¼bat'ın Osman G¼zi'ye nevbet takımı g¼nderdiđi bilinmektedir. Bu d¼nemden itibaren ¼zellikle sarayda yapılan eğlenceler için gerekli eğitimi almış şahsiyetlerin yetiştirilmeye çalışıldığı bilinmektedir. (Sarıkaya, 2017, s.137-138).

M¼zik, esas itibariyle g¼fte ve beste olarak ikiye ayrılır. G¼fte, farsça k¼kenli bir s¼zc¼k olup s¼zl¼ bir eserin bestelenmiş manzum s¼zleri, bestelenmiş şiirin aldığı isimdir. Beste olarak isimlendirilen nota formunun yanında bestek¼rın duygularını, d¼ř¼ncelerini anlatmaktadır. Bestek¼rlık ve g¼ftetek¼rlık meşk us¼l¼ ile usta-ırac ilişkisi içerisinde yapılmaktadır. Zaman içerisinde g¼ftenin akılda kalıcılığını arttırmak için icracıların aldııkları notlar kişisel g¼fte k¼llyatların oluşmasına sebep olmuştur. Kaynağını bu řahs¼ derlemelerden alan g¼fte mecm¼aları, meşk yoluyla gelen ve elde çokça bulunan T¼rk m¼ziđi bestesinin tarihi açıdan doğrulanabilmelerini sağlamaktadır. İlk g¼fte mecm¼asının 15. Asırda 2. Murad d¼neminde derlendiği, ilk matb¼ g¼fte mecm¼asının ise 1830'lu yıllarda basıldığı

düşünülürse bu eserlerin mûsikî tarihine olan katkısının temel izleri daha da belirgin hale gelmektedir. (Kaygısız, 1999, s.138-143).

Güfte mecmûaları, mûsikî nazariyatı açısından olmasa da bestelenen eserleri doğru sözlerle göstermektedir. Bununla beraber içerdikleri notlar, bestekârlar hakkında bilgiler ve usüllerle Türk mûsikîsine ve tarihine önemli katkılar sağlamaktadır. Eğer güfte mecmûasını tertip eden kişi bestekârsa kendi eserlerinin yayını ve tanıtılması görevini de bu mecmûalar üstlenmekte, ek olarak bu mecmûalar, derleyenin kişiliğini, eğitim durumunu, güftelerin hangi yöre insanınca söylendiği gibi konularda araştırmacılara önemli fikirler vermektedir. Ayrıca içerdikleri malzemenin çeşitliliği, güfte mecmûalarından yararlanma nedenlerini farklılaştırmaktadır. Pek çok bakımdan tarihsel ve sistematik müzikolojinin ortak kaynağı olan güfte mecmûaları, güfte olarak seçilen manzum şiir veya şiir parçalarının taşıdıkları estetik değerler bakımından da klasik Türk edebiyatı araştırmaları için kaynak niteliği taşımaktadır. (Sarıkaya, 2017, s.140).

Bu sebeptendir ki çalımamıza kaynaklık eden Bibliothèque Nationale De France 1624 numaralı şiir (güfte) mecmûasını tanımaya/tanıtmaya çalışacağız.

2. Mecmûa (مجموعه)

Yazma eserlerin, hem Türk edebiyatında hem de dünya edebiyatlarında önemi hayli fazladır.

Bu eserler, bir milleti vücuda getiren ve kimlik niteliği taşıyan belgelerdir. Mesela Osmanlı Devleti'nde, altı yüz yılı aşkın bir zaman dilimi içerisinde yazılan çeşitli konulardaki eserler tarihten edebiyata, inançtan, ekonomi anlayışına kadar Türk milletinin 'ne olduğunu' ortaya koyar. Bir milletin edebiyatı veya tarihi bütün bu veriler ortaya konmadan yazılamaz (Kut, 1988, s. 181).

Nesiller arasında adeta köprü işlevi gören ve kültürel kodların bir sonraki kuşaklara aktarımını sağlayan bu verilerden önemli bir tanesi de hiç şüphesiz mecmûalardır.

Mecmûa (مجموعه) kelimesi, köken itibariyle Arapça, ism-i müennes cem' (جم) masdarından türemiş bir kelime olup, lügat mânası itibariyle toplanılıp biriktirilmiş, tanzim ve tertip edilmiş şeyler heyeti anlamına gelmektedir (Sami, 2009, s. 1293).

İstılâhî anlamda ise, aynı veya farklı türden seçilmiş muhtelif hacimlerdeki metinlerin ve risalelerin biraraya getirilmesiyle oluşturulan eserlerin ortak adı manasına gelmektedir. Mecmûalar genellikle bir ya da daha fazla yazara/şaire ait çeşitli şekil ve hacimlerdeki dini, din dışı nesir ya da şiirlerden oluşan derleme kitaplardır. Mecmûatü'l-ehâdis, mecmûa-i tevârih, mecmûa-i eş'âr gibi. Mecmûa başlangıçta, pek çok yönüyle benzediği 'cönk' gibi; âyetler, hadisler, fetvâlar, hutbeler, şiirler, ilâhiler, şarkılar, mektuplar, latîfeler, lugaz ve muammalar gibi pek çok tür ve konuda muhtelif bilgilerin, notların, tarihi belge ve kayıtların derlenmesi/toplanması şeklinde görülmüş, sonraları ise gelişerek bir kitap veya telif eser niteliği kazanmıştır. Bir telif türü olarak gelişimini tamamladıktan sonra da genel itibarla kitap hüviyetindeki teliflerden farkı kalmamıştır (Uzun, 2003, s.265).

Ancak Şu kadarı da var ki mecmûaların çoğunlukla yazanı yani derleyip bir araya getireni ve tarihi belli değildir. Tek nüsha olmakla beraber bazen istinsah edilerek çoğaltılanları da vardır. Ayrıca tertibinde, belirli kurallara bağlı kalınmaz. Ancak çok dağınık, yazısı, kağınının türü, ve boyutu farklı olan mecmûaların yanı sıra çok tertipli olan mecmûalar da görölmektedir (Koçoğlu, 2004, s.7).

Türk dili, edebiyatı ve tarihi köklü ve kadim bir maziye uzanır. Bu mazi bizi biz yapan etmenlerle örölüdür. Elbette bu etmenlerin en önemlisini dil oluşturur.

Dil, Muharrem Ergin'in tanımlamasıyla, "insanlar arasında anlaşmayı sağlayan tabii bir vasıta, kendi kanunları içinde yaşıyan ve gelişen canlı bir varlık; milleti birleştiren, koruyan ve onun ortak malı olan sosyal bir müessese; seslerden örölmüş muazzam bir yapı; temeli bilinmeyen zamanlarda atılmış bir gizli antlaşmalar ve sözleşmeler sistemidir" (Ergin, 1986, s. 3).

İşte bu sistem içerisinde dil ve dil ürünlerinin sonraki nesillere aktarımı ve devamı kimi zaman şifâhen, kimi zaman da yazılı/matbû şekilde sağlanmışır.

Mesela "okuma-yazma bilenlerin yazılı şiir kaynakları olan divanlar, yazılı kültürün yarattığı bir çeşit 'hafıza mekânı' olurken; okuma-yazmayı yeni öğrenenler tarafından yarım yamalak bir yazı ile akılda kalanların aktarıldığı sözlü kültürün yarattığı hafıza mekânları ise cönk ve mecmûalar olmuştur" (Erdal, 2017, s. 192).

Mecmûaların düzenleniş şekline bakıldığında hiç şüphesiz musanniflerinin tercihi, zevki ve ilgisi doğrultusunda değiştigi gözlemlenmektedir. Mecmûa genel itibarla bir derleme olması hasebiyle derlenen materyalin/malzemenin niteliği, niceliği ve derleme şekli, çeşitlilik/farklılık arzetyekte (Morkoç, 2013, s. 268) ve buna ek olarak dil, kültür, insan, zaman, algı, eğitim gibi daha pek çok nesnel ve öznel mefhumun, mecmûa tertibini ve içeriğini birçok yönden etkilediğini göstermektedir.

3. Mecmûaların Sınıflandırılması

Mecmûaları kısaca şu şekilde sınıflandırabiliriz:

‘Gurup sayısını sınırlı tutmamak kaydıyla mecmûalar;

1. Nazire mecmûaları,
2. Antoloji niteliğinde seçme şiir mecmûaları,
3. Türlü konularda risalelelerin bir araya getirilmesiyle ortaya çıkan mecmûalar,
4. Aynı konudaki eserleri içine alan mecmûalar,
5. Tanınmış kişilerce hazırlanmış, yararlı bilgileri fıkraları ve özel mektupları kapsayan mecmûalar

Amaçları yönüyle mecmûalar;

1. Tarîkatların müntesipleri tarafından tarikat mensuplarının ihtiyaçları gözetilerek hazırlanan mecmûalar,
2. Geniş halk kitlelerine hitap eden mecmûalar,
3. Belli bir standardın üzerinde estetik zevki bulunan kimseler için hazırlanmış mecmûalar,
4. Mürettibinin şiir zevki için hazırlanmış mecmûalar,
5. Sipariş üzerine hazırlanmış mecmûalar,
6. Tematik mecmûalar

Nazım şekilleri yönüyle mecmûalar;

1. Kaside mecmûaları,
2. Gazel mecmûaları,
3. Tahmis-muhammes mecmûaları,
4. Kıta mecmûaları vs.

İçerdiği konu ve türe göre mecmûalar;

1. Mûsikî mecmûaları,
2. İlahî mecmûaları,
3. Duâ mecmûaları,
4. Tarih mecmûaları,

5. İnşa mecmûaları vs. gibi mecmûalarla ilgili farklı tasnifler yapılabilir (Kurnaz ve Aydemir, 2013, s. 53).

3.1.Şiir Mecmûaları (Mecmûa-i Eş'âr)

Adından da anlaşılacağı üzere şiir mecmûaları muhtelif şiirlerin, meraklılarınca derlenmesiyle oluşan ve bir tür antoloji niteliği taşıyan mecmûalara verilen isimdir. Her türdeki şiirleri biraraya toplayanlar bulunduğu gibi kendi içerisinde şiir türlerine göre derlenmiş/düzenlenmiş olanları da vardır. Muhtelif şairlerin divanlarını cem eden divanlardan tertib edilmiş mecmûaları da bu bölüme dâhil edebilmek mümkündür. Bu tür mecmûalara mecmûa-i devâvîn adı verilmektedir (Koçoğlu, 2004, s.8).

3.2.Mûsikî (Güfte) Mecmûaları

Bir ahenk söylemi olan mûsikî, dil ve din gibi bir kimlik unsurudur. Nasıl ki milletlerin kendini ifade ettiği bir dili, kültürünün beslediği bir dini varsa, duygu ve düşüncelerini, tahayyül dünyasını, duyuşsal ve duygusal hüviyetini, ses dünyası içinde biçimlendiren bir de mûsikîsi vardır (Odabaşı, 2006, s.255).

Birey olarak insan ve buna bağlı içtimâî hayatın hemen her safhasında mevcut olan mûsikî, bir takım duygu ve düşünceleri düzenli ve ahenkli seslerle ifade etmesi yönüyle de çok geniş bir faaliyet sahasına sahiptir (Ünver, 2011, s.2).

Bu alanlardan bir tanesi de şüphesiz edebiyat sahasıdır. İçerdiği konu ve tür itibariyle içerisinde 'Şarkı' örneklerini fazlaca bulunduran mecmûalara 'Mûsikî (Güfte) Mecmûası' adını verebilmek mümkündür.

Şarkı, bestelenmek amacıyla yazılmış şiire verilen genel bir adlandırmadır. Şarkı türü örnekleri, genellikle murabba nazım şekliyle yazılmakla beraber muhammes, müseddes gibi nazım şekilleriyle de yazılabilmektedir (İsen, Horata, Macit, Kılıç ve Aksoyak 2006, s.264).

Şarkı, yalnızca Türk edebiyatında görülen bir nazım türüdür. Halk edebiyatındaki Türkünün karşılığıdır. Şarkıların üçüncü mısralarına miyan, bend sonlarında tekrar edilen mısralarına da nakarat adı verilir. Şarkı da miyan kısmının en güzel mısra olmasına özen gösterilir. Bu türün konusu genelde aşk ve sevgilinin güzelliğidir. Bestelenmek için söylendiklerinden kısa, genellikle 3-5 bend arasında yazılırlar. Diğer musammatlarda olduğu gibi son bendde mahlas bulunur. Ancak bazı şairlerin mahlas söylemeden de şarkı yazdıklarına rastlanmaktadır. Ayrıca daha geniş kitleye seslendikleri için dilleri sadedir. Şarkılarda kafiye düzeni çeşitlilik gösterebilmektedir (İpekten, 2008, s.87-88).

4. Mecmûanın Nitelikleri

Tezimize konu olan mecmûa, Fransa Ulusal Kütüphanesi (National Library Of France/ Bibliothèque Nationale De France) elyazmaları bölümünde *Supplément Turc 1624* numarada kayıtlı bir eserdir. Konusu, Fransa Ulusal Kütüphanesi tarafından Türk Halk Edebiyatı (Littérature Populaire Turque), tarihi ise 27 Temmuz 1902 olarak kayıtlanmıştır.

Mecmûa, 71 varaktan oluşmaktadır. Varak numaralarına bakıldığında mecmûanın tamamının dijital ortama aktarıldığı söylenemez. Çünkü ilk varığın numarası 60 (٦٠) ile başlamaktadır. Altmış ile başlayan bu kısım düzenli olarak 110 (١١٠)'a kadar devam etmekte ve sonra bu sayı 40 (٤٠)'a Rücu etmektedir. 59 (٥٩) varak numarası ile de nihâyete ermektedir. Bu durum zaman içerisinde dizgisel anlamda dağılmış olan mecmûanın sonradan tekrar birleştirildiği ihtimalini kuvvetlendirmektedir. Ancak yine mecmûanın ilk 20 sahifesinin (10 varak) eksikliği söz konusudur. Ayrıca ön kapak da bulunmamaktadır.

Mecmûanın mürettibi belli değildir. İlk varığın boş olan ön sayfasına Latin harflerle ve elyazısıyla *Raif Yelkenci Mecmûası No 2* şeklinde kayıt düşülmüştür. Bazı varaklarda yazının farklılığından ve mürekkebin renginden sonradan yazıldığı

anlaşılan kısımlar bulunmaktadır. Bu kısımlar metin içerisinde dip notlarda gösterilmiştir. Ancak bu metinlere de mecmûanın bütünlüğünü bozmamak adına numaralar verilmiştir. Ayrıca mecmûada 77^b, 50^a, 56, 57, 58 ve 59. varaklar boştur.

Mecmûa, kalın filigran ve açık kahverengi bir kâğıda, ağırlıklı olarak nesih kırmısı bir hatla yazılmıştır. Yazımında siyah ve kırmızı renkli mürekkep kullanıldığı görülmektedir. Ebatının 18X12 cm. ve yüzeyinin 15X10 cm. olduğu kütüphane kayıtlarında geçmektedir.

Mecmûada yer alan şiirlerin türleri ve mısra sayılarında değişkenlik gözlenmektedir. Diğer türlere göre şarkı türünün fazlalığı dikkat çekmektedir.

Muhteviyatında tespit edebildiğimiz 37 şair ismi ve 199 şiir bulunmaktadır. Ancak bazı şiirlerin mahlas kısmında şiirin gerçek şâirinin mahlası değil, farklı bir mahlas görülebilmektedir. Ayrıca şiirlerin salt çoğunluğunun eksik ve asıllarından farklı olduğu dikkati haizdir.

4.1.Mecmûada İsmi Geçen Şairler*

1. Ahmed
2. Âşık Gedâ
3. (Âşık) Nedîm
4. Âşık Ömer
5. (Âşık) Tâlibî Emre
6. Bahrî
7. Emîn
8. Fervî
9. Gevherî
10. Hamdî
11. Hasîb
12. Hâşim
13. Hayderî
14. Hilmî
15. Hoşnudî
16. Hurşidî
17. İzzet
18. Kayıkçı Kul Mustafa
19. Meftûni- İkbâlî/ Sultan II. Mustafa
20. Mihrî
21. Nazîf (Mehmed)
22. Neşât
23. Râfet
24. Resmî
25. Rızâî-zâde
26. Rif'at
27. Ruhnâî
28. Sa'dî, Mehmet Sa'dî Bey-Sa'îd
29. Sâ'ib-Âgâh
30. Sâbit

* Bkz: Dizin

31. Seydî
32. Seyfullâh Nizamoğlu
33. Şem'î
34. Şemsî (Kara)
35. Yûnus Emre
36. Yûsuf Cemâl
37. Zihnî

ÂŞık Ömer

ÂŞık Ömer'in nereli olduğu tartışmalıdır. Nereli olduğu konusundaki çalışmaların bir kısmında Kırımlı olduğu, bir kısmında Konyalı olduğu, bir kısmında da Aydınlı olduğu iddia edilmektedir. ÂŞık Ömer'in nereli olduğunu tespit etmek tam olarak mümkün olmamakla beraber onun farklı bölgelerde yaşayan insanlar tarafından sahiplenilmesi, onun sevildiğini ve Şiirlerinin yayıldığını göstermektedir. Bir diğer tartışma konusu da ne zaman doğduğu hakkındadır. Eldeki mevcut kaynaklardan yola çıkarak ve çok genel olarak ÂŞık Ömer'in 17. yüzyıl ortalarında doğduğu ve 18. yüzyıl başlarında (muhtemelen 1707'de) öldüğu söylenebilir. (Yayla, 2013, s.32-33).

Bahrî

Kaynaklarda Bahri'ye ait detaylı bilgi bulunmamaktadır. Son dönem biyografi kaynaklarımızdan Tuhfe-i Nâîli'de ve Sadeddin Nüzhet Ergun'da geçen Bahri mahlaslı Şairler hakkında Şu bilgiler bulunmaktadır: Sadeddin Nüzhet Ergun'un Türk Şairleri isimli eserinde ismi geçen Bahri'lerden biri 16.yüzyıl Őairidir. Ergun, bu bilgiyi Hasan Çelebi Tezkiresinden almıştır. Bahri mahlaslı diğer bir Şair de 19. Yüzyılda yaŐamıŐ Karslı bir ozandır. Yine 16.yy Őairlerinden ismi Mehmed olan başka bir Bahri mahlaslı Şair vardır. Bunlardan başka melâmî-meşreb bir Şair ile 18.yy Őairlerinden Bahri Paşa'nın da farklı Şairler olduğu anlaşılmaktadır. (Stojanovska, 2015, s.3).

Gevherî

Gevheri'nin doğum tarihi bilinmemekle beraber İstanbullu hatta Üskardarlı olması ihtimal dâhilindedir. Bu hususu teyid eden bir semaisinde Şöyle demektedir;

“Üsküdarın altı yalı

Neyleyim dünyada malı

Dedim dilber bir şeftali

Dedi canım baş üstüne”

Bu görüşü başka türlü açıklayanlar varsa da bu görüşler ileri sürüldükleri şartların icabı olarak sadece belli ve pek güvenilir olmayan kaynak ve malzemeye dayanmaktadır. Şairin doğum tarihi de belli değildir. Ancak XVII. asrın ilk yarısında doğmuş olabileceği ihtimali kuvvetlidir. (Kaçar, 1994, s.1).

Hilmî

Asıl adı Mustafa Hilmi'dir. Elmastraşzade diye de bilinir. 1840 tarihinde İstanbul'da doğmuştur. Çok genç yaşta divan tertib etmiştir. Zaman zaman şiirlerinde gençliğinden söz ederek övünmüştür.

Bir taze gülem bāg-ı cihān içre velikin

Mevlânâya olan bağlılığı, samimi sevgisi ile dikkat çeken Hilmî, nazmın ve nesrin sırlarına vakıf bir şairdir. Mûsikîşinastır ve besteleri de vardır. Şair 1884'te genç yaşta vefat etmiştir. Kabri Kuzguncuk'taki Nakkaş Kabristanındadır. (Üstünova, 1993, s. 6-8).

İzzet

Hayatı hakkında kaynaklardaki bilgiler sınırlıdır. XIX. yüzyıl şairlerindedir. İzzet, henüz kırk yaşına ulaşmadan H. 1237 (M. 1821/1822) tarihinde Yenişehir-i Fener'de vefat etmiştir. Mevlevî'dir ve eğitimli bir şairdir. Bilinen tek eseri Dîvânî'dir. Dîvânî'nin bilinen nüshalarından bir tanesi Süleymaniye Kütüphanesi, Galata Mevlevîhanesi Kataloğu'nda T811/00152 katalog numarasıyla kayıtlı olup, 86 varaktır. Tepedelenli Ali Paşa isyanına tanık olan İzzet, Osmanlı Devletinin çalkantılı olduğu yıllarda yaşamıştır. Bu vaka, İzzet'in yaşadığı Balkan bölgesinde cereyan etmiştir. İzzet, tıpkı o dönemin halkı gibi, devletin zayıflığı sebebiyle ekonomik ve psikolojik olarak sıkıntılar yaşamıştır. Ağdalı bir dil kullanmıştır. Arapça ve Farsça şiirleri vardır. Bununla birlikte Mahallîleşme Akımından da etkilenen şair, yeni deyişler yanında sıradan ifadeler de kullanmıştır. İzzet, bilhassa

Sebk-i Hindî'den gelen derin hayallerle bezeli yeni mazmunlar arayışına girmiştir. Bunu şiirlerinden rahatlıkla anlayabilmek mümkündür. Bazen Nâbî etkisiyle sosyal problemleri de ele almış, Hikemî Tarzlı şiirler de yazmıştır. (Tulum, 2014, s.239).

Kayıkçı Kul Mustafa

17. yüzyılın önemli âşıklarından olan Kayıkçı Kul Mustafa, asker şairlerdendir. Hakkındaki bilgiler, şiirlerinden ve şair-namelerdeki mısralardan çıkarabilmektedir. Garb Ocaklarına bağlı asker bir şair olan Kayıkçı Kul Mustafa ile ilgili ilk tarihe Murat Reis'in (1609) ölümü üzerine yazdığı bir şiiriyle ulaşılmıştır. Bu da onun 16. asrın son çeyreğinde doğmuş olabileceğini göstermektedir. Hemen hemen aynı tarihî olaylar üzerine şiirleri olan ve bir şiirinde Kuloğlu Mustafa ve Gedâyî ile beraber Kayıkçı Kul Mustafa'yı da anan Kâtibî'nin Kul Mustafa'nın çağdaşı ve arkadaşı olduğu anlaşılmaktadır. Kayıkçı Kul Mustafa ile ilgili en kapsamlı çalışmayı Köprülü yapmıştır. (Güneş, 2017, s.239).

Meftûni- İkbâlî / Sultan II. Mustafa

8 Zilkade 1074 (2 Haziran 1664) tarihinde Edirne'de dünyaya gelmiştir. Babası IV. Mehmed, annesi Gülnûş Emetullah Sultan'dır. II. Mustafa'nın saltanatının ilk yarısı sefer ve savaşlarla, son yarısı ise nispeten barış içinde geçmiştir. 1697 Zenta yenilgisinden sonra babası gibi av eğlencelerine dalan II. Mustafa'nın İkbâlî ve Meftûnî mahlaslarıyla şiirler ve ilâhiler yazdığı, bunlardan bir kısmının bestelendiği bilinmektedir. Mektep ilâhilerinden “yessir lenâ hayre'l-umûr” nakaratlı eviç ilâhinin güftesi ona aittir. Hat sanatıyla da uğraşmış, Hocazâde Mehmed Enverî ve Hâfız Osman'dan ders almıştır. Mûsikiyle ilgilenmiş, özellikle ok atmada ve cirit oyununda ustalaşmış olan şair, yumuşak tabiatlı, âdil ve zamanın ilimlerine vâkıf birisi olarak karşımıza çıkar. (Özcan, 2006, s.275-280).

Mihrî

Amasya'da doğmuş ve hayatını bu şehirde geçirmiştir. Buna, divanında “Geçmiş ki hayf Mihrî Amâsiyye'de ömrün” mısraıyla işaret eder. Babası Belâyî mahlasıyla şiirler de yazan Kadı Hasan Amasyevî, dedesi Halvetî şeyhlerinden Pîr İlyas'tır. Evliya Çelebi isminin Mihrimah, mahlasının Mihrî olduğunu kaydetmiştir. Mihrî Hatun, önce II. Bayezid'in, ardından oğlu Şehzade Ahmed'in Amasya valiliği sırasında bu şehirde şehzade sarayı etrafında teşekkül eden edebî muhite girmiş ve

yazdığı şiirlerle dikkat çekmiştir. Dönemin tezkirelerinde Mihrî Hatun'a dair kaydedilen mâlûmatın hemen hemen tamamı bu edebî çevrede onunla diğer şairler ve kişiler arasında geçen olaylarla ilgilidir. Şiirde Necâtî'yi örnek alıp onun şiirlerine nazîre yazan Mihrî Hatun'un bu şiirleri şaire de gönderdiği bilinmektedir. Mihrî Hatun'un ölüm tarihi konusunda dönemin tezkirelerinde bir kayıt yoktur ancak günümüzde yapılan araştırmalarda 912 (1506) yılı gösterilmektedir. Mihrî Hatun Amasya'da dedesi Pîr İlyas'ın tekkesindeki hazîreye defnedildiği bilinmektedir. (Erünsal, 2005, s.37-38).

Nazîf (Mehmed)

Kaynaklardan anlaşıldığına göre Mehmet Nazif Efendi Tırhala'da doğmuştur. Doğum tarihi konusunda bilgi yoktur. Şair, gençlik yıllarında İstanbul'a gelmiş ve ilim tahsil etmiştir. Doğduğu şehir olan Tırhala'da müderrislik, kadılık ve müftülük gibi vazifelerde bulunmuştur. Ancak, çekemeyenleri yüzünden müftülük görevinden azledilmiştir. Yeni bir vazife bekler iken doğum yeri olan Tırhala'da 1106 yılı Muharrem ayında (M.1693) vefat etmiştir. Divan şiiri türlerinden 11'i ile şiir yazan Mehmed Nazîf Efendi, tezkirelerde tespit edilen yaklaşık beş bin civarındaki divan şairinden biridir. Ancak divan şiirine yeni bir tazelik ve yeni bir soluk getirdiği söylenemez. (Darıcık, 2006, s.8-10).

Sa'dî, Mehmet Sa'dî Bey-Sa'îd

Asıl adı Hâfız-zade Seyyid Mehmed Efendi'dir. Eğitimi tamamlandıktan sonra başlangıçta maaşsız olarak Kırk Akça medresesinde müderris olarak çalışmıştır. H.1096 (M.1685) yılında Şeyhülislam Çatalcalı Ali Efendi'nin ölümünden sonra ibidâ-i hâric eğitimini alarak Fatıma Hanım Medresesine müderris olmuştur. H.1099(M.1687) yılında Debbâğ-zâde Mehmed Efendi'nin ölümünden sonra Firuz Ağa Medresesine hareket etmiş ve aynı yıl burada daha da itibar görüp Kadı Abdü'lhalîm Medresesine hareket etmiştir. 3 H.1105 Saferinde (Ekim 1693) yılında vefat etmiştir. Kaynaklarda hayatı hakkında yeterli bilgi bulunmayan Sadî'nin faziletli, nazik, marifetli, şiir ve düz yazıda saf bir anlatımı olduğu üzerinde durulmuştur. Şiirlerinin geneline bakıldığında manevî aşkın ön planda olduğu görülmektedir. (Uralçin, 2009, s.6-7).

(Sâ'ib)-Âgâh

Âgâh'ın hayatı hakkında en geniş bilgi Alî Emîrî'nin tezkiresinde bulunmaktadır. Âgâh'ın asıl adı Mehmed Bulak'tır. Kendisi hâfızdır ve haccı ifâ eylemiştir. Bundan dolayı Hacı Hâfız isimleriyle de anılmaktadır. H. 1040 / M. 1630-31 tarihinde doğan Âgâh; Sâlim, Alî Emîrî, Nâil Tuman, İsmail Paşa ve Müstakîm-zâde'ye göre Semerkand'da; Safâyî, Râmiz ve Mehmed Tevfik'e göre Buhara'da; Es'ad Mehmed Efendi'ye göre de Semerkand veya Buhara'da doğmuştur. İsmail Beliğ, Âgâh'ı Özbek olarak nitelendirir. Bu bilgilerden, Alî Emîrî'nin “ H. 1040 / M. 1630 hududunda şehir-i Semerkand'da tevellüd eyledi” ifadesini kabul etmek daha doğru olacaktır. Âgâh, kudretli bir şâirdir. Şâirliği dışında Diyarbakır çevresinde sevilip, sayılan bir kimlik oluşturmuştur. Bu şehirde kaldığı sürede ihtisası bulunan ilim ve sanatlarda, birçok öğrenci yetiştirmiştir. Hatta Osmanlı sadrazamlarından Râgıb Paşa, gençliğinde Âgâh'ın sohbetinden faydalanmış; hayatı boyunca da bunu dile getirmiştir. Şâirin, 100 yaşını geçmiş olduğu halde, H. 1141 / M. 1728 tarihinde Âmid'de vefât ettiği düşünülmektedir. Ölüm tarihi hakkında kaynaklarda farklılıklar mevcuttur. (Akpınar, 2006, s.8-13).

(İncelediğimiz mecmuada Agâh'ın şiirlerinin mahlas kısmında Agâh yerine genellikle Sâ'ib mahlasının yazıldığı görülmektedir.)

Sâbit

Bosna'nın Uziçe kasabasında dünyaya gelmiştir. Asıl adı Alâeddin Ali'dir. Doğum tarihi bilinmemektedir ancak hakkında araştırma yapan Rypka onun 1650 yılı civarında doğmuş olabileceğini söylemektedir. 1098'de (1687) Kırım Hanı Selim Giray'a bir kaside yazarak ondan görev istemiş; ardından hana ithaf ettiği “Zafernâme” adlı manzumesi beğenilince sâniye rütbesiyle Kefe'ye kadı tayin edilmiştir. XVIII. yüzyıl başlarında adından sıkça söz edilen Sâbit'in şiirlerinde yerli ve yeni olma özelliğinin birlikte yürüdüğü, divan şiirinin geleneksel ve duygusal idealizminin kırıldığı, realizm, müstehcenlik ve mizah gibi unsurlara yer verildiği görülmektedir. Sâbit'in üslubu halk ağzındaki kelimeleri atasözleri ve deyimlerle harmanlaması sebebiyle şahsileşmiştir. Bu sebeple manzumelerinde onu çağdaşlarından farklı kılan garip bir tarz ve değişik bir haz dünyası vardır. Şiirlerinde söz oyunları, alay ve maddî hazlar önemli bir yer tutar. Konu ve biçim yönünden

gelenekleri zorlamış, divan şiirinin alışlagelen konuları arasına günlük hayatı ve olayları katmıştır. (Karacan, 2008, s.349-350).

Şem‘î

19. yüzyılda yaşamıştır. Molla Mehmet Şem‘î, Meşrebzâde Ali Raik Efendiye damat olduğu için Meşrebzâde damadı olarak tanınmıştır. Şem‘î, Hz. Hasan soyundan gelen ve H.827 yılında Maraş’ta vefat eden Seyyid Nimetullah-ı Velî’nin torunlarından. 12 Rebi’ülevvel 1223/ 8 Mayıs 1808 yılında Maraş’ın Divanlı Mahallesinde dünyaya gelmiştir. Babası El-Hac Mehmet Memiş Efendidir. Gençliğinde bir müddet Arapça çalışmış, Zilkade 1241/ Mayıs 1826’da İstanbul’a gitmiş, birkaç yıl Mahmut Paşa Mahkemesinde kâtiplik yapmıştır. 1245/1829’da iki yıl İzmir’de, 1247/1831’de Ödemiş’te, Rebi’ül-evvel 1249/1833 Temmuz’undan itibaren de dört ay Tophane-i Amîre’de Naiblik görevinde bulunmuştur. Şem‘î’nin Esmârü’l-Hadâik adlı bir eseri daha vardır. Bu eserde Osmanlı sultanlarının üçer dörder satırlık hayat hikâyeleri ile sadrazamlarının, şeyhülislamalarının ve kaptan-ı deryaların isimleri ve göreve geliş tarihleri verilmektedir. 1851 yılında İstanbul’da basılmıştır. Eser, daha sonra ilavelerle genişletilerek Esmârü’t-Tevârih adıyla 1878’de tekrar yayımlanmıştır. (Yorulmaz, 2011, s.12-15).

Şemsî (Kara)

1829 Martında Konya’da dünyaya gelen şairin asıl adı Süleyman olup Kara Abdal ismiyle de tanınmaktadır. Konya’da arazi sahibi Âşık Osman’ın oğludur. On beş-on altı yaşlarında iken Şems-i Tebrîzî Dergâhı’na intisap etmiştir. Türbedar Seyyid Emîrşah Kaygusuz Abdal Dede’nin yardımıyla çeşitli dinî eserler okuduktan sonra Abdal Mehmed Sûdî’ye intisap ederek Mevlânâ Dergâhı’nın matbahında çilesini ve seyrü sülûkünü tamamlamıştır (1844). Kendisinden inâbe aldığı Kaygusuz Dede ona Şems-i Tebrîzî’ye izâfeten “Şemsî” mahlasını vermiştir. 23 Zilhicce 1303’te (22 Eylül 1886) Hanya’da vefat etmiş ve mevlevîhânenin hazîresine defnedilmiştir. (Uçman, 2001, s.366).

Yûnus Emre

Çağları aşarak günümüze kadar gelen Yunus Emre’nin şöhreti geniş olmasına rağmen hayatı hakkında belgelere dayanılarak ortaya konulmuş bilgiler çok azdır. Bu nedenle kaynaklar Yunus Emre’den bahsederken daima onunla ilgili rivayetleri

aktarmışlardır. Yunus Emre'nin menkıbevi hayatıyla ilgili geniş bilgi sunan eserlerden biri Firdevsî'nin "Vilâyet nâme-î Hacı Bektaş-ı Velî" adlı eseridir. Fuat Köprülü, Yunus'un XIII. yüzyılın son yarısı ile XIV. yüzyılın başlarında yaşadığını kabul etmektedir. Yunus Emre'nin ölüm tarihi üzerine de birçok araştırmacı görüş belirtmiştir. Köprülü şairin öldüğü zamanın hiç bilinmediğini ifade ederken, Gölpınarlı ise Adnan Erzi'nin yayımladığı vesikaya dayanarak Yunus'un ölüm tarihini 1320-1321 olarak kabul eder. Bu erenlerden biri olan Yunus Emre, Anadolu'daki Türk düşünüş edebiyatının ilk büyük şairi, bir Türk-İslam mutasavvıfıdır. Onun dünyasını "Allah aşkı, tevhit düşüncesi, ahlak ve gelenek" gibi dört önemli mevhum oluşturmaktadır. Yunus Emre'nin sanatı tamamıyla millîdir. Yüzyıllarca silinmeyecek bir kuvvetle kendine ait sanatını oluştururken samimiyetini ve anlaşılabilirliğini vurgulamış, okuyana sade, masum, gözleri şefkat ve sevgi dolu bir dervişin ilahi bir lisanla terennüm ettiğini hissettirmiştir. (Kotan, 2015, s.2-22).

Zihnî

Asıl adı Mehmed Emin'dir ancak Zihnî mahlasını kullanmıştır. Doğum yeri olan Bayburt'tur. Döneminde bazı devlet büyüklerine kasideler sunmuştur. Bir aruz şairi olan Zihnî'nin halk şiiri geleneklerine oldukça açık bir muhitte ve devirde yetişmesi, onu hece vezni de kullanmaya yönelmiş ve hece vezniyle yazdığı şiirler kendisini devrin en dikkate değer sanatçıları arasına koymuştur. Zihnî, hem aruz hem de hece vezninden yürüyen zevki hece vezni geleneğinde birleştirmeye çalışan ilk şairdir. Daha çok içinde yaşadığı devirden ve karşılaştığı haksızlıklardan şikâyet eden hicviyyeleri ve sıra hasretini dile getiren koşmalarıyla dikkat çekmiştir. (Uçman, 1992, s.229-230).

4.2.Nazım Şekilleri

İncelediğimiz mecmûada kullanılan nazım şekillerinin genel olarak, Klâsik Türk Edebiyatı nazariyesi bağlamında, bilim çevreleri ve otoritelerince kabul edilmiş nazım şekilleri ile örtüşmediği/sağlıklı olmadığı söylenebilir.

Mecmûalar, sözlü kültür ürünlerinin derlendiği el yazmaları olmakla beraber aynı zamanda yazılı kültür geleneğinde de tertip edilen el yazmalarıdır. Çünkü

mecmûalar cönklere göre daha titizlikle ve eğitim sonucu kazanılmış yazı/implâ gibi hususlara uyularak kaleme alınmış el yazması eserlerdir. Dış yapı özellikleri itibariyle ise cönkler aşağıdan yukarı açılan defterler iken, mecmûalar enine açılan defterler olarak tertip edilmiştir. Yani yazılı kültüre daha yakın bir biçimsel nitelik kazanmıştır. Bu biçim ve yazı/implâ gibi hususlar göz önünde bulundurulduğunda mecmûa içerisinde yer alan şiirlerin çoğunun ya eksik beyitli ya da asıllarından farklı olduğunu görmekteyiz. Bu farklılıkların nedeni ise şiirlerin, şifâhî kültür anlayışı ile yazılı kültüre geçirilmesi ihtimalidir. (Erdal, 2017, s.192). Metin içerisindeki yazım ve implâ hataları da bu ihtimali kuvvetlendirmekte ve nazım şekillerinin bilim kaideleri çerçevesinde netlik/açıklık esasına dayalı tespitini zorlaştırmaktadır.

4.3.Vezinler

Mecmûa içerisindeki şiirlerin vezinlerinin tespitinde de güçlük çekilmiş, bazıları ise bulunamamıştır. Bulunamamasının sebebi yukarıda da ifade edildiği gibi yazı/implâ ve eksikliklerin, metnin tamirini dahi zorlaştırması olarak gösterilebilir. Mecmûa içerisinde tespiti yapılabilen aruz vezinleri ve sıklıkları (köşeli parantezle gösterildi) şöyledir:

1. Fâ' ilâtün / Fâ' ilün (Remel Bahri) [6]
2. Fâ' ilâtün / Fe' ilâtün / Fa'lün (Remel Bahri) [1]
3. Fâ' ilâtün / Fe' ilâtün / Fe' ilâtün / Fe' ilün (Remel Bahri) [1]
4. Fâ' ilâtün / Fâ' ilâtün (Remel Bahri) [5]
5. Fâ' ilâtün / Fâ' ilâtün / Fâ' ilün (Remel Bahri) [16]
6. Fâ' ilâtün / Fâ' ilâtün / Fâ' ilâtün / Fâ' ilün (Remel Bahri) [25]
7. Fe' ilâtün / Fe' ilâtün / Fe' ilâtün / Fe' ilün (Remel Bahri) [1]
8. Mefâ' ilün / Fe' ilâtün / Mefâ' ilün / Fe' ilün (Müctes Bahri) [4]
9. Mefâ' ilün / Mefâ' ilün (Hezec Bahri) [8]
10. Mefâ' ilün / Mefâ' ilün / Fe' ülün (Hezec Bahri) [7]
11. Mefâ' ilün / Mefâ' ilün / Mefâ' ilün / Mefâ' ilün (Hezec Bahri) [13]

12. Mef' ülü / Mefâ' ilün / Fe' ülün (Hezec Bahri) [2]
13. Mef' ülü / Fâ' ilätü / Mefâ' ilü / Fâ' ilün (Muzârî Bahri) [1]
14. Mef' ülü / Mefâ' ilü / Mefâ' ilü / Fe' ülün (Hezec Bahri) [3]
15. Müfte' ilün / Müfte' ilün / Fâ' ilün (Seri'î Bahri) [1]
16. Müstef' ilätün / Müstef' ilätün (Recez Bahri) [4]
17. Müstef' ilün / Müstef' ilün (Recez Bahri) [12]

Mecmûa içerisinde en çok kullanılan vezinlerin, *Remel Bahri* (Fâ' ilätün / Fâ' ilätün / Fâ' ilätün / Fâ' ilün ve Fâ' ilätün / Fâ' ilätün / Fâ' ilün kalıpları) ve *Hezec Bahri* (Mef' ülü / Mefâ' ilü / Mefâ' ilü / Fe' ülün) olduğu tespit edilmiştir.

4.4.Mecmûada Bulunan Şarkıların Makamları*

Divan şiiri ve Klâsik Türk Mûsikîsi, beslendikleri köken ve yapı itibarıyla birbirlerine çok benzemektedirler. Bu iki sanatı oluşturan ortak nokta ritimdir denilebilir. Şiirin ritmi, aruz veznindeki kısa-uzun heceler iken mûsikînin ritmi, kudüm darblarının birleşmesiyle duyulan îkâ'dır. Şiirin en küçük parçası hecedir. Hecelerin birleşmesi ile tef'ileler, tef'ilelerin birleşmesiyle de vezinler ortaya çıkmaktadır. Mûsikî ritmi ile şiiri karşılaştırılacak olursak; darblar hecelere, tef'ileler usullere, vezinler de îkâya denk düşmektedir. Mûsikî eserlerinde notalardan küçük nağmeler, küçük nağmelerden nağme cümleleri, nağme cümlelerinden eserler oluşmakta, bu eserlerde de cümle aralarında duraklar (esler), nağme tekrarları ve nakaratlar bulunmaktadır. Mûsikîdeki bu düzen, şiirde de böyledir. (Parmaksız, 2015, s.183). Mûsikî-şiir ilişkisi, kısaca bu şekilde değerlendirilebilir. Mûsikînin mecmûalara da yansması bu ilişkinin sağlam bir zemine ve meyana dayandığını göstermektedir.

* Mûsiki makamları, Ferit Devellioğlu'nun Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat'ı kullanılarak oluşturulmuştur.

Acem-Aşîrân

Türk musikisinde kullanılan şed makamlarından birisidir. Bu makam çârgâh makamının acem-aşîrân perdesi üzerine kalbolmuş şeklindedir. Dominantı çârgâh, tonikası Acem-aşîrân perdeleridir.

Acem-Kürdî

Türk musikisinde kullanılan mürekkep bir makamdır. Acem makamını şekillendiren acem-aşîrân ve uşşak makamları dizilerinin pest tarafına bir kürdî dörtlüsünün eklenmesiyle tertip edilmiştir. Makamın melodik seyirinde önce acem makamının, sonra da kürdî dörtlüsüyle kürdî makamının özelliklerini gösterir.

Arazbâr

Türk müziğinin kadim mürekkep makamlarındandır. Nevâ'da beyâtî ile rast beşlisinin çârgâh'daki şeddi ve uşşak dörtlüsünün birleşmesinden oluşmuştur. Donanımına mi için bir koma bemolü, konulur; bu arıza, makamı vücuda getiren ilk iki dizide mevcuttur ve uşşak dörtlüsünde de bu ses yoktur. Nota içinde nevâ'da beyâtî için si küçük mücenneb bemolü, diğer iki dizi için de si koma bemolü konulur. Makam, uşşak dörtlüsünü inici bir şekilde icra ile la-dügâh perdesinde kalır. Güçlü birinci derecede nevâ'da beyâtî'nin ve çârgâh'da rast beşlisinin durağı olan do-çârgâh perdeleridir.

Aşîrân

Hüseynî-aşîrân perdesinin ve makamının adının muhtasar şeklidir.

Beste

Şarkının makam ve ahengi.

Bestenigâr

Oldukça eski mürekkep Türk makamlarındandır. Hususi ve orijinal bir kıymet taşıyan bu makam rağbetle kullanılmıştır ve halen de kullanılmaktadır. Bilhassa kuvvetli hüznü, ıstırap ve dindarlık mevzularında kullanılabilir. Sabâ makamına Irak makamının pest dörtlüsünün (yani Irak perdesindeki segâh dörtlüsünün) ilavesinden meydana gelmiştir. Bu dörtlü ile Irak perdesinde durur. Güçlü, birinci derecede kuvvetli olarak kullanılan çârgâh do perdesidir ki, sabânın güçlüsüdür. Donanımına sabâ gibi si için koma ve re için bakıyye bemolü konulur. Lâhin içinde icabeden

yerlere sabânın tiz sekizlisi için lâ bakıyye bemolü ve Irak'ın pest dörtlüsü için de fâ bakıyye diyezi ilâve olunur.

Beyâtî

Günümüzde de kullanılan bu makam, Türk müziğinin en eski makamlarından bir tanesidir. Uşşak dörtlüsüne pûselik beşlisi ilâvesinden mürekkep ve Türk müziğinin 5 numaralı basit makamı olan uşşak'ın inici şeklidir. Uşşak gibi düğâh {lâ perdesinde durur ve güçlüsü nevâ} re'dir. Bu güçlü perdesinin uşşaktan daha önemli olarak kullanılması ve ekseriyâ bu perdeden başlayarak bestekârların bir hicâz geçkisi yapmış olmaları, makamın yapısıyla alâkalı değildir. Uşşak'dan farkı, tiz perdelerden başlaması, bu perdelerde gezinerek ikinci bir şekilde karar etmesidir. Donanımına uşşak gibi si için bir koma bemolü konulur. Niseb-i şerîfesi 8'dir. Orta sekizlideki sesleri şöyledir (pesten tîze doğru) : düğâh, segâh, çârgâh, nevâ, hüseyinî, acem, gardâniye, muhayyer. Beyâtî, uşşak kadar rûha huzur verici değildir. Uşşak'ın tasavvufî ve felsefî karakterine mukabil beyâtî'nin biraz hüzne kaçan bir karakteri vardır.

Büzürg

Türk mûsikisinin çok az kullanılmış en eski mürekkep makamlarındandır. Hüseyinî beşlisinin hüseyinî perdesindeki şeddi, pûselik beşlisi ve çârgâh beşlisinin rast perdesindeki şeddinden (yani mâhur makamının pest beşlisinden) meydana gelmiştir. Ekseriya bu beşlilerde karışık bir süratte seyredildikten sonra, rasttaki çârgâh beşlisi ile inici bir şekilde rast perdesinde durulur. Güçlü birinci derecede makamın terkipteki ilk iki beşlinin ilkinin durağı ve ikincisinin tiz durağı olan nevâ, üçüncü derecede pûselik beşlisinin durağı olan düğâh'dır. Bilhassa seyirde çârgâh beşlisine ehemmiyet verilerek ve onun dahilinde gezinilerek yürünür, donanım boştur. Lâhin içinde hüseyinî beşlisinin hüseyinî perdesindeki şeddi için fâ bakıyye diyezi konulur, başkaca bir ârızası yoktur.

Düstûr

Kaide, kural.

Ferahnâk

Türk müziğinin mürekkep makamlarındandır. Tahminen 1820 senelerinde Şâkir Ağa tarafından tertib edilmiştir; biraz eviç makamına benzerse de ifade

itibariyle dahi ondan farklıdır. Şen ve hafif mevzular, bahar tasvirleri gibi parçalarda kullanılabilir. Bu makam, nevâ'da rast beşlisi, segâh'da ferah-nâk beşlisi, düğâh'da rast beşlisi, Ferah-nâk beşlisi ve nîm hicazda, hicaz dörtlüsünden mürekkeptir. Bu diziler ekseriya, karışık bir surette kullanılır. Makam ferah-nâk beşlisi ile karar eder. Durak ırak ve güçlü birinci derecede düğâh perdeleridir. Makam umumiyetle inicidir. Donanıma fa ve do için birer bakıyye diyezi konur. Zikredilen beş dizenin son ikisinde her iki arıza, ilkinde yalnız birinci arıza ve üçüncüsünde yalnız ikinci arıza mevcuttur. Bu diziler kullanılırken, bu noktalar göz önünde tutularak bekar konulur. Segâh'daki ferah-nâk beşlisinin si koma bemolü ve hicaz içerisinde geçen yerlere konur. Bununla beraber hicaz dörtlüsünün kullanılmadığı ferah-nâk eserler de vardır.

Hicazkâr

Türk müziğinin şed makamlarındandır. Tahminen 170 sene önce tertib edilmiştir. Rağbetle kullanılmış bir makamdır. Çok özel bir edâ taşıyan bir diziye sahiptir. Zirgüle basîtesinin rast (sol) perdesindeki şeddidir. (Evcârâ'nın bir yarım ses tizinde kalan şekli olur). Güçlüsü –beşinci derecesi olan- nevâ'dır. Dizisi inicidir, nispet-i şerîfe sayısı, zirgülede olduğu gibi 7 dir. Donanımına si koma mi ve lâ bakıyye bemolleri ile fa bakıyye diyezi konulur. Şu hale göre orta sekizlideki sesleri şöyledir. (tizden peste doğru): gerdâniye, eviç, hisâr, nevâ, çârgâh, segâh, zirgüle ve rast. Ancak bestekârların hicazkâr eserlerde sıkça ve karışık olarak nihâvend ve yegâhda hicaz ile rastda hicaz (donanımı si ve mi koma ve la bakıyye bemolleridir) geçkileri yapmış olduklarını ilave etmek gerekir.

Hüseynî

Türk müziğinin altı numaralı basit makamıdır; en eski makamlardandır. Hüseynî beşlisi ile uşşak dörtlüsünden müteşekkildir. Durak düğâh ve güçlü –beşinci derece olan- hüseynî perdeleridir. Niseb-i şerîfe sayısı 8 dir. Dizisi çıkıcıdır. İkinci şekli muhayyer olur. Donanımına si koma bemolü ile fa bakıyye diyezi konulur. Orta sekizlideki sesleri şöyledir. (pestden dize doğru): düğâh, segâh, çârgâh, nevâ, hüseynî, eviç, gerdaniye ve muhayyer. Hüseynî, klasik bestekârlar tarafından da en çok kullanılan bir kaç makamdan biri olmakla beraber, bilhassa Türk halk müziğinde en çok kullanılmış olan makamdır.

Hüseyinî-Aşîrân

Türk müziğinin en eski mürekkep makamlarındandır. Hüseyinî makamının pest tarafına, Hüseyinî-aşîran perdesine nakledilmiş bir uşşak dörtlüsü ilavesinden mürekkep olup, bu dörtlü ile aşîran perdesinde kalır. Güçlü birinci derecede hüseyinînin durağı olan düğâh'tır. Donanımına Hüseyinî gibi si koma bemolü ile fa bakıyye diyezi konulur. Eskiden vech-i hüseyinî de denilen bu makam, esasen hüseyinînin pest tarafına tâbi olarak bir dörtlü katılmak suretiyle yapılmıştır ki aşîran perdesinde kalan hüseyinîden başka bir şey değildir.

Hüzzâm

Türk müziğinin mürekkep makamlarındandır. En eski mürekkeplerden birisi olmakla beraber, bilhassa yaklaşık iki asırdır pek çok rağbet görmüştür. Türk müziğinin koyu hüzün arzedan makamlarından biri olan bu makam, dizisi bir sekizli içinde ifade edilebilen mürekkep makamlardandır. Hüzzam beşlisi ile segâh dörtlüsünden mürekkeptir. Durak segâh ve güçlü –üçüncü derece olan- nevâdır. Dizisi inici çıkıcı olup niseb-i şerîfe sayısı 6'dır. Donanımına si koma, mi bakıyye bemolleri ile fa bakıyye diyezi konulur. Orta sekizlisindeki sesleri pestten tize doğru şöyledir; segâh, çârgâh, nevâ, hisâr, eviç, gerdâniye, muhayyer ve tiz segâh.

Isfahân

Türk müziğinin en eski mürekkep makamlarındandır. Pûselik beşlisi, düğâh perdesine nakledilmiş bir rast dörtlüsü ve beyatî makamından meydana gelmiştir. Beyatî'nin durağı ve güçlüsü olan düğâh ve nevâ perdeleri, Isfahân'ın da durak ve güçlüsüdür. (Pûselik beşlisi ile düğâh'taki rast dörtlüsünün de esasen durak perdeleri düğâhtır.) Isfahân'ın dizisi inici-çıkıcıdır. Donanımına beyâtî gibi si koma bemolü konulur, pûselik beşlisi için si bekar ve rast dörtlüsü için si bekar sol bakıyye diyezi kullanılır. Eskiden beyâtî makamına Isfahân denilirken Isfahâneki makamının terkiibini müteakip birkaç asırdan beri Isfahâneki yerine ısfahân denilmeye başlanmış, beyatî yeni bir bünyeye girmiş, Isfahâneki de Isfahân'ın küçük bir fark gösteren şekline kalbolmuştur.

Mâhûr

Türk müziğinin en eski makamlarındandır. Neşeli, şuh, ferah verici bir makamdır. Asırlardan beri rağbet ile kullanılmıştır. Mâhur, çârgâh makamının rast

(sol) perdesindeki şeddidir; yani basit bir şed makamıdır. (Acem- aşîran gibi ki bu da mahurun bir perde pestinde kalan bir çârgâh şeddidir.) Güçlüsü – beşinci derece olan- nevâ (re)'dir. Dizinin umumi seyri inicidir. Donanımına fa için bir küçük münecceb diyezi alır. (Yani batı müziğindeki sol majör'ün aynıdır.) Orta sekizlisindeki sesleri tizden peste doğru olmak üzere şöyledir. Gerdâniye, mâhur, hüseyinî, nevâ, çârgâh, pûselik, dügâh ve rast.

Makâm

Bir durak ile bir güçlünün etrafında, onlara bağlı olarak toplanmış seslerin umumi heyeti.

Muhayyer-Kürdî

Türk müziğinin mürekkep makamlarındandır. Tahminen iki asır evvel tertibedilmiştir. Muhayyer makamına bir kürdî dörtlüsü ilavesinden ibarettir. Durak ve güçlü aynen muhayyerde olduğu üzere dügâh ve hüseyinî perdeleridir. Donanımına muhayyerin si koma bemolü ve fa bakıyye diyezi arızaları konulur. Kürdî dörtlüsü için si bekar ve si küçük münecceb bemolü değişikliği yapılır.

Nihâvend

Türk müziğinde bir makamıdır. En eski makamlardan olup, eskiden nihâvend-i kebîrden ayırmak için nihâvend-i rûmî diye de adlandırılmıştır. Fakat son bir asırdan beri pek büyük bir rağbetle kullanılmıştır. Nihâvend batı müziğindeki sol minördür. Yani pûselik makamının bir perde peste göçürülmüş şeddidir. Rast perdesinde durur. Güçlüsü beşinci derece olan nevâ'dır. Donanımına si ve mi için iki küçük mücenneb bemolü konulur, yedenin fa bakıyye diyezi, nota içinde ilave edilir. Çıkıcı-inici bir seyri vardır. Orta sekizlideki sesleri pestden tize doğru olmak üzere şöyledir: rast, dügâh, kürdî, çârgâh, nevâ, nim-hisar, evic, gerdâniye. Dizisinde nisbet-i şerîfeden 7 tane olmakla mülayim sayılır. Elimizde, makamlar arasında sayı itibariyle 7 olarak nihâvend'den eser bulunmaktadır.

Rast

Türk müziğinin en eski makamlarındandır. 4 numaralı basit makam olan rast, rast beşlisi ile rast dörtlüsünden müteşekkildir. Durağı rast (sol) ve güçlüsü – beşli ile dörtlünün birleşmiş olduğu beşinci derece nevâ (re) dir. Makam çıkıcıdır. Mülayim olup dizisinde niseb-i şerîfeden 8 tane vardır. Donanımına si koma bemolü ile fa

bakıyye diyezi konulur. Orta sekizlisindeki sesleri pestten tize doğru olmak üzere şöyledir: rast, düğâh, segâh, çârgâh, nevâ, hüseyinî, evic ve gerdâniyye. Rast en çok kullanılmış makamlardandır; en eski devirlerden zamanımıza kadar bu önemini ve rağbetini korumuştur.

Sabâ

Türk müziğinin en eski ve maruf makamlarındandır. Türk müziğinin en orijinal ve karakteristik makamlarından biri olan sabâ, yürekler parçalayıcı, gönüller yakıcı bir hüznün, elem, zühd ve pişmanlık duygusunu gayet net olarak bildirir. Rağbetle kullanılmış bir makamdır. Çârgâh'da zengûle (ki bu makam şevk-efzâ'nın terkibinde de mevcuttur) ile sabâ dörtlüsünden mürekkeptir. Bu dörtlü ile düğâh (la) perdesinde kalır. Zengûle'nin durağı çârgâh perdesi, sabâ da çok mühim bir rolü olan güçlüdür. Çârgâh'da zengûle'nin güçlüsü olan rast (sol) perdesi gibi ikinci bir güçlünün, fazla kıymeti yoktur. Donanımına si koma bemolü ile re bakıyye bemolü konulur. Çârgâh'da zengûle'nin la bakıyye bemolü; nota içinde kullanılır.

Semâî

Türk halk şiirinde bir 'forme' un adıdır. Saz şairi tarafından bestelenir ve semâî adı altında okunur. Şekil itibarıyla aynen koşma gibidir, ondan farkı hecenin 4+4=8 vezni ile yazılmasındandır. Mevzuu itibarıyla da koşmadan farklıdır; semâîde adeta bir takım tekerlemeler vardır. Fakat bunlar oldukça bir mana arz ederler, manide olduğu gibi manasız değildirler.

Sûznâk

Türk müziğinin 13 numaralı sonuncu basit makamıdır. Basit makamlardan yegane yeni olanı olup, bütün diğerleri pek eskidir. Sûz-nâk tahminen 1780 senelerinde Abdülhalim Ağa, Ahmet Ağa, Mehmet Ağa'dan biri tarafından icat edilmiştir. O zamandan beri en çok rağbet edilen makamlardan biridir. Net olarak içli bir hüznün bir telkin eder. Sûz-nâk, rast beşlisi ile hicaz dörtlüsünden yapılmıştır. Rast beşlisi ile rast (sol) perdesinde durur. Güçlüsü beşli ile dörtlünün birleştiği beşinci derecede olan nevâ (re) dir. İnci-çıkıcı karışık bir şekilde seyredir. Donanımına si koma bemolü, mi bakıyye bemolü ve fa bakıyye diyezi konulur. (İlki rast beşlisi ve son ikisi de hicaz dörtlüsü için). Niseb-i şerîfeden dizisinde 7 tane bulunmakla 'mülâyim' sayılır. Orta sekizlisindeki sesleri pestden tize doğru şu şekildedir: rast, düğâh, segâh, çârgâh, nevâ, evic ve gerdâniye. Bu asıl Sûz-nâk'tır. Bir de durak üstü

olarak, düğah perdesi yerine zengûle kullanan Sûz-nâk vardır ki buna ‘zengûleli Sûz-nâk’ derler ve zengûle makamının rast (sol) perdesindeki şeddi (hicazkâr) gibidir. Hicazkârdan farkı, daima değil, ancak karara doğru karakteristik olarak zengûle perdesini bir nevi üstyeden olmak üzere kullanmasıdır.

Şehnâz

Türk müziğinin en eski mürekkep makamlarındandır. Çok güzel ve karakteristik bir makam olup, hicazkârın daha yumuşağı ve nazlısı, masal edasına çok müsait bir çeşididir. Eskiden daha çok kullanılan makam son yıllarda orta derecede kullanılmıştır. Şehnâz, uzal veya hicaz veya hümâyûn makamına, hüseyinî aşîran (mi) perdesine göçürülmüş bir hümâyûn ilavesinden mürekkeptir. Uzal veya hicaz veya hümâyûn ile düğâh (la) perdesinde kalır (bu perde, hüseyinî aşîran’da hümâyûn’un da güçlüsüdür). Güçlüler birinci derecede –hümâyûn ile hicâz’ın güçlüleri olan- nevâ (re), ikinci derecede de – uzalın güçlüsü ve hüseyinî aşîran’da hümâyûn durağı olan- hüseyinî (mi) perdeleridir. Karışık ve daha çok inici bir seyri vardır (ve muhayyer perdesini sık kullanır). Donanımına si bakıyye bemolü, fa koma diyezi, do ve sol bakıyye diyezleri konulur. (İkinci ve dördüncü arızaları hüseyinî aşîranda hümâyûn içindir; diğer ikisi de hümâyûnün arızalarıdır). Eğer uzal veya hicaz kullanılmışsa fa bakıyye diyezi (fa bekardan sonra) ve sol bekar yapılır.

Usûl-Hafif

Türk müziğinin büyük usullerindendir. 32 zamanlı ve 26 darplıdır (yine 32 zamanlı olarak 14 darplı benefşân ve 22 darplı muhammesten daha az kullanılmıştır). 32/2’lik ağır hafif mertebesi de çok kullanılmıştır. 32/8’lik yürük hafif de görülmüştür. Usul isminden de anlaşılacağı üzere yürük eserlere yakışır, oynak ve hafiftir. Hafif ile kâr, beste, peşrev, tevşih ve ilâhiler ölçülmüştür. Bilhassa beste formu için pek çok kullanılmıştır. Usul üç farklı şekilde dizilmiş 8 adet sofyandan oluşur.

Yegâh

Türk müziğinin eski makamlarından bir tanesidir. Yegâhnevâ ile nevâ’da rast makamlarından tertip edilmiştir. İkinci dizi ile yegâh (re) perdesinde kalır ki, bu ses aynı zamanda makamın terkindeki ilk dizinin de güçlüsüdür. Güçlüsü nevânın durağı olan düğâh (la) perdesidir. (Nevâ, perdesi tiz durağı olduğu için güçlü

sayılamaz). Donanımına nevâ gibi si koma bemolü ile fa bakıyye diyezi konulur. Yegâh'da rast için ise si bekar ve do bakıyye diyezi nota içerisinde kullanılır. (Fa bakıyye diyezi bu dizide ortaktır). Genellikle inici olarak seyreder.

İKİNCİ BÖLÜM
(TRANSKRİPSİYONLU METİN)

001.

Uşul Hafif

Beste-beyātī*

Mef' ūlü/Mefā' ilü/Mefā' ilü/Fe' ūlün

-. / .-. / .-. / .-

1. Bir gonce-femüñ yāresi vardur cigerümde**

Āteş dökülürse yeridür āh u serümde

2. Her lahze hayālūñ duruyor dīdelerümde

Takdire nedür çāre bu vār imiş kaderümde

002.

Şarkı***

1. Çokdur göñlümde dāğ-ı melālüm

Merhamet itmez bī-vefā zālīm

2. Āh itmek oldı dā'im hep kārüm

Āh u figānum gelmez beyāna ey māh-ı dil pāre pāre

001. 60^b

002. 60^b

* TRT Müzik Dâiresi Yayınları repertuar Nu: 1922, Türk Sanat Müziği Nu: 1831

** 1805 senesinde Hammâmîzâde İsmâil Dede Efendi, Sâlih isimli ilk çocuğunun vefâtı üzerine bu Beyâtî besteyle duygularını dile getirmiştir. (Detaylı Bilgi İçin Bkz. TDV. İslâm Ans., 2001, C. 23 s.93-95)

*** Şarkı ilk mısraları cihetiyle, Dede Efendi'nin TRT repertuarı 3079 numarada kayıtlı Hicaz Makâmı'ndaki şarkısı 'Çokdur Gönülde Dâğ-ı Melâlüm' isimli şarkısı ile benzerlik göstermektedir.

3. Dā'im bu kuluñ maḥzūn gezer
Ağyārlar için bendesün üzer
4. Bu vesvese ile her günüm geçer
Āh u fiğānum gelmez beyāna hicrūñle ey māh-ı dil pāre pāre
5. Nedür o şīve-i refṭār o gelişin
Hemdem yanında raqībe gülüşün
6. Gördükde beni biğāne duruşun
Āh u fiğānum gelmez beyāna hicrūñle ey māh-ı dil pāre pāre
7. Korkaram āhum incidür seni
Tekdīre lāyık eylersün beni
8. Şapladı geçdi gülden diken
Āh u fiğānum gelmez beyāna hicrūñle ey māh-ı dil pāre pāre
9. Etmem şikāyet dil olsa pāre
Vardum alınmaz ğayru ne çāre
10. Dürlü sitemle ' açduñ biñ yāre
Āh u fiğānum gelmez beyāna hicrūñle ey māh-ı dil pāre pāre

003.

Beyt*

Lāyık mıdur kim olmasun ' aşık Nedīm meclīsüñ
Raḥm eyle ey māh yoksa ğonce-i minnet mi var
Vuşlat-ı yār ile meclīs olmağ gibi lezzet mi var
Lākin o bezme varmağa ağyārdan nöbet mi var

003. 61^b

* Beyt'in, yazı karakteri ve mürekkebinin renk tonu farklıdır. Bu kısmın, mecmûaya sonradan eklendiği düşünülmektedir.

Şarkı

Fā' ilātün/Fā' ilātün

- . - - / - . - -

1. Yoğ dilũñ şabr u ęarārı
Çekdürirsün āhı zārı
Al ele lütf u vefāyı
2. Çeker göynüm her dem zārı
Pek bī-bedelsün ey peri
3. Yoğdur hercāyı meşrebin
Herkesle senin 'urfetin
Bu mıdur bize şevketin
4. Çeker göynüm her dem zārı
Cevrinle oldum serseri
5. Ağyār ile her gün bile
Size lāyıķ mı bu ģīle
Neden lāyıķ olduğ deñse
6. Çeker göynüm her dem zārı
Pek bī-bedelsün ey peri

005.

Beyt*

Cefâ-yı ʿaşkına yoğdur taḥammül
N'ola bu rütbe-i cevri itme Ḥüdâ bir
ʿArz u su'âlüm var ḥaber vir
Eger lâyıḳ ise bir kerre öldür

006.

Şarkı

Fâʿ ilâtün/Fâʿ ilâtün/ Fâʿ ilâtün/Fâʿ ilün
- . - - / - . - - / - . - - / - . -

1. Ğurbet elde ḥasta olanuñ yanında kim ağlasun
Yüreginde ʿâşık olanuñ göñlün kim eglesün
2. Pâdişahlar pâdişâhı baña imdâd eylesün
Derdüme dermân Ḥüdâdan baña hekim neylesün
3. Kânde varsam kâhpe râkıb gelür düşer peşüme
Böyle göñül çekmedümdi geldi benüm başuma
4. Kendi kendüm helâk itsem ben varamam eşüme
Gizlice sırrum söylesem ol cānum pâresine

005. 62^a

006. 62^b

* Beyt'in, yazı karakteri ve mürekkebinin renk tonu farklıdır. Bu kısmın, mecmûaya sonradan eklendiği düşünülmektedir.

5. Lütf idüp melhem bulasun Şu sĭnem yāresine
Taķdĭrde bōyle yazılmış bozulmaz ķāresi ne
6. Bir kerrecik āh eylesem āhum mermere geķer
Benüm efendim gōrenler su gibi zārdan geķer
Eyzan

007.

Şarkı*

1. Ey bād-ı Őabāĥ yāre bizden selām it
Mübārek ĥātıruñ Őor su 'āl eyle
2. Yoķla zamĭrũñ fetĥ-i kelām it
Bize meyli var mı gōr su 'āl eyle
3. Gōr bize lũtf-ı naķar itmez mi
Kendini gōrsem āh-u zār itmez mi
4. Āh-ı vāhumdan ĥazer ĭtmez mi
Ānuñ iķũn olsun bir su 'āl eyle
5. Gōrũnmez sevdũgũm bir nice demdũr
' Aceb rāĥatda Őāĥib ķademdũr
6. Gũķle ķonuŐur aķrānı kimdũr
Pāyine yũzũnũ sũr su 'āl eyle

007. 63^a

* Şarkı'nın birinci beyti, Sivas Yōresi'ne ait TRT repertuarı S. nu:3660 numarada kayıtlı, Yıldray ĀINAR tarafından kaynak kişi Ali COŐKUN'dan derlenmiş; 'Bād-ı Sabā Selām Sōyle O Yāre' isimli Tũrkũ ile benzerlik gōstermektedir.

7. Müştākum görmeye ol çeşm-i mesti
Hayli demdür bizden selāmı kesdi
8. ‘Anmadı bendesün gör nedür emeli
Halvet hānesine gir su’āl eyle
Eyżan

008.

Türkü

Fā‘ ilātün/Fā‘ ilātün /Fā‘ ilātün/Fā‘ ilün

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

1. Ey perī haṭādan şaklasun Sübhān seni
Aradum buldum cihānda kendüme aqrān seni
2. Dāğılup ‘aqlum benüm şabrum beķāsı çāk olur
Ey güzeller serfirāzı görmesün yārān seni
3. Señ güzeller şāhısun ben saña kıl olsam gerek
Umarum beyhūde gitmez saña çekdügüm emek
4. Yeryüzinde ne gezersün ey yeşili tınlı melek
Bāğ-ı Cennetden kaçırımış görmemiş Rıdvān seni
5. Ben saña mā’ıl olalı ey güneş şüretli yār
Tağılup gezmekde ‘aşkımla leyl nehār
6. Giceler tā şubh olunca eylemez gönlüm karar
Günde bir kez görmeyince arzu çeker bu cān seni
Eyżan

009.

‘ Āşık ‘ Ömer

Fā‘ ilātün/Fā‘ ilātün/ Fā‘ ilātün/Fā‘ ilün

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

1. Kānde gitdi nāzlı yārüm görmedüm dünden beri
Bāğ-ı hüsñüñ güllerini dirmedüm dünden beri
2. Ol ‘ adüvv-i bed-liķā bendesün geçmiş kime
Buluşup tenhāda bir kez şarmadum dünden beri
3. Hiç añar mı Şīrīnüm n'oldı Ferhādum deyu
Ānuñ için ağlarum ki diñlesün zārüm deyu
4. Halk-ı ‘ ālem nā-ħaķķ yere çekmesün adem deyu
Ol sebebden semt-i yāre varmadum dünden beri
5. Būsesün almış deyu ta‘ n iderler şāhuma
Be Billāhi iftirādur almadum dünden beri
6. Dir ki ‘ Ömer bu cihānda ağlamak kārüm benüm
Yedi deryā nūş eylesem sönmez āhum benüm
7. Şimdi benden yüz çevirdi sevgili yārüm benüm
Unudup zevķ-i şafāsun sürmedüm dünden beri
Eyżan

010.

Türkü*

1. Neyleyüm nice ideyüm ol demüm büryâne
Derdine düşdüm efendim ben bir dermâne
2. Bu cefâ için şağlar imiş beni devrâne
Gözlerüm giryân efendim cigerüm süzân
3. Varayum ol sulţânuma diyeyüm hâlüm
Hâbde şâbe efendim görem aĥvâlüm
4. Nice bir derdgi olam ey rûh-ı âlem
Gözlerüm giryân efendim cigerüm süzân
5. Mübtelâyum cânı dilden ĥikâdur rüyâ
İnşâf itmezsüñ efendim hâlümü aşlâ
6. Benüm âteş-i ‘aşqumı virmez deryâ
Gözlerüm giryân efendim cigerüm süzân
Eyżan

010. 65^a

* Türkü, güftesi yönüyle TRT Repertuarı Nu: 7825 TSM. Nu: 1340 numarada kayıtlı Suyolcuzâde Sâlih Efendi tarafından Bayâtî-Arabân Makâmı’nda bestelenmiş, ‘N’eyleyim Nic’edeyim Olamam Bir Ân’ isimli şarkı ile benzerlik göstermektedir.

011.

Şarkı*

Fā' ilātün/Fā' ilātün /Fā' ilün

- . - - / - . - - / - . -

1. Ey şāh-ı mümtāz-ı milk-i hüsn ü ān
Sāye-i lütfında zevk itsün cihān
Señ otur қаşr-ı şafāda gül hemān
2. Zevk-i şevk olsun nideyüm maḥremüñ
Müjde-i nuşretle olsun hemdemüñ
Nūr-ı çeşmisün efendim 'ālemüñ
3. Neş'e-i bāb ol çaldırup kāh ince sāz
Nāy-ı tanbūr-ı kemān diñle birāz
'Ālemüñ derdine señsün çāresāz
4. Zīb ü fer virsün cihāna tal'atüñ
'Ālemi tutsun Fervī şöhetüñ
Bendeler olsun çerāğ-ı nī' metüñ
5. Virsün elṭāfuñ cihāna nūr-ı fer
Kalmasun 'ālemde hiç hüzn ü keder
Señ otur қаşr-ı şafāda gül hemān

011. 65^b

* TRT Müzik Dairesi Yayınları Repertuar Nu: 4272.

012.

Şarkı*

Fā' ilātün/Fā' ilātün /Fā' ilün

- . - - / - . - - / - . -

1. Nice bir 'aşkuñla feryād ideyüm
Bir onulmaz dāğ-ı derdüm var benüm
2. Söylemezdüm derdüm ammā söyleyüm
Bir onulmaz dāğ-ı derdüm var benüm
3. Sīnemüñ bir kez onulmaz yāresi
Ey melāmet burcunuñ meh-pāresi
4. Dem be dem edā itmeñe رَهْمَنِي
Ḥasretüñle eyledüm feryād-ı āh
5. وَأَنْ كَفَّ oldı sīnemi hep ḥālüm penāh
Senden özge yāre itmem dārḥāh
Eyżan

012. 66^a

* Hammâmîzâde İsmâil Dede Efendi, TRT Müzik Dâiresi Yay. Repertuar Nu: 8288.

013.

Şarkı

Mağam Nihāvende**

1. Ey şeh-i milk-i hüsni ey meh-i nevcivān
Virmedi baña hiç vaşlından nişan
2. Eyledin ‘aşıkuñ zāresini bī-amān
Āteş-i ‘aşka dil hārāb e'l-amān
3. Sevdüğüm e'l-amān hicrine bende cān
‘Arz idüp hālūmi eyledüm çok niyāz
4. E'l-amān e'l-amān ‘aşk ile bende cān
Sen bilüp sevdüğüm eyledin baña mestān
5. Kimlere hālūmi eylerem keşf-i zār eylerem
Kendümi eylerem yār saña neylerem
6. Ğayrı ben bu güne terk-i cān eylerem
‘Arz idüp hālūmi ben saña söylerem
Eyzan

013. 66^b

** Kemānî Rızâ Efendi, TRT Müzik Dâiresi Yayınları Repertuar Nu: 4278. Cüneyd KOSAL, ‘Nota diktesinin altına ‘Muallim İsmail Hakkı Bey’in TRT’deki koleksiyonundan yazıldı. Vezin bozuk, doğrusu bulunamadı’ şeklinde not düşmüştür.

014.

Şarkı

Beste²-i Rast*

Mefâ^ç ilün/Mefâ^ç ilün

. - - - / . - - -

1. Saña lâyıķ mı ey gül-ten
Çevirdüñ rüyını benden
2. Kuşūr idüp efgenden
Haṭā benden ^ç aṭā senden
3. Kul olmaz kim kuşūr itmez
Hilāf-ı ṭab^ç ına gitmez
4. Bilerek yārini incidmez
Haṭā benden ^ç aṭā senden
5. Sözüüm geçmez dildāre
Oldum ^ç aşķuñla āvāre
6. Ne cevri itdiyse bī-çāre
Haṭā benden ^ç aṭā senden
Eyżan

014. 67^a

*TRT repertuarında şarkının makamı ‘Mâhûr’ olarak kayıtlıdır. Dede Efendi, TRT Müzik Dâiresi Yayınları Repertuar Nu: 9174 TSM. Nu: 1996.

015.

Şarkı*

Mefâ' ilün/Mefâ' ilün/Fe' ülün

. - - - / . - - - / . - -

1. Seni görmez isem hâlüm yamandır
Meded ' aşkın ile hâlüm yamandır
Seni sevmem disem cānā yalandur
Meded ' aşkın ile hâlüm yamandır
2. Senüñçün çekdügüm āh u eninler
Cihāna kurduğum dürlü zeminler
Yār ile itdüm ' ahd u yeminler
Meded ' aşkın ile hâlüm yamandır

016.

Kaşide-i Elif

1. Elif: Allāhuñ habībi ey Muḥammed Muştafā
Be: Bizüm için sen şefi' ol Muḥammed Muştafā
2. Te: Te' alallāh virdi bizlere raḥmet seni
Şe: Şenāmuz Ḥaḳḳa dā'im bil Muḥammed Muştafā
3. Cim: Cihāna gelmemişdür senüñ gibi şāff-ı pāk
Ḥa: Ḥicābuñ perdesisün Ḥaḳḳ üzerinde kıldı çāk

015. 67^b

016. 68^a

* Kemânî Rızâ Efendi, TRT Müzik Dâiresi Yayınları Repertuar Nu: 9536.

4. Hı: Hıyānet zāhir oldı kıldum ancaķ mürüvvetā
Dal: Delīl ol ben za'if ey Muḥammed Muṣṭafā
5. Z̄el: Z̄ünūbum çoķdur gel uṭandurma bizi
Ra: Raḥīm Z̄ü'l-Kerīmdür dile sen cürmimüzi
6. Sin: Selāmet sancağın aç gel Muḥammed Muṣṭafā
Şın: Şefā' at dile Ḥaḳḳdan za'if ümmetüñ için
7. Şad: Şalavat getürenüñ 'afv ider Mevlā şuçun
Ḍad: Z̄a'if-i bī-'amel yeñdi cāḥil gücün
8. Tı: Ṭabībüm derde dermān ol gel Muḥammed Muṣṭafā
Zı: Z̄uhūr itdi 'āleme nūrın senüñ
9. 'Ayn: 'İlmüñ bir kāmīl-i dürr-i Sübhānī denildi
Ġayn: Ġafletden қоmayup dest-gİR ol bizlere
10. Fe: Feraḥ fermānını al gel yā Muḥammed Muṣṭafā
Ḳaf: Ḳırādan şabrimuz yoķ gün inince mil ķadar
11. Kef: Kerīm Z̄ü'l-Celāl çün ķullarına 'uryān ider
Lam: *Livā'ī'l-Ḥamd** al gel görmeyen maḥrum gider
12. Mim: Melāmet görmesünler ol Muḥammed Muṣṭafā
Nun: Nefsī nefsi çağrışur maḥşer günü
13. Vav: Varup dergāha Ḥaḳḳa derik onı
He: Hidāyet olmaz ise nice ola ķuluñ ḥāli

* İslām literatüründe, kıyāmet gününde hesabın başlamasından önce herkesin sıkıntıda bulunduğu bir sırada Hz. Muhammed'in mü'minlerin altında toplanacağı sancağını ifade eder. Detaylı bilgi için bkz: <https://islamansiklopedisi.org.tr/livaul-hamd>

14. Lāmelif: Lāyık-ı Cennet olur mı kul Muḥammed Muṣṭafā

Ye: Yaratdı yeri gögi Ḥaḳḳ senüñ nūrın ile

15. Faḥr-i ‘ālem Ḥaḳḳ Nebīsün şekk götürmez bu dile

Rüz-ı maḥşer günü yārın cümle mü ’minler ile

Bu faḳīre ḳıl şefā’ at gel Muḥammed Muṣṭafā

Eyżan

017.

Ḳaşıde *

1. Yā Rasūlallāh cemālūñ *Keşfe'd-dücā** degül mi
Ḥabībine senüñ kemālūñ *Belīga'l-'alā** degül mi

2. İşigi taşına başın koyar ādem vü melā’ik
Ayağın türābı şāh-ı tāk-ı Enbiyā degül mi

3. İki gözlerin kemānı şeb kadar *Ḳābe Ḳavseyñ**
Biri *Nūñ v'el-ḳalem** biri *Ve'd-ḍuhā** degül mi

4. İki ḳaşların kemānında nāzil olmuş *Ve'n-necm**
Biri *Ḳāf** *Ḳu'l-hüvallahü** biri *Ḳu'l-kefā** degül mi

017. 69^a

* Mehmet Sâdi Bey, TRT Repertuar Nu: 14438.

* *Keşfe'd-Dücā*: Karanlığın aydınlanması.

* *Belīga'l-'alā*: Yüksek belâgatli. Çok anlaşılır.

* *Ḳābe Ḳavseyñ*: Kur'an'da Hz. Peygamber'in mi'racda Cebrâil'e veya Allah'a çok yaklaştığını anlatan ifade. Tasavvufta Hak ile ittihad ve aynü'l-cem' makâmı.

* *Nūñ v'el-ḳalem*: Kalem sûresinin ilk âyet-i kerîmesidir. Nūñ v'el-ḳalem vemâyesturün: Nūñ. Kaleme ve (kalem tutanların) yazdıklarına andolsun.

* *Ve'd-ḍuhā*: Duhâ sûresinin ilk âyet-i kerîmesidir. (Andolsun kuşluk vaktine.)

* *Ve'n-necm*: Necm sûresinin ilk âyet-i kerîmesidir. Ve'n-necmi izâhevâ: Battığı zaman yıldız andolsun.

* *Ḳāf*: Ḳāf sûresinin ilk âyet-i kerîmesidir. Ḳāf Ve'l-ḳur'āni'l-mecîd: Kāf. Şerefli Kur'an'a andolsun.

018. 69^b

* *Ḳu'l-hüvallahü*: İhlâş sûresinin ilk âyet-i kerîmesidir. Ḳu'l-hüvallahü eḫad: De ki, O Allah birdir.

5. İki bir gözinde* aduñ senüñ ey Ḥabīb-i Raḥmān
Biri Aḥmed biri Muḥammed biri Muştafā degül mi
6. Sa‘ id yā Sa‘ dī sen şafā bulasun
Ānuñ şafāsun gör ne ‘ aceb şafā degül mi
Eyżan

018.

Ḳaşīde*

1. ‘ Aceb bu benüm cānum āzād ola mı yā Rabb
Yoḥsa yedi Ṭāmūda ḳala mı yā Rabb
2. ‘ Aceb bu benüm ḥālüm yer altında aḥvālüm
Varup yaṭacaḳ yerüm aḳreb dola mı yā Rabb
3. Cān ḥulḳuma geldükde
‘ Azrā’ il yanuma geldükde
4. Yā cānumı aldıḳda
Āsān ola mı yā Rabb
5. Görüp Muḥammed bizi
Şefā‘ at ide mi yā Rabb

* **Ḳu'l-kefā:** İsrā sūresinin 96. âyet-i kerîmesidir. Ḳu'l-kefā billâhi şehîden beynî ve beyneküm inneḥû kâne bi‘ ibâdihi ḥabîran başıra: De ki, benimle sizin aranızda gerçek şahit olarak Allah kâfidir. Zira o, kullarını hakikaten bilip görmektedir.

* İki Bergüzîde

* Yûnus Emre, TRT Müzik Dâiresi Yayınları Repertuar Nu: 14449.

6. Yūnus kabre vardıkda Mūnkir vü Nekīr geldükde
Bizden su 'āl şorduğda dilüm döner mi yā Rabb

019.

İlāhi Beyāt*

1. Bağrumda ki biten yaşlar
Muḥammedüñ 'aşkıındandır
Bu gözümde ağan yaşlar
Muḥammedüñ 'aşkıındandır imānum
2. Dāhlidenler devrānuma
İrmediler seyrānuma
Kıydığım kendi cānuma
Muḥammedüñ 'aşkıındandır imānum
3. Her şām u seher yandıgum imānum
'Alemlerden uşandıgum imānum
Çarç urup semā döndüğüm
Muḥammedüñ 'aşkıındandır imānum
4. Göñül Seyfullāhuñ kasduñ
Sever ol Allāhuñ dostuñ
Şorarsañız niçün mestüñ
Muḥammedüñ 'aşkıındandır imānum
Eyzan

019. 70^a

*Seyfullah Nizamoğlu tarafından kaleme alınan eser, Ahmet ÖZHAN tarafından Hüzzâm İlâhi formatında bestelenmiştir. TRT Müzik Dâiresi Yayınları Repertuar Nu: 14614.

020.

İlâhi Beyât*

1. Allâhü Rabbî lâ-yezâl
Yâ Vâhîdu yâ Zü'l-Celâl
Ey pâdişâhı bî-zevâl
*Yessirlenâ hayre'l-umûr**
2. Vaqt-i seher feryâdumuz
‘Arşa çıkar efgânımız
Cürm-i haţâdur kârımız
Yessirlenâ hayre'l-umûr
3. Senden irişmezse amân
Yâ şâhib u kevn-i mekân
Olur kamu işler yamân
Yessirlenâ hayre'l-umûr
4. Meftûnî ‘âcizdür ğarîb
Lütfindan itme bî-naşîb
Yâ Bâkî Hayy u Mucîb
Yessirlenâ hayre'l-umûr

020. 70^b

* Meftûnî mahlası ile mecmûaya geçirilen bu eser, Sultan II. Mustafa (İkbalî) tarafından kaleme alınmış ve iki bestekâr tarafından da iki ayrı makâmıla bestelenmiştir:

1. Ali Şirugânî Dede, Evc Makâmı, TRT Müzik Dâiresi Yayınları Repertuar Nu: 14459.
2. Hâfız Hüseyin Tolan, Muhayyer Sünbüle Makâmı, TRT Müzik Dâiresi Yayınları Repertuar Nu: 16046.

* ‘Hayırlı (olan) işleri bize kolaylaştır’ anlamındaki dua sözü.

021.

İlâhi Beyât*

1. Yandum kül oldum ‘aşk meydanında
Kokar gül oldum ‘aşk meydanında
2. Gül idüm şoldum nūr ile taldum
Bilmezem n'oldum ‘aşk meydanında
3. Bî-hoş olmuşam medhüş olmuşam
Serhoş olmuşam ‘aşk meydanında
4. Ağlarum gülmem gözlerüm silmem
N'olduğum bilmem ‘aşk meydanında
5. Tâlibî hayrân ‘aşkile sūzân
Olmuşdur ‘uryân ‘aşk meydanında
6. Hakk ‘aşkı geldi benliğüm aldı
Bir adum kaldı ‘aşk meydanında
Eyżan

021. 71^a

* (Âşık) Tâlibî Emre tarafından kaleme alınan eser, S. Eyyûbî İŞIKSAL tarafından Uzzal Nefes (İlâhi) formatında bestelenmiştir. TRT Müzik Dâiresi Yayınları T.S.M. Repertuar Nu: 21694.

022.

İlâhi Beyât*

1. Ayırma beni senden yaradan amân
Düşüp ölürem dostlar ben bu yaradan
2. Öldiğüm için gam mı çekerem amân
Alur cânımı dostlar bir gün yaradan
3. Ağlama direm şol gözlerüme amân
Kıanlı yaş ağıdur dostlar ağıdan kıaradan
4. Varam yüz sürem şeyh eşigine
Bir kıırkıa giyem yüz biñ pāreden
5. Derviş Yūnusuñ budur maqşūdı amân
Alur yārini dostlar çıkar aradan amân
Eyzan

022. 71^b

* Yūnus Emre tarafından kaleme alınan eser, Hacı Ramazan tarafından Mâhur Makâmında bestelenmiştir. TRT Müzik Dâiresi Yayınları Repertuar Nu: 14465.

Gevherî Koşma

1. Gūş eyle sevdüğüm diñle zārımı
Hiç bundan ziyāde āh u zār olmaz
Şağın harāretle alma āhumı
‘Āşığın ağıladan berħudār olmaz
2. Sen melek neslidür göñlümi alan
Deyüvirüp ismini dimezem filan
Ṭa‘n eylemez bizi ehl-i dil olan
Dīvāne meşrebiz bizde ‘ār olmaz
3. Benüm sevdüğüm ol sīm ü tendi
Bulunmaz mişli nāzik bedendi
Ṭālī‘im mi yoğdur bilmem nedendi
Her kimi seversem kaçır yār olmaz
4. Göñül sevdüğine intizār ister
Bülbül feryād ğonce ħār ister
Gevherî ziyāde muħkem yār ister
Şimdi ki her ħūblar bize yār olmaz
Eyżan

Kosma

1. Bir gn cerrāḥ gelp yārem ŗararsa
Derde dermān olur mısun ne dirsn
Yārın Ḥaḳḳ ḳādı olup dīvān ŗurursa
Cevāb virebilr misn ne dirsn
2. Fānīdr ŗu dnyā fānī didiler
Yārın siyāsetñ gni didiler
Derdimñ ḫabībi seni didiler
Derde dermān olur mısun ne dirsn
3. Manŗr kemend itmiŗ Nesīmī tīġı
Ferhād ŗīrīn ićn deldi bu daġı
Eglenmez tiz gećer ḫublıġuñ ćaġı
Byle gzel ḳalır mısun ne dirsn
4. Seydī yārdur yaylaları yaylasam
‘Abdīye ŗākird olup ḫizmet eylesem
‘Arz u ḫāl eylesem dosta sylesem
Ḳula sulḫān olur mısun ne dirsn
Eyzan

Kosma

1. Biñ dürlü nāz ile kaşlaruñ kemān
Dīvāne göñlümi alur neylersün
Murādum yolunda ölmekdür hemān
Bu dağı hicrāne şalup neylersün
2. Cefā ʿ ilminde kimdi üstāzuñ
Ögrenmiş kan ider çeşm-i cellāduñ
Çün kocalmağdur senüñ murāduñ
Ėayrı āşinā yolun neylersün
3. Şāhin kām̄etli senüñ kebüter
ʿ Aşkuñla hālüm Mecnūndan beter
Mübārek cemālüñ gördüğüm yeter
Bir dāʿim yüzüme gülüp neylersün
4. Der Muştafā düşdüm Ėurbet diyāra
Göñül virdüm bir Ėamzesi hūñhāra
Sen var yūri yār ol aĖyāra
Ėaşinā kıymetüñ bilüp neylersün
Eyzan

Kosma

1. Ey hūbların ŧāhı serv-i bülendüm
Nedür bu sende ki ŧāhāne gözler
Ey leb-i ŧirīn nāzik efendim
Eyledi bendeñi dīvāne gözler
2. Bu ‘aşkuñ serümde yüce ‘anķādur
Vaşluña irenler seyl-i deryādur
Ne deñlü medħ itsem medħe sezādur
Baķdıķca cān virir insāna gözler
3. Mānendüñ bulunmaz cihānda aşlā
Böyle meşhürsun ey gül-i ra‘ nā
Kudretten sürmeli billāhi cānā
Beñzer cennetdeki Ğilmāna gözler
4. Baħrī ŧeydāydum diñle efgānum
Öldürürseñ helāl eyledüm ķanum
Her kaçan süzesün ey benüm cānum
Çok kāfir getirür imāna gözler
Eyzan

Ġazel

1. El-amān ‘arz eyle cürmüm bende bileyüm
Böyle çekmeden bāri öleyüm
Yoḥsa ayaklar altında türāb olayum
Bāri öleyüm de ḥalāṣ olayum
2. Bende itdügüm cürmüm bileyüm
Efendim cürmüme kâ’il olayum
Böyle ḥāk ile yeksān olayum
Bāri öleyüm de ḥalāṣ olayum
3. Göñül sevdi seni böyle çekeyüm
Yaradandan derdüme dermān dileyüm
Başka kapuya ḥācet kılayum
Bāri öleyüm de ḥalāṣ olayum
4. ‘İzzet-i zevke yoḥdur dünyāda malum
Gögsinde imānuñ yoḥ mıdur zālīm
Elā gözine ḳurbān olayum
Bāri öleyüm de ḥalāṣ olayum
Eyżan

Semā'ī

1. 'Aşk şarābuñ nūş ideli
İki çeşmüm kıan ağıladı
Haste göñlüm hoş ideli
Olmuşam dīvāne deli
2. Ellere göñlüm virdüm vireli
Dünyāya geldüm geleli
Ezel ezelden beri
Olmuşam dīvāne deli
3. Efendim göñlüm virdüm vireli
Ben aña cānum virdüm vireli
Mevcde 'ālimden yaralı
Olmuşam dīvāne deli
4. Dergeh-i 'İzzet ben nār-ı hıcre düşeli
Gezerüm böyle serseri işte
Felek sillesün yiyeli
Olmuşam dīvāne deli
Eyzan

Ġazel

Fā' ilātün/Fā' ilātün/ Fā' ilātün/Fā' ilün

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

1. İtmede dil-ḥānemi vīrāne her bār ayrılık
 Āh beni derdüme kapladı nā-çār ayrılık
 Setr iderken 'āleme olmışdur izhār
 Her ne kadar ülfet olsa 'āķıbet vār ayrılık
 Eyżan
2. Ol ḥayāli nefşe rū 'yiden zā' il degül
 Sen yanumda olmayınca zevķ-i dem ḥāşıl degül
 Mürġ-i cānum uçmayınca görmemek ķābil degül
 Her ne rütbe ülfet olsa 'āķıbet vār ayrılık
 Eyżan
3. Derd-i 'aşķuñla sende çāk-i giryān eyledüm
 Yād idüp ruḥsārını feryād-ı efġān eyledüm
 Sermeküb Mecnün gibi şahrāda iskān eyledüm
 Her ne rütbe ülfet olsa 'āķıbet vār ayrılık
 Eyżan
4. Eyledüm baḥşın bu şeb ḥaylice vaşl endişesün
 La' l-i şīrīnūñ anup aldum elemin şüşesün
 Başuma ördüm yekün ferṭār dost(ın) āh yetişesün
 Eller ne rütbe ülfet olsa 'āķıbet vār ayrılık
 Eyżan

Beyt-i Şerîf

İlâhi Beyât

1. Ka‘bedür yeryüzinüñ ‘arşı
Şo‘ka‘ları nürdan çarşı
‘Arafat ta‘ğına qarşı
‘Arzum sende ‘ara tonlı Beytullâh
2. Ka‘be’yi çok tavâf eylesem
Allâhuñ kelâmını söylesem
Mevlânuñ yoluna cânımı virsem
‘Arzum sende ‘ara tonlı Beytullâh
3. Ka‘benüñ ta‘ğlarınıñ tumanı
Gitmez gönlümüñ gümânı
Hemân ziyâret idem Mer‘kad-ı A‘lâyi*
‘Arzum sende ‘ara tonlı Beytullâh
4. Hakk naşib eylesün biz de varalum
Bâbü’s-selâm kapusından girelüm
Altun eşigine yüzler sürelüm
‘Arzum sende ‘ara tonlı Beytullâh
5. İhrâmı giyüp hâcılar Ka‘beye girerler
Dünyâ malını hep ne eylerler
Sevine sevine tavâf eylerler
‘Arzum sende ‘ara tonlı Beytullâh

030. 74^a

* Ravza-i Mutahhara: Hz. Muhammed (S.A.V)’in medfun buldukları yer.

6. Ka‘beye giden hâcî olur
Başında altun tâcî olur
Ka‘be’yi gören cennetlik olur
‘Arzum sende kıara tönli Beytullâh
7. Görmek ister cümle fakîr
Ka‘benüñ önünde vardur çukur
Her yanında mü’ezzinler ezân okur
‘Arzum sende kıara tönli Beytullâh
8. Develer gider kıatar kıatar
Dizine kıadar kıumlara baatar
*Lebbeyk** çakırıldıkda yürekler yaıar
‘Arzum sende kıara tönli Beytullâh
9. Gel varalum yollarını bulalum
Yeşil taş üstünde namâz kıılalum
Günâhımızın ‘affina hâcet kıılalum
‘Arzum sende kıara tönli Beytullâh
10. Emir-i Hâc götürür altun‘alemi
Yâ Rabb sen göster Bâbü’s-Selâmı
Kırâmen Kâtibin geçmiş kelâmı
‘Arzum sende kıara tönli Beytullâh
11. Ka‘be siyâh kemhâsun bürünür
Ka‘be’yi görmeyen cânlar yerinür
Nice cânlar hac idemez ölür
‘Arzum sende kıara tönli Beytullâh

* Telbiye: İhrama girenlerin *Lebbeyk Allâhümme Lebbeyk, Lebbeyke Lâ Şerike leke Lebbeyk, İne’l-hamde Ve’n-ni‘mete Leke Ve’l-mülk, Lâ Şerike lek* şeklindeki zikir cümlelerini söylemesi.

12. Allāhuñ beytinüñ üçdür buracı
Ka‘be’yi görmeyen oynar yüreği
Ol Muhammed Muşafānuñ turağı
‘Arzum sende qara tonlı Beytullāh
13. Allāh evinüñ ravzaları bunda bilünür
Nice melekler rahmet indürir
Allāh için gelene Cennet virilür
‘Arzum sende qara tonlı Beytullāh
14. Ka‘benüñ sağ yanında *Hacerü’l-Es‘ad** taşı
Ka‘be’yi görenlerin sağ olur başı
Üçler yediler kırklar yoldaşı
‘Arzum sende qara tonlı Beytullāh
15. Ka‘benüñ taşlarını kimseler yumaz
Uçan kuşlar üstüne qonmaz
Ka‘be’yi gören Cehennemde yanmaz
‘Arzum sende qara tonlı Beytullāh
16. Ka‘benüñ qapusu her yana açılır
İçinde misk-i ‘anberler saçılır
Āb-ı zezem şuyundan içilür
‘Arzum sende qara tonlı Beytullāh
17. Āb-ı zezem Ka‘benüñ önünde bir kıyu
İçen cānlar şifālar bulur
Her bir şuya beñzemez ānuñ şuyu
‘Arzum sende qara tonlı Beytullāh

* Aslı, Hacerü’l-Esved’dir. Kābe üzerinde bulunan kutsal siyah taş.

18. Ka‘benüñ havlusında hâcılar gezer

Çok kimselerin yüregi üzer

Kirâmen Kâtibin şevâbın yazar

‘Arzum sende kıara tönli Beytullâh

19. Ka‘benüñ kemeri yüksek yapısı

Hâcıların gelür hepisi

Dört yüz direk otuz tokuz kıapusı

‘Arzum sende kıara tönli Beytullâh

20. Āb-ı zezem Ka‘beden aşığı

Beytullâhuñ şırmalı kıuşağı

Kıapusı gümüşden altun eşigi

‘Arzum sende kıara tönli Beytullâh

21. Ka‘benüñ çevresinde yedi minâre

Gönderilmişdür her kenâre

İsteyen kıulun Allâh vire

‘Arzum sende kıara tönli Beytullâh

22. Ka‘benüñ mişli cihânda yokdur

İsteyen kıulları gâyetde çokdur

Mevlânuñ rahmeti gâyetle çokdur

‘Arzum sende kıara tönli Beytullâh

23. Özene özene Ka‘beye vardum

Çok şükür murâduma irdüm

Kıara tönli Beytullâhı gördüm

‘Arzum sende kıara tönli Beytullâh

24. İşde geldi hâcıların bayramı

‘Arafat tağında sararlar ‘aşkı-ı seyrânı

Ka‘benüñ önünde İbrâhim Halîlullâh makâmı

‘Arzum sende kıara tönli Beytullâh

25. Varşam Cebel-i Kubeys tağına çıkşam

Çevrile çevrile dört yana bakşam
Ka‘benüñ koķusuñ bir dağı koķşam
‘Arzum sende ęara ęonlı Beytullāh

26. ‘Arafat tağıdur bizüm tağımuz

Müzdelifede ęabül olur du‘āmuz
Yanında kesilür ęurbanlarımız
‘Arzum sende ęara ęonlı Beytullāh

27. Emīr-i Hac getürür Ka‘benüñ ęonını

Ka‘bede zirānların oynar yüregi
Koķusu kırar burnun diregi
‘Arzum sende ęara ęonlı Beytullāh

28. Altunoluk altında kılşam namāzı

Şoğra Medīneye tuşsam niyāzı
El ęaldurup itsem Haķķa niyāzı
‘Arzum sende ęara ęonlı Beytullāh

Eyżan

031.

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

. - - - / . - - - / . - - - / . - - -

1. Kılisa-yı cemāl-i zülf-i ser eşnāmdan el çekdüm
Çeküp āgūşa levḥ-i ' asāyı ersāmdan el çekdüm
2. Çekilmez cevruñ ammā neyleyüm üftādenem deyu (ḥassa)
Senüñ mecbūrun olandan berü ārāmdan el çekdüm
3. Kebīse-i vişālinden dutar ol mäh-ı rüm ammā
Bilür mi sāl-i ḥalkı va' de-i müdāmdan el çekdüm
4. Mecālisde baña teklif sāğır itseler yegdür
Ki gerçi bī-kesem çün ḥalkı ilāmdan el çekdüm
5. Temāşā-yı ay cemālinden berü Rif' at ḫuluñ ḥālā
Baña tanzīre eyler vār ise aḥkāmdan el çekdüm
6. Firāḫ-ı nār-ı hicrūñle tenüm tennürdur ey mäh
Bu sīnem ni' met-i āha hemān ṭambürdur ey mäh
Eyżan

032.

1. İki şatır yazı yazmıŝsuñız
İki şatır yazı geldi taqrîr eyledi aĥvâli
2. Gözüm nûrî yaķıŝır mı bize بِفَنَّاك aĥvâli
Mânî degül her řabâĥat bendedür
Baŝkasuna meyl virmem yine gözüm sendedür
Eyżan

033.

1. Bir nigeĥledür ĥâl / O çeşmüm ġazâl / Eylelse celâl / Eyleyüp ĥayâl
Olmalı şıtâl / İtmeden Su'âl / Ol saf-iķbâl / Görmesün
Zevâl / Benüm içün muĥâl / Neyleyüm viŝâl / Eyledi pâ-mâl Mecnün
Mişâl / Eyledükçe ĥarâm / Yeliz endâm / ' Aŝķı ile ser-sâm
Eyledi encâm / Ŗademî ve's-selâm / İtdi meyl-i lâm / Dilbeste'-i fercâm
Dîde-i yârâm / Ėiysü-yı ' anber-fâm / Ŗîve-i aķdâm / Ebrü-yı hilâl
Ĥurŝîd-i ĥiŝâl / Mâĥ-rüy-ârâ hem / Evc-i istignâ ķadd-i serv ü bâlâ
Mümtâz u pîr ecmelden müsteşnâ / Ŗübî-yi hemtâcân u ser-âfet
Eyle / Râfetâ vâr ise emlâ / Menenddür rûĥ-i âl âl
Yûsuf Cemâl
Eyżan

032. 78^b

033. 78^b

Şarkı*

Fā' ilātün /Fā' ilātün /Fā' ilün

- . - - / - . - - / - . -

1. Kaşdı ol şūhuñ dili āzāde mi
İncidür oldı dili āvāre mi
Yār amān efendim
2. Cem' idemem hātır-ı şad pāremi
Yār amān felek yamān felek
3. Şerh idemem sīnedeki yāremi
Yār amān efendim
4. Bāri felek sen ' acı raḥm it bana
Eyleme āzürde-i cevri u cefā
Yār amān efendim
5. Olmaz imiş ' illet-i ' aşka devā
Yār amān felek yamān felek
6. Şerh idemem sīnede ki yāremi
Ġayrı Felātun bulamaz çāremi
Yār amān efendim
Eyżan

035.

1. Zencîr-i girihgîr-i firâkıñdan uşandum
Hep vuşlatuñ andum ‘aşķuñ ile
2. Hāmûn beyābān ıolandum āmāde dayandum
Ağzuñ arayuñ bir türlü o şūhuñ ģaber aldum
3. Şanki gevher aldum başdan çıkarān ‘alenî
Ĥaşîm-terden uşandum zü'l-femin inandum
4. Pür-ĥûn sinem eyleyeli bendesüñ āĥir
Mānende-i sāğar bu firķat ile şöyle ki
5. Ĥûn-ı dile ķandum ilķāsuna boyandum
Ey sākî hemāñ bāde alam yetişdür
6. Gülfem yetişdür tıtuşdı ciger
Ĥāşıl-ı hicrûñ ile yandum meclisde utandum
7. Rāfet-i kîn var mı saña Mecnûn
Süĥan-sāz ey serv ü ser-firāz
8. Evşāfin nazm itmege sinn ile
Şığandum bol ķāfiye arandum
Eyżan

036.

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

. - - - / . - - - / . - - - / . - - -

1. Nigāh-ı lütfuñ ile eyledüñ ağıyārları ihyā
Benüm hāl-i perişānum eylemedüñ aşlā
2. Senüñ gibi felek meşreb cefācū görmemiş dünyā
Uşandum gayrı bıkdum imān-ı inşāf itsün
3. Bileydüm dil virir miydüm saña berā-yı mūy-ı tersā
Yetersen kendüye bilmiş olan bī-bedel çünki
4. Oğun kırmaz idüñ cürmī muḥabbet içre meşel şun ki
İşitdüm çok beyt kim gelemem darb-ı meşel çünki
Eyzan

037.

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

. - - - / . - - - / . - - - / . - - -

1. O denlü iştiyāk-ı dāğ-ı gānze-i tıg vār iken tende
Ne dersem bir nigāh-ı Ferḥat baḥş olmaz sende
2. Varup bir gayr-ı şūha mübtelā olam bende
 eyleyem bir kerrecik olsun şunı dilişlere
3. Kiminle cünbüş eylersen vār eyle ābād
Be hey ḥāşā benüm şu elvirir eyledüğüm feryād

036. 80^a

037. 80^b

4. Senüñ terk eyledüm bezm-i şafânı artık el çekdüm
Kim ister Râfet-i vaşl-ı vefânı artık el çekdüm
Şafânı süz ile çekerdür cānı artık el çekdüm
Eyzan

038.

Mersiyye

1. Āh bu dil mülkini kıandil gibi nevrete civān
Genc-i kilisede şahîf vü şaneme yakdı nihān
2. Cānib-i mağribde* piristū-yı cemāl görünmeñ
Zümre-i ruhbāna ‘aceb velvele düşdi o zamān
3. Turret-i hüsünde nümāyan idi iqlīm-i ‘adem
İşte yürütdi bir bahre yine fermān hemān
4. Kışver-i ‘arızında zühür eyleyeñ fām-ı semīn
Şanki şeb-i tāre tülū‘ eylemiş o mäh-ı tābān
5. Hātem devrine pahā mı irişür gonce lebüñ
Dehen-i gencine āñı eylemiş kâ’im ondān
6. Pâyüñe yüzler sürelüm sākî-yi ‘aşk u şanemüñ
Eşheb-i hüsnuñe ānuñ şimdi cihān hayrān
7. Nigeh-i ikşirini in‘imāza çevirdsün nazarı
Yā naşıl üftādeleri eylesün süz-i figān

038. 81^a

* Metinde, ‘murgib’ şeklinde yazıldığı görülmektedir. Burada mecmûayı derleyen/tertîb eden kişinin yazım ve imlâ kurallarına uymayarak/bilmeyerek kelimeyi söylediği gibi yazdığı düşünülmektedir. Tıpkıbasım Bkz: s.303.

8. Derd-i şanem çekmeye tākāt mı getirilür ‘ aceb
Derd-i derūnum gūş-ı hicrān olsun faḥr-nişān

9. Tūr-ı reftār-ı qadīmīne o yār mı olur ānuñ
‘ Azm-i gülşen eylese ser-fürū ider serv-i revān

10. Yağdı beni bāde-i sūziyān dimesi
Başladı hem daḥı ‘ ulüvv virmege pür seḳaf vü cenān
Eyżan

039.

Düstūr

Fā‘ ilātün/Fā‘ ilātün/ Fā‘ ilātün/Fā‘ ilün

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

1. Dil ki bir söz ola āh itmemek āsān olamaz
Fāş olur duruşun şu‘ ledür nihāde olamaz

2. Dil-i nā-şādımızı va‘ de-i vaşl itmez şād
Berḳ u mihirden ol şem‘ fūrūzān olamaz

3. Pāyine ḥalka-yi dām itmişüz āgūşımızı
Benden ol vaşiy-yi rem-kerden kerīz olamaz

4. Dil herās üzre degül āteş-i ruḥsārından
Zülfide ḥāṭır-ı cem‘ ile perīşān olamaz

5. Ol kadar bī-tāb u tüvān kim Şā’ib
Giryē itse daḥı aḥvālūme ḥandān olamaz
Eyżan

040.

1. Dil-i dīvānemüz Mecnūn şeydāyı şalındurmaz
Örter lāebālī degme rüsvāyı şalındurmaz
2. Giriftār-ı beşş-i kerem muḥabbet ola bīmārum
Ki nazm-ı ıztırābı mevc-i deryāyı şalındurmaz
3. Raḳīb-i dīvden ḳaṭ' itmedür dildār-ı şimşirüz
Bizi yanınca şayf ol şūḫ hercāyi şalındurmaz
4. Dilüñ şayyādıyız sulṭāna istiğfāradur kim
İdüp ārāyiş-i ferīdüñ 'anḳāyı şalındurmaz
5. Der nazmum olur avīze-i kūşe-i şehri-āḫir
Ki āb ü tāb ile Şā'ib yektāyı şalındurmaz

041.

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

. - - - / . - - - / . - - - / . - - -

1. Beni her şeb o meh-ruḫsārıla mehcūr dirler
Ne devletdür kişi maḫzūn iken mesrūrdur dirler
2. Ne keyfiyet virür 'uşşāḳa bilmem yāve la' lüñ kim
Kimüñ mestāne dirlerse kimüñ maḫmūrdur dirler
3. Dem-ā-dem tār-ı eşküm sīnem üzresün fendān
Ki āhum gūş idenler nā' me-i ṭanbūrdur dirler

040. 82^a

041. 82^b

042.

Düstür

1. Cihān o şūh-ı sitemtāra bī-nüvā geçinür
Belā būd kim o daḡı ‘ālem āşinā geçinür
2. Yanumda raġbeti yoġ şīşe kadar
Bu çarḡ-ı sifle ki cām-ı cihān-nümā geçinür
3. Ḥalāvet-i şekerin la‘ l-i yārdur bā‘ iş
Benümde tūḡı-yi ṭab‘um ki ḡoş-edā geçinür
4. Hevā-yı zūlf-i siyāhum serümde yetmez mi
Ki baḡt-ı tīre daḡı sāye-i hümā geçinür
5. Zamāne ḡūbları ‘āşık istemez ey Şā‘ib
Ki birbirisine zuġmınca mübtelā geçinür

Düstür

1. ‘İşret demi cāvidān bulunmaz
Tübā yanumda her zamān bulunmaz
2. Dil-mürde neşāt-ı ‘aşkı bilmez
İklīm-i ‘ademde cān bulunmaz
3. Destār-ı gül oldı lāne-i zāğ
Bülbüllere āşiyān bulunmaz
4. Dildār ile olsa da hem-āğūş
Āşık yine şād-mān bulunmaz
5. Āsüde o dil ki andan Şā’ib*
Endiše-i āb u nān bulunmaz
Eyzan

043. 83^a

* Mecmûada Şā’ib mahlası ile yazılan şiirlerin neredeyse tamamı, Âgâh mahlaslı şaire aittir. Âgâh ile ilgili Şerife Akpınar tarafından, *Âgâh Dîvânı ve İncelenmesi* başlıklı doktora tezi hazırlanmıştır. Mecmûda bozuk olan kısımlar bu tezden faydalanılarak tamir edilmeye çalışılmıştır. Benzeşme ve farklılıklar için bkz: *Âgâh Dîvânı ve İncelenmesi (D.T.)* s. 327.

044.

Düstür

Fā' ilātün/ Fā' ilātün/Fā' ilün

- . - - / - . - - / - . -

1. Zülfüñ āsā ' aqlum perīşān itdün
Yoğ mıdur hiç sende imān sevdüğüm
2. Kaşdı nedür bilmem ناقت بِلَا
Pīç ü tābda qaldı her yana sevdüğüm
3. Nedür bu sūziveş-i āteş-i ilqā
Cān u cānumı yaqmada hār
4. Yanar qandil gibi ferden bā ferden
Hiç söğünmez sīnem sūzāna sevdüğüm
5. Rif' at quluñ saña eyler niyāzı
Nedür bu bī-inşaflık eyler nāzı
6. Serkāre دورردن na' me-i sāzı
Ol demüler beru dilüm vīrāne sevdüğüm
Eyzan

045.

Düstür

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

. - - - / . - - - / . - - - / . - - -

1. Cemāl-i pāyine dil virdügüm hāl-i demindendür
Gözüm ki an-veştür hāl-i encümindendür
2. Efendim baı-ı' al-ı perıřānumdur hi şorma
Bilürsün kim dil añur zevāl-i cemindendür
3. Cihānuñ nükte-i keyfiyyeti lāzımesüñ bilmek
Hemışe ma' ruf-ı sırrı cemāl-i maremindendür
4. Yetiř ey hürı-yi tarz mülük-i hüsñ ü āřufte
anaduñ řeydāsuna zülāl-i zemzemindendür
5. Hevā-yı zülüfle Hāřım de ki boyundadır cāna
Ānuñçün nāle vü zār-ı viřāli ebkemindendür
Eyzan

046.

Düstür

Mefā' ilün / Fe' ilātün / Mefā' ilün / Fe' ilün

. - . - / . - . - / . - . - / . - . -

1. Cefā vü cevre muḳābil vefādur itdügümüz
Bizümde ḥalka zāhid riyādur itdügümüz
2. Ḳabül olur degül ey dil merāmımız bilürüz
O şūḥı söyledüp ancak ricādur itdügümüz
3. Seni eksik itme kerem resmini gedālardan
Bizüm de devletüñe bir du' ādur itdügümüz
4. Ğamuñla her şeb ḥalvet sarāy-ı ḥāḫırdur
Şikāyet olmasun ey şafādur itdügümüz
5. Ne eylesün neye ḳādir itmege Şā'ib
'Ulüvv-i şānuña medḥ ü şenādur itdügümüz

047.

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

. - . - / . - . - / . - . - / . - . -

1. Dil-i mecrūḫum sevdā-yı zülf-i perişānuma düşmez
Ser-ā-pā tāz-ı zaḫmdur senüñ ḫatme düşmez
2. Ḥayāl-i ḥām ile dil āḥ vāḥ itmekde bilmez kim
O naḫl-ı tāzeden taḫrīkle sebep raḳama düşmez*

046. 84^a

047. 84^b

* Doğrusu, *O naḫl-ı nazdan taḫrīk ile sīb-i zekān düşmez* farklılıklar için bkz: *Āgāḫ Dīvānı ve İncelenmesi (D.T.)* s. 353.

3. K̄umāş-ı h̄üsn-i Yūsuf nuķre-i çeşm-i sefīd ister
Muħaşşıl-ı rāyiħāma Yā' k̄üb b̄üy-ı p̄irehen düşmez
4. Düşte hep bī-sütunda naķş-ı şīrīn üzre düşmişdür
Şanur Pervīz kim şīrīne ħ̄ün-ı K̄üh-ken düşmez
5. Didüm ħāk olmayınca gelmedük pāyine aġyāruñ
Didi bālāya Şā'ib sāye-i serv-i emen düşmez
Eyżan

048.

Düstür

Fā' ilātün/Fā' ilātün/ Fā' ilātün/Fā' ilün

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

1. Pāye kaṭ' itmedeyüz 'aşķda rüsvāluķla*
Bulmazdur giderek biz daġı Mecnūn oluruz
2. N'ola giryān vü ta' alluķdan olursaķ ħālī
Serv ü ra' nā gibi āzāde vü mevzūñ oluruz
3. Çeşm bir fitne ile āfet-i 'aķl-ı dil olur
Ehl ü Şā'ib biz şūħlar meftūn oluruz
4. Kāh Şā'ib şıfat terk ü temannā iderüz
Kāh olur ṭālib-i gencīne-i Kārūn oluruz
Eyżan

048. 85^a

* Farklılıklar için bkz: *Āġāh Dīvānı ve İncelenmesi (D.T.)* s. 306.

Düstür

Mef' ulü Fā' ilätü Mefā' ilü Fā' ilün

-. - ./- . - . / . - - . / - . -

1. Tā oldı evcgāh-ı kanā' atda hānemüz*
Ferdehīye sāye şalar āşiyānemüz
2. Tīr-i murāda ruḥşāt-ı pervāz virmezüz
Yoḥsa kemānda çille-nişindür nişānemüz
3. Geh la' l-i yāre meyl iderüz gāh ḥāline
Dā'im diyār-ı ḥūsne celāb u dānemüz
4. Ebnā-yı dehr tābi' -i devr-i zamān iken
Şimdi bizüm o āfete tābi' zamānemüz
5. Şā'ib müdde' ā eger izhār-ı şevk ise
Besdur o şūḥa bir nigāh-ı 'āşikānemüz
Eyżan

049. 85^b

* Farklılıklar için bkz: *Āgāh Dīvānı ve İncelenmesi (D.T.)* s. 329.

050.

Düstür

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün

. - - - / . - - - / . - - - / . - - -

1. O serv u kı̄ametüm naḥl-i çemendür nev-nihāl oldu
Ānuñçün kı̄şver-āmizān diller bī-melāl oldu
2. Gülistān cemāli aynı rengini gör bir kez
Nigāh-ı 'āşıkından şermle o levn-i āl oldu
3. Kı̄apanmış tab' ı muz zulm ile hiç açılmaz mı
Senüñ ebrūlarınıñ sırrı bir güyā melāl oldu
4. Saña virmış iken naḥd-i perīřān 'aqlumı kāfir
Neden pāzar-ı vaşlında yine dil pāy-ı māl oldu
5. Ḥaddenüñ cevriñi 'uřřāḳ itdikçe نَوْقِنَلَه endāz
Demürden sīnede حَي 'acā'ib iḥtilāl oldu
Eyżan

051.

Düstür

Fe^ˆ ilātün/Fe^ˆ ilātün/ Fe^ˆ ilātün/Fe^ˆ ilün

..--/..--/..--/..--

1. her ne iderüm baña serv-i sitem
Tiğ cevri ile şad-pāre kıldum bedenüm
2. Beni öldürmege ˆār eyler imiş sīm ü tenüm
Varayın yalvarayum boynuma taqup kefenüm
3. Hulle-i cennet olursa çekeyüm çāk ideyüm
Dem-i vuşlatda baña hā'ıl ola pīrhānum
4. Tuymaz girsem eger mūr-ı za^ˆ ifüñ gözine
Ey Süleymān-ı zamān şöyle hayāl oldu tenüm
5. Çek beni zülf-i dilāverine berdār eyle
Çekeyüm bāri şehüm kendü elümle resnüm
6. Gözinüñ yaşı gibi çıkdı gözümnden dünyā
Yārdan ğayrı görünmez gözüme kimse benüm
7. Şem^ˆ iyem küşe-i meyhāneye virmem felek āh
Gülşen-i bağ irmeden baña yegdür vaţanum
Eyzan

052.

Düstür

Mef' ülü / Mefā' ilü / Mefā' ilü / Fe' ülün

-. / .-. / .-. / .-

1. Şahn-i çemeni geşt ü güzār itmege digmez
Kış mevsimini faşl-ı bahār itmege digmez
2. Zühhādu ne kadar olsa olur ehl-i ṭabi' at
Keyfiyyet-i mey def' -i ḥammār itmege digmez
3. Gör nīce şayyādını şebbāz-ı feleksün
Her murğ-i ile şikār itmege digmez
4. Çün seher olur olur ise yine ta' ayyüş
Âl-i āhır aḥşam pazār itmege digmez
5. Rif at bulayum deyu ğazel eyleme tertīb
Ḥaḳīre ser çeşme-i sār itmege digmez
Eyzan

053.

Düstür

Mefā' ilün / Fe' ilātün / Mefā' ilün / Fe' ilün

... / ... / ... / ...

1. Kemāl-i ḥüsne bu yetmez mi şehir-i yāb saña*
Ki her şabah çıkar karşı āfitāb saña
2. Yem-i sirişkümü ḥün-ı dil itdi ḥüsnuñ dirīg
Ne āteş eyledi şūḥ eşer ne āb saña

052. 86^b

053. 87^a

* Farklılıklar için bkz: *Âgâh Dîvânı ve İncelenmesi (D.T.)* s. 201.

3. Nühüfte olma ğamuñla ğayāl olanlar dile
Zamān-ı ğüsn olur āĥir ğayāl ü ğāb saña
4. ‘ Aceb mi mest çıkarsa nigāh-ı çeşmüñden
Ki ğāb-ı nāz virür neş’e-i şarāb saña
5. Maĥall-i niyāzuñ ğarf-i şekvedür āl Şā’ib
Öñine cūyuñ olur mā’il-i ‘ itāb saña
Eyżan

054.

Düstür

Mefā‘ ilün / Fe‘ ilātün / Mefā‘ ilün / Fe‘ ilün
. . . - / . . . - / . . . - / . . . -

1. EsİR-i kāküline ārzū-yı sāmān ‘ ayb*
Helāk-i ğamze-i ğün-rizüñe ğam-ı cān ‘ ayb
2. O ğonce-i çemene iltifātsuz kim olur
Bahār meşreble de ‘ andilībān ‘ ayb
3. Göñül ğehī teşne-lebi tīg ider gör
‘ Aceb mi olsa temennā-yı nev-civān ‘ ayb
4. ˘ulū‘ idince daĥı ˘urfe zülfi şebğūndan
Olur müşāhede-i māh-ı tāb u şāyān ‘ ayb
5. Olursa Yūsuf eger müşāhid-i suĥan āl Sā’ib
Yine ĥasūd buluruz ‘ amele hezārān ‘ ayb
Eyżan

054. 87^b

* Benzeşme ve Farklılıklar için bkz: *Āĝāh Dīvānı ve İncelemesi (D.T.)* s. 206.

055.

Düstür

Fā' ilātün/Fā' ilātün/ Fā' ilātün/Fā' ilün

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

1. urfe Maşūrām ki dārumdan gelür bŷy-ı şarāb*
Naḥl-i tākem berg ü bārumdan gelür bŷy-ı şarāb
2. ārzū-yı la' l-i meygūnuñ helāk itdi beni
Tā ebed ḥāk-i mezārumdan gelür bŷy-ı şarāb
3. Rind-i şūfi meşreb ü şeyḥ-i ḳalender mezhebüm
Berḳ-ı pür naḳş u nigārumdan gelür bŷy-ı şarāb
4. Ki terānī na' re-i mestānedür gŷş-ı dile
 ūr-ı ' aşḳam kŷhsārumdan gelür bŷy-ı şarāb
5. Şi' r-i pür-keyfıyyetem Şā'ib ki taḥrīr eylesem
 Ḥāme-i ' anber-nişārumdan gelür bŷy-ı şarāb
Eyżan

055. 88^a

* Benzeşme ve Farklılıklar için bkz: *Āgāh Dīvānı ve İncelemesi (D.T.)* s. 209.

056.

Düstür

Fā' ilātün/Fā' ilātün/ Fā' ilātün/Fā' ilün

-. - - / - . - - / - . - - / - . -

1. Hāl-i 'ālem ğam-ı zülfüñle dīger-gündur hep
'Aşq vādīsünüñ āhūları Mecnūndur hep
2. Mey olur hūn-ı ciger yāve leb ü lā' lūñ ile
Şimdi nūş itdügümüz yāre 'i gülgündur hep
3. Yoğdur seyl-i emvāce taħammüli olur
طربکی āğüş-ı şadef perver-i meknūndur hep
4. Qalması minnetimüz bādeye def' -i ğam için
Sīne ددکرد elem-i āh ile bīrundur hep
5. Celse Şā'ib n'ola tāze ذمیم شوم
Dū perī şek ile ħussād-ı ciger-ħūndur hep
Eyżan

Düstür

Fā' ilātün/Fā' ilātün/ Fā' ilātün/Fā' ilün

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

1. ' Āşıkun āhına baq çeşm-i terinden hazer it
Āteşce fenādur kehrinden hazer it
2. Leb-i la' lüni berāmı telhī dūşnāmuñı gör
İmtihān ile de dehrün şekerinden hazer it
3. Kaşdı itdükleri āzārı unutdurmağdur
Çeşm-i berginün ey dil hazārından hazer it
4. İtme şem' -i rişlet ākışın rehzen it
Bād u şarşar düşer yāl yerinden hezār it
5. Nūş-ı cān bāde-i hūdil Şā'ib saña
Lebün kim medhüş şūr-şerrinden hazer it
Eyzan

058.

Düstür

Mefā' ilün / Fe' ilātün / Mefā' ilün / Fe' ilün

. - . - / . - . - / . - . - / . - . -

1. Ne mümkün eylemek āl şūh def -i ğam sensüz*
Ki neş'e-i mey olur māye-i elem sensüz
2. Fiğānī ki eyledi āhīr muķīm-i tenhāyī
Sirişk-i hūnī vü efgāna dem-be-dem sensüz
3. Hārāb yegdür o dil ki olmaya hırāmgehūñ
Ki şıhhatūme hamīdedür sāha-i harem sensüz
4. Tenümde her ser-i mū şāne gibi neşter olur
İdince ārzū-yı zūlf-i ham-ender-ham sensüz
5. N'ola müdām rişlet vaşfin eylese Şā'ib
Elinde ra'şe olur cünbüş-i kalem sensüz
Eyżan

058. 89^a

* Benzeşme ve Farklılıklar için bkz: *Āgāh Dîvânı ve İncelemesi (D.T.)* s. 341.

059.

Şarkı*

Muḥayyer Kürdî
Müstef ilün / Müstef ilün
- . . - / - . . -

1. Ağyār içün ey bî-vefā
Eyledügin dünki edā
Düşmez idi bu iş saña
Dāğ-ı derün oldu baña
2. Bağ ḥālüme ey gül-beden
Yanmağdadur iqlim-i ten
Raḥm itmedin bir kerre sen
Dāğ-ı derün oldu baña
3. Bilmez misün sen neyledüñ
Her sırrımı fāş eyledüñ
Zālīm ‘adüye söyledüñ
Dāğ-ı derün oldu baña
4. Olmağ içün ey nev-ḥırām
Şābit ḳullıkda şād u kām
Söylemedük bir çift kelām
Dāğ-ı derün oldu bana

059. 89^b

* Numan Ağa, TRT Müzik Dâiresi Yayınları Repertuar Nu: 159.

Şarkı*

‘Acem Kürdî

Fā‘ ilātün/Fā‘ ilātün/ Fā‘ ilün

- . - - / - . - - / - . -

1. Sen şeh-i nāzik-edāsun ey perî
Ben senüñ mecbūrınam çokdan beri
Hayli demdür gezerüm ben serserî
Ağlamağdan qalması çeşmüm feri
2. İştıyākuñ cānuma kār eyledi
Başuma dünyâyı pek tār eyledi
Dil ü cānum nağdini ġār eyledi
Ağlamağdan qalması çeşmüm feri
3. Dā’imā ağıyār ile hemdem-nişin
Cevre mā’il bir güzelsün yok eşin
Ben kılun gördükçe sen çatma kaşın
Ağlamağdan qalması çeşmüm feri
4. Yāverüñ taqrîr-i hālüñ eyle güş
Cām-ı ‘aşkuñ eyledüm şevkuñle nüş
Çeşm-i pürhūnum taşup deryâyı cüş
Ağlamağdan qalması çeşmüm feri

Şarkı

Hüzzām

Fā' ilātün/Fā' ilātün

- . - - / - . - -

1. Hüsni güzel çeşm-i siyāh
Bağışın deler ciger-gāh
Tā cānuma geçdi bu āh
Hiç raḥmüñ yok mı a zālīm
2. 'Āşıkına itme cefā
Budur efendimden recā
Lütf eyle gel ey dil-rübā
Eyzan
3. Ey gönce[']-i bāğ-ı bahār
Hüsünüñ eyler āh ile zār
Mürüvvetsüz ey kerem-kār
Hiç raḥmüñ yok mı a zālīm

062.

Şarkı*

Hiçazkâr

Fâ' ilâtün/Fâ' ilâtün

- . - - / - . - -

1. Yokdur gönülde ferâhum
Güldürmez baht-ı siyâhum
Âsümâna çıkdı âhum
Yandı billâh ciger-gâhum
2. Seni ben böyle bilmezdim
Derd-i 'aşkuñ hiç dimezdim
Şabr eyleyüp söylemezdim
Eyzan
3. Ben ağlarum ey şüh-ı şen
Ġayrilerle zevk eyle sen
Ağyâr ile gördükçe ben
Yandı billâh ciger-gâhum

062. 91^a

* Bestekâr İbrâhim Efendi (Kıptî), TRT Müzik Dâiresi Yayınları Repertuar Nu: 11528.

063.

Şarkı*

Hüzzām

Müstef' ilün / Müstef' ilün

- . . - / - . . -

1. Bezme buyur ey mäh-rū
Gelsün neş'e şimden gerū
Varsun ḥased itsün ' adüvv
Zevḳ dedügin ' âlemde bû
Dönsün ḳadeḥ ṭolsun sebû
2. Teşrif idüp kâhî bize
Meclisde olsaḳ diz dize
İḥsân idüp مَدَن bize
Eyżan
3. Şar başına lâhūrî şal
Şürâḥiyi destîne al
Neler itsem gerçi vebâl
Zevḳ dedügin ' âlemde bû
Dönsün ḳadeḥ ṭolsun sebû

063. 91^b

* Bestekâr Ahmet Efendi (Kız Ahmet), TRT Müzik Dâiresi Yayınları Repertuar Nu:1580.

064.

Şarkı

Ḥicazkār

Mefā' ilün / Mefā' ilün

. - - - / . - - -

1. Şehā neyler isen eyle
Var artık gayrisün neyle
Güçendüm cüz'î bir şeyle
Görüşmem gayri bil böyle
2. Seni terk itdüm ey meh ben
Ferāgat eyledüm ülfetden
Beni alma lisāna sen
Eyżan
3. Senüñle idecek ülfet
Bulunur bir dağı elbet
Fütür geldi baña gāyet
Eyżan
4. Nice ^{معدنی رای} meh-rū
Zamīrūmden geçerdī bū
Ḥulāşa sizleri yā Hū
Görüşmem gayri bil böyle

Şarkı

Hüzzām

Mefā' ilün / Mefā' ilün

. - - - / . - - -

1. Bu gün ey çeşm-i mestānem

Beni 'afv eyle sulṭānum

Şıķıldı pek saña cānum

Beni 'afv eyle sulṭānum

2. Sen çekdüñ öñüme perde

Sen uğratduñ beni derde

Hele şimdi bu günlerde

Eyżan

3. Berāberce bu yaz gezmek

Yanında şiveler itmek

Merāķuma doķındı pek

Beni 'afv eyle sulṭānum

Eyżan

Şarkı*

Hicazkār

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Fe' ülün

. - - - / . - - - / . - -

1. Senüñle yaluñız birlikde sāde
Buluşalum yārın Hāydarpaşa'da
Neye lāzım ikimüzden ziyāde
Buluşalum yārın Hāydarpaşa'da
2. Benüm söyledüğüm gibi idersen
Başum üzre yine şoñra ne dersen
Fenerbağçesi'ne dağı gidersen
Eyżan
3. Geçen gün ki gibi beni şatma
Seyr yerlerini bir bir aratma
Efendim kes sözi ğayri użatma
Eyżan
4. Oturup biz bize deryāya karşı
Kāhice dönüp şahrāya karşı
Aman yalvarırım a' dāya karşı
Buluşalum yārın Hāydarpaşa'da

066. 92^b

* Bestekār Nūman Ağa, TRT Müzik Dâiresi Yayınları Repertuar Nu:9614.

Şarkı

Beste-nigār

1. Saña gerçi 'āşıkam ben
Baña ğayri ilişme sen
N'olsun yakmağ āhum ten
Baña ğayri ilişme sen
2. Ey benüm nāzlı cānānum
Fedādur yoluña cānum
Bu günlerde a sultānum
Eyzan
3. El ile gönlümi alduñ
Şoñra perendeden atduñ
Süt iken ağzumu yakduñ
Eyzan
4. N'olsun böyle yalan düzmek
Doğunmaydı beni üzme
Senüñle ba' de izin gezmek
Baña ğayri ilişme sen

068.

Şarkı
Hüzzām

1. Seni ben o gün beklerken
Gördüm kayıkla geçerken
‘ Aceb yārüm nerde dirken
Gördüm kayıkla geçerken
2. Hūlyā beni pek almışdur
Cān-ı derūnum yanmışdur
Çıldurmağa az kalmışdur
Eyzan
3. Ağyārı gördüm yanında
Gitdi benüm dermānumda
Kılca kalmışdur cānumda
Gördüm kayıkla geçerken

069.

Şarkı
Beyātī

1. Sen için düşdüm dillere
Sevdürmem seni ellere
Uyma şağın ‘ adüvvlere
Sevdürmem seni ellere

068. 93^a
069. 93^b

2. Ey benüm çeşm-i mestānum
Yaş yerine aķar ķanum
Vār iken tende bu cānum
Eyżan

3. İşte meclis bir bāde çak
Yaķdı beni derd-i firāk
İşte kılıç işte bıçak
Eyżan

4. Resmī ķulunda bu devām
Ancaķ budur bende merām
Bu tamām oldu ve's-selām
Sevdürmem seni ellere

070.

Şarkı*

Büzürg

Fā' ilātün / Fe' ilātün / Fe' ilātün / Fe' ilün

- . - - / . . - - / . . - - / . . -

1. Niçün ey meh seni 'uşşāķuñ arayup ıaramaz
Ķanĝı 'aşık nice sevdüĝi şūhı aramaz
Böyle herkesle senüñ işe yaramaz
Sende söz diñlesen olmaz mı azıcıķ yaramaz

070. 93^b

* Bestekār Ali Aĝa (Kemānī), TRT Müzik Dâiresi Yayınları Repertuar Nu:8315.

2. Mişli yoğ bir tazesün ey ğonce-dehen it ğülyā
Saña lāyık mıdur ađyār ile gezmek tenhā
Gerçi çoğ söylüyor üftādeleründe ammā
Eyzan
3. Olur olmazla münāsip mi senün seyrānuñ
Baña söyle seyr isterse cānuñ
Ne Şekil söylemeyem Őabrı yanar insānuñ
Eyzan
4. Her zamān böyle sitem sözlerini işidemem
Bende olsam saña üftāde Őuyınca gidemem
Çehre itse ne ğadar vāŐı ta' yīb idemem
Sende söz diñlesen olmaz mı azıcığ yaramaz

071.

Şarkı

‘ Arazbār

Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün

. - - - / . - - -

1. Ne sīnem eyleyüp yağdı
Baña bir bādecik çağdı
Bu ğönül Şu gibi ağdı
Ēuzel pek cānumı yağdı
2. O mehveş ‘ aşığuñ biler
Ēāzırdur Őışeler meyer
Ēörenler medğini eyler
Eyzan

3. Yine bir meclis olsaydum
Şarup bir buse alsaydum
O lezzet ile kılsaydum
Eyzan
4. Fedā olsun āna cānum
Dökerse de eger kıanum
Hele yok resm-i dermānum
Güzel pek cānumı yakdı

072.

Şarkı*

Beste-nigār

Müstef ilün / Müstef ilün

-. - / - . -

1. Ey āfitāb-ı bezm-i nūr
Bezm-i şafāya gel buyur
Dolsun dilün zevk-i sürür
Bezm-i şafāya gel buyur
2. Sen  alemün sultānisun
Sultān-ı  alışānisun
Dehrin mürüvvet-kānisun
Eyzan
3. Gül arzuda her zamān
Bülbüllerün eyler figān
Evşāfuñ itmeye cihān
Eyzan

072. 94^b

* Bestekār Esmā Sultān, TRT Müzik Dâiresi Yayınları Repertuar Nu:3992.

4. Ey verd-i bāğ-ı imtiyāz
Sendüñ Naẓîf eyler niyāz
Zevķ it efendim kış yāz
Bez̄m-i řafāya gel buyur

073.

şarkı

 Ğ Ařırān

FāĞ ilātün/FāĞ ilātün

- . - - / - . - -

1. Eylerüm pek intizāruñ
Beklerüm Göksu'da yazıñ
Yola baķdurma bu zāruñ
Beklerüm Göksu'da yarıñ
2. Rom Ğ araķ şanpanya bāde
İstedügin iç orada
Açma bu esrārı yada
Eyzan
3. Hiç řaķın ĥavf itme cānā
Yoķ muĥālîf kimse ařlā
SaĞ at üç buçuķda ammā
Eyzan
4. Dünki cünbüşle ey āfitāb
Gelmedi ařlā řanāĞ at
İdeyüm Ğ ıyş ü Ğ işret
Beklerüm Göksu'da yārın

Şarkı
Sūznāk

Müstef ilātün / Müstef ilātün
- - . - - / - - . - -

1. Zīrinden ey meh fitneler zāhir
‘Uşşāka raḥmūñ ğāyetle nādir
Lütf eyle sende cevrinde ḥāzır
Yandum elinden yandum a kāfir

2. Biñ dürlü günde ḥīle düzersün
Kāh lütf idersün kāhi üzersün
Söze gelince şanki seversün
Eyżan

3. Āh eylemekden ey çeşm-i āhū
Ḥālüm perişān oldı cefācū
Yetmez mi zālim ğayri nedür bu
Eyżan

4. Hiç yoğ mı zālim sende mürüvvet
‘Āşıka dā’im kāruñ eziyyet
Böyle cefāda yoğdur meziyyet
Yandum elinden yandum a kāfir

Şarkı

Şabā

Müstef' ilün / Müstef' ilün

-- . - / - . . -

1. Seyr it ol mäh-ı ʔal' ati
Dilber dīdedür şöhreti
Vaşf eylesem ol āfeti
Dilber dīdedür şöhreti
2. Medḥe şāyeste ol civān
Bir āfet-i devr-i zamān
Çeşmi allasa pek yamān
Eyżan
3. Raqşa çıkar bī-iştibāh
Loṭa kemeñçe ile ol mäh
Seyr itmeye şāyeste āh
Eyżan
4. Mihrī daḥı bir meh cemāl
Daḥı küçük tāze maḥāl
Eyler iseñ nāmuñ su 'āl
Dilber dīdedür şöhreti

Şarkı

Hiçazkâr

Mefâ' ilün / Mefâ' ilün

. - - - / . - - -

1. Beni lütfuña kııl nâ 'il
Dil olmışdur saña mâ 'il
Der lütfuñda ve'l-ḥāşıl
Dil olmışdur saña mâ 'il
2. Eşin yoğ ğayri dünyāda
Saña ben oldum üftāde
Niġāh it bāri tenhāda
Eyżan
3. uluna sen yapınca iliş
Gelür şarmaqlıġa ḥāhiş
Baña itdürme gel nāliş
Eyżan
4. ulun Mihrī gibi cānā
Vişālũñ eylerüm ḥũlyā
Sözümde yoğ ḥilāf aşlā
Dil olmışdur saña mâ 'il

Şarkı

Ferah-nāk

Mef' ūlū / Mefā' ilün / Fe' ūlün

-- ./ .-.- / .-.-

1. Senden habersüz ey mäh-ı ʔal' at
İtdüm senüñle rü 'yāda ülfet
Zāhir gönülde şimdi meserret
İtdüm senüñle rü 'yāda ülfet
2. Şanma riyāda idi dil-pesendüm
Saña ezelden billāhi bendüm
Dün gice ʔulun şeksüz efendim
Eyżan
3. Vār idi evvel gāyetle hāhiş
Ülfet ey mäh şanma nümāyiş
Oldı müyesser baʔ şimdi bu iş
Eyżan
4. ʔulun Ruḥnā'ı ey şūḥ-ı rā' nā
Lüḥfuñla itdüñ dün gice iḥyā
Ta' rīf olunmaz billāhi cenānā
İtdüm senüñle rü 'yāda ülfet

Şarkı*

Hüzzām

Fā' ilātün / Fā' ilün

- . - - / - . -

1. Ey gül-i bāğ-ı cefā
Saña oldum mübtelā
Gel baña eyle vefā
Saña oldum mübtelā
Sevdüğüm sevdüğüm
Saña oldum mübtelā
2. Aman ey neveste civān
Yandum elinden amān
Gel bu sözüme inān
Derūnumda emelsün
Güzellerden güzelsün
Sevdüğüm ince bellisün
Sevdüğüm sevdüğüm
Saña oldum mübtelā

078. 96^b

* Bestekār Dede Efendi, TRT Müzik Dâiresi Yayınları Repertuar Nu:4127.

Şarkı*

Fā' ilātün/Fā' ilātün/ Fā' ilün

- . - - / - . - - / - . - -

1. Meyl idüp ağıyārı aldın yanına
Bī-vefā hercāyi yāzık şānına
‘ Āşıkın kıymak mı kaşdın cānına
Bī-vefā hercāyi yāzık şānına
2. Ben idüp ‘ izzet-i muḥabbet bir zamān
Sözlerine i‘ timād itdüm hemān
Şimdi kaldum hicrūñle ḥālüm yamān
Eyżan
3. Dürlü dā’im fitne ile ey
Ağlayup merğadını bī-iḥtiyār
Destini terk eyledi encām seḥār
Eyżan
4. Dek olalı bu vazuñ rü’yete mā’i
Görmedüm bir dile o şālik ‘ aşkı
Pek mürüvvetsüz imişsün ḥāşılı
Bī-vefā hercāyi yāzık şānına

Şarkı

Şehnâz

Müstef' ilün / Müstef' ilün

-- . - / - . . -

1. Göñül ol şüh-ı gül' izâr
 'Aşk ile oldum çün hezâr
 Olmaz cihânda böyle yâr
 Hem dil-rübâ hem cilve-kâr
 Ne olur olsa yine yâr
2. Bağ hüsni-âna vü perçeme
 Akrânı gelmez 'âleme
 Sun ol şüh-ı gül-feme
 Eyżan
3. Ol serv-i menend-i bî-mişâl
 Tâze yetişmiş bir nihâl
 Meyl itmemek ğayru muḥâl
 Eyżan
4. Āġuşa dime bir
 Ne ola şarsam her zamân
 Toġrısı ol serv-i revân
 Hem dil-rübâ hem cilve-kâr
 Ne olur olsa yine yâr

081.

Şarkı*

Mefā^c ilün / Mefā^c ilün

. - - - / . - - -

1. Kerem kı1 bu dil-i zāre
Senüñ ^c aşkuñla āvāre
Göñül sende nedür çāre
Senüñ ^c aşkuñla āvāre

2. Nedür bu sende ki gözler
Nigāhuñ sīnemi özler
Göñül durmaz seni özler
Eyżan

3. Aman ey merṭüb-ı hoş-gū
Kerem kı1 ey kemān ebrū
Göñül divānesi yā Hū
Senüñ ^c aşkuñla āvāre

082.

Mecbūrum yāre ḥayli zamāndur

Cān fedā itmeye lā-sezādur

Vaşfını itsem derūn-ı şafādur

Heder-i ^c aşkın ile ḥālüm yamandur

081. 97^b

* Bestekār Ali Ağa (Kemānî), TRT Müzik Dâiresi Yayınları Repertuar Nu:7122.

082. 98^a

Şarkı

Fā' ilātün/Fā' ilātün/ Fā' ilün

- . - - / - . - - / - . -

1. Görmeyüm böyle melül durma gönül

Sevdüğün yandur gönül

Gizleyüp şağlasun öyle gönül

Esrārın niyyet baña söyle gönül

2. Elemin rast bırak ferdälara

Düşme ma' nāsuz olan sevdälara

Gel senüñle gidelüm tenhälara

Sevdüğün kimdür baña bildür gönül

3. Bu işi komaya mecbūr olurum

Çekerüm zaḥmetini yorulurum

Çāresün ya bulurum ya ölüürüm

Sevdüğün kimdi baña söyle gönül

Eyżan

084.

Fā' ilātün/Fā' ilātün/ Fā' ilün

-. - - / - . - - / - . -

1. Sevdicegüm ' aşıkını ağladur aman aman*
Göz yaşını yār şular gibi çağladur aman aman
2. Felek baña siyahları bağladur aman aman
Aman felek yaman felek eyle benüm yāremi yār yār
3. Yalvarırım rām eyle benüm çāremi çāremi
İrmez ' aqıl şu feleküñ fendine aman aman
4. Çekdi beni yār bir güzelüñ bendine bendine
Çul eyledi efendimüñ kendine aman aman
5. Aman felek yaman felek eyle benüm yāremi yāremi
Yalvaruram vāy eyle benüm çāremi çāremi
6. Yār yoluna postımızı sermişüz aman aman
Derviş olup vay Hakk yoluna turmuşuz turmuşuz
7. Bu feleküñ çün sitemüñ görmüşüz
Aman aman aman felek
8. Yaman felek eyle benüm çāremi
Çāremi eyle benüm çāremi yāremi
Eyzan

084. 98^b

* Bestekâr Dede Efendi, TRT Müzik Dâiresi Yayınları Repertuar Nu:9798.

Yegāh Beyāt

Müstef' ilün / Müstef' ilün

--.- / --.-

1. Vechüñ görüp ey gül' izār
Meyl itdi gön'lüm āşikār
2. Bülbül-veş oldum bî-ķarār
Alduñ dili ey vü şikār
3. Me'mül iderken ülfetüñ
Kār itdi cāna ḥasretüñ
4. Çekdürme bāri firķatüñ
Ey mihribān-ı rüzigār
5. Gel yanuma ey māh-rū
Reşk eyleyüp yansun 'adüvv
6. İtdüm saña ben ser-fürū
Sende beni gel itme zār
7. Sende iken bu ḥüsn-ü ān
Mecbūr olur elbet cihān
8. Diñle sözüñ ey nev-civān
Olma şaķın aġyāre yār

086.

Fā' ilātün/Fā' ilātün/ Fā' ilün

- . - - / - . - - / - . -

1. Mihr-i pürtāb ihsān
Hüsñ ü ahlāk ile mānend-i melek
Hele ey māh-ı münir-i devrān
Bir getürmiş seni dünyāya felek
2. 'Aql-ı 'irfān u zarāfet sende
Şöhret ü şān u nezāket sende
Lütf u ihsān u 'ināyet sende
Eyżan
3. Seni Mevlāya emānet itdüm
Başuma tāc u sa' ādet efendim
'Aynı hayretle nezāret itdüm
Eyżan
4. Piyano loṭa kemān u neyle
Nāmuñ āfāka çıkūp hey heyle
Sen hemān şubḥ ü mesā zevk ile
Eyżan

087.

‘Arzyār

1. Yalvarma hiç sen gelemem ben
Geç gayri benden gelemem saña ben
2. Ay ay emindik biz senden umduķ
Ay ay a ħānım āyū a cānum
Eyżan

088.

Şarkı*

Mef‘ ūlū / Mefā‘ ilün / Fe‘ ūlün

--- / .-.- / .-.-

1. Bend oldı dil bir şūh-ı cihāna
Yoķdur nazīri ġāyet biġāna
2. Tūr-ı edāsı pek zārīfāne
Mānendi gelmez aşlā cihāna
3. Şem‘ i cemāle pervāne āsa
Yandı vücūdum ey kıadd-i bālā
4. Sehbā-yı ‘aşkuñ nūş itdüm ammā
Çeşmimüñ yaşı döndü revāna
5. Ol şāh-ı ħūsne bir kerre baķdum
Mānendi deryā şu gibi aķdum

087. 100^b

088. 100^b

* Bestekār Dede Efendi, TRT Müzik Dâiresi Yayınları Repertuar Nu:1360.

6. Fikr-i şehvānī hep nāre yağdum
Āh u fiğānum gelmez beyāna

7. Cūdānımız oldu üftādesine
Gūyā gümüşden āyinesine

8. ‘Aşğ āteşine bestesine
Yandı ne çāre yoğdur bahāne

9. Bir kez senūñle ey çeşm-i āhū
Ğulum olursun pehlū vū pehlū

10. Beynimüzde tükenmez ħasret nedür bu
Āh u fiğānum gelmez beyāna
Eyżan

089.

Şarkı

Fā‘ ilātün / Fe‘ ilātün / Fa'lün

- . - - / . . - - / - -

1. ‘Āşığam ey gül dibinde saña
Oldum ezhān u dil efgende saña

2. Yalñız şanma göñül bende saña
Bendeyüm ey gülder bende saña

3. Mā’ il būs-ı lebūñ kıand-i nebāt
Neş’e-i la‘ l-i lebūñ āb u ħayāt

4. Dā’ imā düşmez elinden mirāt
Yoğsa mecbūr mısun sende saña

5. Bulamam bŷy-ı ğadrŷñ Nilde
Göremem neş'e-i la' lŷñ selde
6. Olamaz böyle tebessim gülde
Virgidür ey perī ħande saña
7. Ħasretŷñle senŷñ ey ğonca rehn
Oldı hezār-fenn dilŷm bir kelime
8. Dāĝ dāĝ ğam ile sīnemi ben
Lālezār itmişem tende saña
9. Ey benŷm şŷĥ-ı şen-i muĥtārŷm
Yañılup kimseye açmam zārŷm
10. Daĥı gül ğoncasına elbet lāzım
Ben gibi bŷlbŷl nālende saña

090.

Şarkı

Mŷstef' ilŷn / Mŷstef' ilŷn

- - . - / - - . -

1. Şefĥatlŷ ey nā-mihribān
Kārŷm benŷm āĥ-ı figān
2. İftāde kim bunca zamān
Raĥm it efendim e'l-amān

3. Mehcūr-ı zevķ-i ũlfetũm
Me'ľũf-i derd-i firķatũm
4. Őmĩdkār-ı vuşlatum
Raķm it efendim e'l-amān
5. Ruķsāra zũlfũn dağıdur
Gũyā ki sũnbũl bağıdur
6. Lũtf u ' ināyet ağıdur
Raķm it efendim e'l-amān
7. Őasretle sīnem daglarum
Ħā'iz-i deryā ağlarum
8. Sensũz dem-ā-dem ağlarum
Raķm it efendim e'l-amān
9. Bũlbũl gibi ey bī-vefā
Mecbũr olup gũnlũm saņa
10. Yoķ çāre oldum mũbtelā
Raķm it efendim e'l-amān

091.

şarkı

Fā' ilātũn/Fā' ilātũn/ Fā' ilũn

- . - - / - . - - / - . -

1. Bu sebeple gũcendindi yārine
Sũyle sulķānum ne itdũm yār sene

2. İnfî'âlũñ bildür gel ey bî-vefâ
Söyle sulţānum ne itdüm ben sene
3. Gül cemālũñ görmeyeli rüz u şeb
'Āķıbet bu yāduma oldun sebep
4. Sen mi nedür bilmem ķabāhat
Söyle sulţānum ne itdüm ben sene
5. Āh efendim feryāduma rāz itmedin
Ĥayli sitem çekdüm ammā hiç seni yād itmedüm
6. Bir selāmuñ ile daķı şād itmedin
Söyle sulţānum ne itdüm ben sene
7. Hep bütün 'ālem senũñ yārin mıdur
Bî-vefālık dā'ımā kārın mıdur
8. Yokşa bir parça mektüb emekdār mıdur
Hem kendin mektūba yār oldun
Hem şīvekār ol bî-vefā mıdur
Eyżan

092.

Şarkı*

Fā' ilātün/Fā' ilātün

- . - - / - . - -

1. Pek cefā-cū nāzlı yāre
Düş olup yandım bu nāre
2. Olsa ciger pāre pāre
Mübtelāyum var mı çāre
3. Baķışī āhū mişāli
‘ Āşıkından kaçma hāli
4. Pek şaşırđum kıyl u kālī
Mübtelāyum var mı çāre
5. Dilde āteş böyle kalmaz
Sūz-ı dil artar azalmaz
6. Söylesem gönül söz almaz
Mübtelāyum var mı çāre
7. Göz yaşı etrāfa şaçam
Ben cihān rāzıyam açmam
Biñ cefā görsemde kaçmam
Eyżan

092. 103^b

* Bestekār İsmet Ağa, TRT Müzik Dâiresi Yayınları Repertuar Nu:1828.

093.

Şarkı*

Müfte' ilün / Müfte' ilün / Fā' ilün

- . . - / - . . - / - . . -

1. Kesdi yine tākāt-ı tābum felek
Selb idiyor rāhat-ı hābum felek
Hün-ı derün itdi şarābum felek
2. Bed-bīnüm gonca pesendüm senüñ
Bendesiyüm ey zülf-i kemendüm senüñ
Lütfina muhtācum efendim senüñ
3. Her ne zamān kim o perī bār olur
Böyle işüm nāliyle feryād olur
Şanma gönül bir dağı ābād olur
4. Yağdı benüm kalb-i harābum felek
Çoymadı tutmasun mäh-tābınım felek
Yağdı benüm kalb-i harābum felek
Eyżan

093. 104^b

* Ali Şefkatî Efendi tarafından kaleme alınan eser, Eyyübî Mehmet Bey tarafından Sûzidil Makâmında bestelenmiştir. TRT Müzik Dâiresi Yayınları Repertuar Nu: 7130.

094.

Ġazel

Fā' ilātün/Fā' ilātün/ Fā' ilātün / Fā' ilün

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

1. Bařumı derde dūřürdüñ dil-rübāsun sebep
Bunca ġavgāya nizā' ya sensün sebep
2. Ben gedā-yı bī-çāre-i ' āleme destān eyledüñ
Mezhebüñ ħüsnüñ için dil-rübāsisun sebep
3. Ey benüm serv-i revānum gelmez olduñ yanuma
Uyķu girmez ġice gündüz dāde'i giryānuma
4. Kisb ü kārımdan itdüñ şimdi ķaşduñ cānuma
Bir zamān ma' mūriken vīrānuma sensün sebep
5. Yār elinden çekdicegüm bülbul-i řeydā bilür
Mecnūnuñ ķadrin bilürse hem daķı Leylā bilür
6. Bī-çāre ' āřıķuñ yine ħālini Mevlā bilür
' Āķıbet mevtüme zālīm ġālibā sensün sebep
Eyzan

095.

Müfred

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

-. - - / -. - - / -. - - / -. -

Dönmezem ' aşkuñ yolından tā ki cānum tendedür

Çoğ güzeller var cihānda yine göñlüm sendedür

096.

Müfred

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün

. - - - / . - - - / . - - - / . - - -

Eser yeller durur bunda göñül dārı şifā bulmaz

Cihānda ayrılık gibi dağı müşkil firāk olmaz

097.

Müfred

Ey göñül haberin var mı yār uşanmış bizden

Çabāhat budur göñül ayrılık oldu gözden

095. 105^b

096. 105^b

097. 105^b

098.

Müfred

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün

. - - - / . - - - / . - - - / . - - -

Eger hüsünüñ dükkanından virirsen müşteri çokdur

Gezersen cümle ' uşşâkı benden müsteḥâk yokdur

099.

Müfred

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

İtdüğüñ cevr-i cefā-yı bir güzelde görmedüm

Raḫıbe lüḫfuñ ziyāde ben şafāyı sürmedüm

100.

Müfred

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

İsterüsen bildüreyüm saña kimdür sevdüğüm

Ḥacer işte sīnem işte sensün [işte] sevdüğüm

098. 105^b

099. 106^a

100. 106^a

101.

Müfred

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Öldürürseñ nāz ile anum elāl olsun saña

Senden ayrı yār seversem dünyā arām olsun baña

102.

Müfred

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Çünkü yārin bī-vefādur terkini ılma gerek

İntiām alma isterseñ ayrisün sevmek gerek

103.

Müfred

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Fe' ülün

. - - - / . - - - / . - -

Cihānda kişi kim 'āşı degüldür

Āña ādem dimek lāyık degüldür

101. 106^a

102. 106^a

103. 106^a

104.

Müfred

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Fe' ülün

. - - - / . - - - / . - -

Edeb bir t̄ac imiř nūr-ı Hüdādan

Giy ānı başına kırtarıl belādan

105.

Müfred

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün

. - - - / . - - - / . - - - / . - - -

Benüm haddüm degül sevmek seni ey hūblaruñ řāhı

Řazā-i āsümānumdur inan *Vallāhi vü Billāhi**

106.

Müfred

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Bir dāğ nice yüksek olsa üzerinde yol olur

Vezīr olsa bir kişi sevdüğine kıul olur

104. 106^b

105. 106^b

106. 106^b

*Vallāhi vü Billāhi: Yemin sözü.

107.

Müfred

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Ḥalk-ı 'ālem şād-ı ḥandān biz melül olmaḵ nedür

Sen dururken ey efendim bana ḵul olmaḵ nedür

108.

Müfred

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün

. - - - / . - - - / . - - - / . - - -

Efendim geçmezem senden felek bir yana şalmazsa

El benüm yanumda ammā sen benüm cānumdasun

Eyżan

109.

Müfred

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Gerçi rü'yın görmem ammā ḥayālin ḵarşumdasun

El benüm yanumda ammā sen benüm cānumdasun

107. 106^b

108. 106^b

109. 107^a

110.

Müfred

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Tā ezelden hayli demdür 'āşık-ı üftādeyüm

Gizlidür sırruñ cānumda haşılı bir besteyüm

111.

Müfred

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün

. - - - / . - - - / . - - - / . - - -

Senüñ derdin baña hoşdur kamu Hāķķuñ devāsından

Senüñ cevrin dağı hoşdur raķībüñ merhabāsından

112.

Müfred

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Levh-i dilde böyle yazmış bir kerāmet şaķibi

Saña t̄alib olmayanuñ sende olma t̄alibi

Eyżan

110. 107^a

111. 107^a

112. 107^a

113.

Müfred

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Bir güzele iki ' aşık üç gün olsa mübtelā

Dört güne kıalmaz getirür başlarına bir belā

114.

Müfred

Beni diyār-ı ğurbetde dutma ey şāh-ı ' ālem

Ķavuşmaz dağ dağ ammā Ķavuşur ādeme ādem

115.

Müfred

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün

. - - - / . - - - / . - - - / . - - -

Temāşāğāh-ı ' uşşāķa cemālün gibi bağ olmaz

' Aceb meyl-i muħabbet göze her dem yaşağ olmaz

113. 107^b

114. 107^b

115. 107^b

Şarkı

Müstef' ilātün / Müstef' ilātün

- - . - - / - - . - -

1. Üftāde oldum bir dil-rübāya
Beñzer cemālin bedr olmuş aya
2. O nāzik endām olmadı elzem
Düşürdi zālīm beni sevdāya
3. Gel kerem eyle cevri itme böyle
Cevri-mūma söyle bāy u gedāya
4. 'Aşk ile yandıķ sözüne şādık
Neyleyem lāyık cevri-cefāya
5. Sen söyle şāhum nedür günāhum
'Aşkınla āhum çıktı semāya
6. Ey dil-pesendüm selār-ı menendüm
Cevri itme efendim her bī-vefāya
7. Bilmezem n'oldı gül beñzüm şoldı
Kim sebep oldu bezm-i fedāya
8. Senden melegüm budur dileyüm
Cümle emelüm gitdi havāya
9. 'Aşıķa zinhār eyleme inkār
Ol zālīm aġyār girdi arāya

10. Şaydıķ beni çāre oldu āvāre
Bulmadı çāre ‘ Āşık Gedāya
Eyżan

117.

Şarkı

1. Meyl o şūhuñ ‘ aceb aġyāre mi
İRmez oldu bu dil āvāre mi
Yazıldı sine-i ĥad pāre mi
2. Sīnemi gel yārda gör yāremi
Yār bulur bulsa benüm çāremi
3. Āfitāb-ı cāndur o şūĥ-ı fitne-kār
Kākūlündür ‘ aĥlum iden tār ü mār
Ġayru bulmaz buña āşifte-kār
4. Sīnemi gel yār da gör yāremi
Yār bulur bulsa benüm çāremi
5. Ĥātıra geldükçe unutma zinhār
Kimse ile eyleyemem ĥasb-i ĥāl
Rāzı mı keşf eylesem emr-i muĥāl
6. Sīnemi gel yār da gör yāremi
Yār bulur bulsa benüm çāremi
Eyżan

Şarkı*

Beste-nigār

Fā' ilātün/Fā' ilātün/ Fā' ilün

- . - - / - . - - / - . -

1. Şem' -i murādum bu gice söndi āh
Rūy-i felek t̄alihūme döndi āh
2. Ğayri felāket baña göründi āh
Zehrini sāḳiye felek şundi āh
3. 'Avnī dili nūş ideli dem-be-dem
Dā'ire-i firḳate basdum ḳadem
Āh-ı fiḡān oldu baña mültezem
4. Ğayri felāket baña göründi āh
Zehrini sāḳiye felek şundi āh
5. Bulmadı dil vuşlat-ı cānāna rāh
Derd-i ḡamı eyledi ḫālüm tebāh
Āhum ile giydi felekler siyah
6. Ğayri felāket baña göründi āh
Zehrini sāḳiye felek şundi āh
7. Ḥālūme raḡm itmedi çarḫ-ı felek
Ḥāşılı beyhūdeye çekdüm emek
Ḥamdī yeter aḡlama tā şubḫa dek

118. 109^b

* Hamdī tarafından kaleme alınan eser, İbrāhim Efendi tarafından Beste-nigār Makâmında bestelenmiştir. TRT Müzik Dâiresi Yayınları Repertuar Nu:10411.

8. Ğayri felāket baña görüñdi āh
Zehrini sāķiye felek şundı āh

119.

Eski Şarkı

Mefā^ˆ ilün / Mefā^ˆ ilün

. - - - / . - - -

1. ^ˆ Aceb sende ne ħālet var
Esirüñ bî-nehāyet var
2. Ne bende şabra tākāt var
Ne sende hiç ^ˆ ināyet var
3. Be zālīm yoķ mı imānuñ
Yārın rüz-i kıyāmet var
4. Çeküp derdi firāķınuñ
Umarum lütf-ı ihsānuñ
5. Bu mı cāna senüñ şānuñ
Baña senden melālet var
6. Nice cevr u cefā itdüñ
Hezār nār-ı edā itdüñ
7. Niçün beni fedā itdüñ
Bilürsün ki nedāmet var
8. Aman ey ğamzesi cellād
Elinden şad hezār feryād

9. Göñül mülki ħarāb ābād
Yine dersün şamātat var

120.

Şarkı*

Müstef' ilün / Müstef' ilün

- . . - / - . . -

1. Dökdükçe zülfün perçemüñ
Zihnî dolaşdı 'ālemüñ
Hep ħalkı başdan çıkardı
Ġāyet güzeldür perçemüñ
2. Reftārına ey dil-rübā
Olmuş cihān hep mübtelā
Hiç kusūruñ yoqdur ammā
Eyżan
3. Gel bezme nüş it şarāb
Ne olsun böyle ictināb
Egdür fesin itme ħicāb
Eyżan
4. Ĥüsnüñ görüp ey perī
Oldum göñüldeñ müşterī
Gel ey talbiyye dilberī
Ġāyet güzeldür perçemüñ

120. 40^a

* Bestekār Neyzen Şâkir Bey, TRT Müzik Dâiresi Yayınları Repertuar Nu: 3539.

Şarkı*

Müstef' ilātün / Müstef' ilātün

- - . - - / - - . - -

1. Sevdā-yı 'aşka dā'im yanarum
Mecnūn-ı 'aşka dağlar mekānum
Yağmaladı yār şabr u qarārūm
Mecnūn-ı 'aşkum dağlar mekānum
2. Vuşlat umarken ol gülbedenden
Dūr oldum āhir semt-i vaṭandan
'Āşık kaçır mı beyt-i hāzerden
Eyżan
3. 'Āşık olanuñ kārı fiğāndur
Bīgāneden sürūr nihāndur
Yār gelmez oldu hayli zamāndur
Eyżan
4. Bī-perde oldum dostun nevāda
Ol māh mesken ṭutmuş semāda
Ne yārda göñlüm ne ḥod hevāda
Mecnūn-ı 'aşkum dağlar mekānum

121. 40^a

* Bestekār Hâfız Efendi-i Atik, TRT Müzik Dâiresi Yayınları Repertuar Nu: 9749.

Şarkı*

Hüseynî

Mefâ' ilün/Mefâ' ilün/Fe' ülün

. - - - / . - - - / . - -

1. Sebeple baqmıyor yârüm yüzüme
Görünmüyor cihân şimdi gözüme
Bu günlerde baqma yârüm sözüme
Görünmüyor cihân şimdi gözüme
2. Edânîler beni ğayrı ne bulsun
Şoranlar her zamân bulsun
Ne hâl oldu yine eyvaqlâr olsun
Eyzan
3. Āhumla şöyle bir kerre görüşdüm
Ayaqdan kuş dili söyleşdüm
Bir hâl oldu bu dem bir 'aşka düşdüm
Görünmüyor cihân şimdi gözüme

122. 40^b

* Sermed Efendi tarafından kaleme alınan eser, Markar Ağa tarafından Bayâtî Makâmında bestelenmiştir. TRT Müzik Dâiresi Yayınları Repertuar Nu:9273.

123.

Şarkı*

‘Acem Kürdî

Müstef^ç ilün / Müstef^ç ilün

-. - / - . - . -

1. Çehre idüp dün bî-sebep
Gitti yanumdan pür-ğazap
Hiçbir dağı ey gönca leb
Yüz yüze bakmaz mı ‘aceb

2. Bildüm kızum ben meşrebüñ
Cevr eylemekmiş maṭlabuñ
Hiçbir dağı ey meh-cebîn
Eyżan

3. Bir ben gibi ‘aşık saña
Lâzım olur elbet şehâ
Lâkin begüm dünyâ bu ya
Yüz yüze bakmaz mı ‘aceb

124.

Şarkı*

‘Acem ‘Aşîrân

1. Soḫbetümi gerçek şandı
Vâh zavallı pek aldandı
Birden bire pek inandı
Vâh zavallı pek aldandı

123. 41^a

* Kemânî Ali Ağa tarafından bestelenmiştir. Arşiv no: 2908. Notalarına ulaşamadı.

124. 41^a

* Bestekâr Nikoğos Ağa, TRT Müzik Dâiresi Yayınları Repertuar Nu: 10082.

2. Bunı evvel saña derdüm
Ben sözümden dönmem merdüm
Bir zevk idi benüm derdüm
Eyżan

3. Bu kadar yüke hiç iştibāh
Senden ğāyet itdüm ikrāh
Yazık saña yazık eyvāh
Eyżan

4. Tıydu bunı bütün dünyā
Neye lāzım urma hūlyā
‘ Aceb degül insān bu ya
Vāh zavallı pek aldandı

125.

Şarkı*
İşfahān

1. Gönlüm seni şādık şandı
İtdüğün ‘ ahde inandı
Yüze gülmene aldandı
İşte buna şabrum yandı

2. Aldadup gönlümi evvel
ırarsun sende bir gün tel
İşitdüm seni şarmış el
Eyżan

125. 41^b

* Hakkı Bey (Çarşılı) tarafından kaleme alınan eser, Nûman Ağa tarafından İsfahān Makāmında bestelenmiştir. TRT Müzik Dâiresi Yayınları Repertuar Nu: 5087.

3. İltifāt idüp şüretā
Raķibe eyledüñ imā
Hepsini ھاżm itdi ammā
İşte buna şabrum yandı

126.

Şarkı
Süz-nāk

Müstef' ilün / Müstef' ilün
- . . - / - . . -

1. Düşmem senüñ ben üstine
Benüm zevķüm dert üstine
Hiç lâzım degül üstine
Benüm zevķüm dert üstine
2. Zān idersün beni sever
Kendine bul başka sever
Ben eylemem aşlā keder
Eyżan
3. Bilür misün sen neyledin
Ĝayrilerini peyledin
Kendi kendine eyledin
Eyżan
4. Ben añladum meşrebini
Tecribe eyledüm seni
Ĝayri fedā itme beni
Benüm zevķüm dert üstine

126. 41^b

Şarķı*

Süz-nāk

Mefā' ilün/Mefā' ilün/Fe' ülün

. - - - / . - - - / . - -

1. Dem-ā-dem eylerüm feryād elinden
Seni ey bī-mürüvvet dād elinden
Zil-ü zār olmadum āzād elinden
Seni ey bī-mürüvvet dād elinden
2. Gücenmişün işitdüm ey sitem-kār
Nedür cürmüm be hey şūh-ı dil-i zār
Üzersün bendeyi beyhūde her bār
Eyżan
3. Efendim hayli müddetdür tayandum
Yeter ğayri yeter 'aşķuñla yandum
Yeter cevruñle cānumdan uşandum
Eyżan
4. Hemān a' dā sözine ip taķarsun
Rızāi-zāde böyle ğor bakarsun
Fırķatüñle gice gündüz yaķarsun
Seni ey bī-mürüvvet dād elinden

127. 42^a

* Beste ve Güfte Kemānî Rızā Efendi, TRT Müzik Dâiresi Yayınları Repertuar Nu: 3215.

Şarkı*

‘Acem ‘Aşīrān

Mefā‘ ilün/Mefā‘ ilün/Fe‘ ülün

. - - - / . - - - / . - -

1. Olursa ruḥṣatuñ ey yār
Saña tenhāda bir gizli sözüm var
Yanında def‘ olsun aġyār
Saña tenhāda bir gizli sözüm var
2. Benüm her vecihle budur ḳolayum
Dimezsün bir kerre senüñ olayum
Bu gün olmaz yārın nerde bulayum
Eyżan
3. Çok zamāndur ‘aşḳuñ ile yanardum
Efendim her kimi görsem sorardum
Bulayum deyu kaç gündür arardum
Saña tenhāda bir gizli sözüm var

128. 42^b

* Bestekār Nūman Aġa, TRT Müzik Dâiresi Yayınları Repertuar Nu: 8508.

Şarkı

Hüseynî ' Aşîrân

Müstef' ilün / Müstef' ilün

-- . - / - - . -

1. Dünyāya virmezdüm seni
Sevsen idi zālīm beni
Hasretle yaqmazduñ teni
Sevsen idi zālīm beni
2. Ben zārını ey dil-rübā
Kılduñ cemālinden cüdā
Şefkat itdirdüñ cā-be-cā
Eyzan
3. Yār ile ey nāzik mizāç
Sen ülfete virdüñ revāc
Ben zāre eylerdüñ ' ilāç
Eyzan
4. ' Aşkuñ ile ey gül' izār
Mihri kılunda bî-ķarār
İtmez idüm hiç ben de zār
Sevsen idi zālīm beni

130.

Şarkı*

Beyātī

1. Bulunmaz derdüme çāre

‘ Āşık oldum sitemkāre

Cevrin ile cigerpāre

‘ Āşık oldum sitemkāre

2. Henüz bulmuş idüm yāri

Bilmez idüm cefākārı

Unutduñ kavlı ü qarārı

Eyżan

3. Yağar güzel ‘ aşkuñ beni

Şalduñ āteşlere teni

O ülfetler şimdi qanı

Eyżan

4. Yatma raqībūñ dizinde

Tākat qalması tenümde

Ĥilāfum yoğdur sözümde

‘ Āşık oldum sitemkāre

130. 43^a

* Bestekār Āmā Hasadur Efendi, TRT Müzik Dâiresi Yayınları Repertuar Nu: 2567.

131.

Şarkı

Beyātī

Müstef' ilün / Müstef' ilün

- . . - / - . . -

1. Lāyık mıdur böyle cefā

Yağdı beni ey bī-vefā

Āh-ı zārum oldı belā

Yağdı beni ey bī-vefā

2. Hāsretüñle yandım amān

Sensüz olmaz kaçış kemān

Hāsib dā'im eyler figān

Yağdı beni ey bī-vefā

132.

Şarkı*

Süz-nāk

Mefā' ilün / Mefā' ilün

. . . - / . . . -

1. Revā mı ey perī gülmek

Merāmum hoşlayup öpmek

Göñül pek eyledi istek

Merāmum hoşlayup öpmek

131. 43^b

132. 43^b

* Tanbûrî Ali Efendi, TRT Müzik Dâiresi Yayınları Repertuar Nu: 8860.

2. Niyâzımdur efendimden
Dirîğ eyleme gel benden
Hemân ol gül yanagından
Eyżan

3. Cihânda yok saña hiç iş
Kerem kııl olma gel serkeş
Olup ağūşa ey mehveş
Eyżan

4. Beni lütfuñla kııl hurrem
‘Adüvler olmasun maḥrem
Seni tenhâda bulup bir dem
Merâmum қоқlayup öpmek

133.

Şarkı*
İşfahân

Fā‘ ilātün/Fā‘ ilātün /Fā‘ ilün

- . - - / - . - - / - . -

1. Yāri gördüm bir ḥayal oldı baña
‘Ālemi görmek muḥāl oldı baña
Başka bir dāğ-ı melāl oldı baña
Ey gönül bilmem ne ḥāl oldı baña

133. 44^a

* Sermet Efendi tarafından kaleme alınan eser, Markar Ağa (Markos Usta) tarafından Nişâbürek Makâmında bestelenmiştir. TRT Müzik Dâiresi Yayınları Repertuar Nu: 11194.

2. Merḥamet eyler cihānda bulmadum
Āh-ı feryād itmeden urtulmadum
Müddet-i  ömrümde böyle olmadum
Eyżan

3. Gözlerümde ḥāb-ı rāḥat almadı
Bir nefes eşmümde şıḥḥat kalmadı
Zerrece tende liyāat almadı
Ey gönül bilmem ne ḥāl oldu baña
Eyżan

134.

Şarkı*
Māhūr

1. Ne ararsan sende mevcūd
Zev mevsimi itdi vürūd
Şāh-ı cihān ıldı ḥoşnūd
Zev mevsimi itdi vürūd
2. Zev eylesen o görmez el
Bu āna dek ırmadın tel
Olmaz saña kimse engel
Eyżan
3. Zev itmenüñ eyyāmıdur
Faşlı bahār encāmıdur
Güzellerin seyrānıdur
Eyżan

134. 44^b

* Sultan II. Mahmut tarafından kaleme alınan eser, Sultan III. Selim (İlhāmî) tarafından Māhūr Makâmında bestelenmiştir. TRT Müzik Dâiresi Yayınları Repertuar Nu: 7936.

4. Terk itme hiç rāhatuñ
Bilsem idi şadākatuñ
Aldı bir efem bir sâ' atüñ
Zevk mevsimi itdi vürüd

135.

Şarkı*

Rast

Fā' ilātün/Fā' ilātün /Fā' ilün

- . - - / - . - - / - . -

1. Hoş ola [bu] nev-bahār ey gül saña
Ġayrı yār sevmek harām oldu baña
Sende cānum bakma aġyārdan baña
Ġayrı yār sevmek harām oldu bana
2. Seyr-i seyrānı seversün ey civān
Mevsiminde güzel şu açıklayan
Gitmesün bizümle çok ağlayan
Eyzan
3. Gidersen Rāfetle Gökşuya
Mevsiminde hem daġı Çubuġlıya
Kerem it gösterme yaşmaġdan oya
Ġayrı yār sevmek harām oldu baña

135. 44^b

* Serkis (Nurlıyan) Efendi, TRT Müzik Dâiresi Yayınları Repertuar Nu: 6478.

136.

Şarkı

Fā' ilātün/Fā' ilātün /Fā' ilün

- . - - / - . - - / - . -

1. Gel açıl ey ğonce-i bāğ-ı niyāz
Zevk idelüm ellere nisbet bu yāz
Bilürem olur tül ü terāz
Zevk idelüm ellere nisbet bu yāz

2. 'Işle 'işretse merākuñ her zamān
İşte bāde işte rom ey nev-civān
Oldı āhenk nāy-ı tanbūr-ı kemān
Eyzān

3. Ta' n idenler vār ise itsün beni
Terk idemem çāre ne bir ān seni
Bezme teşrīfūñle şād بَرْنَه دِي
Zevk idelüm ellere nisbet bu yāz

137.

Şarkı*

Fā' ilātün/Fā' ilātün /Fā' ilün

- . - - / - . - - / - . -

1. Şem' -i hüsñüñ rūñine pervāneyim
Ben saña 'āşık degülem yā neyim
Meclis-i vaşfuñ için dīvāneyim
Ben saña 'āşık degülem yā neyim

136. 45^a

137. 45^b

* Şivelioglu Yorgaki, TRT Müzik Dairesi Yayınları Repertuar Nu: 10409.

2. Görmesem bir ān seni ey māh cemāl
Bende kıomaz kıasretüñ şabra mecāl
Ĥāsıl lāzım degül ġayra su 'āl
Eyżan

3. Şöyle bir meyl-i derūnum var saña
Zıkr-i fikrūmdesün benüm dā'imā
Ey güzeller serfirāzı dil-rübā
Eyżan

4. Şükriini bil kıadrini bil ey perī
Oldı gönüm saña çokdan müřterī
'Aşk ile gezerüm ben serserī
Ben saña 'āşık degülem ya neyim

138.

Māni

1. Yār yoluna geç gönül yār yoluna
Şu tende bir cānum var fedādur yār yoluna
'Āşıkına cevri eyleme elbet gelür yār yoluna

139.

Māni

1. Bağda şar öter bülbül bağda şar
Bir güzeli şararsan Üsküdarıa bağda şar
Ģalařada قونقار قونقار قونقار Qumķapuda bağda şar

138. 46^{al}

139. 46^{al}

140.

Māni

1. anayum andırayum anayum
Güzel sen baña andın mı ki
Ben de saña anayum var
Ağzuma leblerin emdükçe ben anayum

141.

Māni

1. anasun andurasun anasun
Güzel ben senden andum mı ki sende benden
anasun dilerdüm bāri Hüdādan
Sevdüğine anasun
Eyżan

142.

Māni

1. Yaraşur geçer gönül yaraşur
Benüm yoşma yürüme her ne dirse yaraşur
Ne ben y rsuz olurum ne y r bens z yaraşur

143.

Māni

1. Y r yanına geç gönül y r yanına
El ne dirse o dis n gider m y r yanına
Almış ağıy rı sevd g m y r yanına

140. 46^{a1}

141. 46^{a1}

142. 46^{a2}

143. 46^{a2}

144.

Māni

1. Şemsiye mi geç gönül şemsiye mi
A güneş yakma beni açarum şemsiyemi
Güzel senüñ rahmüñ yok mı her cefān şemsiye mi

145.

Māni

1. Yādeli öter bülbül yādeli
Benüm yoşma yārüme degmemişdür yād eli
Zālīm senüñ derdinden ya Mecnūnam ya deli
Eyżan

146.

Māni

1. Yanarum be almayım yanarum
Güzel seni şarmazsam kül olurda yanarum
Gel benüm ıtırınç memelüm a portakalum yanarum

147.

Māni

1. Birisi degül üç beş birisi
Çāre nedür aldı gönüm bī-vefānuñ birisi
Çoğ güzeller gördüm ammā yaqdı beni birisi

144. 46^{a2}

145. 46^{a2}

146. 46^{b1}

147. 46^{b1}

148.

Māni

1. Yārüme degül ağyār yārüme
El ne dirse o disün mübtelāyum yārüme
Ne zamāndur asretüm avuşdum ben yārüme

149.

Māni

1. Yanar gibi ge gönül yanar gibi
Kimi yanmış kül olmuş kimisi yanar gibi
Güzel senüñ ‘ aşuñla ben derdinden yanar gibi
Eyżan

150.

Māni

1. Şarılan degül siyāh şarılan
Şu cihānda ğam eker mi yār beline şarılan
Yoşmam senden ayrılır mı bir kerrecik şarılan

151.

Māni

1. Ne yazum vazge gönül ne yazum var
Sevdüğüm yoşma civān şunda bir niyāzum var
Görürüm elbetde a güzel alnumda ne yazum var

148. 46^{b1}

149. 46^{b1}

150. 46^{b2}

151. 46^{b2}

152.

Māni

1. Bir beyāz degül iki bir beyāz
Ben eşümden uşandum seni şardum bir beyāz
Toldur vir içeyüm bir kırmızı bir beyāz

153.

Māni

1. Şād ola toğur şemsi şād ola
Bağbān fīdanı gözet goncaların şād ola
‘Aşq-ı sevdāyı çeken elbet bir gün şād ola
Eyżan

154.

Māni

1. Murāda degül maqşūd murāda
Herkesüñ bir yāri var ben mecbūram murāda
Gün olup irmeyi istedüğüm murada

155.

Māni

1. Neşāta degül gamlı neşāta
El ne dirse ço disün mā’il oldum neşāta
‘Aşq-ı sevdā çekmeden hasret oldum neşāta

152. 46^{b2}

153. 46^{b2}

154. 47^{a1}

155. 47^{a1}

156.

Māni

1. Ağlarum öter bülbül ağlarum
Bir vefāsuz yāre düşdüm hiç gülmezem ağlarum
Güzel senüñ derdinden gice gündüz ağlarum

157.

Māni

1. Ay Aḥmed yıldız Aḥmed ay Aḥmed
Kırpigin top top olmuş kaşların kür ay Aḥmed
Meclīsine sözüm yok sözüm saña ay Aḥmed
Eyżan

158.

Māni

1. Ey ‘İzzet degül Meḥmed ey ‘İzzet
Göñül saña meyl eyledi inan ey ‘İzzet
Yağdın beni cevruñ ile inşāf ey ‘İzzet

159.

Māni

1. ‘İzzetden geçer göñül neyleyüm ‘İzzetden
Yine ben naşıl geçeyüm lezzet aldum ‘İzzetden
Göñlüm daḥı geçerse ben geçemem ‘İzzetden

156. 47^{a1}

157. 47^{a1}

158. 47^{a2}

159. 47^{a2}

160.

Māni

1. Neyleyüm geçer gönül neyleyüm
Yağdın beni cevruñle bî-vefâsın neyleyüm
Mrvvetli bir yār olsañ ben ğayrisn neyleyüm

161.

Māni

1. Neyleyüm ter bülbül neyleyüm
Şu cihānda bir yār sevdüm yār olmadı neyleyüm
Açma yārın Őoħbeti vefâsuzı neyleyüm
Eyżan

162.

Māni

1. Yār olsam degül ağyār yār olsam
Güzel saña yaranamam her ne dürlü yār olsam
Yār kıymeti bilmezsin ki ben de saña yār olsam

163.

Māni

1. Yār ol da gr geç gönül yār ol da gr
Gzelsen meyl eyleyüp bir kerre yār ol da gr
Bir vefâsuz yāre dŐde bir kerre yār ol da gr

160. 47^{a2}

161. 47^{a2}

162. 47^{b1}

163. 47^{b1}

164.

Māni

1. ‘İzzetüm nāzlı yārüm ‘İzzetüm
Gel efendim cevri eyleme mürüvvetli ‘İzzetüm
Senüñ varsa yoşma yārin benüm de var ‘İzzetüm

165.

Māni

1. Bir māni degül iki bir māni
Nāzlı yārüm gelmedi elbet vardur bir māni
Eşüm beni seversen çağırır sun bir māni
Eyżan

166.

Māni

1. Ne māni geçer gönül ne māni
Bī-vefā yār sitem eyler eylesen yār ne māni
Yār üstine yār sevmiş sevmişse de ne māni

167.

Māni

1. Ay damlar doğar şems (ü) ay damlar
Bir zālime kıl oldum yanıyorum ay damlar
Gözlerüñ zer-i maḥbūb yıldız yanağun ay damlar

164. 47^{b1}

165. 47^{b1}

166. 47^{b2}

167. 47^{b2}

168.

Māni

1. Nefesi öter bülbül nefesi
Fesçilerden fes aldum bende bilmem ne fesi
Dün gice bir fesli koyunında idüm ne hoş çokar nefesi

169.

Māni

1. Ben itdüm öter bülbül ben itdüm
Gerdandan emer iken bir ufacığ ben itdüm
Bunda yārin şuçı ne ne itdümse ben itdüm
Eyżan

170.

Māni

1. Yār saña degül ağyār yār saña
Çāre nedür gönül virdüm mübtelāyum yār saña
Deli gönül ğam çekme bulunmaz mı yār saña

171.

Māni

1. Derd-i ğam öter bülbül derd-i ğam
Bī-vefāsuz yāre düşdüm çekerüm ben derd-i ğam
Güzel saña meyl eyledüm gel çekdürme derd-i ğam

168. 47^{b2}

169. 47^{b2}

170. 48^{a1}

171. 48^{a1}

172.

Māni

1. Cigerüm çağlar şular cigerüm
Güzel senüñ derd-i ‘aşkuñ yaqdı benüm cigerüm
Yeter nāz eyledüñ iki gözüm cigerüm

173.

Māni

1. Nazīfe öter bülbül Nazīfe
El ne dirse ço disün ben mecbūrum Nazīfe
Cihānda dilber çokdur ammā yaqdı beni Nazīfe
Eyżan

174.

Māni

1. Ne çāre geçer gönül ne çāre
Şu cihānda bir yār sevdüm bī-vefādur ne çāre
Bu benüm baht-ı siyāhumdur çekerüm ben ne çāre

175.

Māni

1. Bir yāre degül iki bir yāre
Çok güzeller gördüm ammā gönül virdüm bir yāre
Çāre nedür mübtelāyum bir vefāsuz bir yāre

172. 48^{a1}

173. 48^{a1}

174. 48^{a2}

175. 48^{a2}

176.

Māni

1. Birisi geçer gönül birisi
Çok güzeller gördüm ammā yağdı beni birisi
 re nedür aldı gönlüm b -vef nuğ birisi

177.

Māni

1. Y re ben degül ağy r y re ben
Bir gün olup  arıl m bir gicecik y re ben
El ne dirse  o dis n m btel y m y re ben
Eyđan

178.

Māni

1. Yazılan geçer ömrüm yazılan
Hiç tedb rle bozılır mı tağdirdeki yazılan
Gelür elbetde z h r ider ezelde ki yazılan

179.

Māni

1.  o nudi geçer gönül  o nudi
Y d ellere gönül virdin virmem derdin  o nudi
Bu d nyanuğ ucı uzun belle bunu  o nudi

176. 48^{a2}

177. 48^{a2}

178. 48^{b1}

179. 48^{b1}

180.

Māni

1. arayazum geç gönül arayazum
āre nedür çekerüm bu benüm arayazum
Felek buna ne yapsun eskiden arayazum

181.

Māni

1. alaakule apusu alaa
Bu sefer yangın oldu yine aldı alaa
‘Ālemi arāb itdi yıılası alaa
Eyzan

182.

Māni

1. Yanarum ağlar Şular yanarum
Bir zālimin derdinden gice gündüz yanarum
ldiyme ğam yemem genliyme yanarum

183.

Māni

1. Ay ‘İzzet doğar Şems [] ay ‘İzzet
alaŐ yolu apandı nerden geldin ay ‘İzzet
Ben sana mecbr oldum yağdın beni ay ‘İzzet

180. 48^{b1}

181. 48^{b1}

182. 48^{b2}

183. 48^{b2}

184.

Māni

1. Emīn dağlar geç gōñül emīn dağlar
Beg üstüne gelmeyin orkarum emīn dağlar
Ben ağlarum derdüme bilmem ki emīn dağlar

185.

Māni

1. Emīn ben ağlar Şular emīn ben
Őomam bu fırŐadı her dā 'im emīn ben
Bu nasıl sevdādur yanıyorum emīn ben
Eyżan

186.

Şarkı*

Müstef ilātün / Müstef ilātün

-. -. / -. -.

1. Dīdenden ey māh fitneler zāhir
‘ ĀŐıķa raķmuñ ğāyetle nādir
2. Lūtf eyler iseñ cevrinde ğazır
Yandum elinden yandum a kāfir
Eyżan
3. Āh eylemekden ey çeŐm-i āhū
Ħālüm perīŐān oldı cefācū

184. 48^{b2}

185. 48^{b2}

186. 49^a

* Kemānī Ali Ağa tarafından bestelenmiştir.

4. Yetmez mi zālīm ğayri nedür bu
Yandum elinden yandum a kâfir
Eyżan
5. Biñ dürlü günde hîle düzersin
Kâh lütf idersin kâhi üzersin
6. Hiç yoğ mı zālīm sende mürüvvet
‘ Āşıkā dā ’im kārın eziyyet
7. Böyle cefāda yoğdur meziyyet
Yandum elinden yandum a kâfir
Eyżan

187.

Kaşide

Fā‘ ilātün/Fā‘ ilātün/ Fā‘ ilātün/Fā‘ ilün

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

1. ‘ Āşıkam dīdāre geldüm yā Rasūlallāh meded
Şādıkam seyrāne geldüm yā Rasūlallāh meded
2. On sekiz biñ ‘ āleme ħüsnüñ cemāl virdi
Şafā buldum bülbülem gülzāre geldüm yā Rasūlallāh meded
3. Baħr-i elţāf-ı Ĥüdāsın ey Nebiler serveri
Kaşuya yalvara geldüm yā Rasūlallāh meded

4. İns (ü) cin cümle melâ'ik zāt-ı pākin bendesi
Zıkrını tekrāra geldüm yā Rasūlallāh meded

5. Ğarķ-ı 'iṣyān-ı tenzīl kendini maḥv bildi
Sen ulu ḥünkāra geldüm yā Rasūlallāh meded
Eyżan

188.

[Şarkı]*

Mef' ulü/Mefā' ilü/Mefā' ilü/Fe' ulün

---./---./---./---

1. Ey nūr-ı başar vuşlatı düşlerde görürsün
Āhde қarayazumı defterde görürsün
Gün ola āh bāri destānum ellerde görürsün
Eyżan

2. Hey cānan beni şimden gerū nerde görürsün
Bir burda beni bir daḥı maḥşerde görürsün

3. Sevdāya uyup 'aşķ ile miḥnete düşdüm
Erbābum terk eyleyüp firķate düşdüm
Bir alup başum bir daḥı қurbete düşdüm
Eyżan

4. Қo ben ğamla geçineyim dem senüñ olsun
Olanca meclis-i āh dem senüñ olsun
Unutma beni büsbütün 'ālem senin olsun
Eyżan

188. 50^b

* Nūman Aĝa, TRT Müzik Dāiresi Yayınları Repertuar Nu: 3989.

189.

1. anlı gl yudı var git anlı gl
Blblnn anına girdnn yzi var git anlı
Gl yesil yaprak arasından ba gsterr
anlı gl meded
2. Derrine dermnına derrine dmi felek peımanında
Bilmem derrine bir civne gnl vir ki dermn olsun
Derrine
3. Şol benim nzlı yrm sevdm kimseler bilmez bir esrrdur
Baa geldi ekerm kimseler bilmez vruma syleyince benim yrme
Girmesn benim anuma firk ddi dernuma yandum kimseler bilmez
efendim

190.

Mni

Firatnle dil b-re idn
Acımaz mı yreginde hi yok mı merametn
Cevr ile re cihndan beni zr itdn
Cef beni ممثل itmez iken
Senden bilmem ne Ődir oldu  aceb benden
 Aunı ekmeden cn ıkar tenden
Merametldendir efendim sendedir aılı
Rh-i revnum tendedir sendedir
Gnlm efendim sendedir

189. 51^a

190. 51^b

191.

Ꞑoşma

1. Cevr itdi beni ğurbet mekānum nerde beg nerde
Getirdi şöyle bir ꞑaşı kemānum nerde beg nerde
Gitdi şöyle bir şāh-ı cihānum nerde beg nerde
2. Derūnumdan çıkarır āteş yandığıum ma‘ lūmuñ olsun
Beni bu āteşe hicrān yağanum nerde beg nerde
Beni bu ateşe hicrān şalanum nerde beg nerde
3. Ziyāret itmedük baĝçe ꞑomadum cihānda aşla
Gözüme görünmez cihān ol cenān nerde beg nerde
Gözüme görünmez cihān efendim nerde beg nerde
4. Bu ‘ āşıꞑ derd-i mendi rūzgār tār ü mār itdi
Perūşān göynüme baꞑmaz ol cenānum nerde beg nerde
Perūşān göynüme baꞑmaz efendim nerde beg nerde
5. Cümle ‘ ālem ħüsnüñe mā’ il olur ise nerde beg
Beyüñ benüm gibi saña ꞑurbān olur ise nerde beg

192.

Māni

1. Ne çāre gizli gönül açarum deryāda hāzır yāri alur kaçarum
Ne çāre sen otur bülbül ne çāre sen gemini deryā alursa nerelere kaçarsun
Eyżan
Ne çāre gizli gönül açarum köprümi deryā alursa nerelere kaçarsun
Ne çārem gizli gönül açarum köprümi deryā alursa kuş olur uçarum
Ne çāresüz öter bülbül ne çāresüz avcular seni tutarsa nerelere kaçarsun
Ne çārem gizli gönül açarum avcular seni tutarsa çalı arkasına kaçarum
Ne çāresüz öter bülbül ne çāresüz yāri rakīb olursa nerelere kaçarsun
Ne çārem gizli gönül açarum yāri rakīb olursa ben candan geçerüm
Eyżan

193.

Ġazel

Fā' ilātün/Fā' ilātün /Fā' ilün

- . - - / - . - - / - . - -

1. Ey benüm gonce-i nāzik bedenüm
Nār-ı 'aşkuñla yanar cān u tenüm
2. Şormaduñ bir kerrecik derdümi sen
Saña çokdan beri 'aşık idüm ben
3. Hālümü korçar idüm söylemeye
Gördüğüm yerde hem āh eylemeye
4. Vireli göynümi sen dildāre
Oldum 'aşkuñ ile pek āvāre

192. 52^a

193. 52^b

5. Şanma kim lāyıkam ey māh saña
Neyleyem ‘ aşıkam ey māh saña

6. Göynümi bağlayalı kākülüne
Benzedüm bāğ-ı cefā bülbülüne

7. O zamāndan beri nālān oldum
Ħasretüñ ile Őarardum Şoldum

8. FirĦatüñ ile fiğāndur kārüm
Gice tā ŐubĦa Ħadar bīdārüm

9. Rüz-ı Şeb dīdelerüm Ħan ağlar
Görse bu Ħālümü dūŐmān ağlar

10. Ħalmadı Şabra mecālüm Ħayri
Sen benüm Ħālüme raĦm it bāri

11. Böyle Ħasretle Ħalursa Ħālüm
Sebeb-i mevtüm olursun zālüm

12. FirĦatüñ çekdüğüm el virmedi mi
Yaş dökdüğüm el virmedi mi

13. ĦoĦ cefā itme amān ben Ħuluna
Cān fedā olsun efendim yoluna

14. Ħaçma benden ki ‘ ömrüm vāri
Őarayum bir kerre olsun bāri

15. Vār iken sende o āhū gözler

Bu kılun şarmağa fırsat gözler

16. Beni unutma şaķın yād eyle

Bir selāmınla hemān şād eyle

17. İltifāt eyle beni gördükçe

Hāk-i pāyine yüzüm sürdükçe

194.

Ġazel

‘Acem ‘Aşīrān *

1. Göster cemālin şem‘ini yanmasun oda pervāneler

Devlet degül mi ‘aşīķına karşı meyāneler

2. Serāy-ı ‘ālī hem a‘lā güzel yağmaladı göynüm evini

Pek bağla ‘aşķuñ zencirin boşanmasun dīvāneler

3. Mescīd ile medrese-i işmarladıķ zāhidlere

Hākķa ‘ibādet itmege yeter bize viraneler

4. Ben tevbe itmişüm aġyār elinden içmezem

Ķudret yediyle şundu bize dolu dolu peymāneler

5. Bir meyden şundu bize bir kadeh lütf-ı ezel

Her katreşinde mest olur nice yüz biñ dīvāneler

194. 53^a

* Güftekār Şemsī-i Sivāsī, TRT Müzik Dâiresi Yayınları Repertuar Nu: 14210.

6. Cevr-i cefā itmekle Şemsî seni terk eylemez
Seni seven ‘âşıkların hâşâ senden usanalar

195.

Ġazel

‘Acem Kürdî

1. Ey leb-i sühân pervâr idüñ sen bir zamân
Pek dilârâ maḥcûb dilber idüñ sen bir zamân
2. Mir‘at-i ḥüsnüñ şikest olmuş gelür bu çeşmüm
Zer serâpâ gördüğüm gevher idüñ sen bir zamân
3. Aḡter-i burc-ı Süleymâna geçerdî ḥükmüñiz
Nâḡuvânet gelmeden ‘ara der idüñ sen bir zamân
4. Biñ niyâz eyler idi bir vuşlat için ‘âşık saña
Sînesi seng-i mermer idüñ sen bir zaman
5. Şimdi sen geçdin ben terk eylerem yâhû siz
Ḥurşidî ḡayrân iken envâr idüñ bir zamân

196.

Ġazel

‘Aşırān

Fā‘ ilātün/Fā‘ ilātün/ Fā‘ ilātün/Fā‘ ilün

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

1. Ey gönül yaqdı vücūdum ser-te-ser nāruñ senüñ
Ser çeküp çıqdı semāya āh ile zāruñ senüñ
2. Bir ‘aceb dīvānesün bilmem niçün uşlanmaduñ
‘Ālemüñ rüsvāyı olduk yok mıdur ‘āruñ senüñ
3. Dāme-i zülfüne dilā ānuñ giriftār olalı
Genc-i ğamdan hā ile hū oldı güftāruñ senüñ
4. Almadı hiç kimseler ser nihānuñdan ħayr
Şaçmadı yüz-i leṭāfet misk-i tātāruñ senüñ
5. Hilmiyā gel kışşa-i cānānı izhār eyle
Dā`imā rāh-ı cefāda eyle reftāruñ senüñ

197.

Fā‘ ilātün/Fā‘ ilātün /Fā‘ ilün

- . - - / - . - - / - . -

1. ‘Āqıl-u dānāları eyler zebūn
Nicesin Mecnūn ider Leylā-yı ‘aşq
2. Sende bu ğavġā-yı ‘aşqa düşeli
Olduñ ey Hilmī ‘aceb rüsvā-yı ‘aşq

196. 54^a

197. 54^a

198.

Ġazel

Fā' ilātün/Fā' ilātün/ Fā' ilātün/Fā' ilün

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

1. Eyledi ' arz-ı cemāl-i ' aşka ol mäh-rū
Ol sebepten düşdi dile yine bir özge ğulū
2. Döküp kūs-ı muḥabbet naşr-ı nuşrete urup
Şanki açıldı bu şadrum nīce bağlu қаpu
3. Қande baқsam görünür gözüme қible-i Ḥaққ
Ānuñ için қıluram her rüy-yı dildāre таpu
4. Dost yolunda nīce terk eylemem baş ile cān
Çün efendinüñ ola қul dağı her vār-ı қamu
5. Қande bir hoş cihān görse rā' nā
Muḥabbet-i Ḥaққ ile nazār eyleyüp ider yā Hū

199.

Ġazel

Fā' ilātün/Fā' ilātün/ Fā' ilātün/Fā' ilün

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

1. E'l-meded ey şāh-ı ' ālem Ḥayderī şāhum e'l-meded
Yandı kül oldı vücūdum firқatüñle e'l-meded
2. Bāğ-ı dehr içre bu gün ferdāya şalma sen beni
Oluram bu ' ālemde rüsvā-yı vaḥşetüñle e'l-meded

198. 55^a

199. 55^b

3. Tūr-ı albe irmez ise nūr-ı zātından ziyā
Ölmezem aqlā tesellī vuqlatuñ e'l-meded
4. Āsitān-ı hānāhından odum cān ile baql
Dil iāmet itdi cāna vuqlatuñ mihrābına
Rāzī-i dānāya qlād it ru 'riyyetine e'l-meded

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

SONUÇ

Çalışmamızda, Türk ve dünya kütüphanelerinde gizli saklı, çalışılmayı bekleyen yüzlerce kültür hazinemizden sadece bir tanesi olan Bibliothèque Nationale de France 1624 numarada kayıtlı elyazması şiir mecmûasını, Türkoloji dünyasının hizmetine sunmayı amaçladık. Bu anlamda elimizden geldiği kadar metni transkribe ettik. Ancak, mecmûayı tertîb eden kişinin bir takım sebeplerle (eğitim yetersizliği, sözlü kültür etkisinde kalma gibi sebepler) pek çok yazım yanlışı yaptığı, bununla beraber şiirleri asıllarından farklı kaleme aldığı görülmektedir. Bu nedenle metni okurken zorlandığımızı, bazı kelimeleri elimizden geldiğince tamir ettiğimizi, okuyamadıklarımızı da fotoğraflama yöntemi ile metne olduğu gibi yerleştirdiğimizi belirtmemiz gerekir. Ayrıca mecmûa hakkında genel ve husûsî anlamda bilgiler vermeye gayret ettik. Muhtasar bir sözlük yanında, mûsikî makamları ile ilgili bilgiler de verdik.

Güfte mecmuası içerisinde yer alan şarkı türü örneklerinin bestelenmiş olanlarını vererek birçok disiplin için önem arzeden mecmûaların, özelde Mûsikî disiplini açısından da önemli olduğunu saptadık.

Son olarak; bir milletin kültürünü temelde dil unsurunun oluşturması, tarihsel süreç içerisinde dilin de bir bütünlük içerisinde edebî mahsülleri bünyesinde bütün canlılığıyla barındırması göz önünde bulundurulduğunda, *Bibliothèque Nationale de France 1624 Numaralı Şiir Mecmûası* isimli çalışmamızın Türk Dili ve Edebiyatı disiplinine ve bu alanda yapılmış/yapılacak çalışmalara zerre miktar da olsa katkı sağlayabileceği düşüncesi bize esenlik verecektir.

KAYNAKÇA

Akpınar, Ş. (2006). *Âgâh Dîvânı ve İncelenmesi* (Yayınlanmamış doktora tezi). Selçuk Üniversitesi/Sosyal Bilimler Ens., Konya. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>

Akpınar, Ş. (2006). *Âgâh Dîvânı ve İncelenmesi*. Selçuk Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>

Darıcık, M. (2006). *Nazîf Dîvânı (Transkripsiyonlu Çeviri ve Metin-İnceleme)*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Cumhuriyet Üniversitesi/Sosyal Bilimler Ens., Sivas. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>

Devellioğlu, F. (2008). *Osmanlıca – Türkçe Ansiklopedik Lûgat* (25. Baskı). Ankara, Aydın Kitabevi Yay.

Erdal, T. (2017). *Sözün Büyüsü Fuzûlî Şiirlerinde Varyantlaşma*. Ankara: Gece Kitaplığı Yay.

Ergin, M. (1986). *Türk Dil Bilgisi*. İstanbul: Boğaziçi Yay.

Erünsal, İ.A. (2005). *TDV İslâm Ansiklopedisi* içinde (C. 30, s.37-38). Ankara: Türkiye Diyânet Vakfı İslâm Ans.

Güneş, H.A. (2017). Kayıkçı Kul Mustafa and War Of Crete (Kayıkçı Kul Mustafa ve Girit Savaşı) . *International Journal Of Language Academy*, 238-245.

İpekten, H. (2008). *Eski Türk Edebiyatı Nazım Şekilleri ve Aruz*. İstanbul: Dergâh Yay.

İsen, M., Horata, O., Macit, M., Kılıç, F., & Aksoyak, İ.H. (2006). *Eski Türk Edebiyatı El Kitabı*. Ankara: Grafiker Yay.

Kaçar, B. (1994). *Gevherî Divanı Metin Tahlili*. (Yayınlanmamış doktora tezi). Marmara Üniversitesi/Türkiyat Araştırmaları Ens., İstanbul.
<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>

Karacan, T. (2008). *TDV İslâm Ansiklopedisi* içinde (C. 35, s.349-350). Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ans.

Kaygısız, M. (1999). *Müzik Tarihi (Başlangıcından Günümüze Müziğin Evrimi)*. İstanbul: Kaynak Yay.

Koçoğlu, T. (2004). *Şefik-Nâme, Şefik-Nâme Şerhi ve Edhem ü Hü mâ Mecmûası* (İnceleme - tenkitli metin – sözlük - tıpkıbasım). (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Erciyes Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.
<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>

Kotan, H.K. (2015). *Yunus Emre Divanının Söz Dizimi* (Yayınlanmamış doktora tezi). Atatürk Üniversitesi/Sosyal Bilimler Ens., Erzurum.
<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>

Kurnaz, C., Aydemir Y. (2013). Mecmûalara Sorulması Gereken Sorular. *Turkish Studies*, 8/1, 51-64.

Kut, G. (1988). Yazmalar Arasında II. *Osmanlı Araştırmaları, VII-VIII*, 181-198.

Mecmûa. (2003). *TDV İslâm Ansiklopedisi* içinde (C. 28, s.265-268). Ankara: Türkiye Diyânet Vakfı İslâm Ans.

Morkoç, Y.E. (2013). İzmir Millî Kütüphane’de Kayıtlı Bulunan (1467/14) Bir Mecmûa-i Eş’âr’ın Düşündürdükleri. *Turkish Studies*, 8/1, 267-297.

Odabaşı, F. (2006). Dil-Kültür Bağlamında Müzik Dili ve Bunun Sosyal Bütünleşmedeki Yeri. *İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 14, 237-258.

Özcan, A. (2006). *TDV İslâm Ansiklopedisi* içinde (C. 31, s.275-280). Ankara: Türkiye Diyânet Vakfı İslâm Ans.

Parmaksız, M.N. (2015). Eserleri Bestelenen XVII. yy. Türk Dîvân Şâirleri. *İdil*, 4 (15), 181-228.

Sarikaya, E. (2017). Hekimbaşı Mecmuası Örneğinde Klâsik Türk Edebiyatı Araştırmaları Açısından Güfte Mecmuaları. *Türk Kültürü İncelemeleri Dergisi* 36, 135-158.

Selanik, C. (1996). *Müzik Sanatının Tarihsel Serüveni (Müziğin Görkemli Yolculuğu)*. Ankara: Doruk Yay.

Stojanovska, İ. (2015). *Bahrî Divanı ve İncelemesi*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Üniversitesi/Sosyal Bilimler Ens., İstanbul. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>

Şemseddin Sami. (2009). *Kâmûs-ı Türkî* (1. Baskı). İstanbul, Çağrı Yayınları.

Tulum, M.E. (2014). Yenişehirli İzzet ve Dîvânına Dair. *TÜRÜK Dil, Edebiyat ve Halkbilimi Araştırmaları Dergisi*, 239-260.

Uçman, A. (1992). *TDV İslâm Ansiklopedisi* içinde (C. 5, s.229-230). Ankara: Türkiye Diyânet Vakfı İslâm Ans.

Uçman, A. (2001). *TDV İslâm Ansiklopedisi* içinde (C. 24, s.366). Ankara: Türkiye Diyânet Vakfı İslâm Ans.

Uralçin, S. (2009). *Sadî Divanı (İnceleme-Metin-İndeks)*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi/Sosyal Bilimler Ens., Ankara. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>

Ünver, C. (2011). *Türk Tasavvuf (Tekke) Müsikîsi'nde İcra Edilen Türlerle Örnek Eserler Ve Bu Eserlerin Müsikî Açısından İncelenmesi*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Süleyman Demirel Üniversitesi/Sosyal Bilimler Ens., Isparta. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>

Üstünova, K. (1993). *Hilmî Divanı*.(Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Uludağ Üniversitesi/Sosyal Bilimler Ens., Bursa.

Yayla, M. A. (2013). *17.yüzyıl Osmanlı imparatorluğunda Âşık Ömer ve Popüler Kültür*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi/Sosyal Bilimler Ens., Ankara. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>

Yorulmaz, N. (2011). *Şem' î Mecmu'ası (Çeviriyazılı Metin-İnceleme)*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Gaziantep Üniversitesi/Sosyal Bilimler Ens., Gaziantep. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>

<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>

<http://data.theeuropeanlibrary.org/Collection/a0142>

<http://gallica.bnf.fr/ark:/12148/btv1b8451627g/f1.image.r=raif%20yelkenci>

<https://islamansiklopedisi.org.tr/livaul-hamd>

<https://islamansiklopedisi.org.tr/kabe-kavseyn>

<http://www.kuranikerim.com/mdiyanet/kalem.htm>

DİZİN

- Ahmed; 151
Âşık Gedâ; 128
Âşık Ömer; 37
Âşık Tâlibî Emre; 49
Bahrî; 54
Emîn; 158
Fervî; 39
Gevherî; 51
Hamdî; 129
Hasîb; 141
Hâşim; 74
Hayderî; 168
Hilmî; 167
Hoşnudî; 156
Hurşidî; 166
İzzet; 55, 56, 151, 153,
157
Kayıkçı Kul Mustafa; 53
Meftûni- İkbâlî/ Sultan II.
Mustafa; 48
Mihri; 101, 102, 139
Nazîf; 155
Nedîm; 32
Neşât; 150
Râfet; 64, 66, 68, 144
Resmî; 98
Rızâî-zâde; 137
Rif'at; 63, 73, 80
Ruhnâî; 103
Sa'dî, Mehmet Sa'dî Bey
/Sa'id; 46
Sâ'ib-Âgâh; 69, 70, 71, 72,
75, 76, 77, 81, 82, 83,84,85
Sâbit; 86
Seydî; 52
Seyfullâh Nizamoğlu; 47
Şem'î; 79
Şemsî; 166
Yûnus Emre; 46, 50
Yûsuf Cemâl; 64
Zihnî; 131

MUHTASAR SÖZLÜK*

* Sözlük, genel olarak Ferit Devellioğlu'nun Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat'ı kullanılarak oluşturulmuştur.

-A-		‘Alenī	:Açık, gizli olmayan.
Āb ü t̄āb	:Güzellik, parlaklık.	‘Ālī	:Yüce, ulu.
Tarz, yol.		‘Ālim	:Çok okumuş, bilgin.
Āb	:Su.	‘Ālişān	:Şan ve şerefi büyük olan.
Ābād	:Mâmur, şen, bayındır.	Āmāde	:Hazır, hazırlanmış.
‘Acēb	:Acaba, hayret, gariplik, şaşılacak şey.	‘Anber	:Güzel koku.
Ādem	:Adam. İnsân.	‘Anber-fām	:Kül renkli.
Adem	:Yokluk, bulunmama.	‘Andilībān	:Bülbüller.
‘Adū	:Düşman.	‘Ankā	:İsmi olup, cismi olmayan bir kuş.
‘Adiivv	:Düşman, hasım.	A‘dā	:Zalim, pek gaddar.
Āfāk	:Ufuklar, gök kenarları.	A‘lā	:Pek yüksek.
Āfitāb	:Güneş. Güzel yüz.	‘Ār	:Utanma.
Āgūş	:Kucak.	-ārā	:Süsleyen, bezeyen.
Āgyār	:Gayırlar, başkalar, yabancılar.	‘Araç	:Rakı.
Āh	:Ah, yazık.	Ārām	:Durma, eğlenme, dinlenme.
‘Abd	:Söz verme.	Ārāyiş	:Süs.
Āhir	:Nihâyet, son olarak.	‘Ārız	:Yanak.
Ahkām	:Emirler, hükümler.	‘Arş	:Dokuzuncu gök.
Ahter	:Yıldız.	‘Arz u hāl	:Halin bildirilmesi.
Āhū	:Ceylan, karaca.	‘Arz	:Bir büyüğe sunma, gösterme, bildirme, önüne koyma.
Ahvāl	:Oluşlar, bulunuşlar, durumlar.	Āsā	:Süs, bezek.
Akdām	:Ayaklar.	Āsān	:Kolay.
Akrān	:Eş ve benzer olanlar, yaşlılar, yaşdaşlar.	Āsitān	:Eşik.
‘Alem	:Bayrak. Nişan, alâmet.		

Āsūde	:Rahat, gailersiz.	Bād-ı sabāh	:Sabah rüzgârı.
Āsümān	:Gök, sema.	Bāğ	:Bağ, büyük bahçe.
Āsümān	:Gök, semâ.	Bāğ-ı dehr	:Dünya bahçesi.
Āşikār	:Belli, açık, meydanda.	Baħr	:Deniz.
Āşinā	:Bildik, tanıdık.	Baħş	:Bağış, ihsan.
Āşiyān	:Kuş yuvası. Mesken.	Baħt-ı tîre	:Kara talih.
Āşüfte	:Çıldırircasına seven, bu yüzden perişan bir halde, azgın ve baştan çıkmış deli gibi olan, iffetsiz kadın, aşifte.	Bākī	:Tanrı. Daimi, kalıcı.
‘Aṫā	:Bağışlama, bahşış.	Bālā	:Yüksek, yukarı, üst, yüce. Boy.
Āvāre	:Serseri, boş gezen, işsiz güçsüz, aylak.	Bā’ iş	:Sebepl olan.
Avīze	:Mum, lamba ve saireyi taşıdığı halde tavana asılan billur veya madenden yapılmış süs.	Başar	:Göz. Görme.
‘Avnī	:Yardımla ilgili.	Bāy u gedā	:Zengin ve Fakir.
Āzād	:Kurtulmuş, serbest olan, kimsenin kölesi olmayıp istediği gibi hareket eden.	Bed-bîn	:Fena gören, kötümser.
Āzāde	:Hür, serbest.	Bed-likā	:Kötü yüzlü, çirkin suratlı.
Āzār	:İncitme, kırılma, tekdîr.	Bedr	:Dolunay.
Āzürde	:İncinmiş.	Beḳā	:Devam, sebat, evvelki hal üzere kalmak.
-B-		Berdār	:Asılmış (insan)
Bāb	:Kapı.	Berħudār	:Mes'ud olan. Onan.
Bād	:Yel, rüzgar.	Beşş	:Dağıtma, yayma, saçma.
Bāde	:Şarap, içki.	Beyābān	:Kır, çöl.
		Beyān	:Anlatma, açık söyleme, bildirme.
		Beyhūde	:Nafile, faydasız, boş.
		Beyt	:Mesken, hâne, ev, oda, oba.

Beyt-i hâzer	:Sakinma, korunma evi.	Büse	:Öpme, öpücük, öpüş.
Beytullâh	:Allah'ın evi. Kâbe.	Büy-ı pîrehan	:Gömlek kokusu.
Bezm	:İçkili, eğlenceli meclis, dernek.	Bülbül-i şeydâ	:Çılgın bülbül.
Bî-amân	:Amansız, aman vermez, acımaz, merhametsiz.	Bülend	:Yüksek, yüce.
Bî-çâre	:Çâresiz, zavallı.	-C-	
Bîdâr	:Uyanık, uyumayan.	Câ-be-câ	:Yer yer.
Bigâne	:Kayıtsız, ilgisiz.	Câhil	:Bilimsiz, bilgisiz.
Bî-hüş	:Bi-hoş, şaşkın, sersem.	Câm-ı 'aşk	:Aşk kadehi.
Bî-iştibâh	:Şüphesiz.	Cânib	:Taraf, cihet, yan.
Bî-kes	:Kimsesiz.	Câvidân	:Daimi, bengi.
Billâhi	:Allah için.	Cefâ	:Eziyet, incitme.
Bimâr	:Hasta, sayrı.	Cefâ-cû	:Cefâ arayan, cefâ eden.
Bî-naşîb	:Nasipsiz.	Celâb	:Salkım, küpe.
Bî-'amel	:İşsiz.	Celâl	:Büyüklük, ululuk.
Bîrun	:Dış, harici. Dışarı.	Cellâd	:İnsanı kesen, asan kimse.
Bî-tâb u tûvân	:Bitkin, yorgun. Güçsüz.	Cemâl	:Yüz güzelliği.
Bî-zevâl	:Zevalsiz, sonu olmayan.	Cenân	:Kalp, yürek, gönül.
Bûd	:Varlık.	Cerrâh	:Operatör (doktor).
Burc	:Güneşin ayrıldığı on iki kısımdan her biri.	Cevr	:Haksızlık, eza, cefa, eziyet, gadir, zulüm, sitem.
Burc	:Herhangi bir şekil gösterilen ve kendisine özel bir ad verilen hareketsiz yıldızlar kümesi.	Cihân	:Dünyâ, âlem.
Büs	:Öpme, öpücük.	Civân	:Genç.
		Cüş	:Coşma, kaynama.
		Cüy	:Nehir, akarsu, ırmak.
		Cüdâ	:Ayrı, ayrı düşmüş.
		Cünbüş	:Eğlenti, zevk.

Cürm	:Suç.	Dem-be-dem	:Vakit vakit, dâima.
	-Ç-	Derd	:Dert, gam, keder, kasâvet, tasa, kaygı.
Çāk	:Yarık, yırtık.	Derd-i firāk	:Ayrılık derdi.
Çāre	:İlâç, tedbir.	Dergāh, Dergeh	:Tekke. Kapı yeri, kapı önü.
Çāresāz	:Çāre bulan.	Demān	:İlâç, çāre, tâkat.
Çarḥ-ı sifle	:Kötü felek.	Derūn	:İç, dâhil.
Çerāg	:Fıtıl, mum.	Deryā	:Deniz.
Çeşm	:Göz.	Dest	:El.
Çeşm-i berg	:Göz kapağı.	Destār	:Sarık, tülbent.
Çeşm-i pürhūn	:Kanlanmış göz.	Dest-gır	:Elinden tutan, yardımcı.
Çille-nişin	:Hücrede oturan, çile dolduran.	Devrān	:Dünyâ, felek, zaman, tâlih, kader.
	-D-	Dīdār	:Yüz, çehre.
Dād	:Adalet. İhsan.	Dīde	:Göz.
Dāg	:Yanık yarası.	Dīger-gūn	:Bozuk, değişmiş. Ölmüş.
Dāg-ı derūn	:İç yarası, gönül acısı.	Dil	:Gönül, yürek, kalp.
Dāhl	:Girme, karışma.	Dilārā	:Gönül kapan, okşayan.
Dāme	:‘Daim ve baki olsun!’ manasında kullanılan bir iyi dilek sözü.	Dilāver	:Yiğit, yürekli.
Dānā	:Bilen, bilici.	Dilber	:Gönlü alıp götürən, güzel.
Dār	:Ev, yer, yurt.	Dil-beste	:Gönül bağlamış, âşık.
Ḍarb-ı mesel	:Atalar sözü.	Dil-dār	:Birinin gönlünü almış sevgili.
Dehen	:Ağız.	Dil-pesend	:Gönüle hoş gelen.
Dehr	:Dünya. Zaman, devir.		
Dem	:An, vakit, saat, zaman.		
Dem-ā-dem	:Her vakit, sık sık.		

Dil-rübā :Gönül kapan, gönül alan.

Dirîğ :Esirgeme, önleme.

Dīv :Dev. Şeytan. Cin.

Dīvān :Büyük meclis.

Dīvāne :Deli.

Dür ol- :Uzak olmak.

Dücā :Karanlık.

Dür :İnci.

-E-

Ebkem :Söz söylemeye muktedir olmayan.

Ebnā :Oğullar.

Ebrū :Kaş.

Ecmel :En güzel, yakışıklı.

Edā :Naz, cilve.

Edānī :En alçak kimseler.

Efgān :İstırap ile haykırma, bağırıp çağırma.

Efgen :Düşüren, yıkan, yere atan, atıcı, yıkıcı.

Ehl-i dil :Gönül ehli.

E'l-amān :Yardım ve şikâyet edatı olarak 'aman, medet' manasındadır.

Elem :Ağrı, acı, sızı. Keder.

Eḫāf :İyi muameleler, iyilikler, iyilikseverlikler.

Elzem :En lüzumlu.

Emel :Ümit, umma, arzu, hırs, tamah.

Emīr :Bir kavmin, bir şehrin başı, beği.

Emlā :Cemaatler, bölükler, kalabalıklar.

Emr-i muḫāl :Gerçekleştirilmesi imkânsız olan emir.

Emvāc :Dalgalar.

Enbiyā :Müstakil şeriat sahibi olmayan Peygamberler, yalvaçlar.

Encām :Nihâyet, son.

Encüm :Yıldızlar.

Endām :Vücut, beden, boy pos.

Enīn :İnilti, inleme.

Envār :Ziyalar, aydınlıklar.

Erbāb :Ulu, reis, başkan.

Eşnām :Putlar, Hristiyanların taptıkları heykeller, sûretler.

Esrār :Gizlenen ve bilinmeyen şeyler.

Eşheb :Soğuk (gün). Güç iş.

Eşk :Gözyaşı.

Evc :Yüce, yüksek, bir şeyin en yüksek noktası, doruk.

Evcgāh :Yüksek yer.

Evşāf :Sıfatlar, kaliteler.

Eyyām :Günler.
Ezel :Başlangıcı olmayan, öncesizlik.
Ezhān :İnsandaki akıl, fikir, kavrayış kudretleri.

-F-

Fahr-i 'ālem :Hz. Muhammed.
Fahr-nişān :Övünç katan.
Fakīr :Zengin olmayan, yoksul, parasız, züğürt.

Fām :Renk.
Fānī :Ölümlü.
Fāş :Meydana çıkma.
Felātun :Sokrat'ın talebesi, Aristo'nun hocası olan meşhur Eflâtûn.
Fem :Ağız.
Fend :f.Hile/ A.Büyük dağ.
Fer :Parlaklık, aydınlık.
Ferāgat :Vazgeçme.
Fercām :Son, âkıbet.
Ferdā :Yarın.
Ferden bā ferden:Tek tek.
Ferīd :Tek, eşsiz, eşi olmayan.
Feryād :Yardım istemek için çıkarılan yüksek ses, bağırışma, çağrışma.
Feth :Açma, açılma.

Figān :İstirap ile bağırp çağırma, inleme.

Firāk :Ayrılık, ayrılma.
Firakat :Dostlardan ve sâireden ayrılık, ayrılış.

Fitne :Bela, mihnet, sıkıntı.

Fitne-kār :Fitneci.

Fürüzān :Parlak.

Fütür :Zayıflık, gevşeklik.

-G-

Gaflet :Gafillik, boş bulunma, dalgınlık, dikkatsizlik, ihtiyatsızlık.

Gām :Keder, tasa, kaygı, dert.

Gamze :Süzgün bakış. Çene veya yanak çukurluğu.

Gār :Mağara.

Garķ :Suya batma. Boğulma.

Ġayr :Ayrı, başka, özge, artık, diğeri, ma'dâ, değil.

Gedā :Dilenci, yoksul.

Genc :Hazine.

Geş t ü güzār :Gezme, gezip tozma.

Gevher :Elmas, cevher.

Ġilmān :Tüyü, bıyığı çıkmamış delikanlılar, gençler.

Giriftār :Yakalanmış, tutulmuş, esir.

Girih-gîr :Düğüm tutmuş.
Düğümlü.

Giryân :Ağlayıcı, ağlayan.

Girye :Ağlama.

Ġonce :Konca, tomurcuk, açılmamış
çiçek.

Ġonce-fem :Gonca gibi küçük
ağızlı.

Ġurbet :Yabancı bir memleket,
yabancı yer, vatan dışı, yâd el.

Güş :Kulak. Dinleme.

Güş-1 hicrân :Özlem duyma.

Güftâr :Söz.

Gülgün :Gül renkli.

Gül' izâr :Gül yanaklı.

Gülşen :Gül bahçesi.

Gümân :Zan, sanma, sezme.

Günâh :Dînî suç.

-H-

Ĥâb-1 nâz :Naz uykusu.

Ĥabîb :Sevgili.

Ĥacer :Taş.

Ĥâcet :İhtiyaç, lüzum,
gereklik, muhtaçlık.

Ĥâcî :Hacca giden.

Ĥadde :Erimiş madenden tel
yapmak için kullanılan delikli maden
levha.

Ĥâhiş :İstek, arzu.

Ĥâk ile yeksân:Toprakla bir, yıkık.

Ĥâk-i pây :Ayak toprağı, tozu.

Ĥâķîr :İtibarsız, değersiz.

Ĥâlâş :Kurtulma, kurtuluş.

Ĥâlâvet :Tatlılık, şirinlik.

Ĥâlet :Hal, suret, keyfiyet.

Ĥâlî :Hale mensup, şimdiki.

Ĥalk :Yaratma, yaratılma.

Ĥalvet :Yalnız, تنها kalma,
tenhaya çekilme, tenhalık.

Ĥâme :Kalem.

Ĥam-ender-Ĥam :Büklüm büklüm.

Ĥamîde :Övülmeye değer.

Ĥammâr :Şarapçı, meyhaneci.

Hâmûn :Büyük sahra, düz ova,
bozkır.

Ĥandân :Gülen, gülücü.

Ĥânķâh :Tekke.

Hâ 'il :Korkunç.

Ĥâ 'iz :Malik, sahip.

Ĥâr :Hor, hakir. Diken.

Ĥarâb :Yıkık, viran.

Ĥarâret :Sıcaklık.

Ĥasb-i hâl :Görüşüp dertleşme.

Ĥâşıl :Peydâ olan, türeyen.

Ĥasûd :Kıskanç.

Ḥāṣā	:Asla, katiyen, hiçbir vakit.	Ḥūṣāl	:Huyular, tabiatlar, ahlaklar.
Ḥaṣīm-ter	:Çok Haşmetli, çok gösterişli.	Ḥıyānet	:Hayınlık. Hain.
Ḥātem	:Çok cömert (adam).	Ḥicāb	:Utanma, sıkılma.
Ḥatm	:Bitirme.	Hicr	:Ayrılık.
Ḥatā	:Yanlış, yanlışlık, yanılma.	Hicrān	:Ayrılık.
Ḥātır	:Zihin, fikir. Gönül.	Hidāyet	:Hak yoluna, doğru yola kılavuzlanma.
Ḥavf	:Korku.	Ḥilāf	:Karşı, zıt.
Ḥavlu	:Etraf, çevre. Yıl. Tâkat.	Hilāl	:Yeni ay.
Ḥayāl-i ḥām	:Boş hayal.	Ḥod	:Kendi.
Ḥayy	:Allah'ın adlandıdır. Diri, canlı.	Hū	:Allah.
Ḥazer	:Sakınma, kaçınma, korunma, çekinme.	Ḥūb	:Güzel, hoş, iyi.
Hemdem	:Sıkı fıkı, canciğer arkadaş.	Ḥudā	:Hâlik, Rabb, Tanrı.
Hemdem-nişin	:Sıkı fıkı oturan, beraber oturup kalkan.	Ḥulāṣa	:Bir şeyin bir sözün özü.
Hemîşe	:Daima, her vakit.	Ḥulk	:Huy, tabiat.
Hem-tā	:Benzer, denk.	Ḥulle-i cennet	:Cennet elbisesi.
Hercāyi	:Kararsız, sebatsız.	Ḥūn	:Kan.
Hevā	:Heves, istek, arzu.	Ḥūn	:Kan.
Hezārān	:Bülbüller. Binler.	Ḥūnḥār	:Kan içen, kan dökücü, zâlim.
Hezār-fenn	:Çok bilen.	Ḥūn-rîz	:Kan döken.
Ḥırām	:Nazlı, edalı, salına salına gidiş.	Ḥūrî	:Cennet kızı. Sevgili.
Ḥırām	:Nazlı, edalı.	Ḥurrem	:Şen, sevinçli. Taze.
		Ḥussād	:Kıskananlar.
		Ḥüsn	:Güzel, iyi.
		Ḥüzn	:Gam, keder, sıkıntı.

-İ-

İctināb	:Sakinma, çekinme.
İffrā	:Birine aslı olmayan bir suç yükleme.
İhsān	:İyilik etme.
İhtilāl	:Bozukluk, bozulma.
İhtiyār	:Seçme, seçilme.
İhyā	:Diriltme, diriltirme, canlandırma.
İkbāl	:Birine doğru dönme. Baht, talih.
İkrāh	:Birine zorla iş yaptıрма. İğrenme.
İlām	:Bildirme, bildirilme, anlatma.
İlkā	:Bırakma, bırakılma, terk, atma.
İlkā	:Bırakma, terk, atma.
İllet	:Hastalık.
İlm	:Bilme, biliş, bir şeyin doğrusunu bilme.
İmā	:İşaret.
İmān	:İnanma, inanç. İslam dinini kabul etme.
İmdād	:Yardım.
İnāyet	:Dikkat, gayret, özenme.
İnfi‘āl	:Gücenme, darılma.

İnşāf	:Merhamete, vicdana veya mantğa dayanan adalet.
İntizār	:Bekleme, beklenilme.
İrfān	:Bilme, anlama.
İskān	:Sâkin kılma, oturtma, ev sahibi etme.
İstıgār	:Tövbe etme.
İstıgnā	:Aza kanaat etme, tokgözlülük.
İşret	:İçki.
İştibāh	:Şüphelenme, şüphe etme.
İştıyāk	:Şevklenme, özleme.
İtāb	:Azarlama.
İzhār	:Gösterme, meydana çıkarma.
İzzet	:Değer, kıymet.

-K-

Ḳadd	:Boy.
Ḳadem	:Ayak.
Ḳāḍı	:Yapan, yerine getiren. Şariat hakimi.
Ḳādīm	:Eski.
Kāfir	:Hakkı tanımayan, bilmeyen.
Kākül	:Alnın üzerine sarkıtılan kısa kesilmiş saç, perçem.
Kām	:Meram, arzu, istek.

Kāmet	:Boy, pos.	Kemhā	:İpek kumaş.
Ḳamu	:Bütün, hepsi, tamamı .	Kerem	:Asalet, soyluluk. Cömertlik.
Ḳande	: Nerede .	Keşm	:Kerem sahibi, cömert.
Ḳand-i nebāt	:Nöbet şekeri.	Keriz	:Kuyu.
Ḳan-veş	:Kana benzeyen, kan gibi.	Keşf	:Açma, meydana çıkarma.
Ka'be	:Hicaz'da, Mekke-i Mükerreme'de Harem-i Şerif'in hemen hemen ortasında bulunan kutsal bina.	Kevn-i mekân	:Varlık, kâinat.
Ḳā'il	:Ayakta duran, ayakta bulunan.	Ḳıtāl	:Vuruşma, birbirini öldürme, savaş.
Kār	:Kazanç, temettu'.	Ḳıyl u ḳāl	:Dedikodu.
Ḳaşr	:Köşk, kâşâne, saray.	Kilisa	:Kilise.
Ḳavl ü ḳarār	:Bir şeyi sözleşip bitirme.	Kisb ü kār	:İş gücü, kazanç.
Ḳazā	:Olacağı ezelden Cenâb-ı Hak tarafından takdir olunan şeylerin vukua gelmesi.	Kişver	:İklim, memleket, ülke.
Kebise	:Doldurulmuş. Bir gün fazlası olan yıl.	Kişver-āmiz	:Ülkeyi kapsayan, içine alan.
Kebüter	:Güvercin.	Kühsār	:Dağlık.
Kelām	:Söz, lâkırdı.	Küs	:Kös, eski savaşlarda, alaylarda deve veya araba üstünde taşınarak çalınan büyük davul.
Kemāl	:Olgunluk, yetkinlik, tamlık, eksiksizlik.	Küşe	:Köşe, bucak.
Kemān	:Yay.	-L-	
Kemend	:Uzakta bulunan herhangi bir şeyi tutup çekmek üzere atılan ucu ilmekli uzun ip. Güzelin saçı.	Lāhūrī	:Hindistan'ın Lāhur şehrinde dokunan bir çeşit şal.
		Lahze	:Göz ucu ile bakış. Göz ucu ile bir kere bakıncaya kadar geçen zaman.
		Lālezār	:Lalelik, lale bahçesi.

Lāne-i zāğ :Karga yuvası.

La'1 :Kırmızı, al.

La'1-i yār :Yarin dudağı.

Lā-yezāl :Zevalsiz, bitimsiz.

Leb :Dudak.

Leb-i la'1 :Kırmızı dudak.

levn-i āl :Kırmızı renk.

Leyl :Gece.

Liyākāt :Layık olma.

Lütf :Hoşluk, güzellik.

-M-

Māh :Ay.

Maḥcūb :Kapalı, örtülü. Utanan.

Māh-ı tābān :Ay ışığı.

Maḥmūr :Sarhoşluğun verdiği
sersemlik. Uyku basmış göz.

Maḥrem :Gizli olan, herkese
söylenmeyen.

Māh-rū :Ay yüzlü.

Maḥrum :Bahtsız, nasipsiz.

Māh-tāb :Ay ışığı.

Makām :Ermişlerden birinin
mezarı sanılan yer.

Maḥşūd :Kasdolunan, istenilen
şey, istek.

Mānend :Benzer, eş.

Mānend :Benzer, eş.

Manşūr :Allah'ın yardımıyla
galip, üstün gelmiş.

Mā'ıl :Hevesli, istekli,
düşkün.

Ma'rūf :Herkesçe bilinen,
tanınmış.

Maṭlab :Talebolunan, meram.

Mecāl :Güç, kuvvet, takat.

Mecālis :Meclisler, toplantılar, toplantı
yerleri.

Mecnūn :Cin tutmuş, deli. Leylā
ile Mecnūn hikâyesinin erkek
kahramanı, Kays.

Mecrūḥ :Yaralanmış.

Meded :Yardım. İmdat.

Medḥ :Övme.

Medhūş :Dehşete uğramış,
şaşırmış.

Meh-ceb'in :Ay alınlı, parlak alınlı.

Mehcūr :Terk olunmuş,
bırakılmış.

Meh-pāre :Ay parçası.

Mehveş :Karışık ve kalabalık
yer.

Meknūn :Dizilmiş.

Melāl :Usanç, usanma, bıkmama.

Melālet :Usanç, usanma.

Melâmet	:Ayıplama, kınama, azarlama.	Meziyyet	:Üstünlük vasfı.
Melâ'ik	:Melekler.	Mihnet	:Zahmet, eziyet. Gam.
Melûl	:Usanmış, bıkmış.	Mihr	:Güneş.
Menend	:Gibi.	Mihrâb	:Camilerde, mescitlerde yönelinen taraftaki duvarda bulunan ve imamlık edene ayrılmış olan oyuk, girintili yer. Ümit bağlanılan yer. Sevgilinin kaşları.
Me'lûf	:Ülfet edinilmiş, alışılmış.	Milk	:Birinin tasarrufu altında bulunan şey.
Me'mûl	:Emel edinilen, beklenen.	Mimnet	:Bir iyiliğe, bir iyilik yapana karşı kendini borçlu görme.
Merâm	:İstek, maksat, niyet.	Mirât	:Ayna.
Meşel	:Örnek, benzer, nümune.	Misk	:Asya'nın yüksek dağlarında yaşayan bir cins ceylanın erkeğinin karın derisi altındaki bir bizden çıkarılan güzel kokulu madde.
Meserret	:Sevinç, şenlik.	Mişl	:Benzer, kat.
Mesrûr	:Memnun, sevinmiş.	Mucîb	:Allah'ın isimlerinden. Duaları, istekleri kabul eden, sıkıntıları gideren.
Mest	:Sarhoş.	Muḥâl	:Mümkün olmayan.
Mestân	:Sarhoşlar.	Muḥaşşıl	:Meydana getiren.
Mestâne	:Sarhoşça.	Muḥkem	:Sağlam kılınmış, sağlam, berk.
Meşhûr	:Şöhretli.	Muḳâbil	:Karşı karşıya gelen.
Meşreb	:Yaradılış, tabiat, mizaç, huy, ahlak.	Muḳîm	:İkamet eden, oturan.
Meşreb	:Yaradılış, tabiat, mizaç.	Mûr	:Karınca.
Mevc	:Dalga.	Murâd	:Arzu, istek, dilek.
Mevlâ	:Allah. Efendi, sahip, mâlik.		
Mevt	:Ölüm.		
Mey-gû	:Şarap renginde olan.		
Meyl	:Eğilme, eğiklik.		

Müy	:Kıl.	Müyesser	:Kolayı bulunup yapılan.
Mübârek	:Bereketli, feyizli.	Müzdelife	:Kâbe'de Arafat ile Mina arasında bulunan kutsal yer.
Mübtele	:Düşkün {fenâ şeylere}		
Müdâm	:Devam eden, süren, sürekli.	-N-	
Mültezem	:Lüzumlu.	Nâ-çâr	:Çaresiz.
Mülük	:Hükümdarlar.	Nâdir	:Seyrek, az, ender.
Mümâz	:İmtiyazlı, ayrı tutulmuş, üstün tutulmuş.	Nâ-hakk	:Haksız.
Münîr	:Nurlandıran, ışık veren.	Naḥl	:Hurma ağacı. İnce, uzun, nârin vücutlu dilber.
Münkir	:Mezarda sual soracak olan iki melekten biri.	Naḥl-i tāk	:Asma, üzüm ağacı.
Mü'ezzin	:Ezan okuyan.	Nālân	:İnleyici, inleyen.
Mü'min	:İmân etmiş, İslâm dînine inanmış, İslâm, Müslüman.	Nâliş	:İnleyiş, inleme.
Mürde	:Ölü, ölmüş.	Nâ'il	:Muradına eren, ermiş.
Mürğ	:Kuş.	Na're	:Yüksek sesle bağırma.
Mürüvvet	:İnsâniyet, mertlik, yiğitlik.	Nâr	:Ateş, od. Cehennem.
Mürüvvet	:İnsaniyet. Cömertlik.	Naşr	:Yardım.
Müsteşnâ	:İstisna edilen, kural dışı bırakılan.	Nâṭuvânet	:Zayıf, kudretsiz.
Müşâhede	:Bir şeyi gözle görme.	Nâz	:Kendini beğendirmek için takınılan yapmacık.
Müşkil	:Güç, zor, çetin.	Nazar	:Bakma, göz atma.
Müşâk	:İştiyaklı, özleyen, göreceği gelen, can atan.	Nazîf	:Temiz.
		Nâzik	:İnce.
		Nâzil	:Yukarıdan aşağı inen, inici.
		Nazîr	:Benzer, eş.
		Nebî	:Peygamber. Haberci.

Nedāmet	:Pişmanlık.	Nüş	:Tatlı, bal. İçki, iştret.
Nefş	:Üfleme.	Nühüfte	:Gizli, saklı.
Nehār	:Gündüz.	Nükte	:Herkesin anlayamadığı ince mana.
Nekīr	:Mezarda ölüleri sorguya çekecek olan iki melekten birinin adı.	Nümāyan	:Görünücü, görünen.
Neşāt	:Sevinç, neşe.	Nümāyiş	:Gösteriş, gösteri.
Nevā	:Ses, sada, makam.	-Ö-	
Nev-civān	:Tâze, genç delikanlı.	Özge	:Başka.
Nev-nihāl	:Taze fidan.	-P-	
Nevreste	:Yeni bitmiş.	Pāk	:Temiz, arık.
Nezāket	:Naziklik.	Pā-māl	:Ayak altında kalmış, çiğnenmiş.
Nigāh	:Bakış, bakma.	Pāre	:Parça.
Nigār	:Resim. Sevgili.	Pāy	:Ayak.
Nigeh	:Bakış, bakma.	Pāye	:Rütbe, derece.
Nihāde	:Konmuş.	Pāy-ı māl	:Ayak altında kalmış, çiğnenmiş.
Nihān	:Gizli, saklı.	Pehlū vü pehlū:	Yan yana.
Ni' met	:İyilik, lütuf, ihsan. Mutluluk.	Penāh	:Sığınma, sığınacak yer.
Nişār	:Saçma, serpme.	Perçem	:Kâkül.
Nişān	:İz, belirti.	Pervāne	:Geceleri ışığın etrafında dönen küçük kelebek. Fırıldak. Haberci.
Niyāz	:Yalvarma, yakarma.	Pervār	:Besili, beslenmiş.
Nizā'	:Çekişme, kavga.	Pervāz	:Uçma, uçuş.
Nukre	:Külçe halinde gümüş.	Pesend	:Beğenme, seçme.
Nuşret	:Yardım.		
Nuşret	:Yardım.		
Nüş	:İçki, iştret.		

Peşîman	:Pişman.	Rakş	:Dans etme.
Peymāne	:Büyük kadeh.	Ra' nā	:Güzel, latif.
Pîç ü tīb	:İstirap, sıkıntı, endişe.	Rā' nā	:Güzel, latif.
Pîr	:Yaşlı, ihtiyar.	Ra' şe	:Titreme, titreyiş.
Pîrāhen	:Gömlek.	Ravza	:Ağacı, çimeni bol olan yer, bahçe.
Piristū	:Kırlangıç.	Rāyihā	:Koku.
Post	:Tüylü hayvan derisi.	Rāz	:Sır.
Pür-gāzap	:Kızgın, hırslı.	Reftār	:Salınarak edalı yürüyüş.
Pür-hūn	:Kan içinde.	Rehn	:Ödünç alınan eşya.
Pür-keyfiyyet	:Nitelik dolu.	Rehzen	:Yol kesen.
Pürtāb	:Pas parlak.	Rem-kerden	:Ürkmüş, ürkek.
-R-			
Rāh	:Yol.	Reşk	:Kıskanma.
Rāh-ı cefā	:Eza, cefa yolu.	Revā	:Yakışır, uygun.
Rahîm	:Merhametli, esirgeyen, koruyan, acıyan, ahirette mü'min kullarına keremiyle muamelede bulunan Cenâb-ı Hak.	Revāc	:Sürüm, geçerlik.
Rahm	:Acıma, esirgeme, koruma.	Revān	:Yürüyen giden akan.
Rahmān	:Dünyâda her canlıya, Mü'min, kâfir ayırt etmeksizin herkese merhamet eden Allah.	Rıdvān	:Cennet'in kapıcısı olan büyük melek.
Rahmet	:Acıma, esirgeme, koruma.	Rihlet	:Göç, göçme. Ölme.
Rakîb	:Herhangi bir işte birbirinden üstün olmaya çalışanlardan her biri.	Rind	:Kalender, dünya işlerini hoş gören kimse, aldırışsız.
		Riyā	:Özü sözü bir olmama.
		Rom	:Bir içki türü.
		Rū(y)	:Yüz, çehre.
		Ruhbān	:Evlenmeyen papazlar.
		Rūh-i āl	:Pembe yanak.

Rūh-i revān	:Sevgili.	Sancāk	:Alay bayrağı.
Ruhsār	:Yanak.	Şanem	:Put. Güzel kimse.
Ruḥṣāt	:İzinler.	Sa'īd	:Mutlu, uğurlu.
Rūz u ŧeb	:Gece ve gündüz.	Şarşar	:Şiddetli, gürültülü rüzgar.
Rūz-ı mahşer	:Mahşer günü.	Sāye	:Gölge.
Rūz-i kıyāmet	:Ahiret günü.	Sāye-i hümā	:Saadet gölgesi.
Rū'yet	:Görme, bakma, görülme.	Şayf	:Yaz mevsimi.
Rüsvā (y)	:Rezil, itibarsız, haysiyetsiz.	Şayyād	:Avcı.
-S-			
Şad	:Yüz (sayı)	Sebū	:Testi. Şarap kabı.
Şāf	:Temiz, hālis, katkısız, karışık olmayan.	Sefid	:Ak.
Şafā	:Gönül ŧenliğı, kedersizlik, neş'e, zevk, eğlence.	Sehār	:Tan yeri ağarmadan biraz önceki vakit.
Sāgar	:Kadeh. Allah'ın nuru ile dolan insan gönlü.	Seher	:Tan yeri ağarmadan biraz önceki vakit.
Şahīf	:Zayıf, hafif. Gevşek. Seyrek dokunmuş bez.	Selāmet	:Sālimlik, eminlik, korku ve endişeden uzak olma.
Şahn-i çemen	:Bahçenin ortası.	Selb	:Kapma, zorla alma.
Şahrā	:Kır, ova, çöl.	Semā	:Gökyüzü.
Sākī	:Su dağıtan, İçki sunan.	Şemīn	:Pahalı, Kıymetli.
Sāl	:Yıl.	Semīn	:Şişman, besli.
Şālik	:Bir yola giren, bir yola giden.	Şenā	:Övme, övüş.
Sāmān	:Servet, zenginlik. Rahat, dinçlik.	Seng	:Taş.
		Ser	:Baş, kafa, kelle.
		Ser-ā-pā	:Baştan ayağı kadar.
		Serfirāz	:Başını yukarı kaldıran, yükselten, benzerinden üstün olan.

Ser-fürü	:Baş eğme, söz dinleme.	Süzân	:Yakan, yakıcı.
Serhoş	:Sarhoş.	Sübhân	:Allah.
Serkâr	:İş başı, müdür.	Sühan-sâz	:Söz düzen.
Serkeş	:Dik başlı.	Sürür	:Sevinç.
Serserî	:Ötede beride başıboş gezen.	-Ş-	
Ser-te-ser	:Baştan başa.	Şād	:Sevinçli.
Serv	:Servi, selvi.	Şād-mān	:Sevinçli.
Server	:Baş, başkan.	Şām	:Akşam.
Serv-i revān	:Uzun boylu sevgili.	Şāyān	:Yakışır, yaraşır.
Setr	:Örtme, kapama.	Şāyeste	:Yakışır, yaraşır.
Seyl	:Sel. Şiddetle gelen şey.	Şeb	:Gece.
Seyrān	:Gezinme.	Şebgūn	:Gece renkli.
Sezā	:Münasip, uygun, yaraşır.	Şeb-i tār	:Karanlık gece.
Sīm	:Gümüş.	Şefā at	:Birin suçundan geçilmesi veya dileğinin yerine getirilmesi için edilen aracılık.
Sīne	:Göğüs, yürek.	Şeff	:Şefa eden, bir suçun bağışlanması için aracılık eden.
Sinn	:Diş.	Şehbāz	:Yiğit, şanlı. Bir cins iri doğan.
Sirişk	:Gözyaşı.	Şehvānī	:Şehvete mensup.
Şoğra	:Sonra.	Şekk	:Şüphe, zan, tereddüt.
Şubḥ ü mesā	:Sabah ve akşam.	Şekve	:Şikâyet. Hoşnutsuzluk.
Şubḥ	:Sabah, sabah vakti.	Şerḥ	:Açma, ayırma. Açıklama.
Suḥan	:Söz, lakırdı.	Şerm	:Utanma.
Su'āl	:Sorma, sorulma, soru.	Şevket	:Büyüklik, heybet.
Şüret	:Biçim, görünüş, kılık.		
Şüretā	:Görünüşte.		
Süz	:Yanma. Dert.		

Şeydâ :Aşktan aklını kaybetmiş, dîvâne.

Şeyḥ :Yaşlı adam, ihtiyar. Bir tekke veya zaviyede reislik eden ve müritleri bulunan kimse.

Şikâr :Av.

Şikest :Kırılmış, kırık.

Şimsîr :Kılıç.

Şîrîn :Tatlı. Cana yakın. Ferhâd (Husrev) ile Şîrîn hikâyesinin kadın kahramanı.

Şive-i refâr :Yürüyüş tarzı, yürüyüşteki edâ.

Şivekâr :İşveli, cilveli.

Şöhre-yâb :Şöhret bulan.

Şüh :Hareketlerinde serbest. Neşeli, şen, oynak kadın. Açık saçık hayasız kadın.

Şu'le :Alev.

Şür :Tuzlu.

-T-

Tahammül :Dayanma, katlanma.

Tahrîr :Yazma, yazılma.

Takrîr :Yerleştirme. Sağlamaştırma. Anlatma.

Tanzîr :Benzetme, benzetilme.

Ta' alluḫ :Asılı olma, asılma. İlgisi olma. Sevme. Ait olma.

Ta' ayyüş :Yaşama, geçinme.

Ta' yîb :Ayıplama.

Târ ü mâr :Karma karışık.

Târ :Karanlık. Tel.

Tâtâr :Tatar.

Tâz :Koşma. Koşuş.

Tebâh :Bozuk, çürük.

Tekdîr :Kederlendirme, bulandırma.

Telḥî :Acılık.

Temannâ :Dileme, istek.

Temâşâ :Bakıp seyretme.

Tenhâ :Yalnız, ıssız, boş.

Tennûr :Fırın.

Te'âl-Allâh :Allah yükseltsin.

Terânî :Nağme, ahenk, makam.

Terâz :Ölçü.

Tersâ :Hristiyan.

Tertîb :Dizme, sıralama, hazırlama.

Teşne-leb :Dudağı kurumuş, susamış.

Teşrîf :Şerefendirme, şeref verme.

Tevbe :İşlenmiş bir günah veya suçun bir daha işlenmeyeceğine dair verilen söz.

Tîḡ :Kılıç.

Ṭir	:Ok.	Ṭūṭī	:Dudu, papağan cinsi kuş.
Ṭürāb	:Toprak.		
Ṭabīb	:Hekim, doktor.		-U- / -Ü-
Ṭab‘	:Tabi‘at, huy, yaratılış.	Ulüvv	:Yükseklik, büyüklük, yücelik.
Ṭākat	:Güç, kuvvet.	‘Uryān	:Çıplak.
Ṭākat	:Güç, kuvvet.	‘Uşşāk	:Âşıklar.
Ṭalbiyye	:Def.	Üftāde	:Düşkün, Bîçāre. Âşık.
Ṭālib	:İsteyen, istekli.	Ülfet	:Alışma. Konuşma.
Ṭālī‘	:Talih, kısmet, kader, baht.		Ahbablık.
Ṭāf‘at	:Yüz, surat, çehre.	Üstāz	:Bir ilim veya sanat alanında üstün yeri olan kimse.
Ṭambūr	:Türk halk müziğinde kullanılan mızrapla çalınan telli çalgılara verilen genel bir ad.		-V-
Ṭāmū	: Cehennem .	Vāhid	:Tek, bir.
Ṭā‘n	:Sövmeye, yerme, ayıplama.	Va‘de	:Bir iş için önden belirtilen zaman. Ecel.
Ṭavāf	:Etrafını dolaşma. Hacı olmak üzere zamanında ve muayyen usul dâhilinde Kâbe’nin etrafını dolaşarak ziyaret etme.	Vaşl	:Ulaştırma, birleştirme, kavuşma.
Ṭūbā	:İyilik, hoşluk. Cennet’te bulunan ilâhî ağaç.	Vech	:Yüz, surat, çehre. Üst, satıh.
Ṭūl	:Uzunluk, boy.	Vefā	:Sözünde durma, sözünü yerine getirme.
Ṭulū‘	:Doğma, doğuş.	Ve‘l-hāşıl	:Sözün kıyası.
Ṭūr	:Dağ.	Velvele	:Şaşkınlık.
Ṭurfe	:Görülmemiş, yeni.	Verd	:Gül. Gül suyu.
Ṭurre	:Alın saçı.	Ve’s-selām	:İşte o kadar, artık bitti.
		Virāne	:Yıkılmış veya pek harap olmuş yer.

Vişāl :Ulaşma. Sevgiliye kavuşma.

Vuşlat :Bir şeye ulaşma, yetişme.

Vürūd :Geliş, gelme.

-Y-

Yād el :Yabancı el, yer.

Yād :Hatırlama, anma.

Yārān :Dostlar.

Yāre :Yara.

Yāve :Saçma, manasız söz.

Yed :El.

Yeg :Bir, tek.

Yekūn :Toplam.

Yüz-i leṭāfet :Güzel yüz.

-Z-

Zāhid :Çok aşırı sofu.

Zāhir :Görünen, görünücü, açık, belli, meydanda.

Zāmīr :İç, içyüz, kalp, vicdan.

Za'if :Zayıf, güçsüz, kuvvetsiz, takatsız, kansız, arık.

Zā'il :Sona eren.

Zār :Sesle ağlayan, inleyen.

Zarāfet :Zariflik, naziklik.

Zemzem :Kâbe civarındaki meşhur kuyu.

Zencir :Zincir.

Zer serāpā :Baştan ayağa altın.

Zer-i maḥbūb :Eski yirmi beş kuruş değerinde bir altın para.

Zevāl :Yerinden ayrılıp gitme. Sona erme. Öğle vakti.

Zevk :Tatma, hoş a giden hal, haz, eğlence.

Zib :Süs, bezek.

Zinhār :Sakın! Asla!

Zir :Alt, aşağı. Sazın ince teli.

Zirān :Ziyaretçi.

Ziyā :Işık, aydınlık.

Ziyāde :Artma, çoğalma.

Zuhūr :Görünme, meydana çıkma, baş gösterme, türeme.

Zühhād :Çok aşırı sofular.

Zülāl :Saf, tatlı, hafif su.

Zül-Celāl :Celāl, ululuk sâhibi olan Allah.

Zülf :Yüzün iki yanından sarkan saç lülesi. Sevgilinin saçı.

Zülf-i kemend :Saç kemendi.

Zül-Kerīm :Kerīm sâhibi, cömert olan Allah.

Zümre
sınıf.

:Bölük, takım, cemaat,

Zinüb

:Günahlar.

TIPKIBASIM

اصول حفيف
بسته بیانی

بِرْغُنْجَهْ فَلِهْ بَارَهْ سِیْ وَا زِ دِرْ جَرْمَدَهْ
اَسُو دُو کَلوَسَهْ بَر پِدْر آه وَا سَرْمَدَهْ
هَر لِحْظَه حِیَالِکَه دُوْنِ یُوْر مِیْدَه لَرْمَدَهْ
تَقْدِیْرَه نَدِرْ چَاَهْ بُو وَا رَا بِنِیْ قَدَرْمَدَهْ

شرفی شوقی

جُو قَدْر کُو کَلْمَه دَاغِی مَلَا لِمِ
مَر مَحْتِ اِیْن مَزْنِیْ وَ فَا ظَا لِمِ
اَه اِیْتَمَلَهْ اُو لَدِی دَا اِمْم هَبْ کَا رِمِ
اَه وَ فِعَا نِم کَلْمَز بِنَا نَه اِیْمَا ه دِلْ بَارَهْ بَارَهْ
دَاغِی بُو قَلوَلَه مَحْزُوْن کَزْرُ
اَخْبَار لَر اِیْجُوْن بِنْدَه سِیْن اُو زْرُ

BnF
MSS

٦١

بِوَسْوَسَةِ اَيْلَةٍ هَرُّوْ نُوْمِ جَرِّ

اَهْ وِفْيَانِمْ كَلْمِ بِيَانَهْ هَجْرُ كَلَهْ اِيْمَاهْ دِلْ بَارَهْ بَارَهْ

نَدِرْ اَوْ شِيْعُوْ رَفْتَارْ اَوْ كَلِيْسِيْ

هَدْمِ بِيَانَهْ رَقِيْبَهْ كَلِيْسِيْ

كُوْرْدِكَهْ بَنِيْ بِيْكَانَهْ دُوْرُوْسِيْ

اَهْ وِفْيَانِمْ كَلْمِ بِيَانَهْ هَجْرُ كَلَهْ اِيْمَاهْ دِلْ بَارَهْ بَارَهْ

قُوْرَقْرَمِ اَهْمِ اَنْجِيْدِ بَرَسِيْ

سَكْدِيْرَهْ لَاقِيْ اَيْلِ سِيْنِ بَنِيْ

صَابِلِدِيْ جَدِيْ كُوْلْدَنْ دِيْ كِنِيْ

اَهْ وِفْيَانِمْ كَلْمِ بِيَانَهْ هَجْرُ كَلَهْ اِيْمَاهْ دِلْ بَارَهْ بَارَهْ

اَتَمُّ شِكَايَتِ دَبِلْ اَوْلَسَهٗ بَارَهٗ
وَارِدِمُ النَّخْرِ غَيْرُ وَنَجَاهِ

دور لوسیت عمله عجد بیل بیل بیا
اد و فغانم کلز بیانه فخر کله ایمانه دل بانه

در بقدر ریح اوله
سوت عاشق
ندیم جلیله
رحم ایله ای واه
یعن قسه غمی

میشت می واره
وصلت یاریله مجلس او طوبی کوز تمی واره
لاکنه او بزمه واره

یوقا دله صبر قراری
چکدیر سین آهی زاری
ال الله لطف و فایز

بلجی بدل سین ایچیکه
بیتیمی واره

یوقدر قرجایی مشه پین
قر سله سنین عرفین
بومید بریزه شوکتین

هدهم زار کله
چکدیر نیوم
جورینله اولدوم سر سیکه

۲۸

اغيار ايله هر کون بيله

سيزه لايقي بو حيله

ندن لايقا اولدوقد کده

جگر کونيوتم هر نيم زاريم
پله جي بدل سين ايديم

بديست

چقاي عشقينه يو قدر تحمل

نوله بور تشبه جور ايتقا حدر ايد

عرض بوز سگوا لم وار هر ويدر

ایتمولا يقايسه بر کسه اولدور

نقار

قُربَتِ الٰهَ خَسْتَه اُولَانُكْ يَا بِنْدَه يَمِ اَعْلَا سِنِ
يُورَكِنْدَه عَاتِقِ اُولَانُكْ كُوكُلُنِ يَمِ اَكَلَه سِنِ

پادشاهلر پادشاهی بجا امِداد ایلله سِنِ
دزدیمه درمان خدادن بجا هیکم نیله سِنِ
قنده وارسم قهپه راقب کلوزدوشربشیمه
بویله کُوكُلِ جگمه دمیذی کلدی بتم باشیمه

کندی کندم هلاک انیسیم بن ورامم اشیمه
کز لجه سترم سونیسیم اول جانم یاره سینه
لطف ایدوب ما هم بولا سِنِ شونیسیم یاره سینه
تقدیرده بویله یارنیش بوذ لهر جان سینه

بکره حبله آه ایلسم اهرم مرره حجر
بتم افندم کورنلر سوکینی ذاردن حجر

امه
ع

اَكْبَادِ صَبَاحِ يَاكُ بِيَزِدُنْ سَلَامِ اَيْتِ
مُبَارَكُ حَاطِرُكُ صُورِ سُوَالِ اَيْلَهْ

بُوَقْلَهْ ظَمِيرُكُ فَنِيحِ كَلَامِ اَيْتِ

بِنَهْ مَيْلِ وَا رَمِي كُورِ سُوَالِ اَيْلَهْ

كُورِ بِنَهْ لَطْفِي نَظَرِ اَيْتِ زَمِي

كِنْدِي بِنَهْ كُورِ سَمِ آهْ ذَارِ اَيْتِ زَمِي

آهْ وَا هِدَاتِ خِرَارِ اَيْتِ زَمِي

اَنَكُ اِيچُونِ اُولُونِ بَرِ سُوَالِ اَيْلَهْ

كُورِ نَحْوِ سُوَرِ يَكْمِ بَرِ نَجْهْ دَمْدِيرِ

عَجَبِ رَحْمَتِ صَا حِبِ قَدَمْدِيرِ

كَجَلَهْ قَتُوشُورِ اَقْرَاجِي كَمْدِيرِ

پَايِنَهْ بُوَرِ بِنَهْ سُوَرِ سُوَالِ اَيْلَهْ

مَشْتَرَا قَمِ كُوزِ مَبِيهٍ اَوْلِ جَنِيْمِ مَسِيْنِي
حَيَلِي دَمْدَزِي بَزْدَن سَلَامِي كَسَدِي

عَمْدِي بِنْدَه سِيْنِ كُورِنْدَزِ اَمَانِي
خَلُوْتِ خَانَه سِيْنَه كِيُو سُوْاَلِ اَيْلَه

اِسْمِ

تُورِكِي

اَيِ پَرِي خَطَا دَن صَا قَلِسِيْنِ سُبْحَا سِيْنِي
اَرَادِيْمِ بُولَا مِ جَهَانْدَه كَنْدِيْجَه اَقْرَانِ سِيْنِي

دَا اَعْلُوْبِ عَقْلِيْمِ بِيْمِ صِيْرِمِ بَقَا سِيْنِي چَاكِ اَوْلُوْر

اَيِ كُوْزَلُوْر سِرْفِرَا دِي كُورِمَسِيْنِه يَا اَرَانِ سِيْنِي

سَكْ كُوْزَلُوْر سَه سِيْنِي بِنِ سَكَا قَوْلِ اَوْلَسْمِ كَرْنَه

اَوْمَارِيْمِ بِيْهَوْدَه كِتْمَزِ سَكَا جَلْدِيْنِيْمِ اَمَكْ

بِرَبِوَدِنْدَه نِه كُورِسِينِ اَيِ بَشِيَهِي طُورْتَلِي مَلَكْ
بَاغِ جَنْتَدَنْ قَاخِرْمِش كُورْمِشِنْ رِضْوَانِ سِنِي

بَنْ سَكَا مَائِلِ اَوْلَا لِي اَيِ كُوشَنْ صُورْتَلِي يَادِ
طَاغْلُوبِ كُورْمَكْدَه عَشِقْمِ لَه لَيْلِ نَهَارِ

كِيچَه لَو تَا صُبْحِ اِدُنَجَه اِيَاغْمِ كُوكْلَمِ قَرَارِ
كُوندَه بَرْكُزِ كُورْمَه بِيخَه اِرْضُوجِكُورِ بَرَجَائِي

ای
عاشق اعجب

قَسَدَه كِتْدِي نَا زِنِي يَارْمِ كُورْمَدِمِ دُونْدَانِ بَرْكِ
بَاغِ حَسَنَه كُولَرِي دِيرْمَدِمِ دُونْدَانِ بَرْكِ

اَوْلِ عَدُوِي بَدَلِفَا بِنْدَه سِينِ كِيچَمِنْ كِيْمَه
بُولُوشُوبِ تَنَهَادَه بَرْكُزِ صَارْمَدِمِ دُونْدَانِ بَرْكِ

هِنَجِ اَكَارِجِي شَرِيْمِ نَوْلَدِي دُرْهَارِمْ دِيُو
 اَنِكِه اِيچُونَه اَغْلُوْمِكِي دَكَلَهِيْن دَارِمْ دِيُو
 خَلْقِ عَالِمِ نَاحِقِ بَرِه جَكْمَه سِيْنِ اَدَمِ دِيُو
 اَوَّلِ سَبَبَدَنِ سَمِيْتِ يَارَه دَارِمْ دِيُو دُونَدَنِ بَرِي
 بُوْسَه نِيْنِ لَمِيْشِ دِيُو طَعْنِ اِيْدَرِ لَرِ شَاهِيَه
 بَه يَاللِه اِنْتِرَا دِرِ الْمَلَاْمِ دُونَدَاتِ بَرِي
 دِيُو رَكِه عَمْرُ بُوَجْرَه اَنْدَه اَغْلُوْمِ كَارِمْ بِيْنَدِ
 يَدِي دَرِيَا نُوْشَرِ اِيْلَسْمِ سُوْتَمَخْرِ اَهْمِ بِيْنَدِ
 شَمْعِي بِنَدَنِ يُوْزِ جُوِيْ رِزِي سُوْكَلِي يَارِمْ بِيْنَدِ
 اَوْتُوْرُوْبِ ذُوْقِ صَفَايِيْنِ سُوْرَمِيْدَمِ دُونَدَنِ بَرِي

اوه
 ۲

تورک

۶۰

نیلیم نجه ایده نیم اولدیم بریانه
در دینه دوکنم افنغ بن یزدرمانه

بوجفا ایچون صاقلر ایتمیش نی دورانه
کوزلرم کیریان افنغ حکیم سوزان

دانه نیم اول سلطانیه دیه نیم خانیم
حیده شابه افنغ کورم احوایم

نجه بر ددر دکل اولام لوروه ایلم
کوزلرم کیریان افنغ حکیم سوزان

مبتلا نیم جانی دلدن حکا دیر رویا
ایضا اتمز سکا افنغ حالجی اصلا

نیم اتش عشقی ورمز دریا
کوزلرم کیریان افنغ حکیم سوزان

ایم

شوق

ای شاه ممتاز ملک حسن آت
سایه لطفنده ذوق اینسون جهان
سک او نور قصر صفاده کوز همان

ذوق شوق اولسون ندیم محرمک
مژده نقرتله اولسون همه مکه

فردی چشمین آتدیح عالمک

منشه باب اول چلدی بریز کاه ایجه آذ
نای طنوزی کمان دظه بسراذ

عالمک در دینه که سینی جان آذ

ذیب فروزیسون جهان طعنه
عالمی طوشسون فروزی شوهرتیک

بند لرا دوشونه صراغی نغمک

و نرسون الطافکة جهانہ نور فر
 قائمہ سون عالمده هنج خزن کدر
 مکه اوندز قصر صفاده کوز هانت

شرفی

نجه بز عشقکله فریاد ایدویم
 بر اوندلخو داغ در دیر و آن بنیم

سونا بجز دم در دیر اما سونا بیم

بر اوندلخو داغ در دم و آن بنیم

سینه ملک بوز اوندلخو یار بی

ای ملامت بر حنله مهبان بی

دم بدیم آدا نمکه ره بی

حسرتکله ایلدیم فریاد آه

وَأَنْ كَحَهُ أَوْلَادِي بِسَخِي هَبِّ حَالِنِم بِنَاهُ
سَنْدَنَ أَوْ ذَكَه يَارَهُ اِيْتَمَم دَار حَاهُ

اصف
شرفی مفتح نرماونده

ای شرفی مَلَكُ حُسُ اَي مَهْرِي نَوْجَوَان
وَيَزِمْدِي بِي كَا هِنَج وَمِلْدَان نِي شَان

اَيْلِدِي عَانِقْلَه دَان مَنِي فِي اَمَان
اَنْتَشِي عَشْفَه ذَلِ حَرَابِ اَلَا مَان

سَوْرِي كِمِ اَلَا مَان هَجْرِي نِيَه بِنْدَه جَان
عَرَفِي اِيْدُو بِي حَلِي اَيْلِدِي كِمِ جَوَقِ نِيَاذ

اَلَا اَمَانِ اَلَا مَانِ عَشْفَلَه بِنْدَه جَان
سَوْرِي بِلُو بِي سَوْرِي كِمِ اَيْلِدِي بِي كَا مَسْنَاذ

کَمَلَرَه حَالِمِي اَبَلَم كَشَفِ ذَا اَبَلَم
كَنْدُ مِي اَبَلَم يَا ز سَكَا نِيلَم

غَيْرِي بِن يُو كَوْنَه تَرِكِ جَان اَبَلَم
عَرَض اَيَدُوبِ حَالِمِي بِن سَكَا سَوِيلَم

ایضا
شرفی بسند است

سَكَا لَا يَفِيحِي اَي كُو ز تَت
جُو بَرِزِكِ رُو يَنِي بِنْدَا ت

قُصُور اَيَدُوبِ اَف كَنْدَا ت
خَطَا بِنْدَانِ عَطَا سَنْدَانِ

قِرْنِ اَوْلَاكُم قُصُورَا مِي
حِلَافِ طَبِعِنَه كِي حَمَر

بِيْلَه رَا كِ يَارِي اَنجِدِمَز
خَطَا بِنْدَانِ عَطَا سَنْدَانِ

سُوذَم كَجَمَز دِل دَا سَرَه
اَوَلَم عَنقِكَلَه اَوَا سَرَه

نَه جَوِيَر اِيْتَدِي تَه بِمِجَانَه
خَطَا بِنْدَانَه عَطَا سَنَدَانَه

اِيْتَدِي
سَنَدَانَه

سَنِي كُو مَهَر اِي نَسَم خَالِم يَمَانْدَر
مَدَد عَنقِي تَه اِي لَه خَالِم يَمَانْدَر
سَنِي سُو م دِي نَسَم جَانَا يَمَانْدَر
مَدَد عَنقِي تَه اِي لَه خَالِم يَمَانْدَر

سَنَكِي جُون جَك دِي م اَهْوَا نِي لَر
جَهَانَه نُو رُو عَم دُو رُو مِي لَر
يَا رِي لَه اِي دِي م عَهْدُ يَمِي لَر
مَدَد عَنقِي تَه اِي لَه خَالِم يَمَانْدَر

فاصد الف

الف اللهم جيبني اى محمدا مصطفي
ب بزم انجوت سن شفيع اول محمدا مصطفي

ت تعالى الله ويرزني بزره رحمت سني

ث ننامير حقه راعم بل محمدا مصطفي

ج بهانه كاهه سندير سينك كيني صفه پاك

ح حجابك بزدني سين حق اوزرندة قلدي جان

ط خيانت ظاهرا ولدي قلدم انجق مروتا

د دليل اول بن ضعيف اى محمدا مصطفي

ذ ذنوبم چوقدر كل اوطاندي زومه بزني

ر رحيم ذلكرم در ديله سن جور ممزي

س سلامت سنجاعك ابع كل محمدا مصطفي

ش شفاعت ديله حقدان ضعيف اميك انجوت

ص صَلَواتِ كُتُورِ نِكَ عَفْوَ اِيْذِ رَمَولِ صُجُوتِ
ض ضَعِيفِ بِنِ عَمَلِ يَكْمِذِي جِوَاخِلِ كَجُوتِ

ط طَبِيبِمْ دَرْدَةَ دَرَمَانَ اَوَّلِ كَلِّ مُحَمَّدِ مَصْفِي

ظ ظَهْرُورِ اِيْذِي عَالِمَةِ نُورِ بِي سِنِكَ

ع عِلْمِكَ بِرِ كَامِلِ دَرِ سَجَامِي وَتَلَدِي

ع عَفْلَتَدَنْ قَوْمِوَبِ دَسَدَه كِرِ اَوَّلِ بَرَه

ف فَرَحِ فَرَمَانِي اَلِ كَلِّ يَا مُحَمَّدِ مَصْفِي

ق قِرَادَنْ حَبْرِي بِرِ يُوْقِ كُوْنِ اِنْبِجَه مِيلِ قَدَرِ

ك كُوْنِمِ ذُو الْخِلَالِ جُوْنِ فُوْلِدِ رِنَه عُرْبَانِ اِيْذِ

ل لِيْوَا اِلْحَمْدِ اَلِ كَلِّ كُوْرَمِيْنِ مَحْمُومِ كِيْذِ

م مَلَامَتِ كُوْرَمِيْنِ اَوَّلِ مُحَمَّدِ مَصْفِي

ن نَفْسِي نَفْسِي جَبْرِ شُوْرِ مَحْمُومِ كُوْنِي

و وارَبِ دَرَكَا هَه حَقَّه ذَرِي اُونِي
هو هِدَايَتِ اَوْلَايِي سَه نِي جِه اَوْلَه قَوْلِكَ حَالِي

لَا لَابِقِ جَنَّتِ اَوْلورني قول محمد مصطفی
ي يار تدي بري کوي حق سينک نورين ايله

فخر عالم حق نبی سين شک کورمز بوديله
روز محشر کوني يارين جمله مومنلر ايله

بَرَفَقِيرِ قَبْلِ شَفَاعَتِ كُلِّ
مُحَمَّدٍ مَصْطَفِي

انفا
فاضله

يَا رَسُولَ اللَّهِ جَمَالِكَ كَشَفِ الْأَجَادِ كَلِمِي
جِيْبِنَه سِيْنِكَ كَمَالِكَ بَلِغِ الْعَالِي دِكَلِمِي

سِيْنِكِي طَاشِنَه بَلِيْنِي قُوْبِرِ اَدَمِ وَمَلَايِيْكَ
اَيَاغِيْنِ تَرَايِي سَنَاه تَاغِ اِنْبِيَا دِكَلِمِي

ایکی کو ذلورین گمانی شب قدر قلم تو سب
بری نوت و القلم بری و القلم د کلمی

ایکی فاشلورین گمانده نازل اولمش و النجم
بری قاف قل هو الله بری قل کفی د کلمی

ایکی بزکوزنده اریله سنله ای جیب رحمان
بری احمد بری محمد بری مصطفی د کلمی

سعید با سعیدی سن صفا بولسین
انک صفا سب کوز نجب صفا د کلمی

ایله
قامده

عجب بو نیم جانم اذا دا اولمی یارب
بوخه بدی طاموده قلامی یارب

عجب بو نیم عالم بر التندده اخوالم
واروب با طاجق یرم اترب دو لمی یارب

جَاذْ خُلُقُومَه كَلِدِكَه
عَزَائِلْ يَاغَه كَلِدِكَه

يَا جَانِحِي الدِفْنَه
اَسَانْ اَوْلِي يَا رَبِّ

كُرُوْبِ مُحَمَّدِ بَرِي
سَفَاعَتِ اَيْدِي يَا رَبِّ

بُونَسِي قَبْرَه دَا رِدْفَه مُنْكَرْ وَنَكِيْرْ كَلِدِكَه
بَزْدَنْ سُوْالْ صُوْرْفَه دِي بِيْعْ دُوْرْمِي يَا رَبِّ

الهي بيان

بِعَزْمَدَه كِي بِي بِي بِي بِي بِي بِي بِي بِي بِي بِي بِي
بُو كُوْرْمَدَنْ اَقَانْ بِي بِي بِي بِي بِي بِي بِي بِي بِي بِي

دَاخِلْ اَيْدِنَلَرْ دُوْرَاغَه اَبُوْمِدْلَرْ سِيْرَاغَه
قَبْدِيْعْ كَسِيْ جَاغَه مُحَمَّدِيْنْ عَشْقَنْدِيْرَاغَه

هَرَشَامِ سَحَرُ بَايْذِغَمِ اِبْجَاغِ عَالَمَلَرْدَنِ اَوْسَايْذِغَمِ اِبْجَاغِ
 جَرَقِ اُورُوبِ سَحَاوُودُودُوكُمِ مُحَمَّدَانِ عَشَقْدَنِيَرِ اِبْجَاغِ
 كُوْطُ سَيْفِ اللّٰهِ فَهْدِيْكَ سُوْرُوْرُ اللّٰهِ دُوْسْتِكَ
 مُوْرَارِ سَيَايْزِ نَجُوْنِ مَسِيْكَ مُحَمَّدَانِ عَشَقْدَنِيَرِ اِبْجَاغِ

الهي بيان

اللّٰهُ رَبِّيْ لَا يَزَالُ
 اَيُّ اَيُّ شَاغِيْ بِمِيْ دَوَالِ
 يَا وَاٰحِدُ يَا ذُو الْجَلَالِ
 بَسِيْرِنَا خَيْرَ الْاُمُوْرِ

وَقِيْ سَحْرُ فَرِيْدِيْغِيْزِ
 جُوْمِيْ حَطَا دِيْر كَارِيْغِيْزِ
 عَرْنَهْ جِيْفَرِ اِفْعَاغِيْغِيْزِ
 بَسِيْرِنَا خَيْرَ الْاُمُوْرِ

سَنَدِ اِيْرِيْمُزْسَهْ اَمَاثِ
 اُوْلُوْرُقُوْ اِسْتَلْرُ مِيْمَاثِ
 يَا مَاجِبُ كُوْنِ مَكَاتِ
 بَسِيْرِنَا خَيْرَ الْاُمُوْرِ
 مَقْتُوْبِيْ عَاجِزِ دِرْ غَرِيْبِ لُطْفِيْدَنِ اِنْعَمِيْ نَفِيْصِ
 يَا بَاقِيْ حَيِّ مَجِيْبِ بَسِيْرِنَا خَيْرَ الْاُمُوْرِ

الحي بيات

بَايْدَم كُوْد اَوْلَدَم عَشَق مَيْدَانِنْدَه
فُوْقَار كُوْد اَوْلَدَم عَشَق مَيْدَانِنْدَه

كُوْد اَيْدَم صُوْلَدَم نُوْر اَيْلَه طُوْلَدَم
بَلْمَحْرَم نُوْلَدَم عَشَق مَيْدَانِنْدَه

بِيَهْوَش اَوْلَشْتَم مَدَحُوْش اَوْلَشْتَم
سَرَحُوْش اَوْلَشْتَم عَشَق مَيْدَانِنْدَه

اَغْلُوْم كُوْلَم كُوْزَلِرْم سَلْمَم
نُوْلَدُوْم بَلْمَحْرَم عَشَق مَيْدَانِنْدَه

طَالِبِي حَيْرَان عَشَقْلَه شُوْدَان
اَوْلَسْتَدْرَعْرَبَان عَشَق مَيْدَانِنْدَه

حَقَّ عَشَقِي كَلِي بَنَلِيكِم اَلْدِيكِم
بِرَادَم قَلِي عَشَق مَيْدَانِنْدَه

انواع
٣

الهي بياف

آيرمه بني سندن ياره دن امان
دوسوب اولورم دوستلر بيا بوياردن

اولدينغ ايجون غي جكرم امان
الوز جانغي دوستلر بركون ياره دن

اغله ديوم شول كوزلويجه امان
قانلي بلتي ائيدر دوستلر اذن قاه دن

دارم يوز سودم شيخ اشيكنه
برخيره كيم يوز سيله پار دن

دوريش بوسله بودرم قوزي امان
الوز ياريني دوستلر چقار ارادن امان

ايغ

کوش ایله سوردیغم دکله زارنجی
 ضیج بوندن زیاده آه و آزار اولمز
 صفین حرارتله المة آهی
 عکشی غلده بر حدار اولمز
 سن ملک نسیدر کولگی آلات
 دیویروب اسمینی دیمزقم فلات
 طعین ایلمز بی اهل ذل اولات
 دیوانه مشرزه بزده عار اولمز
 بغم سوردیغم اول سبیم دندی
 بولخزمینلی نازن بده ندی
 طالعی بو قدر باغم ندندی
 هر کیمی سورسم تجار بار اولمز
 کول سوردیکنه انتظار ایستر
 بلبل فریاد غنچه خوار ایستر
 کوهی زیاده محکم یار ایستر
 شمزکی هم خوبلز بزه بار اولمز

ایضا

برکون جراح کلوب یارم صرار سنه
 درده درمان اولور مسین نه در سین
 یارین حق قافی اولوب دیوان طور سنه
 جواب دیره بلور مسین نه در سین
 فاندیر شودنیا قانج دیندیلر
 یارین سبائتله کونی دیندیلر
 در دنجک طبعی سنی دیندیلر
 درده درمان اولور مسین نه در سین
 منصور کند ایتمش نسی تیغی
 فرهاد سترین ایچون دلری بوداغی
 اکلمز نیز کچر مؤجلفک چاغی
 بویله کوزل فالور مسین نه در سین
 سیدی یاردر یابلا لری با یلسم
 عبیده شاگرد اولوب خدمت ایلسم
 عرضحال ایلسم دوسته سوبیلسم
 قوله سلطان اولور مسین نه در سین

ایضا

قوشمه

بيله در لونا ناز ايله قاشلرک کما ت
ديوانه کوملجي الور نيلر سين
مرادم بولنده اولمدر هماغ

بوزاغ هيجانه مالوب نيلر سين

جفا علمنده کيمدی اوستازک
اگر عيش قان ايدز جشم جلادک
چون فوج مقدر سينک مرادک

غیری اشنا بولوت نيلر سين

شاهين قاملي سينک کيوتر
عقله خانم جوتدن بتر
سارک مجالک کوردیکم بتر

بوزاغ بوزيجه کولوب نيلر سين

در مصطفی دردم غربت ديان
کول دیردم بزمزه کی خوشواره
سن در بوری باز اول اغیار
سنایعیتک بیلوب نيلر سين

قوشمه

ای خوبترین شاهی سرو بلندم
نذر بوسندگی شاهانه کوزلر
ای لب شیرین نازک افندم
ایلدی بنده کی دیوانه کوزلر

بوعقله سرمده بوجه عقادز
وملکه ایرنلر سیل در یادر
ندکلو مدح اینتسم مدهم سزادر
بفد نجه جان ویرر ایشانه کوزلر

ماندک بولمخ جهانده اصلا
بویله مشهور سین ای کل رعنا
قدرندن سورملی یالته حانا
بکزر جنتده کی علمانه کوزلر

بحری شیدا بدم دیکله افغانم
اولدور رسک حلال ایلدم قانم
هرتجان سوده سین ای بزم جانم

چون کافر کوزلر ایمانه کوزلر

ایضا

الَامَانُ عَرْضًا يَلَهُ جُرْمٌ بِنْدِهِ بَيْلَهُ نِجْمٌ
بُؤْيَلُهُ جَعَلَهُ بَارِيٌّ أَوْلَاهُ نِجْمٌ
بُؤْحَسُهُ أَبْقَرَ التَّنْدَةَ تَرَابٌ أَوْلَاهُ نِجْمٌ

بَارِيٌّ أَوْلَاهُ عَيْدَهُ خَلَاصٌ أَوْلَاهُ نِجْمٌ

بِنْدَهُ ابْتَدَيْتُمْ جُرْمٌ سَبِيلَهُ نِجْمٌ
أَقْبَحُ جُرْمِهِ قَاتِلٌ أَوْلَاهُ نِجْمٌ
بُؤْيَلُهُ خَالِكُهُ بَكَانٌ أَوْلَاهُ نِجْمٌ

بَارِيٌّ أَوْلَاهُ عَيْدَهُ خَلَاصٌ أَوْلَاهُ نِجْمٌ

كُوِّكُلٌ سَوْدِيٌّ سَنَى بُؤْيَلُهُ جِكَّهُ نِجْمٌ
يَارَهُ دَنْدَنٌ دَرَزِيْعُهُ دَرْمَانٌ دَيْلَهُ نِجْمٌ
بَسْفَهُ قُبُوبِيْعُهُ حَاجَتٌ قَيْلَهُ نِجْمٌ

بَارِيٌّ أَوْلَاهُ عَيْدَهُ خَلَاصٌ أَوْلَاهُ نِجْمٌ

عِزَّتٌ دَوَكَةٌ بُوْقَدَّرٌ دُنْيَا دُهُ مَا لِنِجْمِ
كُوْكِنْدَهُ اِيْمَانِكُ بُوْقَمِيْدُرٌ ظَالِمٌ
اَلَا كُوْزِيْنُهُ قُوْرِيَانٌ اَوْلَاهُ نِجْمٌ

بَارِيٌّ اَوْلَاهُ عَيْدَهُ خَلَاصٌ اَوْلَاهُ نِجْمٌ

اَيْضًا
سَمَاعُ

عَتِقُ شَرَابِكُ تُوْشُ اَيْدَهُ لِحِي
اَيْكِي جِنْمٌ قَاتٌ اَخْلَدِيْ
حَسَّهُ كُوْكَلِمٌ حُوْشٌ اَيْدَهُ لِحِي

اَوْلَانِيْمٌ دِيْوَانُهُ دِيْحِي

اَللَّهُ كُوْكَلِمٌ وَنِيْرِيْمٌ وَبِيْرُهُ لِحِي
دُنْيَا يَهُ كَلْدَمٌ كَلَّةٌ لِحِي
اَذَلٌ اَذَالٌ دَنْبَرِكِيْ

اَوْلَانِيْمٌ دِيْوَانُهُ دِيْحِي

افتر کولم ویزدم ویره لی
بن اگه جانم ویزدم ویره لی
موجده عالم دت برلی

اولینم دیوانه دلجو

در که عزت بن نار هجره دوسته لی
کوزه دم بوبله سسکب اشته
فلک سله سین بیه لی

اولینم دیوانه دلخیز

اینها
غزل

انیمده دل حانه می ویرانه هریار ابرلیق
آه بی دردیغه قلبدی ناچار ابرلیق
ستر ایدر کن عالمه اولمندر اظهار
هر تقدیر اولفت اولسه غایب وار ابرلیق

اینها

اول خیالی تفته رویدن دتل دخل
سن یاغده اولمینجه ذوق دم حاصل دخل
مورغ جانم اوچماینجه کورمحله قابل دخل
هرنه رتبه اولفت اولسه غایب وار ابرلیق

اینها

درد غنقله سنده چاک کریبان ایلدم
یاد ایدوب رخا زنی قریب افا ایلدم
سز کوون مجنون کبی معراده تکانه ایلدم
هرنه رتبه اولفت اولسه غایب وار ابرلیق

اینها

ایلدم پیش بوش جا پیلپی وصل اندیشه کن
لعل سزینله انوب الدم المین شیشه سینی
تاشیه اورددم یکون فرطار دو سنین نیشینه
الرنه رتبه اولفت اولسه غایب وار ابرلیق

اینها
عشق

بیت زریف

الهی بیاند

۷۴

کعبدیر بر بوزینک عمرشی
 صفاقلری نوددن جرششی
 عمره فات طاعتنه قرشی
 اردیم سنده قره طونلی بیت الله

کعبه جوق طواف ایله ستم
 اللهم کلامنی سوبله ستم
 مولانک بولونه جانجی ویر ستم
 اردیم سنده قره طونلی بیت الله

کعبنک طاغلا رینک طماخی
 کلتمز گو طومینک کماخی
 همان دیارت ایدم مرقد تعلاخی
 اردیم سنده قره طونلی بیت الله

حق نصحت ایسون بزده دایر الوم
 بادی السلام قپوسندن کمر الوم
 العود اشکینه یوز لر سور الوم
 اردیم سنده قره طونلی بیت الله

اِحْرَامِي كِيُوْب حَاجِرِ كَعْبِيَه كِيرِرَلِر
 دُنْيَا مَالِي هَب نَه اَيِلِرَلِر
 سُوْنِيَه سُوْنِيَه طَوَاف اَيِلِرَلِر
 اَرِذْم سَنَدَه قَرَه طُوْنَلِي بَيْتِ اَللّٰه

كَعْبِيَه كِيدَن حَاجِي اُولُوْر
 بَاشِنْدَه تُوْن تَاجِي اُولُوْر
 كَعْبِيَه كُوْرَان حَبْتَلِك اُولُوْر
 اَرِذْم سَنَدَه قَرَه طُوْنَلِي بَيْتِ اَللّٰه

كُوْرْمَك سَهْر چَلَه فَقِيْر
 كَعْبِك اُوْكُوْنْدَه وَاَرِذْم چَقُوْر
 هَر بَاشِنْدَه سُوْزَنَلِر اَزَان اُولُوْر
 اَرِذْم سَنَدَه قَرَه طُوْنَلِي بَيْتِ اَللّٰه

دَوَه لَز كِيدَر قَاطِر قَاطِر
 دَزِيْنَه قَدَر قُوْمَلِر بَاطِر
 لَاطِيْلَه جَفْر بِلِدَقَره يُوْر طَر بَقَار
 اَرِذْم سَنَدَه قَرَه طُوْنَلِي بَيْتِ اَللّٰه

كَلِّ وَارَالَيْم بُولَرِي بِلَا لِيْم
 يَشِيل طَاشِ اوستونده غَاذ قَلَا لَوْم
 كِنَا هِدِيْن عَفْنَه حَاچْت قَلَا لَوْم
 اَرْدَم سَنَدَه قَرَه طُونَلِي بَيْتِ اَللّٰه

اَمْر حَاچ لُتُوْرر التُوْت عِلَا مِي
 يَارِب سَن كُوْسْتَر بَابِ السَّلَا مِي
 كِرَا مَا كَاتِيْبِيْن كَجْمِيْن كَلَا مِي
 اَرْدَم سَنَدَه قَرَه طُونَلِي بَيْتِ اَللّٰه

كَعْبَه سِيَاَه كَمْحَا سِيْن بُوْرُوْنُوْر
 كَعْبِي كُوْر مِيَاْن جَانَلُر بَرِيْنُوْر
 نَجَه جَانَلُر حَاچ اِيْدَه مَز اُولُوْر
 اَرْدَم سَنَدَه قَرَه طُونَلِي بَيْتِ اَللّٰه

اَللّٰه كُ بَيْتِيْكَ اُوْجْدُر پُرَا عِي
 كَعْبَه كُوْر مِيَاْن اُوْ يِنَا ر بُوْر كِي
 اُوْل مَحْمَدَه مَضْطَفِي نِيْكَ طُرَا عِي
 اَرْدَم سَنَدَه قَرَه طُونَلِي بَيْتِ اَللّٰه

الله اوينك روضلري بوندك بلونوز
 نجه ملكلوز رحمت انديرير
 الله انجون كلانه جنت وپريلوز
 اَرِذْمُ سِنْدَه قَرَه طُونَلِي بَيْتِ اللهُ

كعبنك صاغ ياننده حجلالاعداطاشي
 كعبه كرنلرين صاغ اولوز باشي
 اوچلر يديلر قرقلر بولاشي
 اَرِذْمُ سِنْدَه قَرَه طُونَلِي بَيْتِ اللهُ

كعبنك طاشلرني كسلر نومز
 اوچان قوشلر اوستونه قوغز
 كعبه كوردان جهنمه ياغز
 اَرِذْمُ سِنْدَه قَرَه طُونَلِي بَيْتِ اللهُ

كعبنك قپوشني هربانه اچلوز
 اينچنده مكي عنبرلر صاحچلوز
 اب دزمم صوندان اينچلوز
 اَرِذْمُ سِنْدَه قَرَه طُونَلِي بَيْتِ اللهُ

آبِ دَمْرَمِ كَعْبِكَ اَوْ كَوْنِدَهٗ بَرَقِيوُ
 اِيْجَانِ جَانَلَرِ شِفَالَرِ بَلُوْسِ
 هَرِ بَرِصُوْنِيَهٗ بَكْرَ مَرَاتِكِ صُوِيُو
 اَرِذْمِ سِنْدَهٗ قَرَهٗ طُوْنَلِيْ بَيْتِ اللّٰه

كَعْبِكَ حَوْلُو سِنْدَهٗ حَاجِلَرِ كَرَزَرِ
 چُوْقِ كَلَرِيْنِ بَرَهٗ كِيْنِ اَوْ دَرِ
 كَرَامَا كَاتَبِيْنِ صُوَايْنِهٗ يَا دَرِ
 اَرِذْمِ سِنْدَهٗ قَرَهٗ طُوْنَلِيْ بَيْتِ اللّٰه

كَعْبِكَ كَرِيْ بُوْكَهٗ يَاطِيْنِي
 حَاجِلَرِيْنِ كَلُوْرِ هَيْبِيْنِي
 دُوْدَتِ يُوْرِدِيْرَكِهٗ اُوْتُوْزْ طَقُوْرِ قُوْسِي
 اَرِذْمِ سِنْدَهٗ قَرَهٗ طُوْنَلِيْ بَيْتِ اللّٰه

آبِ دَمْرَمِ كَعْبِدَتِ اَسْتَاغِي
 بَيْتِ اللّٰهِ كِ صَبْرَمَلِيْ قُتَاغِي
 قَبُوْسِيْ كُوْشَدَنْ اَلْتُوْنِ اَسِيْ كِي
 اَرِذْمِ سِنْدَهٗ قَرَهٗ طُوْنَلِيْ بَيْتِ اللّٰه

کعبتک جوه سنده بدی مناره
 کوند ریمیشدر هر کساره
 استیان قلوب الله ویره
 اذیم سنده قره طونلی بیت الله

کعبتک منلی جهانده یوقدر
 استیان قوللری غایتده چوقدر
 مولانیک رحمتی غایتله چوقدر
 اذیم سنده قره طونلی بیت الله

اوزنه اوزنه کعبیه واردم
 چوق شکور مراریه ااردم
 قره دونلی بیت الله کوزدم
 اذیم سنده قره طونلی بیت الله

استده کلدی حاجیلرین بیراهی
 عهدات طاعتده سرار لرغنی سیراهی
 کعبتک اوکونده ابراهیم خلیل الله معاهی
 اذیم سنده قره طونلی بیت الله

وَأَرْضَامَ جَبَلِ قُوسِي طَاغِنَه حِقْصَام
 جَوْرِيَه جَوْرِيَه دُورَت بَاذَه بَقَام
 كَعْبِنَه قُوسِيك بَرْدَخِي قُوسَام
 اَرْدَم سَنَدَه قَرَه طُونَلِي بَيْتِ اللّٰه

عَرَه فَات طَاغِنَدَر بَرْم طَاغِن
 مَوْدَدَه قَبُول اُولُوْر دَعَا مَنِيْر
 يَانِدَه كَلُوْر قُوبَار نَلَر حِيْر
 اَرْدَم سَنَدَه قَرَه طُونَلِي بَيْتِ اللّٰه

اَمِيْر حَايَك كُتُوْر كَعْبِنَك طُونَلِي
 كَعْبِنَه ذِرَا نَلَرِيْن اُوْينَار بُوْر كِي
 قُوسِي قِيْرَار بُوْر نُوْن دِيْرَه كِي
 اَرْدَم سَنَدَه قَرَه طُونَلِي بَيْتِ اللّٰه

اَلتَّوْت اُولُوْق اَلسِنْدَه قَلِيصَام غَاْدِي
 مَوْغَرَه مَدِيْنِيَه طُوْطصَام نِيَاْرِي
 اَلْقَالِيْرُوْت اَتِمَام حَقَه نِيَاْرِي
 اَرْدَم سَنَدَه قَرَه طُونَلِي بَيْتِ اللّٰه

ايفغ

والسيف في القوم
والسيف في القوم
والسيف في القوم
والسيف في القوم

في ذلك الحين
في ذلك الحين
في ذلك الحين
في ذلك الحين

في ذلك الحين
في ذلك الحين
في ذلك الحين
في ذلك الحين

في ذلك الحين
في ذلك الحين
في ذلك الحين
في ذلك الحين

- کَلْبِ اِجْمَالِ ذَلْفِ سَرَاصِنِ اَمْدَنِ الْجَلْدِ
 ○ جَلْوِ اَغْوَشَةِ لَوْحِ عَسَى اَرَسَامِدَنِ الْجَلْدِ
 ○ جَعْمِ زَجْوَرِكِ اَمَّا نَيْلِيْمِ اِنْدَانِمْ دَبُوخِ
 ○ سِنِكِ مَجْبُوْرِنِ اَوْلَانْدَانِ بُرُو اَرْمَدَنِ الْجَلْدِ
 ○ كَيْسِي وِصَالِنْدَانِ دُو تَرَاوُلِ مَاهِ رُوْمِ اَمَّا
 ○ بِيْلُوْرِي سَالِ خَلْقِي وَاَدَهْ اَمْدَانِ الْجَلْدِ
 ○ مَجَالِسَهْ بَكَا تَكْفِ سَاغِرِ اَيْنَلِرِ يَكِرِ
 ○ كَهْ كُوْمِ بِيكِيْمِ جُوْنِ خَلْقِي اِلْمَدَنِ الْجَلْدِ
 ○ تَمَاشَايِ مَجَالِنْدَانِ بُرُوْرِفَتِ قَوْلِكِ مَالَا
 ○ يَكَا تَنْظِيْرَهْ اِبْرُوْارِيَهْ اَحْكَامِدَنِ الْجَلْدِ
 ○ فَرَاقِ نَارِ هِيْجَلَهْ نِيْمِ تَنُوْرِدُرِ اَيِ مَاهِ
 ○ بُوْسِيْنِيْمِ نَعْمَهْ اَهْمَهْ هَانِ طَامْبُوْرِدُرِ اَيِ مَاهِ

ابصار

ایکی صاطیر یازی بازمنه سیز
 ایکی صاطیر یازی کلدی نقریر ایلیدی احوالی

کوزم توری باقشیری بزه چفتاک احوالی
 مانی ده کینل هر قیاحت بنده دیر
 بلشقه سنه میل ویرم کینه کوزم سنده دیر

ایفک

برنگهله در حال اوجشم غزال ایلر سنه جلال ایلبود حیال
 اولملی قنال ایتمدن سوزار اولسف اقبال کوزمونت
 ذوال بتم ایچون محال نیلیم وصال ایلیدی یامال مجزوب
 مثال ایلیکجه خرافم یلیداندام عیغی ایله سراسم
 ایلیدی انجاسم قدمی وایسلاخ ایتری میل لاف دلبسنه فرجام
 ذیری یارام کسوی عنبر فام شیوه اقدام ایدوی هلال

حورشید

ياربى فلك سن غابى رخم ايت بنا

ايلمة غانورده جور جفا

يار امانت افندم

اولمزا نيمى علت عشقه دوا

يار امان فلك بما فلك

شرح ايدم سبنده كي يارمى

غبرى فلا طوت بوله مز چاره مى

يار امان افندم

زنجير كى هكر فرا افندان اوصاندم

هت و صلتك اندم عشقه ايله

هامون بيا يان طولاندم اماده دباندم

اغرك اره بو كيتر لو اوشو حكه خبر الدم

صنكه كوهر الدم بيشدن چقران على

حشم نردن اوصاندم دلفينى اماندم

بر خون

بِرُخُونِ سَخْمِ اَبَلِيهٖ لِي بِنْدَهٗ سِيكِهٖ اٰخِرِ ۰
 مَا تَنْدَهٗ سَاغِرِ بُو فِرْقَتِ اِبِلَهٗ شُو بِلَهٗ كِهٖ ۰

۰ خُونِ دِلَهٗ قَا نَدِمِ الْفَا سِنْدَهٗ بُو يَا نَدِمِ ۰
 ۰ اِي سَا قِي عَمَّانِ بَا مِ الْاَمِّ بِي تَشْدُرِ ۰
 ۰ كَلْفَا مِ بِي تَشْدُرِ طُو طُنْدِي چِكْرِ ۰
 ۰ حَا ضِلِ هَجِي تِ اِبِلَهٗ يَا نَدِمِ مَجْلِدَهٗ اُو تَا نَدِمِ ۰

۰ زَا فِتِ كِي نِ وَا رَمِي سَكَا مَجْمُونِ ۰
 ۰ سَخْمِنَا زِ اِي سَرُو زِ اِفْرَا زِ ۰
 ۰ اُو مَاقِي نِظْمِ اِي مَكِهٖ سِي نِي اِبِلَهٗ ۰
 ۰ صِيغَا نَدِمِ بُو لَفَا فَيَهٗ اَرَا نَدِمِ ۰

ابھی

۰ نِگَا هٗ لُطْفِ اِبِلَهٗ اَلِدَرِ اَغِيَا رَلَرِي اَحِيَا ۰
 ۰ بِي مِ حَالِي پَرِي شَاغِمِ اَبِلَهٗ دِكْرِ اَصْلَهٗ ۰
 ۰ سِي كِهٖ كِي فَلَكَ شَرِي جَفَا جُو كُو مَحْتَمِ دِي نَا ۰
 ۰ اُو مَاقِي نَدِمِ غَيْرِ بَعْدِمِ اِي مَاقِي اِيضَا فَا اِي مَاقِي نَدِمِ حَا ۰

• بلیذم دل ویزر مبدع سکا بزای موی نرسا
 • بترسن کدویه بلیمه اولان بی بدل جونکی

• اوکون قومز ایدرک جرفی محبت ایچره تلصونکی
 • شیندم جوق بیت کیم کالمم ضرب مثل جونکی

اینه

• اودنلو شنیاق داغ غمزغ وارانکی تنده
 • ندرسم بر نگاه فرحت بختی المز سنده

• واروؤد بر غیرشوم مبتلا اولام بنده
 • ذیدکنس ایلم بر کره جلنه اولسون شوؤد لشارد
 • کینله جونبیشی ایلرسن وار ایله آباد
 • بهای حاشی بتم شوالو بریر ایلدیجیم فریاد

• سینکه ترک ایلام بزم صفائی ارتیق آجکیم
 • کیم بتر دافت دهر دقائی ارتیق آجکیم
 • صفائی سوزلنه جگر دزجائی ارتیق آجکیم

اینه

مدنیل

- آه بوزل ملکنی قندیل کینی نورسته جوات
- کبج کلیاده صخیف و صتمه یاقدی نهان
- جانب مرعده پرستوی جمال کور بیکه
- ذمره رهبانه عجب دلوه له دوشدی ادرمان
- طیره حسنده غایبان ایدی اقلیم عدم
- مینته بوردی برجه بینه فرمان هوات
- کتور عارضنده ظهور ایلدیک قام سمین
- صانکی شب ناره طلوع ایلمی اوماه تبات
- حاتم دورینه بهایمی ابریشور غنجه لبک
- دهن کجینه آکی ایلمی قایم اوندانت
- پایله بوزل سووه نیم ساقی عشق و صمیمک
- شهب حسنه انک شمدی جهان خیرات
- تکلی کتیرینی انعامه جور رس نظری
- بافضل افتاده لوی ایلمون سوز فغان

در دصنم حکیمه طاقت منی کتوریلور عجب
 در ددروتم کتوریلور عجب اولون فخر نشان
 طور سرفناز قدیمه اوبار منی اولونز آنک
 عزم کلشن آلبه سرفرواندر سرفروآن
 یافندی بنی بانقولیده باده سونیان دیمسی
 پشلائی هم دخی علودیرمه برتسقف و جنان

ابھی
سور

دل که برسوز اوله آه انتمکه آسا اوله من
 قاش اولوز دورینه شعله زرنهاده اوله من
 دل ناشار منری و عیفة و صل ایتمز شای
 بزقو مهر دن اول شمع فرود زار اوله من
 باینه خلقه دایم ایتمسوز اغوشتمزی
 بن دن اول دصی زخم کردن کبریز اوله من

دل

- ذل هکس اوزرن دکل اتش دحارندن ○
- ذلفیده خاطر جمع ایله بریشان اوله مرز ○
- اولقدار صغظه بی تاب دتوان کیم صائب ○
- کیزیه اینسه دخی احوالینه خندان اوله مرز ○

ایفلی

- دل دیوانه مرز مجنون شیدای صالحند مرز ○
- ادرتر لا ابالی دگمه رسوای صالحند مرز ○
- کزفتاربت گرم محبت اوله بیچاره ○
- کیم نیظم اضطراری موجب دریای صالحند مرز ○
- دقیب دیودن قطع اعدز دلداری شمشیر ○
- یزنی یانینجه صیف اول شوخ هر جای صالحند مرز ○
- دلک صباری بند سلطانیه استغفاله در کیم ○
- ایوب آرایس فردن عنقای صالحند مرز ○
- در نظیم اولور اوین کوشه شهر آخر ○
- کیم آب و تاب ایله صائب یکنای صالحند مرز ○

بنی هرنب او مه رخار له مخور دیرلر
 نه دولندز کشتی مخزون ایلی سردرد دیرلر
 نه کسفت و برز عشاقه بلغم یا اولک کیم
 مکنه سنانه دیرلر سه کین مخور دیرلر
 دمادم باراشلم سینه م اوزره سین فندان
 که اهنم کوش ایند لغمه طنبور دیرلر

کستور

جهان او شوغ ستمتاز سینو کجور
 بلا بوز کیم اوردنی عالم آشنا کجور
 یاغده رغبتی یوق شیشه قدر
 بوجرخ سفله که جام جهان غا کجور
 خلاوت شکر نیر لعل باز دیر باغث
 بنجده طوطی طبعم که خوشتر آد کجور
 هدای ذلیف سیاهم ز مده بتمزهی
 که نجات یسه دخی سایه ها کجور

زمانه

۱۴

◦ دَمَانَه خُو بَرِي عَلِيَقِ اَسْمَرَايِ مَسَابِيَن ◦
 ◦ كِه بَر بَرِي سِنَه زَغْمِيَجَه مَبْتَلَا كَجَوُز ◦

دَسْتُوْر

◦ عِشْرَتِي جَاوَدَاَتِ بُو لُحْمَز ◦
 ◦ طُو بَا مَعْدَه هَر زَمَانِ بُو لُحْمَز ◦
 ◦ دِل سَرْدَه نِشَا طَر عِشْفِي بِلْمَز ◦
 ◦ اَقَلِيْمِ عَدْمَدَه جَانِ بُو لُحْمَز ◦

◦ دَسْتَارِ كَلِ اِدْلَاكِي لِانَه زَاغ ◦
 ◦ بَلِيْلَه سَهِيَانِ بُو لُحْمَز ◦
 ◦ دِل دَارِ اَيْلَه اَوْلَه دَه هَمِ اَغُوْش ◦
 ◦ عَلِيَقِ يِنَه شَارِ مَانِ بُو لُحْمَز ◦

◦ اَسُوْدَه اَوْرَلِكِي اَنْدَنِ مَسَابِيَب ◦
 ◦ اَسْرِيْشَه اَبِ دِنَانِ بُو لُحْمَز ◦

اَبِه

- ۰ دُلْفِلَه آسَا عَقَلِم پَرِي شَاذ اِيْتَدِك ۰
 ۰ بُوَقْدُر هِيَج سَنَدَه اِيْمَان سُوْرِي كِيْم ۰
 ۰ قَصِي نَدْرِي بِنِم قَا فْت بِلَا ۰
 ۰ هِيَج بَابَه قَلْدِي هَمِيَانَه سُوْرِي كِيْم ۰
 ۰ نَدْرِي بُو سُوْرُو ش اَنْشِي اَلْقَا ۰
 ۰ جَا ز وَ جَانِي بَا فْتَه حَارَه ۰
 ۰ يَانْر قَنْدِيل كِي فَرْدَا بَا فْتَرَا ۰
 ۰ هِيَج سُو كَمَر سِيْم سُوْرَانَه سُوْرِي كِيْم ۰
 ۰ رَفِيْعَت قَوْلَك سَكَا اِيْلَر نِيَا زِي ۰
 ۰ نَدْرِي بُو يِي اِنْصَافِلِق اِيْلَر نَا زِي ۰
 ۰ سَر كَا رَه دُوْر دَق نَحْمَه سَا دِي ۰
 ۰ اَوْلَا مَوْلَا بَرُو دِي حِ زِيْرَانَه سُوْرِي كِيْم ۰

اينها
ح

بحال

سنور

◦ جمال یابنه دل و نیرد نیکم حالی دمنندار ◦
 ◦ کوزیکه قاز و شر تور حالی انجمنندار ◦

◦ افندم بجنسی عقای پیرش اغد زهینج صورمه ◦
 ◦ بیلورونیکم دل اگور زوالی جمندندار ◦

◦ جهائنه نکه کفیتی لارینیکه بلکه ◦
 ◦ همیشه ترعوف سری جمالی حیره مندندار ◦

◦ بیش ای خوربی طهن ملوکی حس عاشقته ◦
 ◦ قنارک شیداسه دلایل زمر مندندار ◦
 ◦ هوای دلفد حاتم دکی بیونزه درجانا ◦
 ◦ آنکچون ناله و زاری وصالی ابکمنندار ◦

اصح
سنور

◦ جفا و جون مقابل و فادرا ایتدیکمز ◦
 ◦ زنده خلقه ذاهیزر یادرا ایتدیکمز ◦

- قبول اولوز دكل اي ذل مرايمز بيلو ديز ○
 اوتوخ سويلدوب اجق رجادر اينديكيز ○
 سني الكيه ايمه كرم سحني كدرالردف ○
 بزنده ددليله برعادر اينديكيز ○
 غمظه هرشب خلوق سراي حاطر دز ○
 شكايه اولسون اي صفادر اينديكيز ○
 نه ايلون ينه قادر اينتمكه صائب ○
 علوشانكه مدح دستادر اينديكيز ○
 دل فخر و حم سوزاي ذيف برشمه دو شمر ○
 سراپا تاز زخمد ز سينه ختمه دو شمر ○
 خيال خامله دل آه و آه اينتمكه بلخيزكم ○
 اوغچل تانه دن تحريطم سبب رقمه دو شمر ○
 قماش حسني بوف نقره چشم سعيد استر ○
 محفل رايطامه يعقوب بوي پره هي دو شمر ○

دوشمه هب بي ستونده نقي شيرين اوزده دوخته
 صاور بروز کيم شيرينه خون گوهکن دوخته

ديدم خاک اولمايچ کليک پايينه اغارگه
 ديدی بالايه ملب سايه سروچم دوخته

سور اهل دستور

بايه قطع اتمده يوز عشقه روالقه
 بولمز در کيده رکه بزدي مجون اولورز

نوله کير ياوتقلدن اولور سق حالي
 سور عناکبي ازاده ووزوله اولورز

چشم برفينه ايله انت عقل ذل اولور
 اهل مصيب بر شوخه لر مفتون اولورز

کاو مصيب صفت ترکه تمتا ايده ديز
 کاه اولور طالب کنجينه قارون اولورز

اهل

سُور

- تا اولدی اوجکاه قناعنده حانه موز
- فرده هی ساییه صالر نیشبانه موز
- تبر مراده رخصت پرواز و پر موز
- بوخسه کمانده جلله نیشدر نیشانه موز
- که لعل یانه بیل ایده رزگاره خالنه
- دایم دیار خسته جل آب ولونه موز
- ابناء دهر تابع دور زمانه ایکن
- شمدی بزم او آفته تابع زمانه موز
- صلیب مدعا اگر اظهار شوم ایینه
- بسدر او شوم بیر نگاه عشقانه موز

سُور ایلر سُور

- او کرو قامتم نخل چمندر نوسنه مال اولدی
- آنلچون کشور آخزان دل لر بی مالان اولدی
- کلستان بحالی اینی رنکینی کوز برکز
- نگاه عشقیندن سزمله ادون آل اولدی

قباشی

- ° قباغش طبعی ظالمیله هنج آچلمزنی °
 ° سنک ابرو لو رینک ستر بر کو یا مال اولدی °
 ° سکا ویرمش ایکن نقد پریشان عقلمی کافر °
 ° ندن باذار و ضلندهینه ذل پای مال اولدی °
 ° حدنک جورینی عشاق اندیجه توقینک انداز °
 ° درودن سینده نحی عجایب اختلال اولدی °

دستور اصح دستور

- ° زاجنم هرته ایدرم بکاسر و ستم °
 ° بیغ جوری ایله صد باره قلم بدیم °
 ° بنی اولدرمه عار ایلا ایشین ستم و تیغم °
 ° دارة بن بلوانیم بوینومه طاووب کفتم °
 ° حله جنت اولورسه چکنم چاک ایدیم °
 ° دم و ضلته پکا هائل اوله پیر هانیم °

- طوعن کیر سخم اکر موز ضعیفک کوزینه
 ای سلیمان زمان ثوبله خیال اولای تنم
 جگه بی ذلیف دلا ویزینه بردار ایله
 جگیم باز شهم کدو ایله رسخم
 کوزیکه یلشی کنی جغدی کورمدن دنیا
 یاردن غیزی کورنمز کوزیجه کسه بنم
 شعیفیم کوشه بیخانه ویزمنم فلکاه
 کلشی باغ ایرمدن بکایکدر و طانم

سنور انبیح سنور

- صمنه چینی کشت کزار اینجه دیکمز
 قیش موسحنی فهل بهار اینجه دیکمز
 ذهار و نقد راوله اولور اهل طبیعت
 کیفیت می دنیغ خیار اینجه دیکمز
 کوزنیجه صبار بی شهباز فلک سن
 هر مرغ بود ام ایله شکار اینجه دیکمز

چوف

چون سخی اولور اولورایه سینه تعیش
آل آخرا ختام بازار ایتمک دیکم

دفعت بولیم دبو غزل ایلمه تر شیب
خاکره سرچشمه ساز ایتمک دیکم

دستور ایله دستور

کمال حسنه بو یغمزی شهر باب سکا
که هر صباح چیق فرسو آفتاب سکا

بیم سرشکمی خون دل ایندی خنک دزیغ

نه آتشی ایلائی شوخ اثر ناب سکا

فرهفته اولمه غمگله خیال اولانلر دلم

دمان حسن اولور آخرا خیال و خراب سکا

عجبی مست چقره نگاه چشمکدن

که خراب ناز و بزر نشیه شراب سکا

○ محل نیازک حرف شکوه در آل مکتب
 ○ او کینه جویک اولوز مانل عتاب سکا

دستور الهی دستور

○ سیرکاکینه آرزوی سامان عیب
 ○ هلاک غمزه خونریز که غم جان عیب
 ○ او غنچه محمد التفاسیر کیم اولوز
 ○ بهار مشربله ده غنید نیبان عیب
 ○ گوکل کهی تشنه لب تیغ ایدر کور
 ○ مجبئی اوله تمنای نوجوان عیب
 ○ طلوع ایدنجه دخی طرف زلف شیکوندر
 ○ اولوز مشاهده ماهتاب شایان عیب
 ○ اولورسنه یوسف اگر شاهد سخن الصاب
 ○ رینه خود بولور ز غمبله هزار عیب

اله

دستور

دستور

○ طرفه منصور مکی دارمندن کلوزبوی شراب ○
 ○ نخل تاکنم برک و بارمندن کلوزبوی شراب ○

○ آردوی لعل صیگونک هلاک ایندی بنی ○
 ○ تاابد خاک مزارمندن کلوزبوی شراب ○

○ دند صوفی مشرب و شینخ قلندار مزهیم ○
 ○ برقی بر نقش دنگارمندن کلوزبوی شراب ○

○ که ترانی نغف مسانه دز کومنه دله ○
 ○ طوز عقیق کوهارمندن کلوزبوی شراب ○

○ شغیر کیفیم صائب که غمیر ایلم ○
 ○ خامه عنبر شتارمندن کلوزبوی شراب ○

دستور

○ حال عالم غم زلفیله دکر کوندر هب ○
 ○ غنچه دارینک اهلری مجنوندر هب ○

○ می اولور خون جگر باولب لعلک ایله ○
○ شمدی نوش ایندیکنم باره کلکوندرهب ○

○ بو قدر سبلی امواج تحملی اولوس ○
○ طرنکی اغوش صدق پردر مکتوندرهب ○

○ قالدی منتمز یاریه دفع غم ایچون ○
○ سیننه ددگرو آلم آه ایله پیروندرب ○

○ جلّه صلیب نوله نازه زمین شوم ○
○ دو پرر شک ایله حشاری جگر خوندرهب ○

کتور ایله دستور

○ عاشقک آهینه باق جیم تریدن حذر ایت ○
○ آتیه فنادر کهرندن حذر ایت ○

○ لب لعلکی برام ناخمی و شنامکی کوز ○
○ اینجاز ایله ده دهرک شکرندن حذر ایت ○

فهری

- قصیدی ایند کلهی از ارنی اوند زلفدیز
- چنم بر کینک ای دل خدایندن خدایت
- اینمه شمع رخت آقین دهرزایت
- باد صرصر دوش بال بریدن هزارایت
- نوش جان باده خودل مکتب سکا
- لیکن کیم صد صوس شور شرندن خدایت

دستور ایله دستور

- نه ممکن ایلمکه آل شوغ رفیع غم سنیز
- کیم نشیه می اولور مایه الم سنیز
- فغانی کیم الادی آخر مقیم تنهای
- سرشک خوئی دافغانه دمیدم سنیز
- خراب یکر اودل کیم اولمیه حرام کلهک
- کیم صحنه مجنده در سانه حرام سنیز

۰ سَنَدَه هَرَنه موشازکِنی نَشتر اولور ۰
 ۰ ایدِنجه آرزوئی زلفه خم اندر خم سَنین ۰
 ۰ نوله مدام رِخِلت دَصَعَن اِنی مَلَبِن ۰
 ۰ اَلِدَه دَعَنه اولور جِنش قَلَم سَنین ۰

اصح

شرقی
مخبر کوردی

اغیارا چوَن اَی بیوفا
 ایلدیکنی دُونکی آدا
 دوشمن ایدی بوایش سکا

دایغ درون اولدی سکا

باوَ حَالَه اَی کول بدَن
 یاغقدَه ذرا قلم تَن
 زخم ایتدین بَر کتره سَن

دایغ درون اولدی سکا

بَلْحُزَيْنِي سَنَ بِلَادِك
هَر سَرِيحِي فَاشِي اَبِلَادِك
ظَالِمِ عَدُوْبِهِ سُوْبِلَادِك

داغ درون اولدي بجا

اَوْلُقِ اِنْجُوْتِ اَي نُوخْرَامِ
ثَابِتِ قَوْلِكِدَه سَادُو كَامِ
سُوْبِلَتْمَدِك بِرِخِفْتِ كَلَامِ

داغ درون اولدي بجا

شرفي عجم كوردجي

سَن شَهْرِي نَاذِك اَدَاسِيْنِي اَي بِرِي
بَن سِنِك مَجْبُوْرِيْمِ جُوْقَدَنْبَرِي
جِيلِيْدَه مَذْرُكْنَه رِيْمِ بِن سَرَسَرِي

اغلمقدن قالددي جشم تري

اِسْتِيَاوِك جَاغَه كَار اَبِلَادِي
بَاشِمَه دُنْيَايِي بِك طَار اَبِلَادِي
ذَل وَجَانِم نَفْدِيْنِي غَار اَبِلَادِي

اغلمقدن قالددي جشم تري

دَاغًا اَغْيَارًا اَيْلَه هَمْدَمَنْشِين
چُونه مَانِل بَر كُوز لَيْسِي بُوَق اَشِين
بِن قُولُود كُوز رِيكجِه سَن جَاعَمه فَاشِين

اغلمقدن فالمدی چشم ترخی

يَا وِرِك نَقَر نِي خَالِك اَيْلَه كُوش
جَام عَشِقَك اَيْلَام شَو كِه لَه نُوش
چَشِم بَر خُونِغ طَا شُو ب دَر يَا حِيوش

اغلمقدن فالمدی چشم ترخی

شرفی هرام

حَسِي كُوز ل چَشِي سِيَاه
بَا فِشِين دَلَر چِكُو كَاه
تَا جَانِمَه كَجِي بُو آه

هنيج زلفي بويي فالنيم

عَاشِقِنَه اِيْمَه جَفَا
بُودُر اَفَنْدَمَدَن رَجَا
لُطْف اَيْلَه كَل اِي دِر يَا

ايضا

ابى غنجه باغ بهار
خسكه ايلر اهبله دار
مردنيز اى كور مكار

هينج رحيله بو نهي افانيم

شرقى حجازكار

بوفدر كوكله فرام
كولدر مزجيت سياهن
اسمانه جفديك آهن

بانديك بالته جكر كاهنم

سني بن بويلاه باجندم
درد عشقه هينج ديمندم
صبر ايلوب سونايكز دم

ايقل

بن اغلريم اى شوغ شت
غبريلر كه ذوق ايله شت
اغيار ايله كوردكجه بت

بانديك بالته جكر كاهنم

شرق هرام

بزمه بيور آي ماهرو
كلوز نشته شمدنگرو
وارسون حد ايتسون عدو

ذوق زندگين عالمده بو
دونسون قدح طولون سبو

تشریف ایدوب کاهج بزه
مجلده اولوق دیز دیزه
احسان ایدوب ملان بزه

ایفا

صارباشنه لاجوزي شاد
صداخي دسینه اک
نلرايتسم کرچه وبال

ذوق زندگين عالمده بو
دونسون قدح طولون سبو

شرفی حجاز کار

شهانلیر ایسن ایله
در آریق غیر نیسین بیله
کوجنیم جزئی نر شمله

ذوق زندگين عالمده بو
دونسون قدح طولون سبو

سنی ترک ایتدم ای صه بن
قراعت ایلدم الفتدنت
بخیلمه یانه سن

ایفا

سَنَکَلَه اَيِدَه جَلَك اَدَلَفَت
بُولَنُور بَرَدَنِي اَلَسَت
فَنُور کَلَدِي بَکَا غَايَت

ايضا

نَجَه مَدَن رَاي مَهَارُو
ضَمِير مَدَن کَجَر دِي بُو
خُدَا مَه سِر لَرِي بَاهُو

تور و تهم
نخچه کله بک سببه

شرفی خرام

بُوکُون اَي جَنِم مَسْتَانَم
بَنِي عَفْوَابِلَه سُلْطَانَم
صِفَلَه يَلک سَا جَانَم

نَجَب عَفْوَابِلَه سُلْطَانَم

سَن جَلَدِک اَو کُومَه بَرَم
سَن اَو غَوَانِدِک بَنِي دَرَم
هَلَه شَمْعَدِي بُو کُونَلَر م

ايضا

بِر اَرَجِه بُو يَا د کَر مَلَدِي
يَا سَنَدَه شِيوَه لَر اَيْتَلک
مَرَاغَه دُوقِنَدِي يَلک

بَنِي عَفْوَابِلَه سُلْطَانَم

ايضا

شرقى حجازكار

سِنْكَلَهْ يَالِكِرْ بَرِكَلَدَهْ سَادَهْ
بُولوشالغم ياردين حيدر پاشاده
نيه لادزم ايگنيزدن زياده

بيلگه نيم زياريدن
نيم نيم زياده

بغم سويلايكم كيني ايدن سن
باشتم اودنر ينه صكره ندرين
فتر يقچه سينه دخي كيدر سن
ايقله

كچي كونكي كيني بجي مائمه
سير بركونين بزرار آئمه
افيدم كس سوزي غيري اوزاغه
ايقله

بيلگه نيم زياريدن
نيم نيم زياده

اوتوروب بزرزه دريايه قوشو
كاهنجه دونوب مخايه قوشو
امان بلوار نيم اعدايه قوشو

شرقى بيسته نكار

سكالرجه عايشتم بين
بكاغيري ايلشتم سن
نولون باقم اهنم سن

بيلگه نيم زياريدن
نيم نيم زياده

اي بيم نازلي جاناغم
قداوز بركه جاناغم
بوكونلرده اسلطانم
ايقله

ايقله

الْبَيْلَمُ كَوْمَانِي الدَّكْ
صَلَمَهُ بَرْنَدَه دَنْ اَنَدَكْ
سَوْت اَبْنُو اَغْرِي بَاقِرْ

ايضا

نَوَسُو بُوَيْلَه بِلَان دُو دَمَكْ
دُو قَمِيْدِي بَحْ اُو زَمَكْ
سَنَطَه بَعْد اَزِيْت كَرَمَكْ

بِكَافِرِي اَيْلِيْمِيْمَه مَوْن

شرق هزاج

سَنِي بِن اُو كُن بَكَلَر كُون
كُوْر دَم قَا بَقْلَه كَجِي كُون
عَجِي بَارَم نَرْدَه دِي رَكُون

سُوْر دَم قَا بَقْلَه كَجِي كُون

حَلِيَا بِنِي بَكْ الْمَشِيْد
جَان دَرُو غَم بَا عَمِيْدِي
چِيْلِدِر مَعَه اَز قَالْمَشِيْد

ايضا

اَغْيَارِي كُوْر دَم بَا بِنْدَه
كِنْدِي بَحْم دَر مَانِدَه
فِيْلِيْجَه قَالْمَشِيْد حَا عِلْدَه

سُوْر دَم قَا بَقْلَه كَجِي كُون

شرف بیاض

سن انجوت دوشدم دیالره
سوزرم سخی اللره
اونجا صقین عدو لره

سوزرم سخی اللره

ای بنم جنم منام
باش برینه آق قانم
وازابکت تده بو جانم

ایضا

اشنه مجلس بریاده جاف
یاقدی بی درد فراف
اشنه قلیج اشته ججاف

ایضا

دستی فولنده بودوام
انجق بودر بنده صرام
بوتام اولدی وانلام

سوزرم سخی اللره

شرف برزد

نیچود ای مه سنی عاشقک آریوب طره مز
قنغی عاشق مجا سوزیکنی شوخی آره مز
بویله هرکسه سینک انفیک اینمه برمز

سنده سوزد کله سن اولمز ای ازاجق برانز

مَنْ لِي بُوُقِ بَرِنَادَه سِينِ اِي غَنْجِه دَهْنِ اَيْتِ خَلِيَا
سَكَا لَا بِقَمِيْدِرِ اَغْيَا رِيْلَه كَزْمَتِك نَشْرَهَا
كُوْجِه جُوُقِ سُوْنِيُوْر اِفْتَا دَه لِرِكْدَه اَمَّا

ابفا
اُوُوْر اُوُوْر لَه مَنَّا سِنِي سِنِه سِيْرَانِيَك
بِيَا سُوْنِيْلَه سِيْرَانِيْر سَنَه جَانِيَك
نَشِكَلِ سُوْنِيْلَه مِيْمِ صِيْرِي يَنَّا رِيْنَانِيَك

ابفا
هَرْدَمَا ن بُوْنِيْلَه سِيْمِ سُوْر لِرِيْنِي اِيْشِيْدَه مَعْمِ
بِنْدَه اُوُوْر سَكَا اِفْتَا دَه مُوْبِيْجِه كِيْدَه مَعْمِ
جَهْرَه اَيْتَه نَقْدَر وَاصْفِي نَعِيْب اِيْدَه مَعْمِ

سندھ سوز وکله سلف اولغوسى زانقوسى

شرفى عرضيار

نَسِيْمِ اَبِيُوْبِ يَاقْدِي
بِنَّا بَرِنَادَه جِيَك چَا قْدِي
بُوُوْ كَلِ صُوْ كِيْبِي اَقْدِي

سوز ليلك جانجى يازيقى

اُوُوْ هُوُوْشِ عَاشِيْقِكِ بِيْلِي
خَاطِرِ دُرْ شِيْمَه لَرِ مِيْلِي
كُوْر نَلَرِ مَدْحِي اَيْلَرِ

ابفا

بِه زَمَجِيدِ اَوْلَسِيْدِم
صَارُوْزِ بَرُوْسَه السِّيْمِ
اَوْلَزَتْ اَيْلَه قَالَسِيْمِ

ايضا

فَدَا اَوْلَسُوْنَ اَنَا جَاغِمِ
دُو كُوْسَه دَه اَكْر قَاغِمِ
هَلَه بُوْق رَسْمِي دَر مَارغِمِ

سوزل نبيغ باغجي باغجي

شرفي بيسته نكار

اَي اَيْنَابِ بَرْمَه نُوْسِ
بَرْمَه صَفَايَه كُل بِيُوْسِ
دَوْلَسُوْنَ دَلِكْ دَوَقِيه سُرُوْرِ

بنيه صفايه كل بيوسه

سَنَ عَالَمِكْ سُلْطَا نِيْسِيْنِ
سُلْطَا نِه عَالِيْشَا نِيْسِيْنِ
دَهْرِيْنِ مَرُوْتْ كَا نِيْسِيْنِ

ايضا

كُل اَرْدُو دَه هَر دَمَانِ
بُنْبَلِرِكْ اَيْلِرْ فِعَاْتِ
اَوْصَا فِكْ اِيْمَكَه جَهَانِ

ايضا

اَي دَر دَبَاغِ اَمِيْنِيَا دِ
بُنْدِكْ نَظِيْفِ اَيْلِرْ نِيَا دِ
دَوَقِي اَيْتْ اَفْتِه قِيْشِ بَا دِ

بنيه صفايه كل بيوسه

شرفی جسی شیران

اَللّٰهُمَّ بِكَ اِنْتَظَرِكُ
بِحَلْمِكَ تَوَكَّلُودُهُ بِاِزْكُ
يَوْمَهُ بِاِقْدَرَمَهُ بُوذَارِكُ

بِحَلْمِكَ تَوَكَّلُودُهُ بِاِزْكُ

۹۰

رُومِ عَرَفِ شَانِ بَانِيهِ بَادَهُ
اسْتَدْبِكِيَنِ اِيْحَجِ اُوْرَادَهُ
اِحْجَه بُوَسْرَارِي بِيَادَهُ

ایضا

هِنَجِ صَافِيَنِ خَوْفِ اِيْحَجَه جَانَا
بُوَقِ مَخَالِفِ كَيْمَه اَصْلَا
سَاعَتِ اَوْجِ بُوَجْفِدَه اَمَا

ایضا

دُوْنِكِي جَنْبِ نَلَمِ اِي اَفْتَابِ
كَلْمِي اَصْلَا قَنَاعَتِ
اِيْدَه نَمِ عَيْشِ وَعَشِرَتِ

بِحَلْمِكَ تَوَكَّلُودُهُ بِاِزْكُ

شرفی دوزناک

دِيْرُوْدَن اِيْمَه فِتْلَرِ ظَاهِي
عُشَاو رَحْمِكْ غَايِلَه نَادِرِ
لُطْفِ اِلَه سَنَدَه جُوْرِنْدَه حَاقِلِ

بَايْزِمِ اَلِنَانِ بَايْزِمِ اَكَاْفِي

بیک دورلو کونده خیم دورسین
گاه لطف ایدرین گاهی اودرسین
سوزده کلنجه صانکی سورسین

ایضا

آه ایلکدن ای چشم آهو
حانم برینان اولدی جفا بو
بخرمی ظانم غیری ندر بو

ایضا

هینج یوقمی ظانم سنده مروت
عاشقه دائم کارن اذیت
بویله جفا ده یوقدر مزیت

باندیم الیدان باندیم اکافر

شرف صبا

سیرایت اول ماه طلعتی
دلبر دیرم دیر شهرت
وصف ایلسم اول آفتی

دلبر دیره زین شهرت

مدحه شایسته اول جوان
برآفت دورد ما سن
چشم الی سنه بک یجات

ایضا

رقصه خبقارچی استیباہ
لوطہ کتخجہ ایله اولماہ
سیر اینیمه شایسته آه

ایضا

مهری نخی برونه جمال
دخی کوچک تازہ محال
ایلر اینسک نامیک سؤوال

بیز دینیمه نیش نیش نیش

شرق حجازکار

بنی لطفوکہ قیل نائل
دل اولندرز سکا سائل
در لطفیکده و الحامیل

دل اولندرز سکا سائل

اسنین بوق غیری دنیا ده
سکابنه اولدم ایتا ده
نکاه ایت بارنی سنه ماده

ایضا

قولون سن با پنجه النیش
کلور صار مقلغه خواهش
بکایندرم کل نالیش

ایضا

قولون مهری کینی جانا
رمالک ایلرم خلکیا
سوزمدک بوق خلاف اصلا

دل اولندرز سکا سائل

شرفی فرخانی

سندد خبر سزای ماه طلعت
ایندم سیکم دو یاده الفت
ظاهر کولده شمدی سرن

ایندم سیکم دو یاده الفت

صاعمه ریاداری دل بسندم
سکا اذلدت باللهی بسندم
دود کبجه قولون شله سزافندم

ایضا

و آری اول غایتله خواهی
الفت ای ماه صاعمه غایبی
اولدی میسربق شمدی بوابی

ایضا

قولوت رخالی ای شوع رعنا
لطفله ایندک دود کبجه احیا
تعریف اولمخ باللهی جنانا

ایندم سیکم دو یاده الفت

شرفی فرخانی

ای کل باغ جفا
سکا اولدم میبلا
کل بکایله وفا
سکا اولدم میبلا

ایندم سیکم دو یاده الفت

امان ای نورم حوات یاندیم الندن امان
کل نوکودومه اینان دروغد امان
کوزلردن کوزلین سوزیکم اینجه بلین
سوزیکم سوزیکم سکا اولدم میبلا

میل ایدوب اغیارک الدین یاننه
بیوقا هر جای یازیق سناننه
عشقین قیغی قهرین جاننه

بیوقا هر جای یازیق سناننه

بن ایدوب عزیزنی حبت یزمنات
سوزلرینه اغقاد ایدم هانت
شیدی قلدیم هر کله حایم یان

ایضا

دورلور اغم فتنه ایله ای رشکار
اغلابود مرغه ددی بی احتیاز
دستی ترک ایلدی انجام سمار

ایضا

دک اولاید بو و صله دوتنه مائی
کهر مدم بردم اولمالک عشقی
پلی مروتیز ایشین کن حامی

بیوقا هر جای یازیق سناننه

شرح شهناز

کوکل اولشوغ کلغزار
عشقله اولدم چون هزار
اولز جهاندن بویله یاز

صغیر ز باهم طبع کارنه اولور اولنه ننه یاز

باق حسیانه و پرچم
اقرانی کلیمغا لیمه
سوز اول شوغ کل لیمه

ایضا

اَوَّلُ سَرُوِي سَنَدِي بِمِثَالِ
نَادَةِ تَشْخِيشِ بَرِ نَهَالِ
مِيلِ اِيْتِهْ مَكْ غَيْرُ وَتَعَالِ

ايضا

اَغُوْسَهْ دِيْعَهْ بَرِ مِيَالِ
نَهْ اَدَلَهْ صَارَسَمْ هَرِ زَمَانِ
طُوغْزِ مِيَسِي اَوَّلِ سَرُوِي رَوَانِ

هَمْدِ دَرِ پَاهَمِ جِيُوِهْ كَارْتَهْ اَوَّلَهْ اَدْنَهْ بِنَهْ يَارِ

سرف

كُرْمِ قِيَلِ بُوْدِ لَزَرِ
سِنَهْ عَشْفِيْلَهْ اَوَانِ
كُوْكَلِ سِنْدَهْ نُوْرِ جِيَانِ

سینه عشفيله آوانه

نَرِزِ بُوْسِنْدَهْ كِهْ كُوْدَلَرِ
نِكَاهِكِ سِيْنَهْ اُوْدَلَرِ
كُوْكَلِ دُوْرْمَزِ سِنِي اُوْدَلَرِ

ايضا

اَمَانِ اِي مَرْطُوْبِ خُوْشَكُو
كُرْمِ قِيَلِ اِي كَمَانِ اِيْرُو
كُوْكَلِ دِيُوَانَهْ سِي يَاهُو

سینه عشفيله آوانه

191

سینه

جَبُورِمْ يَا رَحْمَتِي زَمَانْدُر
 جَان قَدَا اِنْتِمِيه لاسْوَادُر
 وَصَفِي اِنْتِسَم دَرُون صَفَادُر
 هَدَر غَفِيه اَبَلَه حَانِم بَجَانْدُر

سُرْحِي

كُوزِمْ بُونِيَه مَلُول دُوزْمَه كُوكُل
 سُوْرِيَكِيه دِيكَا بَانْدُر كُوكُل
 كُزَلِيُوْب صَقَلْسِيَه اُوْبِيَه كُوكُل
 اَسْرِيَه نِيَت بِيكَا سُوْبِيَه كُوكُل

اَلَه مِيَه رَاسَتِ بَرَاقُ فَرْدَالِيَه
 دُوشْمَه مَعْنَا سِيَه اُولِيَه سُوْرَالِيَه
 كَل سَنِكَلَه كِيْتَدِيْم سَنَهَا لِيَه
 سُوْرِيَكِيَه كِيْتَدُر بِيكَا بَلْدُر كُوكُل

بُوئِشَنِي كُوئِيهَ جَبُورِ اُولُوْرَمِ
 بَمَكْرَمِ زَخْمِشَنِي يُوْرُوْر لَوْضِ
 چَاهِ سِيهَ يَابُولُوْدَمِ يَابُولُوْرَمِ
 سُوْرِيكِيْنِ نِيْمَدِيكَا سُوْنِلَهَ كُوْطِ

ایه

سُوْرِيكِيْمِ عَاشِقِي اَغْلَادُرُ اَمَانِ اَمَانِ
 كُوْز يَاشِنِي يَار صُوْر كِيْنِي جَاغْلَادُرُ اَمَانِ اَمَانِ

فَلَکْ نِجَا سِيَاهَلِي بَغْلَادُرُ اَمَانِ اَمَانِ
 اَمَانِ فَلَکْ يَمَانِ فَلَکْ اِيلَهَ نِيْم يَانِ مِي يَار يَار

يَالُوْ اَرِيْرِيْرَمِ دَايِ اِيلَهَ نِيْم چَاهِ مِي چَاهِ مِي
 اِيْرَمِز عِقْلِ شُو فَلَکْ فَمَرْنِيهَ اَمَانِ اَمَانِ

جَلَدِي نِي يَار نِيْر كُوْز لِيْکْ بِنْدِيهَ بِنْدِيهَ
 قُوْل اَيْلَادِي اَنْمَرَعِيْلَهَ كَمْتَدِيهَ اَمَانِ اَمَانِ

امان فلک ایمان فلک ایله بنم چانه می یانه می
بالوادرهم دای ایله بنم چانه می چانه می

یاز یولونه بوستغوی سرفی شیز امان امان
دروینس اولوب دای می یولونه طوزموشور طوزموشور

بوقلمک چونه ستمک کورموشور
امان امان امان فلک

یمان فلک فلک ایله بنم چانه می
چانه می ایله بنم چانه می یانه می

ایسه
یکاه بیت

وجهنک کوروب آی کلغز آنر
میل ایندی کوکلم آتیکار

بَلِيلُ رَشِي أَوْلَادِي بِنِقَرَانِ
الَّذِي رَلِي لِي وَشِكَانِ

مَأْمُولٌ يَدْرِكُنِ الْفَتِكَ
كَأَزِيدِي جَانَهُ حَسْرَةَ تِكْ

جَدْرِي مَهْمَه بَارِي فِرْقَتِكَ
أَي مَهْرِيَانِ رُوذِكَا نِ

كَلِّ بَانِيهِ أَيْ مَا هِرُو
رَشِيهِ أَيْلِيُوفِي بَانِيُونِ عَمْدُ

أَيْتَدِمُ سَكَابِيهِ سَرْفِرُو
سَنَدُهُ بَنِي كُلِّ أَيْمَةٍ ذَانِ

سَنَدُهُ أَيْكِي بُوْحُصُو وَآتِ
مَجْزُورِ أَدْلُوْرِ أَلْبَتِّ جِهَانِ

دِكْلَهُ سُوْرُوْمِ أَيْ نُوْجُوَاتِ
أَوْلَمَةُ صَائِقِيهِ أَخْبَارُهُ بَانِ

صَهْرِيْرُ تَابِ بِسْرِهِ اِحْسَانٌ
 حَسِيٌّ وَاخْلَاقِيْلُهُ مَا تَنْدُمْلِكُ
 هَلْهَ اَيُّ مَا هُوَ مَيِرْدُو نَرَاتِ
 بِرُكْتُوْرُ مِي سِي دُنْيَا يَهْ فَلَاكُ

عَقْلُ عِرْفَانٍ وَظَرَفَاتِ سَنَدَةٍ
 شَهْرُوْنِ وَشَانِ وَتُرَاكْتِ سَنَدَةٍ
 لُطْفِ وَاِحْسَانِ دَعْنَايَتِ سَنَدَةٍ

ايضا

سَيِّ مَوْلَا يَهْ اَمَانَتِ اِيْتِدَمِ
 بِاِيْتِمَعِ نَا بَعِ دَسْعَادَتِ اَفْتَرِ
 عَيْنِ خَيْرِ تَلَهْ نَظَارَتِ اِيْتِدَمِ

ايضا

يَا نُوْلُوْطَ كَمَا نَ دَسِيْلَهْ
 نَامَلَهْ اَفَاوَهْ جِيْقُوْبِي هِي هِيْلَهْ
 سَنَهَانَ مَبِيْعِ وَ مَسَادُوْقِ اِيْلَهْ

انها

عرضار

بَلُورَمَه هِينِج سَن كَالْمِ بَبْ
كَجْ غَبْرِي بَنْدَن كَالْمِ سَكَابَنْ

اَي اَي اَمِنْدَق بَزِ سَنْدَن اَوْمَدَق
اَي اَحَب اَحَاغِم اَبُو اَجَاغِم

ابن

شرق

بَنْدَا اَدَلِي دِل بَرِ شُو هِي جِهَانَه
بُوَقْدَرِ نَاظِرِي غَايَتِ بِيكَا نَه

طُورِي اَدَا سِي بِيكِي طَرِ بِيغَا نَه
مَانْدِي كَالْمُو اَمَلَا جِهَانَه

شَمْعِي جَمَالَه بَرُوَانَه اَسَا
بَانْدِي دُجُوغِ اَي قَدِي بِالَا

سَهْبَائِي عَتَقَكَ نُوشَرِ اِيْتَدِمِ اَمَّا
جَشْمَلِه يَانِي دُونْدُو سَرَوَانَه

اَوَّلِ شَاهِي حَسَنَه بَرَرَه بِقَدِمِ
مَانْدِي دَرِيَا صُوكِي اَقْدِمِ

فِكْرِي شَهَوِي هَبْ نَاهِ بِقَدِمِ
اَهْوَنِيَاغِ كَلَمَه بِيَانَه

جُو دَرِيَاغِي اَوَّلِي اِفْتَادَه سِينَه
كُوِيَا كُو سُنْدَانِ اَبِينَه سِينَه

عَقِ اَتَشْتَه بَنَه سِينَه
يَانْدِي نَه جَاهِ بُو قَدَرِ بَهَانَه

بِرَكزِ سِنَه اَيِ جَشْمَلِي اَهُو
قُوْنَمِ اَوَّلُو رِي سِي بَهَلُو وَ بَهَلُو

بِي خُوْرده تُو كَمَرِ حَسْرَتِ نَدْرِيُو
اَهْوَنِيَاغِ كَلَمَه بِيَانَه

بِه به به

شرفی

عَاسِنْتُمْ اَيُّ كُلِّ دِينِنْدَرَه سَكَا
اَوْلَدَم اَز حَادِ وَدِرِل اِفَكَنْدَه سَكَا

بِالْاَرْضِ صَنَحَه كُو كُلِّ بِنْدَرَه سَكَا
بِنْدَرَه نَجْمِ اَيُّ كُلِّ تَر بِنْدَرَه سَكَا

مَائِلِ بُوَسُّ لَبِيَه قَنْدَنَبَات
نَشْتَه لَعَلِ لَبِكِ اَبِ حَيَات

دَائِمًا دُو شَمْرُ الْبِذَن مَرَات
بُوخَه بَجُورِ سَبِيَسِ سَنَدَه سَكَا

بُوَلَه مَم بُوِي خَدْرِكِه فِلْدَه
كُو رَمَم نَشْتَه لَعَالِكِ مِلْدَه

اَوْنَه مَرْزَبُوِيْلَه تَبِيَجِمِ كَلْدَه
وَبِرِكِيْدَرِ اَيُّ بُوِي خَنْدَه سَكَا

حَرَّ تَكَلَّهَ سَيْلَهُ أَيْ غَنَجٍ رَهْنِ
أَوْلَدِي هَذَا فِي دِيْمِ بَرَكَلِيْمِ

دَاغِ دَاغِ غَمِ اِبْلَهَ سِيْمِي بِيْتِ
لَا لَمْ ذَا رَايْتُمْ تَنْدَهَ سَكَا

أَيْ نِيْمِ سُوْخِ شَرْحِ مَحْتَا زِمِ
بَاكَلُوْبِ كِسْمِيَهَ اِبْجَامِ ذَا رِمِ

دَخِي كُلِّ غَنَجٍ سِيْنَهَ اَلْبَتِّ لَأَدِمِ
بِنِ كَبِيْ بِلِيْلٍ نَا لَنْدَهَ سَكَا

شَرْحِ

سَفَقْتَلُوْ اَي نَامِهْرِيَا تِ
كَارِمِ نِيْمِ اَهِي وَفِيَا تِ

اِفْتَادُوْ كِيْمِ بُوْنَجَهَ دَمَا تِ
رِيْحِ اِيْتِ اَفْتِيْزِ اَلَا مَا تِ

مَجُورٌ ذَرَقَ الْفَيْحَ
مَالُوفٌ ذَرَبَ فِرْقَتِمَ

اُمَيْدَكَارَ وَصَلَيْتِمَ
رِيحِ اَيْتِ اَفْنِيحِ الْاِمَامِ

رَخَاةَ ذَلْفَرَه رَاغِدُرَ

كُويَالَه سُنْبِلُ بَاغِيدُرَ

لُظْفِ دَعْمَايَتِ جَاغِيدُرَ

رِيحِ اَيْتِ اَفْنِيحِ الْاِمَامِ

حَوْتَلَه نَيْبِمَ رَاغَلِرُضَ

حَاغَزْدَرِيَا جَاغَلِرِضَ

سَنِيزْدَمَادِمَ اَغَلِرِضَ

رِيحِ اَيْتِ اَفْنِيحِ الْاِمَامِ

بَلْبَلِكِي أَحَبُّ يَوْفَا
مَجْبُورِ الدُّوْبِ كُوْكَاهِم سَكَا

بَرْقِ جَانِ اَوْلَم مَبْتَلَا
رَفْعِ اَيْتِ اَنْدِزِ الْاَمَافِ

شَرْقِ

بُوسَيْبِلَه كُوْجَنْدِ دِي بَارِيْنَه
سُوَيْلَه سُلْطَانِم نَه اِتْدَم بَارِ سَنَه

اَنْفَعَلِك بِلْدِيْرِكَلْ اَيْجِي دَفَا
سُوَيْلَه سُلْطَانِم نَه اِتْدَم بَارِ سَنَه

كُوْلْ جَمَلِك كُوْرْمِيَه لِي دُوْرْ شَبِ
عَاقِبَتِ بُوْ يَارِيْجِه اَوْلْدُوْنِ سَبَبِ

مَنْفِي نِيْرِ بِيْحَامِ قَبَاحَتِ
سُوَيْلَه سُلْطَانِم نَه اِتْدَم بَارِ سَنَه

آه افترخ فریادیمه دارا اعدین
حیلی ستم جیکم امار هیچ سنی یاز اعدیم

بوسلایمک ایله دخی سنا دارا اعدین

سویله سلطانم نه اندیم بیه سنه

هب بتون عالم سنله یارینم میدز

بی دفالق داعما کارنمیدز

بو قومه بریاچه مکتوب اما کدار میدز

هم کزین مکتوبه بازار اولرون

هم شیوه کار اول بی وفا میدز

به

شرقی

بله جفا جونازی یاره

دش اولب یا ندیم بوزاره

اَوَّلَسَهْ جِكْرِيَاَهْ يَاَهْ
مَبْتَلَايِمِ دَارْفِي جَانَهْ

بَاقِيَتِي آهْوِ مِثَالِحِي
عَاشِقِي دَن فَجِيَهْ حَالِحِي

بَلَعِ شَا سِرْدِيَمِ قِيلُو قَالِحِي
مَبْتَلَايِمِ دَارْفِي جَانَهْ

زِلْدَهْ اَتَشِي بُوِيْلَهْ قَالِمَز
سُوذُوِيْدِل اَرْتَل اَزَلِمَز

سُوِيْلَسِمِ كُوْطِ سُوذِ الْمُوْ
مَبْتَلَايِمِ دَارْفِي جَانَهْ

كُوذِيَايَشِي اَطْرَافَهْ صَا جِمِ
بَن جِهَانَ رَايِمِ اَجْمِمِ

بِيْلَهْ جِفَا كُوْرَسَمَدَهْ قَا جِمِ

۲۰۶

شرفی

کَسَدِي كِنَه طَاقَتِ طَرَايِمِ فَلَاكِ
سَلَبِ اِيْدِيُوْر رَاحَتِ حَوَايِمِ فَلَاكِ
حَوْفِ دَرُوْنِ اِيْدِي شَرَايِمِ فَلَاكِ

بَنِيْمِ عَجَبِ سَنَدِيْمِ سَنَكِ
بَنَدِيْمِ اِيْ ذَلِكِ كَنَدِيْمِ سَنَكِ
لَطِيْفَه تَحَايِمِ اَمِيْرِ سَنَكِ

هَرَبَه دَمَانِ كِيْمِ اِدِ پَرِي يَارِ اِدِلُوْر
بُوْبِلَه اِيْنِيْمِ نَابِلَه تُوْر يَادِ اِدِلُوْر
صَنِيَه كُوْطِلِ يُوْر دِي اَبَا دِ اِدِلُوْر

بَقْدِي بِيْمِ قَلْبِ حَرَايِمِ فَلَاكِ
قُوْمِيْدِي لُوْتَسُوْنِ مَاهِ يَابِيْمِ فَلَاكِ
بَقْدِي بِيْمِ قَلْبِ حَرَايِمِ فَلَاكِ

السلام

غزل

۱۰۵

بایشی در زده دوشردنه دل دیلین سبب
بویجه غوغایه انزایه سنیم سبب

بن کدای بیجان عالمه دستا ایلدک
مذهبه حنکه ایچون دیر بای سن سبب

ای نیم سو ورواغ کلیم اولدک یاغنه
ایقو کورمز کچه کوندوز دیره کیر یاغنه

کینسی کارمدن ایندک سغدی قصیده جانیه
نبرد مان معوریکه دیر آغنه کی سنیم سبب

بار الیدن جکه بیجیم بلبل شیدا بیلور
مجنونک قدرین بیلورسه هم دخی لیل بیلور

بیجان عاشق دینه خانی مولا بیلور
عاقبت مویجه ظالم غایب سن سبب

عنه

مفرد

دُوخِزَمِ عَشِقِکِ یُوَلِّدَانِ تَالِکَهٗ جَنِمِ سَنَدَهٗ دِیْرِ
جُو کُو دَلَلَر وَا سَر جِهَانْدَهٗ کِنَهٗ کُو کَلِمِ سَنَدَهٗ دِیْرِ

مفرد

اَسْرِبَلَلَر دُو رَز بُو نَدَهٗ کُو کَل دَارِی شِیْفَا بُو لَمَز
جِهَانْدَهٗ اَبْرِیْلِقِ کِیْمِی دِخِی مُشْکَلِ فِرَاقِ اَوْلَمَز

مفرد

اِی کُو کَل خَبَرِیْنِ وَا رَهْمِ یَا ز اَوْصَا نَمِش بَز دَنْ
تَبَا حَتُّ بُو دَر کُو کَل اَبْرِیْلِقِ اَوْلَا یِ کُو دَر دَنْ

مفرد

اَلکَر حُسْنُکْ دَکَا تِنْدَنْ دِیْرِ رَسَنْ مُشْتَرِی چُو قَدَر
کَز رَسَنْ مَجْلَهٗ عَشَاقِی بِنْدَنْ مُسْتَهْقِ بُو قَدَر

مفرد

اَيْتِدِيكِي جَوْرَ حَفَائِي بِرُكُوذِ لَدَةِ كَوْمِدِمِ
رَقِيبَةَ لَطْفِكَ ذِيَادَةَ بِنِ صَفَائِي سُوْرِمِدِمِ

مفرد

اِسْتَرُوْسِنِ بِلَاوَرِهَ نِيْمِ سَكَا كِيْدِيْرِ سُوْرِيْكُمْ
خَجْرَ اَشِيْدَهَ مِيْنِمِ اَشِيْدَهَ سِيْ بِيْنِ سُوْرِيْكُمْ

مفرد

اَوْلَاوَرُ رُسْكَ نَا زِيْلَهَ قَا نِيْمِ حَالَانِ اَدْلُوْنِ سَكَا
سَنْدَنَ غَيْرِيْ بَارِ سُوْرِسْمِ دُنْيَا حَرَامِ اَلْوَنْ بَكَا

مفرد

جُوْنِكِهَ بَارِيْنِ بِيْ دَفَادِيْرِ تَرْكِيْنِيْ فَا لِحَقِّ كَرَكِ
اِنْتِقَامِ اَلْمَلِكِ اِسْتَرِيْبِيْكَ غَيْرِ بِيْنِيْنِ سُوْمَكِ كَرَكِ

مفرد

جِهَانْدَهَ كِيْشِيْكُمْ عَالِيْقِ دَكِيْلْدِيْرِ
اَكَا اَدَمِ دِيْجَلِكِ لَاقِيْ دَكِيْلْدِيْرِ

مفرد

أَدَبٌ بِرِثَاجِ إِيمَانِ مَوْزِي خُدَا دَن
كِي آيِي بَلِيئِنَه تَوَز قُوْر تَارِيْل بِلَادَن

مفرد

بِنَمِ حِدَمِ دِكْلِ سَوْمَكِ سِنِي آيِ خُوْبَلِرِكِ شَاهِي
قَضَاءِ آسْمَانِمِ دُرِ اِيْنَانِ وَأَنْتَ دِ بَالِيهِ

مفرد

بِرِدَاغِ نِجَه بُوْكِكِه اُولَسَه اُوْدِرِنْدَه بُوْل اُولُوْر
وَدِيْر اُولَسَه بُوْكِيْشِي سُوْدُوْكِيْنَه قُوْل اُولُوْر

مفرد

خَلِيْقِ عَالَمِ شَادِ حُدَا فِ بِيْزَمَلُوْل اُولُوْقِ نَدِيْر
سِيْ دُوْر زَكُوْ اِيِ اَفِيْنِيْخِ بِيَانَه قُوْل اُولُوْقِ نَدِيْر

مفرد

اَفِيْنِيْخِ كَجَمْرَتِمِ سَنَدَن فَلَكَ بِيْرِيَانَه صَالْمُوْسَه
آلِ بِنَمِ يَامِيْغِدَه اَمَّا سِيْ بِنَمِ جِيَامِيْغِدَه سِيْنِيْ

مع

مفرد

كِرْجِه رُوَيْتْ كُوْرَمَم اَمَّا حَبَالِيْن قَرْنَمِدَه سِيْنِي
 آل بِيْم يَا عَمِدَه اَمَّا سَن بِيْم جَا عَمِدَه سِيْنِي

مفرد

تَا اذْ لَدَن جِيْل دَمْدِيْر عَانِي اِنْتَا دِيْم
 كِرْجِي دِيْر سِيْرِي جَا عَمِدَه حَا صِلِي بَر بِيْتِيْم

مفرد

سِيْنِي دَر دِيْنِي بِيْكََا حُوْرْدَر قَمُوْ حَقْلَه دَوَا سِيْنَدَن
 سِيْنِي جُوْرِيْنِي دَخِي حُوْرْدَر رَقِيْبِيْكَ مَرَجَبَا سِيْنَدَن

مفرد

لَوْح دِلْدَه بُوْنِيْلَه بَارْمِيْشِي بِيْ كَرْمَت صَا حِيْبِي
 سَكَا طَالِب اَز مَبَانِيْكَ سِنْدَه اَوْنَا طَا لِيْنِي

ايچ

مفرد

بُرْكَوْذَلَهْ اِيكِي عَلِيَقْ اَوْعْ كُونْ اَوْلَسَهْ مُبْتَلَا
دُورْتْ كُونَهْ قَلَمَزْ كُورُورْ بَاشْ لَوْنِيَهْ يَزْ بِيَلَا

مفرد

بَنِي دِيَارِ غُرْبِيْدَهْ اَوْتَمَهْ اِي سِنَاهْ عَالَمْ
قَادُ شَمُوزْ دَاغْ دَاغْ اَمَّا قَاوُورْ اَدَمَهْ اَدَمْ

مفرد

عَمَّا شَاكَاهْ عَشَاقَهْ حَمَلِيَهْ كِيِي بَاغْ اَوْلَمُزْ
عَجِبْ مِيَايْ فُحْبِتْ كُوْدَهْ هَرْدَمْ يَمَاقْ اَوْلَمُزْ

سرف

اَفْتَاْدَهْ اَوْلَاْمْ بُوْدُوْرِيَايَهْ
بِكُورْ حَمَالِيَهْ بِيْدِرْ اَلْوَمْنِيَهْ اِيَهْ

اَوْنَاوْزْ اَنْدَمْ اَوْلَمَاْدِي الرِّفْمْ
دُوْخُوْرْدِي ظَاوْمْ بِنِي سُوْدَايَهْ

کل کرام ایله جور اینجه بویه
جور مومه سویه باپی کرایه

عقیده یانیق سوزونه صاریق
دیلیم لایق جوزی جفا یه

سن سویه شاهیم نذر کانا هم
عقیده آهم جقدی سامایه

ای دیل پندیم سلاوی متدلم
حور اینجه ائدیج هرچی و فایه

بلمزم تولدی کول بکرم صولدی
کیم سبب اولدی بزنج فدا یه

سندن ملکیم بودر و یلیم
مجله امینم کیدی حوایه

عاشقہ زنیہاز ایلحہ انکار
اول ظالم اغیار کوزی آرایہ

میدبق بنی چارہ اولدی آوآرہ
بۆلدی چارہ عاشق کدایہ

ایضا

شرفی

میل او شوحک عجب اغیار می
ارمن اولدی بۆدل آوآرہ می
یارلدی سینہ حد پارہ می

سینہ می کل یازده کوز یار می
یار بولور بولسه بتم چار می

آفتابِ جاندار او شوخی فتنه کار
 کاکلند ز عقلم ایدن تارو ماس
 غیرد بلخر بوبکا آشفته کاس

سینه می کل بازده کوز یار می
 باز بولوز بولسه بنم چاره می

حاطره کلذکجه ادنومه دینهار
 کسم ایله ایلیم حسب حال
 رازیمی کشف ایلم امری مجال

سینه می کل بازده کوز یار می
 باز بولوز بولسه بنم چاره می

ایضا

شرف بست نثار

شمع مرادیم بوینجیه سوندی آه
ردی فلک طالهیه دوندی آه

غیری فلاکت بجا کورندی آه
ذهرینی ساقیه فلک صوندی آه

عونی دلی نوش ایدی دمبدم
ذایره نرفته بیدم قدم
آه فغان اولدی بجا ملتزم

غیری فلاکت بجا کورندی آه
ذهرینی ساقیه فلک صوندی آه

بجلمدی دل دصیلت جانانه راه
درزنی غمی ایلدی خالیم سبانه
اهم ایله کندی فلک لوسیه

غَيْرِي فَلَا كِتَّ بِنَا كُورُنْدِي آه
 ذَهْرِي سَاقِيَه فَلاَ صُونْدِي آه

حَالِيَه رَفْعِ اِيْتَمَدِي حَرْمِي فَلَا كِتَّ
 حَاصِلِي يِيهُورِيَه جَكْرِفِ اَمَاك
 حَمْدِي تَوَاغَلِيَه تَا صِيْحِنْدِي

غَيْرِي فَلَا كِتَّ بِنَا كُورُنْدِي آه
 ذَهْرِي سَاقِيَه فَلاَ صُونْدِي آه

الها
 سلكي شرف

عَجِبَ سَنَدَه نَه حَالَت وَاَمَن
 اِيْرِكِي نِهْ نِهْ اِيْت وَاَمَن

نَه بِنْدَه صَبْرَه طَاقَت وَاَمَن
 نَه سَنَدَه هِنِج عِنَايَت وَاَمَن

بَطَانِمِ بُوغِي اِيْمَانِي
بَارِيں رُوږ قِيَامَتِ وَاَمْرِ

جَكُوږ دَرِي فِرَاقِي نِي
اَمَارِمِ لُطْفِ اِحْسَانِي
بُوغِي جَانَانِي شَانِي
بِكَا سَنَدَنِ مَلَالَتِ وَاَمْرِ

نِيچِه جَوْرُو جَفَا اِيْتَدُك
هَرَز نَارِي اَدَا اِيْتَدُك
نِيچُوهُ بِنِي نَدَا اِيْتَدُك
بِلُوږ سُنُكِي نَدَامَتِ وَاَمْرِ

اَمَانِ اِي غَمَزِه بِنِي جِلَاږ
الْبِدَانِ صِدْهَر اَرَضِ يَادِ
كُوږلِ مَلِكِي خَرَابِ اَبَاږ
بِيْنِه دَر سِيْنِه شَمَاتَتِ وَاَمْرِ

٤٠

شرف عکلا

دو کدو کجه دولفون برجهک
ذهنی درلا نندکی عالمک
هین خلقی باشدن چقاردی

شرف عکلا

دفتارینه ای دیریا
اولش جهان هین مبتلا
هینچ قصورن یوقدرامتا

ایضا

کل بزمه نوش ایت شراب
نه اولون بویه اجتناب
الدیرفین اتمه حجاب

ایضا

حسکه کودی ای برکی
اولدم گوکلدن مشرب
کل ای طل بییه دیری

شرف عکلا

شرف عکلا

سودای عشقه داغم بیارم
مجنونی عشقه داغار مکاغم
یاغمالدی یار صبر و قرارم

شرف عکلا

وصلت او مرکن اول کلید ندان
دور اولدم آخر سمنی وطنان
عشق فخری بیت حرزوت

ایضا

عاشق اولانک کاري فغاندر
بيکانه دن سرور زهاندز
يار کلمه اولانک ميل زماندر

ایفلا

بی پرده اولدم دستون نواده
اول ماه مسکن طومش سماده
نه یارده کو کلمه نه هود هواده

مجنون عشقم داغلا تکلایم

شرف حسیبه عیلا

سبیله باقیور یارم بوزیمه
کورغیور جهان شفدی کوزیمه
بو کونلرده باقمه یارم سوزیمه

کورغیور جهان شفدی کوزیمه

اداینلر نی غیری نه بولسون
صورتلر هر زمان بولسون
نه حال اولدی بنه ابو احلر اولسون

ایفلا

اهله شويله برکته کور شدم
ایقدن قوش دینلی سونلشدم
بر حال اولدی بودم پر عشقه دو شدم

کورغیور جهان شفدی کوزیمه

علا شرفی عجم کوردی

چهره ای دوز دوز بی سبب
کندی یا عدن بر غضب
هنج پردخی ای غنجه لب

دردی بوردی
دردی بوردی
دردی بوردی

بلازم تو زم بن مشرفه لب
جور ایماکشین مظللبک
هنج پردخی ای مهجبین

ایفک

بوزن کینی علق سکا
لازم اولوز البت شها
لکن بجم دنیا بویا

دردی بوردی
دردی بوردی
دردی بوردی

علا شرفی عجم عربی

صعبتی کر جک صاندک
وآه ذوالی بک الداندک
پردن پره بک ایناندک

وآه ذوالی بک الداندک
وآه ذوالی بک الداندک
وآه ذوالی بک الداندک

بونی اول سکا دردم
بن سودمدن دوخم مردم
بر ذوق ایدی بجم دردم

ایفک

بوقدر بوک هنج اشتباه
سندن غایت ایتم کراه
لایق سکا یازق اینوآه

ایفک

طوبى بى بونى بون دُنيا
نية لادىم قورمه حليا
عجب دكل انسان بويا

دا دودا بى بونى بونى

علا شرفى اصفرهان

كوكلم سنى صادق ماندي
اينديكن عهدة ايناندي
بوده كوله نه الدندي

تینه بوزده ضمیم بانديج

الدارود لوكاني اول
قرنين سنله بركون نل
اينندم سنى صارتين ال
ايضا

التفات ايدوز صورتنا
دقته ابلدك ايمنا
هينى حضم ايندى اما

تینه بوزده ضمیم بانديج

علا شرفى سوزنات

دوشيم سينك بن اوستنه
بئغ فوغم دورت اوستنه
هينج لادىم دكل اوستنه

بئغ فوغم دورت اوستنه

فلو ايدر سيني بني سور
كندينه بول بشقه سور
بن ايلحم اصلا لدار
ايضا

بیلوز مینین سن نیلاد
غزیر بنی نیلاد
کندی کذینه ایلدیت
ایفا

بنت اکلدم مشربنی
عجریه ایلدم سنی
غزیری فدا اینجه بنی

شرفی سوزنات

دمادم ایلرم فریاد الیدت
سنی ای بیجوت ادا الیدت
دل و ذار ایلدم ادا الیدت

بیم دو قلم دورق او

بنی ای بیجوت ادا الیدت

کوجغیش سنین ایشیدم ای ستمکار
ندر جرمم بهای شوخ دل اذار
اودر سنین بنده بی بیروم هر بار

افتر جلی مدندر طیاندم
بیر غزیری بتر عشقه یاندم
بیر جورکله جاغدن ارماندم

ایفا

بنی ای بیجوت ادا الیدت

هات اعدا سوزینه اینب طقار سنین
رضانی زاده بویله خور بقار سنین
فرقتله کیم کوندوز بقار سنین

ایفا

۱۹۷ شرقی عجم شیراز

اولور سنه رخصتک اک یاز
سکا تنهاده بزکونی سوژم و آز
باینده دفع اولسون اغیار

سکا تنهاده بزکونی سوژم و آز

بیم هنر و خیمیه بودر قولایم
دیغز سین بزکون سنله اولایم
بوکون اولمز یارین نرده بولایم

چوق زماندر عشقک ابله یاردم
افنخ هرکمی کورنم صورار دم
بولایم دبو قاج کوندر اراردم

ایفک

سکا تنهاده بزکونی سوژم و آز

عک شرقی حبیبی شیراز

دنیایه دیرمزدن سنی
سوس ایدی ظالم بئی
حرنله بقمزدک انجی

سوس ایدی ظالم بئی

بن دارینی اعدلر یا
قیلدک جمالذن جدا
شفقت ایدردک جابجا

ایفک

يارايله اى نازك مزاج
من الفتة ويردك رواج
به داده ايلردك علاج

ايضا

عشقك ايله اى كطعزار
مهري قولنده بيقر آرز
ايغز ايدم هنج بنده دار

سمن ايدم تا نيم نجار

علا شرفي بياني

بولغز در رجه چاره
عشق اولدم ستمكاره
جودن ايله بگر پاره

عشق اولدم ستمكاره

هنوز بوليش ايدم ياري
بلمز ايدم جفا كاري
اونئذك قول قرازي

ايضا

بقار كوزل عشقك بني
مالدك استلره نبي
او اولقلر شيمي فني

ايضا

بِأَمَّةٍ رَقِيبِكَ دِيرِنْدَه
طَافَتْ قَالِمِدِي تَمِندَه
خِلَافِمْ بُو قُدْر سُو رَمْدَه

بیتوی اولدم ایلمکده

عکک شرقی بیانی

لَا یَقْمِیدِر بُو یَلَه حِفا
بِقَدِ بَنی ای سِیوفا
آه دَارِمْ اُولدی بِلَا

بیتوی ای بیوفا

حَسْرَتِکَلَه بَا یَنْدِمْ اَمَانَت
سَن سِنِز اُولمز قَاشِی کَمَآت
حَسِیب دَرِمْ اَبِلِز فِغَآت

بیتوی ای بیوفا

عکک شرقی سوزنات

رَوَانِی ای بَرِی کُو مَلِک
مَرِمْ نُو قَلِیو ب اُو بَک
کُو کُل بَک اَبِلدی اَسِتَک

بیتوی ای بیوفا

نِیَا زَمِیدِر اَنَدِ مِدَن
دَرِ بَغ اَبَلَه کُل بَتَدَت
هَآه اُول کُل نِیَا خِندَت

اینها

جَهَانْدَه بُووق سَكَا هِنَج اِنِش
كُورم قَبِل اولمه كل سَرَكِش
الوِب اَعُوْشَه اِي مَهوش

ایفقا

بَنِي لَطْفِكَلَه فَبِل حَرَم
عَدُوْرا وِلْمُوْن حَرَم
سِنِي تَنها بُولُوْب بَرْدَم

میریم قوفاه بیدب از میلمک

غزل شرقی اصفهان

یاری کوردم ز حیاال اولدی بجا
عالمی کوردمک تحال اولدی بجا
بشقه برداع ملان اولدی بجا

ای تنغای بیغم تحال اولدی بجا

مَرَحَمَت ایلر جَهانْدَه بُولدِم
آه فَریاد اِنْدَن نُور تِلْمادِم
مُدنی عَمْرَمَه بُوولَه اولدِم

کُورلورمده حَوْبِ راحَت قالمدی
بِرَفْس چَشْمِدَه صَحی قالمدی
ذَرَجَه تَنْدَه لِبِیاقَت قالمدی

ایفقا
ای تنغای بیغم تحال اولدی بجا
ایفقا

عک شرفی ماهور

نه ارار سن سنده موجود
ذوق موسخی ایندی درود
شاهی چرباز قیلدی خوشنود

ذوق موسخی ایندی درود

ذوق ایله سن جوق کومدال
بوانه دن قیرمدن مثل
اولمز سکا کیمسه انکل

ایفک

ذوق اغمه نکه ایا میدیر
فصلی بهاز انجاسیدیر
کودلرین سیرا نیدیر

ایفک

نرک اینجه هینج راحیک
بلیسم یلادی صدا قنیک
الذی بز اغم بر ساعتیک

ذوق موسخی ایندی درود

عک شرفی بیت

خوش اوله تو بهاز ای کل سکا
غیری یاز سومک حرم اولدی بیکا
سنده جاغم بقمه اغیار دن بیکا

غیری یاز سومک حرم اولدی بیکا

سیر سیرانی سوز سینه ای جوآن
موسمینه کوزل صوا چقلا یان
کتمه سینه بزمله چوق اغلا یان

ایضا

کیدرسن زافله کوک صویه
موسمینه هم دنی جیوقلیه
گرم اینت کوسزومه باقمقدان اویه

غمیری یار سوزمک طرم اولدی کجا

علا شرفی

کل آچل ای غنچه باغ نیاز
ذوق ایده نعم اللره نیست بو یاز
بیلودرم اولوز طول تر آذ
ذوق ایله نعم اللره نیست بو یاز

ذوق ایله نعم اللره نیست بو یاز

عینله عشرتسه مزاقک هر زمان
ایشته پاده ایشته روم ای تو جوآن
اولدی آهنگ نای طنبور کماآت

ایضا

طعم ایدنلر وارایسه اینسون بی
ترک ایدم چانه نه بران سخی
بزمه ششرفکله شاد پرنه دی

زوق ایدم لایم لایم لایم لایم

عکس شرق

سبح حنیله روکینه بزوانم
بن سکا علیق دکلم یا نیم
محبی وصفک ایچون دیوانم

بن سکا علیق دکلم یا نیم

کوزمسم بران سنی او ماه جمال
بنده قوماد حسرتله صبره جمال
حاصل لایم دکلم غیره سوال

ایفک

شویله بر میلی دروغم واد سکا
ذکر فکرمده سن نیم دایما
ای کودلر سر فراری ز لریا

شکر نی بل قدر نی بل ای بری
اولدی کو کولوم سکا چوقدن مشری
عشقله کوزم تن سر سری

ایفک
بن سکا علیق دکلم یا نیم

علکو

ماخ

يار بولنه لچ گوکل يار بولنه
شوتنده بزجام دار قذار يار بولنه
عطفنه جوراييه البت گلوز يار بولنه

ماخ

باغده صرا او تر بيل باغده صر
بوکوز ي صرار سن او کوزم باغده صر
غلط ده فو تراکي قوم فوده باغده صر

ماخ

قنايم قاندره غم قنايم
گودل سن سکا قاندره
بنده سکا قنايم وار
اغزیه بليرين امد کجه بن قنايم

ماخ

قنايين قاندره سين قنايين
گوزل بن سندن قاندره سنده بن
قنايين ديلر فم ياري خدادن
گورديکنه قنايين

اصفا

ماخ

يو انور کيم گوکل يار بولنه
بنيم بوضه يار عيه هره درسه يار بولنه
نه يي يار سن او تورم نه يار بولنه

ماخ

يار باينه لچ گوکل يار باينه
النه درسه فودنيون کيه زم يار باينه
المين اغباري سوزيکيم يار باينه

ماخ

شخصي کيم گوکل شخصي کيم
اکونش يقه ني اجازم شخصي کيم
گودل سينا حوله بوئي هفت شخصي کيم

ماخ

يار اي او تر بيل ياد الحسا
بنيم بوضه يار عيه دکنم سندر ياد الحسا
قنايم سينا دزدندن يه بوجوم ياد الحسا

اصفا

تیارم یه المایم یه نازم
کوزل سنی ضر مزم کوز اولوده تیارم
کل بزم طوریم ممه نیم ابور تقانم تیارم

ماحف

بر نیسی دکل اونی بزم بر نیسی
جان ندر الدی کولیم یوفانک بر نیسی
چوق کوزلر کوزم اما بقدی بی بر نیسی

ماحف

یاریمه دکل اغیار یاریمه
آن نه دیرسه قوزیونم یاریمه
نه دمایر حسوم نادیم بن یاریمه

ماحف

نیار کی کج کول نیار کیج
کی نیار کی کل اولمش کی نیار کی
کوزل سنیله عاقلمین دردندن نیار کی

افصح

ماحف

صاریلان دکل سیاه صاریلان
شوجرمانده عم جگر می یار بلینه صاریلان
یوسفم سندن ابر یور می بر کوه جلله صاریلان

ماحف

نه یازم واز کج کول نه یازم واز
سوزیم بوضه جوان شونده بر نیازم واز
کوزورم البده کوزل الحنده نه یازم واز

ماحف

بر بیاز دکل ایکی بر بیاز
بن اشهدت اوصاندم سنی صازم بر بیاز
طوله ورویدر ایجه نیم بر فر می بر بیاز

ماحف

شاد اوله طوغر شمس شاد اوله
باغبان فدانی کوزت غنچه لرین شاد اوله
عشق سودای جلمن البت بر کون شاد اوله

افصح

ماخ

مرآده دكل مقصود مرآده
هر كسك زيارك وار بن مجبور مرآده
كون اولوب ايرمي ايسته ديگم مرآده

ماخ

نشاظه دكل غملي نشاظه
النه ديره سه فورنيون مائل اولدم نشاظه
عق سوراچكم دن حسرت اولدم نشاظه

ماخ

اغلريم اوتر بلبل اغلريم
بروقا سز ياره دوئمدم هنج كوئمدم اغلريم
كوزل سينك دوتنيدن كچه كوئمدم اغلريم

ماخ

اي احمد يلدين احمد اي احمد
كويكدين طوب طوب اولمش قتلرين كوري احمد
مجلسينه سوئم بوق سوئم سكالاي احمد

ايتم

ماخ

اي عزت دكل محمد اي عزت
كوكل سكال ميل ايلدي اينان اي عزت
يقدين بي جوردي ايله انصاف اي عزت

ماخ

عزندن كچه كوكل عزتدان
يه بن نضل كچه يم لذت ادم عزتدان
كوكلم رخي كچه سه بن كچه تم عزتدان

ماخ

نيله يم كچه كوكل نيله يم
يقدين بي جوركله بوقا يين نيله يم
مروتلي بيار اولسك بن غيرين نيله يم

ماخ

نيله يم اوتر بلبل نيله يم
شوجهانده بيار سوئم يارلدي نيله يم
اچمه يارين صعبتي دفا سزي نيله يم

انصاف

مانی

یار اولسم دکل اغیار یار اولسم
کوزل سکا برانام هر نه درنو یار اولسم
یار قیعی یامز سنکه بنده سکا یار اولسم

مانی

یار اولده کوزل کوزل یار اولده کوز
کوزل سن میل ایلیوب برکه یار اولده کوز
برو فاسز یاره درنده برکه یار اولده کوز

مانی

عزتم نازکی یارم عزتم
کل الفیج جورایم مروتای عزتم
سنله دارسه یوصم یارین بنده وار عزتم

مانی

بر مانی دکل ایکی بر مانی
نازی یارم کهدی البت وار بر مانی
اشم بی سوردن چاغورین بر مانی

انفعا

مانی

نه مانی بجر کوزل نه مانی
بیوفا یار ستم ایلر ایله سن یار نه مانی
یار او سته یار سوش سوش سم ده نه مانی

مانی

ای داملر دوغر شمس ای داملر
بو ظالمه قول اولدم یاسورم ای داملر
کوزلوز در محبوب یلدر اینا تون ای داملر

مانی

نفسی اوتر بیل نفسی
فجیلردن فی الدف بنده با لم نفسی
دو نکیجه بزفسی تو بننده اندم زخور توف نفسی

مانی

بن ایدم اوتر بیل بن ایدم
کوردانت امر ایکی براد قاجق بن ایدم
بونده یارین صوچی نه نه ایدم بن ایدم

انفعا

ماخ

يارسكا دكل اغيار ياز سكا
جان ندر كوكل وبردغ مبتلايم يارسكا
دري كوكل غم چكهم بولتمزي ياز سكا

ماخ

دردغم اوتر بلبل درد غم
يوقاسز يان دودم چكهم بن دردغم
كودل سكا ميل ايلدم كل چكدم دردغم

ماخ

چكهم چاغلر صولر چكهم
كودل سينك درد غم قله يقدي غم چكهم
يتر ناز ايلديك ايكي كودم چكهم

ماخ

نظيفه اوتر بلبل نظيفه
ال نه ديرسه قوريسون بو مجبورم نظيفه
جهانده دير چوقدر اما يقدي بي نظيفه

انف

ماخ

نه چاره كجر كوكل نه چاره
تو جهانده بريار سو دم يوقا درنه چاره
توبنم بخت سياهم در چكهم بن نه چاره

ماخ

برياره دكل ايكي نبر ياره
چوق كودلر كوردم اما كوكل ديزدم نبر ياره
چانه ندر مبتلايم يوقاسز نبر ياره

ماخ

برينسي بچ كوكل برينسي
چوق كودلر كوردم اما يقدي بي برينسي
چانه ندر ادي كوكل غم يوقا يله برينسي

ماخ

ياره بن دكل اغيار ياره بن
بركون اولون صا ريليم بر كيم جله يان بن
ال نه ديرسه قوريسون مبتلايم ياره بن

انف

ماخی

یازیلان گچمخم یازیلان
هیج تدیزله بوزیلوری تقدیردی یازیلان
کلور البده ظهوزایدز آذله کی یازیلان

ماخی

خوشندی کچم کوکل خوشندی
یاد الله کوکل دیردین دیوم دیردین خوشندی
بودنیانک اچی آذون بلله بوخی خوشندی

ماخی

قان یازم لچ کوکل قان یازم
سار ندر چکرخ بویم قان یازم
فلک بونه نه باپینی لکیان قان یازم

ماخی

غلطه قوله قپوسی غلطه
بوغر یاقینی الری ینه ذالری غلطه
حالی حرایب ایدی بقیله سی غلطه

ایف

ماخی

ینارم چاغلر صولر ینارم
برطالعین دزدندن بچم کوندوزینارم
اولدی یمه غم بجم لکج لیمه ینارم

ماخی

ای عزت دوغیر شمش ای عزت
فلاص بولو قپاندی زدن کلدین ای عزت
بن سنه ججور اولدم یاندین بنی ای عزت

ماخی

امین داغلا لچ کوکل امین داغلا
بله اوستونه کلیمین قورقارم امین داغلا
بن اغلارم ددریجه بایم کی امین داغلا

ماخی

امین بن چاغلر صولر امین بن
قچم بوفرماندی هر داغ امین بن
بونسیر سوزادیر یانورم امین بن

انف

عَنْكَ شَرْفِي

بِيدَتَا أَي مَاهِ فِتْلَرِ ظَاهِرِ
عَشْفَه رَحْمَكْ غَانِيَلَه نَادِيرِ

لَطْفِ اِبْرَائِيْسَكْ چَوْرِنْدَه حَقْلِ
بِيْدِمِ الْبِيْدَنِ بِيْدِمِ اَكَاْفِرِ

بِقَا

اَه اَيْلَمَكْدَنْ اَيِ چَشْمِ اَهْوُ
حَالِمِ بِيْشَانِ اَوْلَادِي جَفَا جُو

بِيْتَحْمِي ظَالِمِ غَيْرِي نَدْرِيُو
بِيْدِمِ الْبِيْدَنِ بِيْدِمِ اَكَاْفِرِ

اَبِيَا

بِيْكَ دُوْرُو كُوْنْدَه هِيْلَه دُوْدَرِيْ
كَاه لَطْفِ اِيْدَرِيْ كَاهِي اُوْدَرِيْ

هِيْنَجِ بُوْقْمِي ظَالِمِ سِنْدَه قُرُوْتِ
عَلْفِنَه دَائِمِ كَارِيْنِ اَدْنِيْتِ

بُوْبِيْلَه جَفَا دَه بُوْقْدُوْر مَزِيْتِ
بِيْدِمِ الْبِيْدَنِ بِيْدِمِ اَكَاْفِرِ

اَبِيَا عَم

عَلَيْكَ قَائِدُهُ

- عَاثِقُمْ دِيَارَهُ كَلِمَ يَا رَسُولَ اللَّهِ مَدَدُ ○
 صَادِقُمْ سَيْرَانَهُ كَلِمَ يَا رَسُولَ اللَّهِ مَدَدُ ○
 اَوْذُ سَكْرَتِيكَ عَالِمَهُ حُسْنِكَ جَمَالِي وَرَدِّي ○
 صَفَا بِلَدِّمُ بِلِيَامِ كَلِمَةَ كَلِمَ يَا رَسُولَ اللَّهِ مَدَدُ ○
 يَجْرِي الطَّيْبُ خِدْبِي أَي نَبِيٍّ سُرُورِي ○
 قَبْوِيَّةُ يَا وَاوَهُ كَلِمَ يَا رَسُولَ اللَّهِ مَدَدُ ○
 اِنْسِي جِي جَمَلَهُ مَلَايَلِكُ ذَاتِ يَا كَيْنِ بِنْدِي ○
 ذِكْرِي تَكَرَّرَ كَلِمَ يَا رَسُولَ اللَّهِ مَدَدُ ○
 غَرِقَهُ عَضِيَانُ تَنْزِلُ كَنْدِي مَحْوِيلِي ○
 سَنَ اِدْلُو حَنْكَارَهُ كَلِمَ يَا رَسُولَ اللَّهِ مَدَدُ ○

انف

عَنْ أَيُّ نُورِي بَصَرٍ

أَيُّ نُورِي بَصَرٍ وَصَلَيْهِ دُوشَرْدَه كُرُورِ سِينِ
أَهْ ذَه قَرَمِ يَا زَمِي دَقْتَرْدَه كُرُورِ سِينِ
كُونِ أَوْلَهْ أَهْ بَارِدُ سَتَانِمِ اللَّرْدَه كُرُورِ سِينِ

ايضا

هَيَّ جَنَانِ بَنِي شَمْدَنِ كِرُورِ زَدَه كُرُورِ سِينِ
بِرَبُورِدَه بَنِي بَرْدِ فِي حَشْرَدَه كُرُورِ سِينِ

سَوَايَه اَوْبُوبِ عَنَقَلِدِ حُحْنَتَه دُوشَرْدَمِ
أَرَبَايِمِ تَرَلِهْ اَيَلِيُوبِ فَرَقْتَه دُوشَرْدَمِ
بِرَالُوبِ بَلَانِمِ بَرْدِ فِي قُورُبْتَه دُوشَرْدَمِ

ايضا

قُورُبِنِ غَلَدِ كُنَيْمِ دَمِ سَنَلَهْ اُولُوسُونِ
اُولَانِجَه حُجَلِي اَهْ دَمِ سَنَلَهْ اُولُوسُونِ
اُولُوتْمَه بَنِي بُوَسَنِ بُوَتُونِ عَالَمِ سِينِ اُولُوسُونِ

ايضا

عقد مانی

۵۱

قائلی کل یودی وار کید قائلی کل
بلبلک فانه کردک بوری وار کید قائلی
کل یشل بانراق انه سندن بنی کومسدر
قائلی کل مدان

در دینه در زمانه در زینه دوشمنی فلک بشی بنه
بایم در دینه بر جوآنه گوکل و برکه دره اولسون

در دینه

شول بنم نازلی یاریم سو دم کیه لر بلمز نراسر در
باشه کلدی جگرم کیه لر بلمز دریمه سولیم بنم باریمه
نیرسون بنم قاغاه فراوم دوندی دروغه بانه درم کیه لر بلمز انیم

م

ماتی مانی عیسی

فَرَقِ كَلِمَةَ ذِي بِلِ بِيحَارَةِ اِيْدِكِ اَجِيْمِي بِي بُوْنَه كِنْدَه هِيَج بُو قَوْمِ خَنَكِه
 جَوْرِيْلَه جَانَه جِهَانْدَن بِنِي دَارَا بِنْدَكِه جَفَا بِنِي مَصَلِ اِيْمَنِ اِيْكِت
 سَنَدَن بِاسْمِ نَه صَادِرِ اَوْلَدِي عَجَب بِنْدَن عَقِيْقِي بِي كَمَدَن جَانَه جَفَرِ سَنَدَن
 مَهْمَتِ كُو دُو ذَرَا فَنِي سَنَدَه بِيْر حَامِلِي رُوْحِي نَه وَاعِي سَنَدَه دِيْبَرِ سَنَدَه بِيْر
 كُو كَلِمَتِ اَفْتِنِغِ سَنَدَه بِيْر

عَلَمِ قَشِدَه مَام

جَوْرَا اِيْنْدِي بِنِي غُورِبَتِ مَكَاغِ نَزْدَه بِلَكِ نَزْدَه
 كِتِرْدِي سُوْبِلَه بِنِي كَلِمَتِ كَمَاغِ نَزْدَه بِلَكِ نَزْدَه
 كِتِرْدِي سُوْبِلَه بِرِشَاهِي جِهَانِغِ نَزْدَه بِلَكِ نَزْدَه
 دَه رُوْعِيْدَن جَفَا بِيْر اَتَسِي بِنْدِيغِ مَعْلُوْمَكِ اَوْلُوْن
 بِنِي بُو اَتَسَه هَجَرَانِ بَقَاغِ نَزْدَه بِلَكِ نَزْدَه
 بِنِي بُو اَتَسَه هَجَرَانِ صِلَاغِ نَزْدَه بِلَكِ نَزْدَه
 ذِيَارَتِ اَعْدِيكِ بِنِيغِ فُوْمِيْمِزِ جِهَانْدَه اَصْلَا
 كُوْرْمَه كُوْرْمَه جِهَانِ اَوْلِ جَانَه نَزْدَه بِلَكِ نَزْدَه
 كُوْرْمَه كُوْرْمَه جِهَانِ اَفْتِنِغِ نَزْدَه بِلَكِ نَزْدَه

بوعشق در زنی مندی روزگار تاریمار ایتدی
بروشا کویونومه بقیم اول جناغ نرده بک نرده
بروشا کویونومه بقیم افنغ نرده بک نرده

ای ای ای

حمله عالم حنیله مائل اولور ایسه برده بک
بک بکیم کیم کافوریا اولور ایسه برده بک

ایضاً علی مانی

نه جان کزنی کوکل اجارم دزیاده خاطر یاری اولور قچارم
نه چارمن اولور بیلنجارمن کیمی دزیا الورسنه نوره قچارمن

ایضاً

نه چارم کزنی کوکل اجارم کیریمی دزیا الورسنه نوره قچارمن
نه چارم کزنی کوکل اجارم کیریمی دزیا الورسنه قوش اولور اوجارم
نه چارمن اولور بیلنجارمن اوچورنی طوطرسه نوره قچارمن
نه چارم کزنی کوکل اجارم اوچورنی طوطرسه جالی ارقسنه قچارم
نه چارمن اولور بیلنجارمن یاری رقیب الورسنه نوره قچارمن
نه چارم کزنی کوکل اجارم یاری رقیب الورسنه چندن کیم

اصح

اى بيم غنچه نازك بدغم تار عشقك ببار جان تخم
 مورم مذك بركه جله دردمي سن سكا چقدن بوي علقدم بن
 حالي فور فرايدم سويلمكه كوز ديكيم بوزده هم اه ايكمله
 ذيره بي كوئنجي سن دلداه اولدم عشقه ايله بيه اوان
 صاغه كيم لايقم اى ماه سكا نيلىم عشقم اى ماه سكا
 كوئنجي باغلبه بي كاظمه بنزدم باغ جفا بيلكته
 اوزماندن بوي نالان اولدم حوتله ايله صارا دم صولدم
 فرقتك ايله فغاندر كارم كچ ناصحه قدر پيدارم
 روز شب ديدم لرم قان اغلر كورسه بو حالي دشمان اغلر
 قالمدي صبره فجالم غيري سن بيم حاليه رخم ايت بارخ
 بويلاه حوتله قالورسه حالم سبب موتم اولورسون ظالم
 فرقتك چكديكم الويرمديكي كوز ياشي دوكديكيم الويرمديكي
 چوق جفا اينجه امان بن قولنه جان فرا اوسون اقمدم بولنه
 قاجمه بدن كي اعظم واري ساراغ بركه اوسون بارخ

وَأَرَايَكُنْ سَنَدَهُ أَوْ أَهْوَى كَوْزَلِرْ بُو قُولُونْ صَارَمَفَهْ فَرِصَتْ كَوْزَلِرْ
بَنِي أُوْنْتَهْ صَافِينْ يَادْ اِبِلَهْ بِرَسَلَا مِثْلَهْ هَا شَادْ اَنْبِلَهْ

التفان ابله بني كورد رنجبه

حاکباینه بوزم

سورد رنجبه

عَلَّكَ قَاعَزَلْ عِيْ اعْتَبِرْت

كُوْستَرْ قَالِيْنْ شَمْعِيْ يَانَهْ سِيْنْ اُوْدَهْ پَرُوْ اَنْلَرْ
دَوْلَتْ دَهْ كَلْمِيْ عَاشِقْنَهْ قَرْنِيْ مِيْاَنْلَرْ
رَقِيْ عَالُوْ هَمْ اَعْلَى كُوْنَلْ خَالِدِيْ كُوْيُنُوْمْ اُوْپِيْ
يَلُوْ بَغْلَا عَشْقِيْلَهْ رَنْجِرْ پِيْنْ بُوْشَانَهْ سِيْنْ دِيُوْاَنْلَرْ
مَسْجِيْدْ اِبِلَهْ مَدْرَسِيَهْ اِيْمَاْرَلِدُقْ زَاهِدْلَرْ

حَقَّةَ عِبَادَتِ اَنْكَدَ بِيَتْرِيَنُ وَيَرَانَلَرُ
 بِنَ تَوْبَةِ اَتْمَشَمِ اَغْيَارِ اَلْبَدَنِ اِيَجْمَزَمُ
 قُوْدَرَتِ يَدِيْلَهْ صُوْنْدُو بِيَنُ دُوْلُوْدُو بِيَانَلَرُ
 بَرْمِيْنِدَن صُوْنْدُو بِيَنُ بَر قَدَحْ لُطْفِ اَذَلُ
 هَر قَطْرَهْ سِيْنْدَهْ مَسْتِ اَوْلُوْر نِيْجَهْ يُوْزِيْلَهْ دِيُوَانَلَرُ
 جُوْرِي جَفَا اَنْكَلَهْ شَسِيَه سِنِي تَرِيَه اِيْلَمَزُ
 سِنِي سُوْنُ عَاشِقَلَرِيْنِ هَاثَا سَنْدَن اَوْصَانَلَرُ

عَلَا غَزَلِ عِيْمُ كُوْرْدِي

اَيُّ لِيْ سُوْخَا زِيْرِيْنِ وَاَر اِيْدِيْلَهْ سُنُ بَر زَمَانُ
 بِلَهْ دِيْلَا رَا فُحْبُوْبُ دِيْلِيْر اِيْدِيْلَهْ سُنُ بَر زَمَانُ
 مَر عِيْنُ حُنْلَهْ شِيْكَسْتِ اَوْلُوْر كَلُوْر بُوْجُ شِمُ
 زَر رَا بَا كُوْر دُوْ كَمُ كُوْهَر اِيْدِيْلَهْ سُنُ بَر زَمَانُ

اختری بوری سولیمانہ کجری حکیم
 ناطوانت کلدن عرد زاید له سن بر زمان
 یله نیاز ایدر ایدی بر وصلت ایچون عاتی سکا
 سینه کی سنی بعلط مرر اید له سن بر زمان
 شمعی سن کج دین بن تر له لیرم یا هو سیز
 حور شیدی خیران ایگله انوار اید له بر زمان

عاشق کج غزل اشیران

ای کتول یاقدی وجودم سر سرنار له سن له
 ر جکوب جقدی عمایه آه اید له زار له سن له
 بر عجب دیوانه سین بلم نیچون اوصلند له
 عالم له سوای اولد له یوقید و عار له سن له

دَامَةٌ دُلْفَنَةٌ دِلَالَةٌ كِرْفَارٌ أَوْلَةٌ لِي
 كَبْجٌ غَمْدٌ هَائِلَةٌ هُوَ أَوْلَادِي كُفَارٌ لِهَ سَنِيهِ
 الْمَدِي هَيْجٌ كَمْسَلٌ سَرٌّ نَهَانِكُدُنٌ حَبْرٌ
 ضَامِحْدِي بُوْرِي لَطَافٌ مِسْلُهُ تَتَارِيهِ سَنِيهِ
 مِلْيَاكُلٌ قِصَّةٌ جَانَانِي إِظْهَارٌ أَيْلَةٌ
 دَامَارَاهِ جَقَادَةٌ أَيْلَةٌ رِفْتَارِيهِ سَنِيهِ

غَاقِلُو دَانَالِي أَيْلِي زَبُونٌ نَجْمِي مَجْنُونٌ أَيْدِر لَيْلِي عَشُقُ
 سَنِيهِ بُوغُو غَايِهِ عَشَقَهُ دُوشَكِهِ لِي
 أَوْلَادِيهِ أَيْجَلِي عَجَبٌ سُوْأِي عَشُقُ

ایلدی عریض بحال عنقه اول ماه رو
 اولسیدن دوشدی دیله ینه بر اوزکه غلو
 دوکوب کوس محبت نصر نصریه اوروب
 صانکی ایلدی بو صدرم نیجه بغلو قبو
 قنه باقم کورینور کوزیمه قبله حق
 انیلج ایجون قیلورم هر روی دلداره طیو
 دوست بولوننه نیجه نزله ایلم یلن ایله چان
 جون افسدینلج اوله قول دخی هر واری قمو
 قنه بر حوسنی ههان کورسه راطی راتا
 محبت حق ایله نظر ایلوب ایدر یا هو

ح

المدد أي شاد عالم حير ري شا هم المدد

باندي كل اولدي وجودم فرقتك الممد

باغ دهر ايجرم بوكون فردايه صالمه سن بني

اولورم بو عالمه رسواي وحسنك الممد

طور قلبه ايرمزايه نور دانتدن ضيا

اولزم اصلونكي وصلنك الممد

آينان حايقا هندن قوم جاينله باغي

دل اقامت اندي جانا وصلنك محرابنه

راضني دانايه شادايد روبريتنه الممد

ÖZGEÇMİŞ

1989 yılında Yozgat'ta doğdu. İlköğrenim ve ortaöğrenimini burada tamamladı. 2012 yılında Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nden mezun oldu. 2013 yılında Bozok Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk dili ve Edebiyatı anabilim dalında yüksek lisans programına yerleşti. Bu programda, Eski Türk Edebiyatı bilim dalındaki eğitimini *Bibliothèque Nationale De France 1624 Numaralı Şiir Mecdûası (İnceleme-Metin-Sözlük-Tıpkıbasım)* isimli yüksek lisans teziyle tamamladı.

